

CRONICI MARTIENE

Ray Bradbury

CRONICI MARȚIENE

Ray Bradbury

Traducere de:

Mihai-Dan Pavelescu

Personajele și întâmplările din această carte sunt numai produsul imaginației autorului și nu au nici o legătură cu persoane, locuri sau întâmplări din realitate.

Versurile din „Vor veni ploi blânde”, provin din „Flacăra și umbră” de Sara Teasdale, Copyright 1320, 1948 by The Macmillan Company

Pentru soția mea, MARGUERITTE, cu toată dragostea mea.

*„Este bine să reînnoiești uimirea cuiva”, spuse filozoful.
„Zborul spațial ne-a făcut, iarăși, copii pe toți.”*

Cuprins*

Ianuarie 1999: VARA RACHETEI	7
Februarie 1999: YLLA	10
August 1999: NOAPTEA DE VARĂ:	23
August 1999: PĂMÂNTENII	26
Martie 2000: CONTRIBUABILUL	42
Aprilie 2000: A TREIA EXPEDIȚIE	44
Iunie 2001 ...ȘI LUNA VA FI LA FEL DE STRĂLUCITOARE	63
August 2001: COLONIȘTII	89
Decembrie 2001: DIMINEAȚA VERDE	90
Februarie 2002: LĂCUSTELE	95
August 2002: ÎNTÂLNIRE NOCTURNĂ	96
Octombrie 2002: ȚĂRMUL	105
Februarie 2003: PERIOADĂ INTERMEDIARĂ	106
Aprilie 2003: MUZICANȚII	107
Iunie 2003: TOCMAI ÎN MIJLOCUL CERULUI	109
2004 – 2005: BOTEZUL NUMELOR	123
Aprilie: 2005: USHER II	125
August 2005: BĂTRÂNII	141

* Spre deosebire de ediția din 1950, unde cronologia începe din anul 1999 (traducerea de față), în ediția din 1997 cronologia s-a mutat cu 31 de ani mai târziu și începe din anul 2030. (n.red.)

Septembrie 2005: MARȚIANUL	142
Noiembrie 2005: PRĂVĂLIA DE GEAMANTANE	156
Noiembrie 2005: SEZONUL MORT	158
Noiembrie 2005: PÂNDARII	170
Decembrie 2005: ORAȘELE TĂCUTE	172
Aprilie 2026: ANII CEI LUNGI	184
August 2026: VOR VENI PLOI BLÂNDE	196
Octombrie 2026: PICNICUL DE UN MILION DE ANI	203

Ianuarie 1999: VARA RACHETEI

Cu un minut înainte fusese iarna de Ohio, cu uși închise, ferestre încuiate, geamuri mătuite de ger, țurțuri dantelând fiecare acoperiș, copii dându-se cu săniuța pe derdelușuri, femei înaintând greoaie ca niște ursoaice mătăhăloase în blănurile lor de-a lungul străzilor acoperite de polei.

Iar după aceea, un val prelung de căldură traversă orașelul. Un ocean de aer fierbinte; parcă cineva lăsase deschisă ușa cuptorului. Căldura pulsă printre căsuțe, tufișuri și copii. Țurțurii căzură clinchenind, și se topiră. Ușile se trântiră de pereți. Ferestrele se deschiseră larg. Copiii își lepădară veșmintele groase, din lână. Femeile își dosiră deghizările de ursoaice. Zăpada se topi, lăsând să se întrevadă pajiștile verzi ale ultimei veri.

Vara rachetei. Cuvintele zburau printre oamenii din casele deschise, scăldate de aer. *Vara rachetei.* Adierea caldă a desertului schimba florile înghețate de pe geamuri, ștergând desenele. Schiurile și săniuțele deveniră brusc inutile. Ninsorea, căzând din cerul rece de deasupra orașului, se transformă într-o ploaie fierbinte înainte de a atinge solul.

Vara rachetei. Oamenii se rezemară de stâlpii streșinilor picurânde, și priviră cerul împurpurându-se.

Racheta se afla pe câmpul de lansare, suflând nori trandafirii de foc și căldură de cuptor. Racheta stătea în dimineața rece de iarnă, aducând vara cu fiecare răsuflare a duzelor ei puternice. Racheta zămislea anotimpuri, și pentru un scurt moment vara se întinse peste ținut...

Februarie 1999: YLLA

Aveau o casă cu coloane din cristal pe planeta Marte, pe țărml unui ocean secat, și în fiecare dimineță o puteai vedea pe d-na K. mîncînd fructele aurii ce creșteau din pereții de cleștar, sau curățînd casa cu praf magnetic care, luînd toată murdăria cu el, era suflat, după aceea, de vîntul fierbinte. După-amiezile, cînd oceanul dispărut era cald și nemișcat, iar arborii de vin stăteau rigizi în curte, micuțul și îndepărtatul orășel era complet încercuit și nimeni nu plutea afară pe ușă; îl puteai vedea pe însuși d-nul K. În camera lui, citind dintr-o carte de metal cu hieroglife ieșite în afară peste care își trecea degetele, așa cum ar fi cîntat la o harfă. Iar din carte, cînd o mîngăia, cînta o voce, o voce blîndă și străveche, care povestea de vremurile pe cînd oceanul era abur roșu pe țărml, iar străbunii luptau cu nori de insecte metalice și păienjeni electrice.

D-nul și d-na K. trăiau de douăzeci de ani lîngă oceanul cel secat, iar strămoșii lor trăiseră în aceeași casă, care se învârtea și urmărea soarele, ca o floare, de zece veacuri.

D-nul și d-na K. nu erau bătrîni. Aveau pielea frumoasă și arămie a adevăraților marțieni, ochii galbeni ca monezile, glasurile blînde și melodioase. Cîndva le plăcuse să picteze tablouri cu foc chimic, să înoate prin canale în anotimpurile cînd copacii de vin le umpleau cu lichioruri verzi, și să vorbească în zori sub portretele albastre, fosforescente, din camera de conversații.

Acum nu mai erau fericiți.

În dimineța aceea, d-na K. stătea între coloane, ascultînd căldura nisipurilor deșertului, topindu-se în ceară galbenă, și curgînd parcă spre orizont.

Avea să se întîmple ceva.

Așteptă.

Privi cerul albastru al lui Marte de parcă, în orice clipă, putea încremeni, să se contracte și să azvârle o minune strălucitoare jos, pe nisip.

Nu se întâmplă nimic.

Obosită să aștepte, se plimbă printre stâlpii cețoși. O ploaie blândă țâșni din vârful carelat al stâlpilor, răcorind aerul fierbinte, căzând încet peste ea. În zilele călduroase, parcă umblai printr-un pârâu. Podelele casei sclipeau de izvoare răcoroase. Undeva, în depărtare, îl auzi pe soțul său cântând la carte, cu degetele niciodată obosite de vechile cântece. Tăcută, își dori să vină din nou o zi în care el să o țină și să o atingă ca pe o harfă tot atâta timp pe cât o făcea acum cu cărțile sale uluitoare.

Dar, nu. Scutură din cap, un abandon imperceptibil, iertător. Pleoapele i se închiseră încetișor peste ochii aurii. Căsătoria îi îmbătrânea și blaza chiar și pe cei tineri.

Se lăsă pe spate într-un scaun care se modelă după forma și mișcărilor sale. Strânse din ochi, nervoasă.

Visul apăru.

Degetele ei arămii tremurară, se ridicară, se încleștară în gol. După o clipă se ridică, brusc, gâfâind.

Privi iute în jur, așteptându-se parcă să vadă pe cineva înapoia ei. Păru dezamăgită; locul dintre coloane era gol.

Bărbatul său apăru într-o ușă triumfiulară.

— M-ai chemat? întrebă el iritat.

— Nu! izbucni ea.

— Mi s-a părut că te-am auzit strigând.

— Da? Eram aproape adormită și am visat ceva!

— În miezul zilei? De obicei, nu faci așa ceva.

Ea se așeză, parcă izbită de vis.

— Ce ciudat, murmură femeia, ce ciudat. Visul.

— Da? Era limpede că voia să se întoarcă la cartea lui.

— Am visat un bărbat.

— Un bărbat?

— Un bărbat înalt, de un metru și optzeci și cinci.

— Ce absurd; un gigant, un gigant nefericit.

— Cumva, totuși, căută ea să-și găsească cuvintele, părea normal. În ciuda înălțimii. Și avea – oh, știu că o să crezi că-i o prostie – avea ochi *albaștri*!

— Ochi albaștri! Zei! strigă d-nul K. Data viitoare ce o să mai visezi? Nu cumva avea și păr *negrit*?

— *Cum* ai ghicit? Întrebă ea ațâțată.

— Am ales culoarea cea mai improbabilă, replică el rece.

— Ei bine, era într-adevăr negru! exclamă ea. Și avea o piele foarte albă; oh, era *extrem* de neobișnuit! Era îmbrăcat într-o uniformă ciudată, a coborât din cer și mi-a vorbit cu cuvinte plăcute. Zâmbi.

— Din cer; ce prostie!

— A coborât dintr-un obiect metalic care sclipea în soare, își reaminti ea. Închise ochii ca să-și rememoreze: Am visat cerul și apoi ceva a scânteiat ca o monedă azvârlită în aer, a crescut brusc și a coborât încet, un obiect prelung, argintiu, rotunjit și străin. După aceea pe o latură a obiectului s-a deschis o ușă, iar bărbatul cel înalt a coborât dinăuntru.

— Dacă ai lucra mai mult, n-ai avea visele astea tâmpite.

— Să știi că mi-a plăcut, replică ea lăsându-se pe spate. Nu am bănuț niciodată că pot avea o asemenea imaginație. Păr negru, ochi albaștri și piele albă! Ce bărbat ciudat, și totuși... arătos.

— Iluzii deșarte.

— Ești rău. Nu m-am gândit la el înadins; pur și simplu mi-a venit în minte pe când moțăiam. Nu era ca un vis. Era ceva neașteptat și diferit. M-a privit și a rostit: „Am sosit în nava mea de pe cea de-a treia planetă. Mă numesc Nathaniel York...”

— Un nume stupid; de fapt, nici nu e un nume, o întrerupse soțul ei.

— Bineînțeles că e stupid, doar e un vis, explică ea cu blândețe. Apoi a spus: „Aceasta este prima călătorie prin spațiu. În nava noastră suntem numai doi, eu și prietenul meu, Bert”.

— *Alt* nume stupid.

— Și a continuat: „Suntem dintr-un oraș de pe *Pământ*; așa se numește planeta noastră”. Așa i-a zis. „*Pământ*”, chiar așa. Și vorbea altă limbă. Totuși, îi înțelegeam. În minte. Cred că prin telepatie.

D-nul K. se întoarse. Ea îl opri cu un cuvânt.

— Yll? strigă ea încetișor. Te-ai gândit vreodată dacă – ei bine, dacă pe planeta a treia trăiesc ființe?

— Planeta a treia nu poate întreține viața, declară soțul răbdător. Savanții noștri au afirmat că în atmosfera lor există mult prea mult oxigen.

— N-ar fi însă grozav dacă ar exista oameni? Și să călătorească prin spațiu într-un fel de navă?

— Zău așa, Ylla, știi cât de mult îmi displace tânguitul ăsta. Haide să ne vedem de treburile noastre.

Mai târziu în timpul zilei, ea începu să cânte, plimbându-se printre coloanele susurând de ploaie. Cânta mereu același cântec.

— Ce cântec e ăsta? se răsti soțul său, în cele din urmă, intrând ca să se așeze la masa de foc.

— Nu știu.

Ea ridică ochii, surprinsă. Își duse mâna la gură. Nevenindu-i să creadă. Soarele apunea. Odată cu întunericul, casa se strângea în sine, ca o floare uriașă. Printre coloane trecu o adiere; masa de foc bolborosi suprafața ei arzătoare de lavă argintie. Boarea îi răvăși părul roșcat, murmurându-i în urechi. Rămase tăcută, privind depărtările palide ale fundului oceanului, amintindu-și parcă ceva, cu ochii ei galbeni umezi și tremurători.

— „Bea pentru mine doar cu ochii și eu voi bea cu-ai mei”, cântă ea încetișor, lin, dulce. „Sau lasă un sărut în cupă, și nu voi mai cere vinul”.

Fredona acum, unduindu-și încetișor brațele în vânt, cu ochii închiși. Termină cântecul.

Era foarte frumos.

— Nu l-am mai auzit până acum. Tu l-ai compus? o întreabă el, cu ochi tăioși.

— Nu. Da. Nu, nu știu, zău! Ezită: Nu înțeleg nici măcar cuvintele; sunt în alt grai!

— Ce grai?

Ea lăsă bucățele de carne să cadă în lava tremurătoare.

— Nu știu.

După o clipă, scoase carnea, gătită, și i-o servi pe o farfurie.

— Cred că, pur și simplu, este ceva aiurea pe care l-am inventat acum. Nu știu de ce.

Bărbatul rămase tăcut. O privi cufundând carnea în bazi-
nul şuiător de foc. Soarele nu mai era pe cer. Încet, încet,
noaptea umplu încăperea, înghiţind coloanele şi pe ei amân-
doi, ca un vin negru turnat din plafon. Numai sclipirea argin-
tie a lavei le mai lumina chipurile.

Femeia fredona din nou cântecul cel straniu.

Brusc, el sări din scaun şi ieşi furios din încăpere.

Îşi termină cina mai târziu, singur.

Când se ridică, se întinse, o privi, şi sugeră, căscând:

— Haide să luăm păsările de foc până în oraş, să mergem
la un spectacol.

— Vorbeşti serios? făcu ea. Nu te simţi bine?

— Ce-i atât de ciudat în propunerea mea?

— N-am mai fost de şase luni la un spectacol!

— Mie mi se pare o idee bună.

— Brusc, ai devenit foarte atent cu mine.

— Nu mai vorbi aşa, se răsti el. Vrei, sau nu vrei să mergem?

Ea privi către deşertul palid. Cele două luni, albe şi geme-
ne, răsăreau. Pe lângă picioarele sale susura apa răcoroasă.
Începu să tremure încetişor. Tânjea să rămână acolo, tăcută,
fără nici o mişcare, până când avea să se întâmple, avea să se
întâmple ceea ce aşteptase toată ziua, ceea ce nu se putea în-
tâmpla, dar s-ar fi putut. O adiere de cântec îi mângâie mintea.

— Aş...

— Îţi face bine, insistă el. Haidem.

— Sunt obosită. În altă seară.

— Ia-ţi eşarfa. Îi întinse un flaconaş. N-am ieşit pe nicăieri
de luni de zile.

— Dacă uităm de cele două vizite săptămânale ale tale în
oraşul Xi.

Nu voia să-l privească.

— Afaceri.

— Da? şopti ea.

Din flaconaş curse un lichid, se transformă într-o ceaţă al-
bastră şi coborî tremurând pe umerii ei.

Păsările de foc așteptau, ca un pat de jar, sclipind în mijlocul nisipurilor tăcute și reci. Țesătura albă fâlfâia încet în vântul nopții, prinsă de păsări cu o mie de panglici verzi.

Ylla se lăsa pe spate și, la un cuvânt rostit de soțul său, păsările țâsniră, arzând, spre cerul întunecat. Panglicile se întinseră, hamacul se ridică. Nisipul alunecă șuierând dedesubt; colinele albastre plutiră, plutiră, lăsându-și casa în urmă, coloanele de ploaie, florile din cuști, cărțile cântătoare, izvoarele șopotitoare din podele. Nu își privi bărbatul. Îl auzi strigând la păsările ce se ridicau întruna, aidoma unui milion de scânteii fierbinți, tot atâtea artificii roș-galbene în ceruri, trăgând hamacul ca o petală arzând prin vânt.

Ea nu privi orașele străvechi, moarte și dezgolate, peste care treceau, și nici bătrânele canale umplute cu deznădejde și vise. Zburară peste râuri și lacuri secate, aidoma umbrei lunii, aidoma unei torțe arzând.

Ea privea doar cerul.

Soțul vorbea.

Ea privea cerul.

— Ai auzit ce am spus?

— Ce?

— Ai putea să fii atentă, pufni el.

— Mă gândeam.

— N-am știut niciodată că ești o iubitoare a naturii, dar în noaptea asta văd că ești foarte interesată de cer.

— Este atât de frumos...

— Mă gândeam. Începu încet soțul ei. Mă gândeam să vorbesc cu Huile. Îmi ziceam să mergem un timp, doar vreo săptămână, în Munții Albaștri. E doar o idee...

— Munții Albaștri! Se ținu numai cu o mână de marginea hamacului și se întoarse iute către el.

— Oh, e doar o sugestie.

— Când vrei să mergem? Întrebă ea tremurând.

— Mă gândeam că am putea pleca mâine dimineață. Știi doar, rosti el cât mai normal, cu cât mai devreme cu atât...

— Dar n-am plecat *niciodată* la începutul anului!

— Cu atât mai mult... Îi zâmbi. Oricum, ne-ar face bine. Liniște și pace. Știi doar. N-ai altceva planificat? Putem merge, nu?

Ea inspiră adânc, așteptă, apoi răspunse:

— Nu.

— Ce?

Strigătul lui sperie păsările. Hamacul tresări.

— Nu, repetă ea hotărâtă. Precis. Nu merg.

El o privi. Nu mai vorbiră. Ylla se întoarse.

Păsările zburară mai departe, un milion de flăcărui călărind vântul

În zori, soarele, printre stâlpii de cleștar, topi ceața care o susținea pe Ylla în timpul somnului. Plutise toată noaptea deasupra podelei, afundată în moliciunea aburului ce se scurgea din pereți atunci când se întindea să se odihnească. Dormise toată noaptea pe râul acela tăcut, ca o luntre pe un val de liniște. Acum ceața se arse, coborând până când o lăsă pe țărnul deșteptării.

Deschise ochii.

Soțul său stătea lângă ea. Părea că era acolo de ore întregi, privind-o. Fără să știe de ce, ea nu îl putea privi în față.

— Ai visat iarăși! rosti el. Ai vorbit prin somn și m-ai trezit. Cred că ar *trebui* să vezi un doctor.

— N-am nimic.

— Ai vorbit mult prin somn!

— Da? Tresări.

Zorii erau răcoroși. O scălda o lumină cenușie.

— Ce-ai visat?

Trebuie să se gândească puțin ca să-și aducă aminte.

— Nava. A venit iarăși din cer, a coborât, iar bărbatul cel înalt a ieșit și a vorbit cu mine, glumind și râzând, încât a fost plăcut.

Domnul K. atinse o coloană. Jeturile de apă caldă țâșniră, cu aburi, frigul dispăru din încăpere. Chipul domnului K. era imobil.

— Apoi, continuă ea, bărbatul acesta, care spunea că numele său ciudat era Nathaniel York, mi-a spus că sunt frumoasă... și m-a sărutat.

— Ha! exclamă soțul, întorcându-se brusc și strângând din fălci.

— E doar un vis.

Era amuzată.

— Ține pentru tine visele astea prostești, de femeie!

— Te porți ca un copil.
 Se lăsa pe spate pe ultimele rămășițe de ceață chimică.
 După o clipă, râse încetișor.

— Mi-am mai adus aminte de *ceva*, mărturisi ea.
 — Ce, *ce* anume? strigă el.
 — Yll, ce sunt nervii ăștia?
 — Spune-mi! ceru el. Nu poți avea secrete față de mine!
 Stătea deasupra ei, cu chipul întunecat și crispat.

— Nu te-am văzut niciodată așa, remarcă ea, jumătate șocată, jumătate încântată. Individul acela, Nathaniel York, mi-a spus... ei bine, mi-a spus că o să mă ia în nava lui, să merg cu el în cer, și înapoi pe planeta lui. De-a dreptul ridicol.

— Așa e! urlă el. Ar fi trebuit să te auzi, glumind cu el, vorbind cu el, cântând cu el, oh zei, toată noaptea, ar fi trebuit să te *auzi!*

— Yll!
 — Când coboară? Unde coboară cu blestemata lui de navă?
 — Yll, ce-i tonul acesta?
 — La dracu! Se aplecă rigid deasupra ei. Iar în visul acesta..., o prinse de încheietură. ...nava nu cobora cumva în Valea Verde, *nu?* Răspunde-mi!

— Ba da...
 — Și a coborât în după-amiaza asta, nu? continuă el.
 — Da, da, cred că da, așa e, dar numai în vis!
 — Bine, o împinse el scurt, e bine că spui adevărul! Am auzit tot ce spuneai în somn. Ai pomenit timpul și locul.

Gâfâind, se plimbă printre coloane, parcă orbit de un fulger. Încet, își regăsi suflul. Ea îl privea ca pe un nebun. În cele din urmă, se ridică și se apropie de el.

— Yll, șopti ea.
 — N-am nimic.
 — Ești bolnav.
 — Nu. Forță un zâmbet obosit. Doar copilăros. Iartă-mă, scumpo. O mângâie stângaci. Am lucrat prea mult în ultimul timp. Iartă-mă. Cred că o să mă întind puțin.

— Erai atât de ațâțat...
 — Mi-am revenit acum. Mă simt bine. Expiră: Să uităm ce a fost. Auzi, ieri am auzit un banc despre Uel și voiam să ți-l spun. Ce-ai zice să pregătești tu masa, eu îți zic bancul și să nu mai pomenim de ce a fost.

- Era doar un vis.
— Bine-nțeles. O sărută mecanic pe obraz: Doar un vis.

La amiază, soarele era sus și fierbinte, iar dealurile tremurau în lumină.

— Nu pleci în oraș? întrebă Ylla.

— Oraș? înălță el ușor din sprâncene.

— Astăzi este ziua în care mergeai *întotdeauna*. Aranjă o cușcă cu flori pe pedestalul ei. Florile se foiră și deschiseră gurile flămânde și galbene.

— Nu, închise el cartea. E prea cald, și prea târziu.

— Ah. Ea își termină lucrul și păși către ușă: Nu stau mult.

— Stai puțin! Unde mergi?

Ylla ajunsese deja în ușă.

— La Pao. M-a invitat!

— Azi?

— N-am văzut-o de mult. Nu stă departe.

— În Valea Verde, nu?

— Da, o plimbare, nu-i departe, mă gândeam să... Se grăbi.

— Te rog mult, mult, să mă ierți, făcu el alergând să o prindă și părând preocupat de lapsusul său: Am uitat. L-am invitat pe doctorul Nlle azi după-amiază.

— Doctorul Nlle! Căută să treacă pragul.

El o prinse de cot și o trase înapoi.

— Da.

— Pao...

— Poate să aștepte, Ylla. Trebuie să-l primim pe Nlle.

— Numai câteva minute...

— Nu, Ylla.

— Nu?

El scutură din cap.

— Nu. În plus, e o plimbare teribil de lungă până la Pao. Toată distanța până la Valea Verde, apoi peste canalul cel mare și în jos, nu? Și o să fie cald, teribil de cald, iar doctorul Nlle va fi încântat să te vadă. Da?

Ea nu răspunse. Voia să se smulgă și să fugă. Voia să plângă. Rămase însă în scaun, răsucindu-și degetele încetișor și privindu-le fără nici o expresie, captivă.

— Ylla? murmură el. O să *fii* aici, nu?

- Da, răspunse ea după mult timp. O să fiu aici.
— Toată după-amiaza?
Glasul ei era mort.
— Toată după-amiaza.

Se făcuse târziu și doctorul Nlle nu sosise. Soțul Yllei nu părea prea surprins. După un timp, murmură ceva, scotoci într-un dulap și scoase o armă rea, un tub lung și galben terminat cu o pâlnie și un trăgaci. Se întoarse, și pe chip purta o mască, din metal argintiu, imobilă, masca pe care o purta întotdeauna când dorea să-și ascundă sentimentele, o mască ce se curba și adâncea, urmând fidelă linia obrazilor lui trași, a bărbiei și a sprâncenelor. Masca scli pea, iar el ținea arma cea rea în mâini, cântărind-o. Zumzăia permanent, un bâzâit de insectă. Din ea puteau fi trimise roiuri de albine aurii, țiuind ascuțit. Albine aurii, groaznice, care înțepau, otrăveau și cădeau moarte, ca semințele, pe nisip.

— Unde pleci? întrebă ea.

— Ce? Ascultă pâlnia, zumzetul neliniștitor: Dacă doctorul Nlle întârzie, să fiu al naibii dacă mai aștept. Ies puțin, să vânez. Mă întorc. Rămâi aici, da?

Masca argintie scli pi.

— Da.

— Și spune-i doctorului Nlle că mă întorc. Vânez puțin.

Ușa triumfi u lară se închise. Pașii i se stinseră în josul colinei.

Ea îl privi mergând prin lumina soarelui până când dispăru. Își reluă după aceea îndatoririle cu prafurile magnetice și fructele proaspete care trebuiau culese din pereții de cleștar. Munci cu energie și fără să se gândească dar, din când în când, o cuprindea o amorțea lă și se trezea cântând cântecul acela straniu și fascinant, și privind cerul printre coloanele de cristal.

Își ținu răsuflarea și rămase nemișcată, așteptând.

Se apropia.

Putea avea loc în orice clipă.

Era ca în zilele acelea când auzi apropiindu-se o furtună, tăcerea aceea de așteptare, apoi creșterea ușoară de presiune din atmosferă, pe când vântul suflă peste ținut, în rafale, um-

bre și vapori. Iar schimbarea îți apasă în urechi și atârni în așteptarea furtunii ce se apropie. Începeai să tremuri. Cerul era pătat și colorat, norii se îndesiseră; munții căpătaseră culoarea fierului. Florile din cuști șopteau suspine abia auzite de avertizare. Îți simțeai părul zburându-se ușor. Undeva, în casă, glasul-ceas cânta; „Timpul, timpul, timpul, timpul...”, încet și moale, precum al apei picurând pe catifea...

Apoi, furtuna. Străfulgerarea electrică, îmbrățișarea torențelor negre și a sunetelor întunecate, prăbușindu-se. Cuprinzându-te pe vecie.

Așa se întâmpla și acum. Se pregătea o furtună, totuși cerul era senin. Se prevedeau fulgere, deși nu se zărea nici un nor.

Ylla pași prin casa verii care își ținea răsuflarea. În orice clipă, trăsnetul putea lovi, avea să se audă o pocnitură, un nor de fum, o tăcere, pași pe cărare, un ciocănit la ușa de cleștar, și *fuga* ei către răspuns...

Ylla nebuna! se tachină ea. De ce te gândești la aiurelile astea cu mintea ta zăpăcită?

Atunci avu loc.

Mai întâi o căldură ca a unui foc mare trecând prin aer. Un zgomot ascuțit, rotindu-se. O strălucire pe cer, metalică.

Ylla strigă.

Alergând printre coloane, deschise larg o ușă. Privi dealurile. Acum, însă, nu se mai zărea nimic.

Era gata să coboare colina, dar se opri. Trebuia să rămână acolo, să nu meargă nicăieri. Doctorul venea în vizită, și soțul ei avea să se înfurie dacă părăsea casa.

Așteptă în ușă, gâfâind, cu mâna întinsă.

Se strădui să privească spre Valea Verde, însă nu zări nimic.

Femeie proastă. Intră în casă. Tu și închipuirile tale. Își spuse. Nu fusese nimic, doar o pasăre, o frunză, vântul sau un pește în canal. Așează-te. Odihnește-te.

Se așază.

Răsună o împușcătură.

Foarte clar, distinct, zgomotul armei celei rele cu insecte.

Corpul ei se cutremură.

Venea de la mare distanță. O împușcătură. Bâzâitul rapid al albinelor îndepărtate. O împușcătură. Apoi a doua, limpede și rece, și departe.

Trupul ei tresări din nou și, din cine știe ce motiv, se ridică, zbierând, zbierând și fără să vrea să se oprească din zbie-rat. Alergă prin casă și deschise iarăși ușa, larg.

Ecourile se stingeau departe, departe.

Dispărură.

Așteptă în curte, palidă, vreme de cinci minute.

În cele din urmă, cu pași înceți și capul plecat, rătăci prin odăile cu coloane, atingând lucrurile cu palma, buzele tremu-rându-i, până ce se așează în camera întunecoasă a vinului și așteptă. Începu să șteargă o cupă de chihlimbar cu marginea eșarfei.

Apoi, de departe, răsună sunetul pașilor scârțâind peste pietricele.

Se ridică, rămânând în mijlocul încăperii tăcute. Cupa îi scapă dintre degete, făcându-se cioburi.

Pașii ezitară dincolo de ușă.

Să vorbească? Să strige: „Intră, oh, intră”?

Înaintă câțiva metri.

Pașii urcară rampa. O mână răsuci mânerul ușii.

Ea zâmbi.

Ușa se deschise. Zâmbetul Yllei dispăru.

Era soțul ei. Maska argintie îi strălucea stins.

El intră în cameră și o privi doar o clipă. Apoi, deschise pâlnia armei, scoase două albine moarte, le auzi căzând pe podea, călcă peste ele și puse pâlnia cea goală a armei într-un colț, în vreme ce Ylla se aplecase și încerca, iarăși și iarăși, fără succes; să strângă cioburile cupei sparte.

— Ce făceai? Întrebă ea.

— Nimic, răspunse el cu spatele la ea, scoțindu-și masca.

— Dar arma... te-am auzit trăgând. De două ori.

— Vânam. Din când în când, e plăcut să vânez. Doctorul Nlle a venit?

— Nu.

— Ia stai. Pocni scârbit din degete: *Acum* mi-am amintit. Trebuie să ne viziteze *mâine* după-amiază. Ce stupid din par-tea mea.

Se așezară ca să mănânce. Ea își privi mâncarea și nu își mișcă mâinile.

— Ce s-a întâmplat? Întrebă el fără să-și ia ochii de la carnea pe care o scufunda în lava bolborositoare.

— Nu știu. Nu mi-e foame.

— De ce?

— Nu știu; nu mi-e foame, pur și simplu.

Vântul se ridica peste cer; soarele cobora. Încăperea era micuță și brusc friguroasă.

— Încercam să-mi amintesc, rosti ea în odaia tăcută, vizavi de soțul ei rece, drept și cu ochii aurii.

— Ce anume? sorbi el din vin.

— Cântecul acela. Cântecul acela minunat. Închise ochii și fredonă; dar nu era cântecul. L-am uitat. Și, cumva, n-am vrut să-l uit. Este ceva ce am dorit mereu să-mi amintesc.

Își legănă mâinile, de parcă ritmul ar fi putut să o ajute să și-l amintească. Apoi, se lăsă pe spate în scaun.

— Nu-mi pot aduce aminte.

Începu să plângă.

— De ce plângi? o întrebă el.

— Nu știu, nu știu, dar nu mă pot opri. Sunt tristă și nu știu de ce, plâng și nu știu de ce, însă plâng.

Ținea capul între palme; umerii îi tresăreau.

— Măine n-o să mai ai nimic, rosti el.

Ea nu îl privi, se uită doar spre deșertul cel gol și la stelele foarte strălucitoare care răsăreau pe cerul negru, iar hăt departe se auzea crescând șuierul vântului și apele canalului foșnind reci. Ea închise ochii, tremurând.

— Da, încuviință ea. Măine n-o să mai am nimic.

August 1999: NOAPTEA DE VARĂ

În galeriile de piatră, oamenii erau adunați în pâlcuri și grupuri, topindu-se în umbre printre colinele albastre. Lumina blândă a serii strălucea deasupra lor dinspre stele și lunile duble ale lui Marte. Dincolo de amfiteatrul de marmură, în beznă și în depărtare, se aflau orășele și sătucuri; oglinzi de apă argintie stăteau nemișcate și canalele străluceau de la un orizont la celălalt. Era o seară de vară deasupra tăcutei și încremenitei planete Marte. Prin canalele cu vin verde pluteau bărci delicate ca niște flori de bronz. În casele lungi și nesfârșite care unduiau peste coline precum șerpi obosiți, îndrăgostiții șopteau fericiți în paturile răcoroase. Ultimii copii alergau pe străduțele luminate de făclii, ținând în mâini păianjeni de aur ce azvârleau plase. Ici și colo, se încălzea o cină târzie pe mese unde lava bolborosea argintie și sfârâia. În amfiteatrele din o sută de orășele de pe fața întunecată a lui Marte, marțienii cafenii, cu ochii aidoma unor monezi de aur, se întâlneau și priveau scenele de pe care muzicanții înălțau muzica senină aidoma aromei mugurilor, în văzduhul nemișcat.

Pe una din scene cânta o femeie.

Publicul se foi.

Ea se opri. Duse mâna la gât. Încuviință spre muzicanți și aceștia reîncepură.

Muzicienii cântau și ea odată cu ei, iar de data aceasta auditoriul oftă și se aplecă înainte și o răceală de iarnă trecu printre rânduri. Femeia cânta un cântec straniu, ciudat și înspăimântător. Încerca să oprească silabele care îi ieșeau de pe buze, însă cuvintele sunau așa:

*Ea umblă-n frumusețe ca noaptea
Tărâmului fără-de nori și bolșii înstelate.
Iar ce-i mai bun din beznă ori lumină
Găsești în portul și în ochii-i...*

Cântăreața își duse palmele la gură. Rămase uluită.

— Ce cuvinte sunt acestea? Întrebă muzicanții.

— Ce cântec este acesta?

— Ce *grai* e acesta!

Apoi, când suflară iarăși în cornurile lor de aur, muzica stranie se auzi iarăși, și trecu încetișor peste spectatorii care acum se ridicaseră și vorbeau cu glas tare.

— Ce-i cu tine? se întrebară muzicanții între ei.

— Ce acord e cel pe care i-ai cântat?

— Dar tu ce acord ai cântat?

Femeia începu să plângă și fugi de pe scenă. Publicul ieși din amfiteatru. În toate orașelele tulburate de pe Marte se întâmplase la fel. Pogorâse o răceală, ca o zăpadă albă căzând din cer. Pe străduțele întunecate, sub torțe, copiii cântau.

*Iar când ajunse-acolo, dulapu' era gol
Și astfel bietu' câine nu căpătă nimic!*

— Copii! strigară glasuri. Ce versuri sunt astea? De unde le-ați învățat?

— Ne-au *venit în minte*, așa, deodată. Sunt niște cuvinte pe care nu le înțelegem.

Ușile se trântiră. Străzile erau pustii. Deasupra dealurilor albastre răsări o stea verde.

Pe toată fața întunecată a lui Marte, îndrăgostiții se treziră să-i asculte pe cei pe care-i iubeau fredonând în întuneric.

— Ce cântec e acesta?

Iar într-o mie de case, în miezul nopții, femeile se deșteptară tipând. Treburi să fie aliniat în vreme ce lacrimile li se prelingeau pe obraji.

— Șș, șș, șș... Dormi, dormi... Ce s-a întâmplat? Ai visat ceva?

— Dimineață se va întâmpla ceva teribil.

— Nu se poate întâmpla nimic, noi ne iubim.

Un suspin isteric.

— Se apropie, mereu, mereu, *mereu!*

— Nu ni se poate întâmpla nimic. Ce poate fi? Dormi. Dormi.

Era liniște în dimineața adâncă de pe Marte, liniște ca într-o fântână neagră și rece, cu stelele sclipind în apele canalelor și, răsuflând în fiecare încăpere, copiii ghemuiți cu păianjenii lor în brațele strânse la piept, îndrăgostiții îmbrățișați, lunile apuse, torțele reci.

Singurul zgomot, imediat înaintea zorilor, era a unui paznic de noapte, în josul unei străzi pustii, umblând singur prin beznă, fredonând un cântec straniu...

August 1999: PĂMÂNTENII

Cel care ciocănea la ușă nu mai voia să se oprească.

Doamna Ttt deschise larg ușa.

— Ce-i?

— Vorbiți *engleza*!

Bărbatul din fața ei era uluit.

— Vorbesc ceea ce vorbesc, făcu ea.

— E o *engleză* minunată!

Bărbatul purta uniformă. Era însoțit de alți trei bărbați, toți murdari, însă zâmbind.

— Ce vreți? Întrebă doamna Ttt.

— Sunteți o *marțiană*! Bărbatul surâse: Desigur, cuvântul nu vă este familiar. E un termen pământesc. Făcu un gest cu capul spre tovarășii lui. Suntem de pe Pământ. Eu sunt căpitanul Williams. Am coborât acum o oră pe Marte. Suntem *A Doua* Expediție! A existat și Prima Expediție, dar nu știm ce s-a întâmplat cu ea. Oricum, am ajuns. Iar dumneata ești prima marțiană întâlnită!

— Marițană? Înălță ea din sprâncene.

— Vreau să spun că trăiți pe cea de-a patra planetă de la soare. Corect?

— Elementar, replică ea privindu-i atentă.

— Iar noi, se apăsă cu mâna roz și grăsuță pe piept, noi venim de pe Pământ. Așa-i?

— Da, sir! se auzi în cor.

— Aceasta este planeta Tyrr, rosti ea, în caz că vreți să-i folosiți numele cuvenit.

— Tyrr, Tyrr. Căpitanul râse epuizat. Ce nume *potrivit*! Ești însă amabilă să ne spui cum de vorbești o engleză atât de perfectă?

— Nu vorbesc, gândesc, făcu ea. Telepatie! Bună ziua!

Închise ușa trântind-o.
 Peste o clipă, bărbatul acela enervat ciocăni iarăși.
 — Ce mai e? se rățoi ea smucind ușa.
 Bărbatul dinaintea ei încerca să zâmbească, arătând zăpăcit. Întâlnise o mână.
 — Nu cred că ai *înțeles*...
 — Ce? izbucni ea.
 — Suntem de pe *Pământ!* repetă bărbatul privind-o surprins.
 — N-am timp. făcu ea. Azi am de gătit, plus curățenia, cusutul și restul. Poate vreți să-l vedeți pe domnul Ttt; e sus. În cabinetul lui.
 — Da, rosti pământeanul, clipind confuz. Bine-nțeles, să-l vedem pe domnul Ttt.
 — E ocupat, trânti ea ușa.
 De data aceasta, ciocăniturile de la ușă erau impertinent de tari.
 — Hei! zbieră bărbatul când ușa se redeschise.
 Sări înăuntru ca să o surprindă.
 — Nu așa se tratează musafirii!
 — Pe parchetul meu curat! strigă ea. Noroi! Afară! Dacă vrei să intri în casa mea, spală-ți mai întâi cizmele.
 Bărbatul își privi cizmele derulat.
 — Nu e momentul de fleacuri, spuse el. Cred că, dimpotrivă, trebuie să sărbătorim.
 Se uită la ea prelung, de parcă privirea lui o putea face să înțeleagă.
 — Dacă din cauza ta mi s-au ars cornurile de cristal, o să dau cu un lemn după tine! exclamă ea.
 Se aplecă peste un cuptor mic și fierbinte. Reveni roșie la față și transpirată. Ochiul îi erau galbeni, pielea arămie, era zveltă și iute ca o insectă. Vocea îi era ascuțită și metalică.
 — Rămâi aici. Mă duc să văd dacă te pot lăsa pentru un minut la domnul Ttt. Ce treabă zici că ai cu el?
 Bărbatul înjură obosit, de parcă îl lovise cu un ciocan peste degete.
 — Spune-i că suntem de pe Pământ și suntem primii care am făcut-o!
 — Ce-ați făcut? Ridică mâna arămie: Nu contează. Mă întorc.

Zgomotul tălpilor ei fâlfâi prin casa de piatră.

Afară, cerul marțian, imens și albastru, era fierbinte și nemîșcat ca apa adîncă și caldă a oceanului. Deșertul marțian se întindea clocotitor ca o mlaștină preistorică, valurile de căldură ridicându-se și tremurînd. Pe o colină din apropiere se afla o rachetă micuță. De la rachetă și până la ușa casei de piatră se întindea un șir de urme late.

De la etaj se auzeau glasuri certându-se. Bărbații de la ușă se priviră și se foiră de pe un picior pe celălalt, își pocniră degetele și își aranjară centurile. O voce bărbătească strigă ceva la etaj. Îi răspunse glasul femeii. După cincisprezece minute, pămîntenii începură să se fâțâie pe ușă, neavînd ce face.

— O țigară? făcu unul dintre ei.

Cineva scoase un pachet și-și aprinseră toți țigările. Pufă-iră norișori înceți de fum albicios. Își aranjară uniforme, și își potriviră gulerele. Vocile de la etaj continuau să murmure. Conducătorul bărbaților își privi ceasul.

— Douăzeci și cinci minute, spuse el. Mă întreb ce fac acolo. Se duse la o fereastră și privi afară.

— Caldă zi, rosti unul dintre bărbați.

— Mda, încuviință un altul în vremea caldă a începutului după-amiezii.

Vocile coborăseră la un murmur, apoi amuțiseră. În toată casa nu se mai auzea un sunet. Bărbații nu-și mai puteau auzi decât propriile răsufări.

Trecu o oră de tăcere.

— Sper că n-am pricinuit vreun necaz, rosti căpitanul.

Deschise ușa bucătăriei și privi în salon.

Doamna Ttt era acolo, udând niște flori ce creșteau în mijlocul încăperii.

— Știam eu că uitasem ceva, făcu ea zărindu-i pe căpitan. Intră în bucătărie. Scuze.

Îi întinse căpitanului o foaie de hârtie.

— Domnul Ttt e mult prea ocupat.

Se întoarse la cuptorul unde gătea.

— Oricum, nu pe domnul Ttt vreți să-l vedeți; ci pe domnul Aaa. Mergeți cu hârtia asta la ferma vecină, lângă canalul albastru, și domnul Aaa vă va explica orice doriți să aflați.

— Nu vrem să aflăm nimic, obiectă căpitanul, țuguindu-și buzele groase. Am aflat *deja*.

— Aveți hârtia, ce mai vreți? îl întrebă ea direct și nu mai voi să spună nimic.

— Bine, făcu căpitanul fără să-l tragă inima să plece.

Rămase, așteptând parcă ceva. Arăta ca un copil care se uită la un pom de Crăciun gol.

— Bine, repetă el. Haideți, băieți.

Cei patru bărbați ieșiră în ziua tăcută și fierbinte.

Peste o jumătate de oră, domnul Aaa, stând în biblioteca lui și sorbind puținel foc electric dintr-o cupă metalică, auzi vocile de afară, de pe aleea pietruită. Se aplecă peste pervazul ferestrei și se uită la cei patru bărbați în uniformă care îl priveau.

— Sunteți domnul Aaa? întrebă ei.

— Da.

— Domnul Ttt ne-a trimis la dumneata! strigă căpitanul.

— De ce?

— El era ocupat!

— Ce nesimțire, comentă sarcastic domnul Aaa. Ce crede, că n-am nimic mai bun de făcut decât să mă întrețin cu indivizi pe care el e prea ocupat să-i primească?

— Nu asta e cel mai important, domnule, strigă căpitanul.

— Pentru mine este. Am mult de citit. Domnul Ttt e nepoliticos. Nu-i pentru prima dată când îmi ignoră ocupațiile. Domnule, vă rog, nu mai agitați din mâini până nu termin. Și fiți atent. De obicei, lumea mă ascultă, atunci când vorbesc. Și dumneavoastră o să ascultați politicoși, altfel nu mai vorbesc deloc.

Stânjeniți, cei patru bărbați din curte se foiră și întredeschiseră gurile, iar pentru o clipă, căpitanului, cu venele umflate pe chip, îi sclipiră câteva lacrimi în ochi.

— Acum, reluă domnul Aaa, credeți că este corect din partea domnului Ttt să fie atât de bătăran?

Cei patru bărbați îl priveau prin arșiță.

— Suntem de pe Pământ! spuse căpitanul.

— Eu consider că este extrem de nepoliticos din partea lui.

— Cu *racheta*. Am venit în ea. Acolo!

— Să știți că nu-i pentru prima dată că Ttt este lipsit de maniere.

- De la Pământ și până aici.
- Păi, ce naiba, o să-l chem și o să-i spun.
- Numai noi patru; eu și ei trei, echipajul.
- O să-l sun, da, asta o să fac!
- Pământ. Rachetă. Oameni. Zbor. Spațiu.
- O să-l sun și o să-l fac cu ou și oțet! strigă domnul Aaa.

Dispăru ca o marionetă de pe scenă. Vreme de un minut, se auziră glasuri furioase țipând înainte și înapoi prin intermediul vreunui mecanism straniu. Dedesubt, căpitanul și echipajul priviră cu tânjeală înapoi, spre racheta lor, așezată pe colină, dulce, frumoasă și perfectă.

Domnul Aaa reapăru în fereastră, triumfător

— L-am provocat la duel, ce naiba! La duel!

— Domnule Aaa..., repetă căpitanul încetșor.

— O să-l omor, auziți!

— Domnule Aaa, vreau să vă *spun* ceva. Am parcurs șaizeci de milioane de mile.

Pentru prima dată, domnul Aaa îl privi pe căpitan.

— De unde spuneați că veniți?

Căpitanul zâmbi larg și le șopti oamenilor săi;

— *În sfârșit*, ajungem undeva. Am călătorit șaizeci de milioane de mile, strigă el. De pe Pământ!

Domnul Aaa căscă.

— În anotimpul ăsta sunt numai cincizeci de milioane de mile. Ridică o armă cu aspect înspăimântător. Bun, acum trebuie să plec. Luați cu voi hârtia aceea inutilă, deși nu văd la ce v-ar putea folosi, mergeți peste dealul acela în orașelul Iopr și povestiți-i totul domnului Iii. El e omul pe care vreți să-l vedeți. Nu domnul Ttt, ăla-i un idiot; mă duc să-l ucid. Nici eu, pentru că nu sunteți în domeniul meu de activitate.

— Domeniul de activitate, domeniu de activitate! îl imită căpitanul. Trebuie să ai un anumit domeniu de activitate ca să întâmpini niște oameni de pe Pământ?!

— Terminați cu prostiile, e lucru *bine știut*!

Domnul Aaa se repezi în jos pe scări.

— La revedere! strigă el și dispăru pe alee ca un uragan.

Cei patru exploratori rămaseră șocați. În cele din urmă, căpitanul vorbi.

— O să găsim, totuși, pe cineva care să ne asculte.

— Poate că ar trebui să plecăm și să ne întoarcem mai târziu, spuse unul din bărbați cu o voce visătoare. Poate că ar trebui să decolăm și să mai coborâm o dată. Să le dăm timp să reorganizeze primirea.

— Ar fi o idee bună, murmură căpitanul obosit.

Orășelul era ticsit de oameni ieșind și intrând pe uși, saluându-se, purtând măști aurii, albastre și stacojii de dragul culorilor, măști cu buze argintii și sprâncene de bronz, măști care zâmbeau sau se încruntau, după dispoziția celui ce o purta.

Cei patru bărbați, transpirând după drumul lung, se opri-
ră și întrebară o fetiță unde era casa domnului lîi.

— Acolo, arată copilul din cap.

Căpitanul, brusc însuflețit, se lăsă într-un genunchi și privi chipul drăgălaș.

— Fetițo, vreau să vorbesc cu tine.

O așeză pe genunchiul său și cuprinse mâinile micuțe și arămii în palmele sale mari, gata parcă pentru povestea dinaintea culcării, pe care o alcătuia în minte încet și cu o bucurie plină de răbdare în privința detaliilor.

— Bun, uite despre ce-i vorba, fetițo. Acum șase luni, pe Marte a sosit o altă rachetă. În ea se afla un bărbat pe nume York, împreună cu ajutorul său. Nu știm ce s-a întâmplat cu ei. Poate că s-au zdrobit la coborâre. Au venit într-o rachetă. Ca și noi. S-ar fi putut să o vezi! O rachetă *mare*! Deci, noi suntem. A *Doua* Expediție, urmând-o pe Prima. Și am venit tocmai de pe Pământ...

Fetița își eliberă o mână, cu un gest reflex, și își puse pe chip o mască aurie, inexpressivă. Scoase apoi un păianjen auriu de jucărie și îi dădu drumul pe sol, în vreme ce căpitanul îi vorbea. Păianjenul se cățără ascultător înapoi, pe genunchii ei, pe când ea îl urmărea calmă prin crăpăturile măștii ei inexpressive, iar căpitanul o zgâlțâi ușor și continuă istorisirea.

— Sunt Pământenii, zise el. Mă crezi?

— Da.

Fetița își urmări degetelele de la picioare jucându-se în praf.

— Bun.

Căpitanul o ciupi de braț, jumătate cu dragoste, jumătate cu răutate ca să o facă să se uite la el.

— Ne-am construit propria noastră rachetă. *Crezi?*

Fetița se scobi cu degetul în nas.

— Da.

— Și – scoate degetul din nas, fetiço – *eu* sunt căpitanul, și...

— Niciodată până acum, în toată istoria, n-a traversat cineva spațiul într-o rachetă, recită fetița închizând ochii.

— Minunat. De unde știi?

— Oh, telepatie.

Își șerse degetelul de genunchi.

— Și, nu ești deloc ațâțată? strigă căpitanul. Nu te bucuri?

— Ar fi mai bine să mergeți și să-l vedeți pe domnul Iii, zise copilul și lăasă jucăria pe pământ. Domnului Iii o să-i facă plăcere să vorbească cu voi.

Fugi, cu păianjenul alergând ascultător după ea.

Căpitanul rămase cu mâna întinsă, privind în urma ei. Ochii i se umplură de lacrimi. Se uită la palmele sale goale. Gura îi rămăsese deschisă. Ceilalți trei bărbați stăteau pe umbrele lor. Scurpară pe ulița pietruită...

Domnul Iii răspunse personal la ușă. Se pregătea să plece la o conferință dar, dacă se grăbeau și-i spuneau ce doreau...

— Puțină atenție, răspunse căpitanul, obosit și cu ochii roșii. Suntem de pe Pământ, avem o rachetă, suntem patru, echipaj și căpitan, suntem epuizați, suntem flămânzi, am vrea un loc să dormim. Am vrea ca cineva să ne dea cheia orașului, sau așa ceva, și ne-ar place ca cineva să ne scuture mâna și să zică: „Bravo!” și „Felicitări, bătrâne!” Cam asta ar fi totul.

Domnul Iii era un bărbat înalt, vaporos și zvelt, cu niște cristale groase și albastre peste ochii lui galbeni. Se aplecă peste masă și răsfoi niște hârtii, fixându-și din când în când cu privirea musafirii.

— Mda, *cred* că n-am formele aici, cu mine. Scotoci prin sertarele biroului: Ei, unde am *pus* formele? Căzu pe gânduri: Undeva. Undeva. Ah, *uite-le!* Uite!

Le întinse hârtiile.

— Bine-nțeles, trebuie să le semnați.

— E necesară toată birocrăția asta?

Domnul Iii îl privi sticlos.

— Ziceți că sunteți de pe Pământ, nu? Bun, asta nu contează dar trebuie să semnezi.

Căpitanul își scrisese numele.

— Vreți să semneze și echipajul meu?

Domnul Iii îl privi pe căpitan, se uită la ceilalți trei bărbați și izbucni în derâdere:

— *Ei* să semneze! Ha! Ce grozav! Ei, oho, *ei* să semneze!

Îi curgeau lacrimile. Se bătu pe genunchi și se îndoi, lăsând râsetele să-i curgă din gura căscată. Se ținu de marginea mesei.

— *Ei* să semneze!

Cei patru bărbați se încruntară.

— Ce-i așa caraghios?

— Ei să semneze! sughiță domnul Iii, înmuiat de râs. Ce caraghios. Trebuie să-i povestesc și domnului Xxx!

Examină formele completate, continuând să râdă.

— Pare să fie în regulă. Încuviință: Până și acordul pentru euthanasie dacă este necesară decizia finală pentru așa ceva.

Chicoti.

— Acordul pentru *ce*?

— Liniște. Am ceva pentru voi. Uite. Ia cheia asta.

— E o mare onoare, se înroși căpitanul.

— Nu-i cheia orașului, prostule! izbucni domnul Iii. E cheia Casei. Luați-o pe coridor, descuiați ușa cea mare, intrați și închideți bine ușa. Puteți sta acolo peste noapte. Dimineață, o să-l trimit pe domnul Xxx la voi.

Căpitanul luă cheia nehotărât. Rămase privind podeaua. Oamenii săi nu se clintiră. Păreau goliți de sânge și de febra rachetei. Erau complet storși.

— Ce e? Ce s-a întâmplat? întrebă domnul Iii. Ce așteptați? Ce vreți? Se apropie și-i privi în față pe căpitan: Hai, afară!

— Nu știu dacă ați putea..., începu căpitanul. Vreau să zic, să încercați, sau măcar să vă gândiți... Ezită. Am muncit din greu, ani parcurs un drum lung, și poate că ați putea măcar să ne dați mâna și să ziceți: „Bravo!”, ce... credeți?

Glasul i se stinse.

Domnul Iii întinse mâna rigid.

— Felicitări! zâmbi el rece. Felicitări.

Se întoarse.

— Acum trebuie să plec. Folosiți cheia.

Fără să-i mai bage în seamă, de parcă dispăruseră, domnul Iii se agită prin încăpere, punând niște hârtii într-o geantă. Mai rămase cinci minute în odaie, dar nu mai adresă nici un cuvânt cvartetului solemn care rămăsese cu capetele plecate, picioarele moi și lumina stingându-se din ochii lor. Când domnul Iii ieși pe ușă își inspecta preocupat unghiile...

Se târâră de-a lungul coridorului în lumina seacă și tăcută a după-amiezii. Ajunseră la o ușă mare din argint bătut, și cheia argintie o descuie. Intrară, închiseră ușa și se întoarseră.

Se aflau într-o sală largă, scăldată de soare. Bărbați și femei stăteau la măsuțe, sau în grupuri, discutând. Când auziră ușa, priviră cu toții pe cei patru bărbați în uniformă.

Un marțian păși înainte și se înclină.

— Sunt domnul Uuu, rosti el.

— Iar eu sunt căpitanul Jonathan William, din orașul New York. de pe Pământ, spuse căpitanul obosit.

Imediat sala explodează!

Bolțile tremurară de țipete și urlete. Marțienii se năpustiră, cu brațele deschise și urlând fericiți, răsturnând mesele, îngrămădindu-se, exuberanți, prinzându-i pe cei patru Pământeni și ridicându-i pe umeri. Ocoliră sala de șase ori; de șase ori făcură turul complet, sărind, țopăind și cântând.

Pământenii erau atât de stupefiați încât se lăsară purtați un minut întreg înainte de a începe să râdă și să strige:

— Hei! Așa *da*!

— Asta-i viața! Băiete! Hei! Hoi! Iupii!

Își făceau cu ochiul și băteau din palme.

— Hei!

— Ura! izbucni mulțimea.

Îi așezară pe pământeni pe o masă. Se făcu liniște.

Căpitanul aproape că izbucni în lacrimi.

— Mulțumesc. E bine, e bine.

— Povestiți-ne despre voi, sugeră domnul Uuu.

Căpitanul își dresе vocea.

În timp ce vorbea, ascultătorii făceau numai oh și ah. Căpitanul își prezintă echipajul; fiecare rosti câteva cuvinte și fu stânenit de tunetele de aplauze.

Domnul Uuu îl bătu pe căpitan pe umăr.

— E grozav să mai vezi un om de pe Pământ. Și eu sunt tot de pe Pământ.

- Cum, cum?
- Mulți dintre cei de aici suntem de pe Pământ.
- Dumneata? De pe Pământ? Căpitanul se holbă. Dar este posibil? Ați venit cu racheta? Zborul spațial era cunoscut de secole? Glasul îi răsună dezamăgit; Din ce... din ce țară sunteți?
- Tuiereol. Am venit, cu ani în urmă, prin spiritul trupului meu.
- Tuiereol, repetă căpitanul. Nu cunosc țara asta. Și ce-i cu spiritul trupului?
- Și doamna Rrr de acolo, și ea este de pe Pământ, *nu-i așa*, doamnă Rrr?
- Doamna Rrr încuviință și răsă straniu.
- La fel domnul Www, domnul Qqq și domnul Vvv!
- Eu sunt de pe Jupiter, declară un bărbat înfoidu-se.
- Eu sunt de pe Saturn, spuse un altul, cu ochii sclipind.
- Jupiter, Saturn, murmură căpitanul clipind.
- Era liniște acum; oamenii se așezaseră la mesele care erau ciudat de goale pentru un banchet. Ochii lor galbeni străluceau, și sub pomeții obrazilor aveau umbre negre. Căpitanul remarcă pentru prima dată că nu existau ferestre; lumina părea că străbate pereții. Exista o singură ușă. Căpitanul se încruntă.
- E cam confuz. Unde este situat Tuiereol? Pe lângă America?
- Ce este America?
- N-ați auzit niciodată de America?! Spuneți că sunteți de pe Pământ și totuși nu știți?!
- Domnul Uuu se încordă încruntat.
- Pământul este acoperit numai și numai de oceane. Nu e nici un petec de uscat. Sunt de pe Pământ și știu.
- Stai puțin, se trase înapoi căpitanul. Arăți ca un marțian obișnuit. Ochi galbeni. Piele arămie.
- Pământul este acoperit numai de *junglă*, rosti doamna Rrr cu mândrie. Eu sunt din Orri, de pe Pământ, o civilizație clădită din argint!
- Căpitanul întoarse capul și se uită la domnul Uuu, la domnul Www, la domnul Zzz, la domnul Nnn, la domnul Hhh și la domnul Bbb. Le văzu ochii galbeni jucând și lucind în lumină, fixându-se și rătăcind. Începu să tremure. În cele din urmă, se întoarse către oamenii lui și îi privi sumbru.
- Vă dați seama ce e aici?

— Ce, domnule?

— Nu-i nici o celebrare, răspunse căpitanul obosit. Nu-i nici un banchet. Ei nu sunt reprezentanții guvernului. Nu-i nici o petrecere surpriză. Uitați-vă la ochii lor. Ascultați-i!

Nimeni nu răsuflă. În încăpere se vedeau numai ochii mișcându-se.

— Acum înțeleg, răsună îndepărtată vocea căpitanului, de ce toți ne-au dat bilețele și ne-au trecut de la unul la altul, până ce nu l-am întâlnit pe domnul Iii, care ne-a trimis pe un coridor cu o cheie, să deschidem o ușă și să închidem o ușă. Așa am ajuns...

— Unde suntem, domnule?

Căpitanul răsuflă adânc.

— Într-un ospiciu de nebuni.

Era noapte. Sala cea mare era scufundată în tăcere, de abia luminată de sursele deghezate în pereții transparenți. Cei patru pământenii stăteau în jurul unei mese din lemn, cu capetele plecate deasupra șoaptelor. Pe dușumele erau ghemuiți bărbați și femei. În colțurile întunecate se zăreau mișcări vagi, singuratici ce gesticulau. La flecare jumătate de oră, unul din oamenii căpitanului încerca ușa argintie, apoi revenea la masă.

— Nimic, domnule. Suntem bine încuiați.

— Chiar cred că suntem nebuni, domnule?

— Da. De asta n-a fost nici un fel de agitație la sosirea noastră. S-au mulțumit să tolereze ceea ce, pentru ei, trebuie să fie o stare psihică mereu recurentă. Făcu un gest către formele întunecate din jurul lor: Paranoici, cu toții! Ce primire ne-au făcut! Pentru o clipă – o scânteie i se oprise în ochi, dar muri repede – am crezut că era adevărata primire. Uralele, și cântecele, și discursurile... Destul de frumoase, nu – atât cât a durat?

— Cât or să ne țină aici, domnule?

— Până când o să dovedim că nu suntem psihopați.

— Asta ar trebui să fie ușor.

— Sper.

— Nu păreți foarte sigur, domnule.

— Nu sunt. Uitați-vă în colțul ăla.

Un bărbat se mișca de unul singur prin beznă. Din gura lui ieși o flăcără albastră, care se transformă în forma rotundă a unei femei, micuță și goală. Dăinui în aer, lină, în vapori de lumină cobaltină, șoptind și cântând.

Căpitanul arată spre alt colț. Acolo, stătea o femeie, transformându-se. Întâi fu cuprinsă într-o coloană de cleștar, apoi se topi într-o statuie de aur, un toiag de cedru lustruit, și înapoi în femeie.

Prin toată sala, în miezul nopții, oamenii jonglau cu flăcărui violete, transformându-se și schimbându-se, căci noaptea era vremea transformării și a nefericirii.

— Magicieni, vrăjitori, șopti unul dintre pământeni.

— Nu, halucinații. Își varsă nebunia în noi, ca să le vedem nălucirile. Telepatie. Autosugestie și telepatie.

— Asta vă îngrijorează, domnule?

— Da. Dacă halucinațiile ne pot părea atât de „rele”, nouă și altora, dacă nălucirile prind și sunt aproape de crezut, nu-i de mirare că ne-au luat drept psihopați. Dacă bărbatul acela poate produce femeiuști din foc albastrui, iar femeia aceea se poate transforma în coloană, ar fi natural ca marțienii să creadă că racheta noastră este produsul exclusiv al minților noastre.

— Oh, făcură oamenii lui din penumbră.

În jurul lor, în sala cea mare, flăcările țâșneau albastre, săreau, se evaporau. Demoni micuți din nisip roșu alergau printre dinții bărbaților adormiți. Femeile deveneau șerpi alunecoși. Mirosea a reptile și a animale.

Dimineața, toți arătau odihniți, fericiți și normali. În încăpere nu existau flăcări sau demoni. Căpitanul și oamenii săi așteptau lângă ușa de argint, sperând că avea să se deschidă.

Domnul Xxx sosi după vreo patru ore. Ei îl bănuiau că așteptase dincolo de ușă, spionându-i cel puțin trei ore înainte de a intra, de a-i chema și a-i conduce în biroul său micuț.

Era un bărbat jovial și zâmbitor, dacă puteai să te încrezi în masca pe care o purta, căci pe ea purta nu unul, ci trei zâmbete. Înapoia ei, glasul lui era cel al unui psiholog nu atât de zâmbitor.

— Care e necazul?

— Credeți că suntem nebuni, dar nu suntem, spuse căpitanul.

— Dimpotrivă, nu cred că toți sunteți nebuni. Psihologul ridică o baghetă spre căpitan: Nu. Doar *dumneata*, domnule. Ceilalți sunt halucinații secundare.

Căpitanul se pocni peste genunchi.

— Deci *asta-i!* De asta a râs domnul Iii când am întrebat dacă și oamenii mei trebuie să semneze hârțiile!

— Da. Mi-a povestit domnul Iii. Psihologul râse, deschizându-și larg gura: O glumă bună. Ce ziceam? A, da, halucinații secundare. Femeile vin la mine cu șerpi ieșindu-le din urechi. După ce le vindec, șerpilor dispar.

— Am vrea și noi să fim vindecați. Dați-i drumul.

Domnul Xxx păru surprins.

— Neașteptat. Nu prea mulți doresc să fie vindecați. Să știi, cura este dură.

— Dați-i drumul! Sunt sigur că o să descoperiți că toți suntem întregi la minte.

— Ia să verificăm actele, să văd dacă sunt valabile pentru un „tratament”. Răsfoi un dosar: Da. Știi, asemenea cazuri au nevoie de un „tratament” special. Oamenii din sală sunt forme mai simple. Trebuie însă spus că, dacă ai ajuns atât de departe, cu halucinații primare, secundare, auditive, olfactive și labiale, ca și iluzii tactile și optice afacerea e cam rea. Trebuie să recurgem la euthanasie.

Căpitanul izbucni:

— Ascultă, am pierdut destul vremea! Testează-ne, ciocănește-ne genunchii, ascultă-ne la inimă, pune-ne să facem exerciții, întreabă-ne!

— Ești liber să vorbești.

Căpitanul vorbi o oră. Psihologul ascultă.

— Incredibil, murmură el. Fantezia cea mai bogată în detalii pe care am auzit-o vreodată.

— La dracu, o să-ți arătăm racheta! urlă căpitanul.

— Mi-ar place s-o văd. O poți crea în camera asta?

— Bine-nțeles. E în fișierul duminică, la litera R.

Domnul Xxx răsfoi preocupat fișierul. Făcu „ȚȚ” și îl închise, cu o expresie solemnă.

— De ce mi-ai spus să mă uit? Racheta nu-i acolo.

— Bine-nțeles că nu-i, idiotule! Glumeam. Un nebun glumește?

— Există și un simț al umorului mai straniu. Acum, du-mă la racheta ta. Vreau s-o văd.

★

Era amiază. Când ajunseră la rachetă, era zăpușeală.

— Mda.

Psihologul se apropie de navă și ciocăni. Metalul răsună.

— Pot intra? Întrebă el viclean.

— Da.

Domnul Xxx intră și rămase înăuntru mult timp.

— Culmea tâmpeniei! Căpitanul mesteca o țigară, așteptând: M-aș întoarce oricând acasă să le spun oamenilor să nu-și mai bată capul cu Marte. Ce dobitoci suspicioși!

— Înțeleg că o mare parte din populația lor nu este întreagă la minte, domnule. Asta pare a fi principalul motiv al suspiciunii.

— Totuși, e atât de enervant!

Psihologul ieși din navă după o jumătate de oră de căutat, ciocănit, ascultat, mirosit, gustat.

— *Acum*, crezi! urlă căpitanul de parcă celălalt era surd.

Psihologul închise ochii și-și scărpină nasul.

— E cel mai incredibil exemplu de halucinație senzitivă și sugestivă hipnotică întâlnit până acum. Am cutreierat toată „racheta”, cum îi zici. Ciocăni bordajul: Aud. Iluzie auditivă. Inspiră adânc: Miros. Halucinație olfactivă, indusă de telepatie senzitivă. Sărută nava: Gust. Iluzie labială.

Scutură mâna căpitanului.

— Te pot felicita? Ești un geniu psihotic! Ai făcut o treabă absolut completă! Proiectarea imaginațiilor tale în alte minți, prin telepatie, și menținerea halucinațiilor la același nivel senzitiv sunt chestiuni aproape imposibile. Cei din azil se concentrează de obicei asupra halucinațiilor vizuale, sau cel mult asupra celor vizuale și auditive. Tu ai echilibrat întreaga compoziție! Nebunia ta este minunat de întreagă!

— Nebunia mea, păli căpitanul.

— Da, da, ce nebunie extraordinară. Metal, cauciuc, gravitroni, alimente, haine, combustibil, arme, scări, șuruburi, piulițe, linguri. Am găsit pe nava ta zece mii de obiecte distincte. Niciodată n-am mai întâlnit o asemenea complexitate. Existau până și *umbre* sub paturi și sub *toate* lucrurile! Ce concentrare

de voință! Și totul, indiferent cum sau când era testat, avea miros, formă, gust, sunet! Lasă-mă să te îmbrățișez!

Se desprinsese și continuă:

— O să descriu cazul în cea mai importantă monografie a mea! O să îl descriu luna viitoare la Academia Marțiană! Uită-te la tine! Păi, ți-ai schimbat până și culoarea ochilor din galben în albastru și a pielii din maro în roz. Și hainele, și mâinile tale care au cinci degete în ioc de șase! Metamorfoză biologică prin dezechilibru psihologic! iar cei trei prieteni ai tăi...

Scoase o armă micuță.

— Incurabilă, bine-nțeles. Minunatul și bietul de tine. Mort, vei fi mai fericit. Ai vreo ultimă dorință?

— Stai, pentru Dumnezeu! Nu trage!

— Bietul de tine. O să termin cu nenorocirea asta care te-a împins să-ți imaginezi racheta și pe cei trei tovarăși. Va fi extraordinar să-ți văd prietenii și racheta dispărând în momentul în care te ucid. O să scriu o lucrare despre dizolvarea imaginilor neurotice. O să culeg destul material astăzi.

— Sunt de pe Pământ! Mă numesc Jonathan Williams și ei...

— Da, știu îl potoli domnul Xxx și trase.

Căpitanul se prăbuși cu un glonte în inimă. Ceilalți trei bărbați țipară.

— Continuați să existați? îi privi domnul Xxx. Superb! Halucinații cu persistența temporală și spațială! îndreptă arma spre ei: Ei bine, o să vă sperii să vă dizolvați.

— Nu! urlă cei trei bărbați.

— Reacție din partea nălucirilor, chiar după moartea pacientului, constată domnul Xxx împușcându-i pe cei trei.

Zăceau pe nisip, întregi, fără nici o mișcare.

Îi lovi cu piciorul. Apoi ciocăni în navă.

— *Persistă! Persistă!*

Trase iarăși, și iarăși, în trupuri. Se dădu înapoi. Masca zâmbitoare îi căzu de pe față.

Încetșor, chipul micuțului psiholog se transformă. Falca de jos îi căzu. Arma îi scăpă dintre degete. Ochii îi erau goi și opaci. Ridică palmele și se întoarse orbește în cerc. Se împiedică de trupuri. Saliva îi umplea gura.

— Halucinații, bolborosi el. Gust. Imagine. Miroș. Sunet. Pipăit.

Flutură din mâini. Ochii i se holbară. Din colțul gurii începu să i se scurgă spume.

— Plecați! urlă el la trupuri. Pleacă! răcni la rachetă.

Își privi mâinile tremurătoare.

— Contaminare, șopti el. Am luat-o. Telepatie. Hipnoză. Acum eu am înnebunit. Acum *eu* sunt contaminat. Halucinații în toate formele senzitive.

Se opri și începu să pipăie orbește după armă.

— Un singur tratament. O singură modalitate de-a le face să piară, să plece.

Răsună o împușcătură. Domnul Xxx căzu.

Cele patru trupuri zăceau în soare. Domnul Xxx zăcea acolo unde căzuse.

Racheta se înălța pe colina însorită și nu dispăru.

Când, la apus, orașenii descoperiră racheta, se întrebară ce era. Nimeni nu știa, așa încât fu vândută la fiare vechi și desfăcută în bucăți.

În noaptea aceea plouă tot timpul. Ziua următoare fu senin și cald.

Martie 2000: CONTRIBUABILUL

Voia să meargă pe Marte cu racheta. În zorii zilei, cobora pe câmpul de lansare și, prin gardul de sârmă ghimpată, zbie-ră la oamenii în uniformă că el voia să meargă pe Marte. Le spuse că era un contribuabil, se numea Pritchard și avea dreptul să meargă pe Marte. Nu se născuse chiar acolo, în Ohio? Nu era un cetățean onorabil? Atunci *de ce* nu putea merge pe Marte? Îi amenință cu pumnii și le spuse că voia să plece de pe Pământ; orice om cu capul pe umeri voia să părăsească Pământul. Peste doi ani, pe Pământ urma să înceapă un război atomic și el nu mai dorea să fie acolo, atunci când avea să se întâmple. El și alți mii ca el, dacă gândeau cât de cât, vroiau să plece pe Marte. Să vadă dacă nu era așa! Să scape de războaie, cenzură, conservatorism, recrutări și de controlul guvernului asupra uneia și alteia, asupra artelor și științelor! Opriți-vă voi Pământul! El își dădea mâna dreaptă, inima, capul, pentru ocazia de-a merge pe Marte! Ce trebuia să faci, ce trebuia să semnezi, pe cine trebuia să cunoști, ca să urci la bordul rachetei?

Râseră de el prin plasa de sârmă. Îi spuseră că, de fapt, nu dorea să plece pe Marte. Nu știa că Prima și a Doua Expediție dăduseră greș, dispăruseră; că, probabil, echipajele muriseră?

Dar nu puteau dovedi, nu erau siguri, spuse el agățându-se de gard: Poate că acolo sus era țara laptelui și a mierii, iar căpitanul York și căpitanul Williams pur și simplu nu mai catadicsiseră să se întoarcă. Deschideau odată poarta, să-l lase să intre în cea de-a Treia Expediție, sau trebuia să o doboare? Îi spuseră să tacă.

Văzu bărbații îndreptându-se către rachetă. Așteptați-mă! strigă el. Nu mă părăsiți aici, pe planeta asta îngrozitoare,

trebuie să evadez; o să izbucnească un război atomic! Nu mă abandonați pe Pământ!

Îl târără, în timp ce se zbătea. Închiseră ușa dubei de poliție și porniră în zorii zilei, chipul lui apăsător de gemulețul din spate, și înainte de a coborî colina, el văzu flăcările roșii, auzi bubuitul și simți tremurătura puternică atunci când racheta argintie țâșni în sus și-l lăsă în urmă, într-o dimineață obișnuită de luni, pe obișnuita planetă Pământ.

Aprilie 2000: A TREIA EXPEDIȚIE

Racheta coborî din ceruri. Văzuse stelele și adâncurile întunecate, strălucirile galaxiilor și imensitatea tăcută a spațiului. Era o navă nouă, corpul său era din foc iar în celulele de metal se aflau oameni, și se deplasa într-o tăcere pură, arzătoare. În ea se găseau șaptesprezece bărbați, inclusiv căpitanul. Mulțimea adunată pe aerodromul de lângă Ohio strigase și fluturase mâinile, iar racheta lăsase înapoia ei petale uriașe de foc și culoare și dispăruse în spațiu, în cea de *a treia* călătorie spre Marte!

Acum frâna, cu eficiența proprie metalului, în atmosfera marțiană superioară. Continua să fie un obiect frumos și puternic. Se mișcase prin apele obscure ale spațiului aidoma unui leviatan gigantic; trecuse pe lângă Lună, și nimerise într-un gol urmat de un altul. Bărbații din interior fuseseră azvârlți, izbiți, răniți și apoi vindecați, fiecare pe rând. Unul dintre ei murise, însă, acum, cei șaisprezece rămași, cu ochii limpezi și nasurile turtite de hublourile groase, priveau planeta Marte rotindu-se sub ei.

— Marte! Marte! Bătrâne Marte, iată-ne! strigă navigatorul Lustig.

— Bătrânul Marte! rosti Samuel Hinkston, arheolog.

— În sfârșit, făcu căpitanul John Black.

Racheta coborî ușor pe o pajiște de iarbă verde. Afară, pe pajiște, se afla o căprioară din fier. Mai sus, în lumina dulce a soarelui, era o casă înaltă, cafenie, în stil victorian, acoperită de caneluri și rococouri, cu geamurile din sticlă albastră, roz, galben și verde. Pe verandă se aflau mușcate și un leagăn vechi, atârnat de tavan, și care se legăna ușor în bătaia vântului. Deasupra casei exista o cupolă cu gemulețe rombice, din geam armat cu sârmă! Prin fereastra din față, se putea

zări un pian vechi, cu clapele îngălbenite, pe care era deschisă o partitură intitulată: „Frumosul Ohio”.

În jurul rachetei, în toate direcțiile, se întindea orașelul, verde și nemișcat în primăvara marțiană. Casele erau albe, sau din cărămidă roșie, și erau înconjurată de ulmi înalți ce se clătinau de vânt, de arțari și de castani. Mai departe, se zăreau turlile bisericii, în care clopotele aurii se odihneau tăcute.

Bărbații din rachetă priviră afară și văzură toate astea. Apoi, se uitară unul la celălalt și din nou priviră afară. Se țineau unul de celălalt, parcă, deodată, incapabili să răsuflă. Se albiră la față și clipiră des, alergând de la un hublou al navei la celălalt.

— Să mă ia dracu, șopti Luslig, frecându-și ochii umezi cu degete amorțite. Să mă ia dracu, să mă ia dracu, să mă ia dracu.

— Nu e adevărat, nu poate fi adevărat, rosti Samuel Hinkston.

— Doamne, făcu căpitanul John Black.

Chimistul îi întrerupse:

— Sir, aerul este respirabil.

Black se întoarse încetișor:

— Ești sigur?

— Nici o îndoială, sir.

— Atunci o să ieșim, spuse Lustig.

— Doamne, da. vorbi Samuel Hinkston.

— Stați, interveni căpitanul John Black. O clipă. Nu v-a dat nimeni nici un ordin.

— Dar, sir...

— Nici un „sir”. De unde știm ce este asta?

— Știm ce este, sir, făcu chimistul. Este un orașel, cu un aer respirabil, sir.

— Și este un orașel asemănător orașelor pe Pământ, spuse arheologul Samuel Hinkston. Incredibil. Nu poate fi adevărat și totuși este.

Căpitanul John Black îl privi visător:

— Crezi că civilizația a două planete poate progresa și evolua identic, Hinkston?

— N-aș fi crezut așa ceva, sir.

Căpitanul Black se opri lângă hublou.

— Priviți afară. Mușcatele. O plantă hibridă. Varietatea aceasta este cunoscută pe Pământ de numai cincizeci de ani.

Gândiți-vă la miile de ani necesari evoluției unei planete. Apoi, spuneți-mi dacă este logic ca marțienii să aibă: unu, ferestre din sticlă armată cu sârmă; doi, cupole; trei, leagăne; patru, un instrument asemănător unui pian, și care *este*, probabil, un pian; și, cinci, dacă priviți mai bine, dacă un compozitor marțian ar fi publicat o compoziție intitulată, destul de straniu „Frumosul Ohio”. Lucru care înseamnă că aici, pe Marte, există un fluviu Ohio.

— Destul de ciudat, sir.

— Ciudat, la dracu, e absolut imposibil și bănuiesc că totul este o înscenare. Ceva este în neregulă aici și nu părăsesc nava până nu știu ce este.

— Oh, sir, făcu Lustig.

— Draci! exclamă Samuel Hinkston. Sir, vreau să investighez de aproape. S-ar putea să existe scheme structurale similare de gândire, evoluție, civilizație, pe fiecare planetă din sistemul nostru. S-ar putea să fim pe urmele celei mai importante descoperiri psihologice și metafizice ale timpului nostru, sir, nu credeți?

— Vreau să mai aștept puțin, răspunse căpitanul John Black.

— Sir, s-ar putea să fim martorii unui fenomen care, pentru prima dată, ar putea dovedi în mod indubitabil existența lui Dumnezeu.

— Există mulți credincioși și fără această dovadă, domnule Hinkston.

— Eu sunt unul dintre ei, sir. Însă, cu siguranță, un fenomen asemănător cu cel de afară nu ar putea să apară fără intervenția divinității. Sunt copleșit de o asemenea groază și revelație, încât nu știu dacă să plâng sau să râd, sir.

— Atunci, nu face nimic, până nu știm despre ce este vorba.

— Cum adică, sir? Întrebă Lustig. Despre ce să fie vorba? Este un oraș liniștit și plin de verdeață, asemănător celui în care m-am născut eu, și îmi place cum arată.

— Când Le-ai născut, Lustig?

— În 1910, sir.

— Înseamnă că acum ai cincizeci de ani, așa este?

— Acesta fiind 1960, da, sir.

— Și tu, Hinkston.

— În 1920, sir. În Illinois. Mie îmi pare totul în regulă, sir.

— Asta nu poate fi raiul, făcu ironic căpitanul. Deși, trebuie să recunosc, pare tihnit, răcoros, și foarte asemănător cu Green Bluff, unde m-am născut eu în 1915. Privi spre chimist: Aerul este în regulă?

— Da, sir.

— Bine, atunci, uite ce o să facem. Lustig, tu, Hinkston și cu mine ieșim ca să explorăm orașul. Ceilalți 14 rămân pe navă. Dacă ni se întâmplă ceva, decolează imediat și o șterg de aici, ai auzit ce am spus, Craner?

— Da, sir. O ștergem, sir. Și vă lăsăm aici?

— Mai bine să pierzi trei oameni decât o rachetă întreagă. Dacă se întâmplă ceva rău, vă întoarceți pe Pământ și anunțați următoarea rachetă, cred că e cea a lui Lingle, care va fi gata de Crăciunul viitor, despre ceea ce îi așteaptă. În cazul în care Marte este ostil, vrem ca următoarea expediție să fie bine înarmată.

— Și noi suntem, sir. Avem un întreg arsenal.

— Atunci, spune-le oamenilor să stea lângă arme, din clipa în care Lustig, Hinkston și cu mine ieșim.

— Da, sir.

— Haidеți, Lustig, Hinkston.

Cei trei bărbați coborâră împreună prin etajele navei.

Era o zi minunată de primăvară. Un prihor cânta într-una pe un măr înflorit. Vântul clătina pomul și o ninsoare de petale albe se scutura încet, împrăștiind aroma florilor. Undeva în oraș, cineva cânta la pian și muzica venea în valuri lente și leneșe. Cântecele era „Vis minunat”. Altundeva, un patefon hodorogit scârțâia discul cu „Hoinărind în amurg”, cântat de Harry Lander.

Cei trei bărbați ieșiră din navă. Ușa se închise înapoia lor. La fiecare hublou, un chip care privea afară. Tunurile metalice erau pregătite.

La patefon se cânta acum:

*„Oh, dă-mi o noapte de iunie,
Lumina lunii și pe tine...”*

Lustig începu să tremure. Samuel Hinkston îl urmă.

Glasul lui Hinkston era într-atât de slab și nesigur încât căpitanul îi ceru să repete cele spuse:

— Am spus sir, că cred că am găsit soluția!

— Și care este soluția, Hinkston?

Vântul adia ușor. Cerul era senin și tăcut, și pe undeva un pârlăuș alerga printr-o vale răcoroasă. Se auzeau un cal și o căruță poticnindu-se în depărtare.

— Sir, trebuie să fie așa, trebuie să fie, este singura soluție! Au existat zboruri cosmice către Marte, dinaintea primului război mondial!

Căpitanul îl privi pe arheolog:

— Nu!

— Ba da, sir! Trebuie să o admiteți, priviți numai! Cum altfel se pot explica toate astea: casele, căprioara din fier, florile, pianele, muzica!

— Hinkston, Hinkston, oh, rosti căpitanul și duse mâna la gură, clătinând din cap, doar mâna îi tremura și buzele îi erau vinete.

— Sir, ascultați-mă. Hinkston îl apucă de umăr convingător și-l privi în ochi: Să zicem că, poate în anul 1905, existau oameni care urau războaiele și voiau să plece de pe Pământ, că printre ei erau savanți și s-au întâlnit în secret, au construit o rachetă și au venit aici, pe Marte.

— Nu, nu, Hinkston.

— De ce nu? În 1905, lumea era cu totul altfel; puteau păstra un asemenea secret mult mai ușor.

— Dar munca, Hinkston, munca depusă pentru a construi un lucru atât de complex cum este o rachetă, oh, nu, nu. Căpitanul își privi cizmele, mâinile, privi casele, apoi se uită spre Hinkston.

— Au venit aici și este normal că și-au construit casele asemănătoare cu cele de pe Pământ, deoarece au adus cu ei o anumită cultură și iată-le!

— Și au trăit aici toți anii ăștia? Întrebă căpitanul.

— Da, sir, în liniște și pace. Poate că au făcut câteva zboruri, ca să aducă aici suficienți oameni pentru un orașel și apoi s-au oprit, temându-se să nu fie descoperiți. Poate, de aceea, orașul pare atât de demodat. Eu nu am văzut ceva care să dateze după 1927, așa este?

— Da, așa mi se pare și mie, Hinkston.

— Sunt de-ai noștri, sir. Acesta e un oraș american, în nici un caz nu este european!

— Da... și aici ai dreptate, Hinkston.

— Sau poate, sir, poate că zborurile cu racheta sunt mai vechi decât știm noi. Poate că au început, undeva în lume, acum sute de ani, și au fost ținute în secret de către un număr restrâns de oameni, iar aceștia s-au stabilit pe Marte, vizitând ocazional Pământul de-a lungul veacurilor.

— Pare o ipoteză plauzibilă.

— Este, sir. Trebuie să fie. Aveam dovada aici, înaintea noastră, și tot ce ne rămâne de făcut este să găsim niște oameni care să ne-o confirme!

— Da, aici ai dreptate. Nu putem sta pe loc și vorbi. V-ați adus armele?

— Da, însă nu vom avea nevoie de ele.

— Vom vedea. Haideți, o să sunăm la ușa aceea, să vedem dacă este cineva acasă.

Sunetul cizmelor era amortizat de iarba înaltă și verde. Mirosea a fân proaspăt cosit. Deși n-ar fi vrut, căpitanul John Black se simțea cuprins de o pace liniștitoare. Trecuseră treizeci de ani de când fusese într-un orașel și bâzâitul albinelor îl potolea și îl calma, iar prospețimea locurilor era un balsam pentru sufletul său.

Scândurile verandei scârțâiră spart sub pașii lor, când o traversară și se opriră înaintea ușii din plasă. Înăuntru, puteau zări o draperie ce acoperea trecerea spre coridor, un candelabru din cristal și un tablou de Maxfield Parrish, atârnat pe unul din pereți, deasupra unui scaun Morris. Casa mirosea a vechi, a pod, și incredibil de plăcut. Se putea auzi clinchetul gheții într-un pahar de limonadă. Într-o bucătărie îndepărtată, datorită zilei călduroase, cineva prepara o băutură răcoritoare.

Căpitanul John Black apăsă pe butonul clopoțelului.

Pe coridor răsunară pași iuți și ușori, și o femeie de vreo patruzeci de ani, cu un chip plăcut și îmbrăcată în haine ce țineau de anul 1909, apărură în ușă.

— Vă pot ajuta cu ceva? Întrebă ea.

— Scuzați-mă, începuse nesigur căpitanul Black. Căutăm... adică... vreau să spun că ne puteți ajuta.

Se opri. Ea îl privi cu ochi negri, mirați.

— Dacă vindeți ceva, spuse femeia, să știți că sunt prea ocupată și nu am timp de pierdut.

Se întoarce să plece.

Ea îl măsoară din cap până în picioare:

— Cum adică, ce oraș este? Cum puteți fi într-un oraș fără să știți cum se numește?

Căpitanul arăta de parcă ar fi vrut să se tolănească sub un măr umbros.

— Scuzați-mă, făcu el, dar suntem străini de aceste locuri. Suntem de pe Pământ și am dori să aflăm cum a ajuns orașul acesta aici.

— Sunteți agenți fiscali? întrebă femeia.

— Nu, răspunse căpitanul.

— Atunci, ce vreți?

— Ei...

— Ei?

— De câtă vreme există orașul ăsta?

— A fost construit în 1868, izbucni ea. Ce-i asta, o glumă?

— Nu, nu e o glumă! strigă căpitanul. Oh, Doamne. Fiți atenți. Noi venim de pe Pământ!

— De unde?

— De pe Pământ!

— Unde e asta? întrebă femeia.

— De pe Pământ, insistă el.

— Adică, din pământ?

— Nu, de pe planeta Pământ! Uite, ieșiți pe verandă și o să vă arăt.

— Nu, refuză femeia. Nu ies; pe voi v-a bătut soarele în cap.

Lustig și Hinkston stăteau înapoia căpitanului. Hinkston rosti:

— Doamnă, am venit cu o navă care zboară printre stele. Suntem de pe cea de a treia planetă a Soarelui, Pământul, și am sosit pe această planetă, care este Marte. Acum, înțelegeți, doamnă?

— V-a bătut soarele în cap, repetă ea și se îndepărtă de ușă. Plecați, până nu îl chem pe soțul meu, care doarme sus.

— Dar, insistă Hinkston, aici este Marte, nu?

— Aici, explică femeia adresându-se parcă unui copil, este Green Lake, Wisconsin, pe continentul America, înconjurat de oceanele Pacific și Atlantic, într-un loc denumit lumea sau, uneori, Pământul. Acum, plecați! La revedere!

Trânti ușa.

Cei trei bărbați rămaseră înaintea pragului, cu mâinile întinse înainte, rugându-se, parcă, să se deschidă din nou.

Se priviră unul pe celălalt.

— Să spargem ușa, propuse Lustig.

— Nu putem, suspină căpitanul.

— De ce?

— Nu a făcut nimic rău, nu? Aici, noi suntem străinii. Casa este o proprietate particulară. Doamne, Dumnezeuule, Hinkston!

Se îndepărtă de ușă și se așează pe treptele verandei.

— Ce este, sir?

— Te-ai gândit vreodată că, poate, cine știe cum, am greșit drumul? Și, accidental, ne-am întors pe Pământ?

— Oh, sir, oh, sir, oh, oh, sir. Hinkston rămase ca trăsnet, apoi se așează și el pe trepte.

Lustig rămase în picioare în bătaia soarelui.

— Cum am fi putut face așa ceva?

— Nu știu, lăsați-mă să mă gândesc.

— Dar am verificat fiecare milă de parcurs, spuse Hinkston, și l-am văzut pe Marte, iar cronometrele ne-au anunțat că am parcurs atâtea mile, apoi am trecut de Lună și iată-ne aici, pe Marte. Sir, sunt convins că ne aflăm pe Marte.

— Dacă, însă, interveni Lustig, să presupunem că printr-un accident spațial sau temporal, am coborât pe o planetă în alt moment al timpului? Dacă acesta este Pământul acum treizeci sau cincizeci de ani? Poate ne-am rătăcit pe axa timpului, ce credeți?

— Oh, termină, Lustig.

— Hinkston, oamenii de pe navă sunt pregătiți?

— Fiecare la postul său, sir.

Lustig se îndreptă spre ușă și sună clopoțelul. Când ușa se deschise din nou, întrebă:

— În ce an suntem?

— Bine-nțeles că în 1926! se răsti femeia și trânti ușa.

— Ați auzit? alergă Lustig spre ei. A spus 1926! Ne-am întors în timp! Suntem pe Pământ!

Lustig se așează și cei trei bărbați se lasară cuprinși de uimirea și spaima generată de veste. Stăteau cu palmele încleștate pe genunchi. Vântul sufla, răvășindu-le părul.

Căpitanul se ridică și își scutură pantalonii.

— Nu m-am gândit niciodată la o asemenea posibilitate. Mă sperie al dracului. Cum se poate întâmpla așa ceva?

— Oare ne va crede cineva din orașul ăsta? se întrebă Hinkson. Nu ne jucăm cu ceva periculos? Mă refer la timp. Poate ar trebui să decolăm și să ne întoarcem acasă.

— Nu. O să încercăm la altă casă.

Trecuseră pe lângă alte trei case, până la o cabană micuță și albă, adăpostită sub un stejar.

— Încerc să fiu cât se poate de rațional, spuse căpitanul. Arată cu bărbia către oraș. Tu ce crezi, Hinkston? Să presupunem, așa cum ai zis tu mai înainte, că zborul cu racheta a fost cunoscut de multă vreme. Și, după ce oamenii de pe Pământ au trăit aici un număr de ani, li s-a făcut dor de planeta lor. La început, ca o tânjeală ce s-a transformat, cu timpul, într-o adevărată psihoză. În cele din urmă, a ajuns o țicneală curată. Dacă ai fi psihiatru, cum ai reacționa înaintea unei astfel de probleme?

Hinkston se gândi puțin.

— Mda, cred că aș încerca să re-aranjez civilizația de pe Marte, așa încât să semene tot mai mult cu cea de pe Pământ. Dacă aș putea, aș reproduce fiecare floare, drum, lac, sau chiar ocean. Apoi, printr-o hipnoză colectivă, vorbesc desigur în teorie, i-aș convinge pe toți dintr-un oraș ca acesta că, de fapt, se găsesc pe Pământ și nicidecum pe Marte.

— Da, Hinkston, cred că acum suntem pe calea cea bună. Femeia din casa aceea credea, doar credea, că trăiește pe Pământ. Își menține integritatea mintală. Ea și toți ceilalți din oraș sunt subiectele celei mai grandioase experiențe în domeniul migrării și al hipnozei pe care o să o vezi vreodată.

— Asta este, sir! strigă Lustig.

— Da, suspină căpitanul. Acum ajungem undeva. Mă simt mai bine. Totul sună acum mai logic. Discuțiile astea despre timp și călătorii în timp îmi întorc stomacul pe dos. Dar, așa... Aproape că zâmbi, pentru prima dată după o lună. Da. Cred că vom fi bine primiți.

— Credeți, sir? întrebă Lustig. Totuși, ca și pelerinii, oamenii aceștia au venit aici ca să scape de Pământ. Poate că nu se vor bucura să pe vadă, sir. Poate că vor încerca să ne alunge, sau să ne omoare.

— Dacă se va întâmpla așa ceva, avem arme superioare. Oricum, nu avem altă soluție decât să încercăm. Casa asta, acum. Haideți.

Nu traversară pajiștea încă și Lustig se opri, privind spre orașel, de-a lungul străzii tăcute și visătoare.

— Sir, rosti el.

— Ce s-a întâmplat, Lustig? făcu căpitanul.

— Oh, sir, sir, ce văd, ce văd înaintea mea, oh, oh..., vorbi Lustig și începu să plângă. Palmele îi tremurau, iar chipul îi era numai uimire, bucurie și neîncredere. Părea că dintr-o clipă în alta va înnebuni de atâta fericire. Privi în josul străzii și începu să alerge. Împiedicându-se, stângaci, căzând, ridicându-se și continuând să fugă: Oh, Doamne Dumnezeule, Ție îți mulțumesc. Doamne! Ție îți mulțumesc!

Lustig fugea acum în goana mare, strigând. Coti într-o curte cam la jumătatea străduței și urcă pe veranda unei case mari, verde, cu un cocoș din tablă pe acoperiș.

Când căpitanul și Hinkston ajunseră în curte, el bătea la ușă, strigând și plângând.

Ușa se deschise. Lustig îndepărtă apărătoarea din plasă și răcni într-un acces de fericire:

— Bunico! Bunicule!

În prag stăteau doi bătrâni, cu chipurile iluminate de zâmbet.

— Albert! scârțâiră glasurile lor și se repeziră să-l îmbrățișeze, să-l bată pe spate și să se agite în jurul lui: Albert, oh, Albert, câți ani au trecut! Cât ai crescut, băiatule, ce mare ești, băiatule, oh, Albert băiete, ce mai faci?

— Bunico, bunicule! suspină Albert Lustig. Ce bine îmi pare că vă văd! Arătați minunat, minunat! Oh, minunat!

Îi îmbrățișă, îi întoarse, îi sărută, îi strânse la piept, plânse, îi privi din nou și clipi spre cei doi bătrâni. Soarele strălucea pe cer, vântul adia, iarba era verde, ușa din plasă de sârmă stătea deschisă.

— Intră, băiete, intră, avem limonadă proaspătă, câtă vrei!

— Bunico, bunicule, ce bine că vă văd! Sunt cu niște prieteni! Uite!

Lustig se întoarse și făcu semne agitate către căpitan și Hinkston, care, tot timpul întâlnirii de pe verandă, stătuseră în umbra unui copac, ținându-se unul de celălalt.

— Căpitane, căpitane, urcă, urcă, vreau să ți-i prezint pe buneii mei!

— Ce mai faceți? rostiră bunicii. Orice prieten al lui Albert este și prietenul nostru. Nu mai stați acolo cu gurile căscate. Intrați!

În sufrageria casei era răcoare și o pendulă veche ticăia, lungă și înnegrită, într-un colț. Se găseau acolo perne moi, așezate pe canapele rafturi cu cărți, o carpetă tăiată în forma unui trandafir și limonada în mâna transpirată, răcoroasă pe limba însetată.

— În sănătatea voastră, rosti bunica, ridicând paharul.

— De câtă vreme sunteți aici, bunico? întrebă Lustig.

— De mulți ani, răspunse ea, tăfnoasă. De când am murit.

— De când ce? lăsa paharul jos căpitanul John Black.

— Ah, da, se uită Lustig înspre căpitan. Au murit de treizeci de ani.

— Și tu stai aici calm! strigă căpitanul.

— Ptiu, clipi bătrâna către John Black. Cine ne credem, ca să întrebăm ce se întâmplă? Uite-ne aici. De fapt, ce este viața? Cine face ce, de ce și unde? Tot ce știm este că ne aflăm aici, din nou în viață, fără nici un fel de întrebări. O a doua șansă. Se aplecă și își întinse mâna subțire spre căpitanul John Black. Simți? Căpitanul o atinse. Este solidă, nu? Căpitanul încuviință. Mi-ai auzit vocea, așa este? Atunci, triumfă ea, de ce pui întrebări?

— Pentru că, nu ne-am gândit niciodată că pe Marte vom găsi așa ceva.

— Și acum l-ați găsit. Cred că pe fiecare planetă sunt alții, și mai mulți și asta arată nenumăratele căi ale Domnului.

— Aici este raiul? întrebă Hinkston.

— Prostii, nu. Este o lume pe care avem o nouă șansă. Nimeni nu ne-a spus de ce. Dar, de fapt, nici, pe Pământ nu ne spusese nimeni. Mă refer la celălalt Pământ. Cel de pe care veniți voi. De unde știm noi că n-a fost un altul înainte de acela?

— O întrebare bună, făcu căpitanul.

Se ridică apoi și se pocni cu mâna peste coapsă.

— Trebuie să plecăm. A fost foarte drăguț. Mulțumim pentru băuturi.

Se opri. Se întoarse și privi uimit către ușă.

Departe, în lumina soarelui, se auzeau glasurile unei mulțimi, țipete și saluturi.

— Ce-i asta? Întrebă Hinkson.

— Aflăm noi imediat! răspunse căpitanul John Black și ieși brusc pe ușă, traversând în fugă peluza verde și ieșind pe strada orașului marțian.

Se opri, privind înspre navă. Ușile erau deschise și echipajul său ieșea, fluturând din mâini. Se strânseseră o mulțime de persoane, iar printre oamenii aceia membrii echipajului său alergau, vorbeau, râdeau și dădeau mâna. Oamenii dansau. Oamenii mișunau. Racheta stătea goală și abandonată.

O orchestră de alămuri explodează în lumina solară, începând o melodie veselă din tromboane și trompete. Apoi, urmă un bubuit de tobe și zăngănitul talangelor. Fetițe cu părul auriu săreau de colo-colo. Băieții strigau „Ura!” iar bărbați grași împărțeau țigări de zece cenți bucata. Primarul orașului ținu o cuvântare. Apoi, flecare membru al echipajului cu o mamă de un braț, și un tată sau soră de celălalt, a fost condus pe stradă, în căsuțe sau vile mari și ușile se trântiră închise.

Vântul se înteeți în cerul senin de primăvară și tăcerea se lăsa moale. Orchestra de alămuri dispăruse după un colț, lăsând racheta să strălucească singură în razele soarelui.

— Au abandonat-o! strigă căpitanul. Au abandonat nava, asta au făcut! O să le jupoi pielea, pe cuvântul meu! Au avut niște ordine!

— Sir, făcu Lustig. Nu fiți prea aspru cu ei. Aceia erau toți prieteni vechi sau rude.

— Asta nu e o scuză!

— Gândiți-vă cum s-au simțit, zărind chipuri familiare în afara navei!

— Eu aș fi ascultat ordinele! Aș fi... Căpitanul rămase cu gura deschisă.

Mergând pe trotuar sub soarele marțian, înalt, zâmbind, cu ochii albaștri și pielea bronzată se apropia un tânăr de vreo douăzeci și șase de ani.

— John! strigă tânărul și începu să alerge.

— Ce? făcu căpitanul John Black, clătînându-se.

— John, pramatie bătrână, tu ești!

Tânărul îi strânse mâna și-i bătu pe spate.

— Tu ești, rosti John Black.

— Desigur, cine credeai că era!

— Edward! Căpitanul se întoarse către Lustig și Hinkston, ținându-l pe străin de mână. Acesta este fratele meu, Edward. Ed, fă cunoștință cu oamenii mei, Lustig, Hinkston! Fratele meu!

Își strânsesă, pe rând, brațele și umerii și în cele din urmă se îmbrățișară.

— Ed!

— John, golane, tu ești!

— Arăți grozav, Ed, însă ce înseamnă toate astea? Nu te-ai schimbat odată cu anii. Îmi aduc aminte că ai murit pe când aveai douăzeci și șase de ani, iar eu nouăsprezece, oh, Doamne, atâția ani au trecut, și acum ești aici, și, Dumnezeuule, ce se întâmplă, ce se întâmplă?

Edward Black îi lovi ușor peste bărbie.

— Mama așteaptă, spuse el.

— Mama?

— Și tata.

— Și tata?

Căpitanul aproape căzu pe pământ, izbit parcă în piept. Mergea rigid și stângaci, fără coordonare. Se bâlbâi și șopti doar unul sau două cuvinte odată:

— Mama trăiește? Și tata? Unde?

— În casa veche de pe bulevardul Oak Kroll.

— Casa veche. Căpitanul privi cu o uimire încântată. Lustig, Hinkston, ați auzit?

— Știi că îți vine greu să crezi.

— În viață. Reali.

— Nu mă simți real? Brațul puternic, strângerea fermă, zâmbetul alb. Părul blond, cârlionțat.

Hinkston plecase. Își văzuse propria casă, în josul străzii, și fugise într-acolo. Lustig zâmbea:

— Acum înțelegeți, sir, ce s-a întâmplat tuturor de pe navă. Nu au putut rezista.

— Da, da, rosti căpitanul, cu ochii închiși. Da.

Întinse mâna.

— Când voi deschide ochii, totul va dispărea. Deschise ochii: Ești tot aici. Doamne, Edward, arăți grozav!

— Haide, te așteaptă prânzul. I-am spus mamei.
— Sir, interveni Lustig, în caz că aveți nevoi de mine, sunt la ai mei.
— Ce? Ah, bine, bine, Lustig. Atunci, ne vedem mai târziu.
Edward îl apucă de braț.
— Să te ajut.
— Da. Am o senzație ciudată la genunchi. Și stomacul mi-e încordat. Doamne.
— Uite casa. Ți-o amintești?
— Dacă mi-o amintesc? Ce dracu! Fac pariu că ajung înaintea ta pe verandă.

Începură să alerge. Vântul șuiera pe lângă urechile căpitanului John Black. Pământul îi duduia sub picioare. Văzu silueta aurie a lui Edward Black depășindu-l într-un vis uimitor de real. Văzu casa apropiindu-se cu iuțeală, ușa deschizându-se, apoi plasa de sârmă.

— Te-am bătut! strigă Edward, repezindu-se pe trepte.
— Am îmbătrânit, gâfâi căpitanul, pe când tu ești încă tânăr. Dar, de fapt, mi-aduc aminte că m-ai învins întotdeauna!
În prag, mama, micuță, zâmbitoare și roșie în obraji. Și, înapoia ei, cu părul sus, tata, cu pipa lui în mână.

— Mamă, tată!

Urcă treptele în fugă, aidoma unui copil.

După-amiaza a fost lungă și frumoasă. Terminară prânzul și se instalară în sufragerie, iar el le povesti despre racheta lui și despre echipaj, și ei încuviințau și îi zâmbeau, iar mama era absolut la fel și tata mușcă o țigară și o aprinse în stilul lui. Pe la mijlocul după-amiezii, mama aduce ceai de la gheață. Apoi, seara, urmă o cină măreață cu curcan și timpul trecu plăcut. Când oscioarele au fost curățate și depuse pe farfurii, căpitanul se lăsă pe spate, în scaun, și răsuflă adânc și mulțumit. Tata îi turnă un păhărel de sherry sec. Era șapte și jumătate seara. Noaptea coborâse în toți copacii și colora cerul, iar în casa liniștită lămpile erau ca niște pete difuze de lumină. Din toate celelalte case de pe stradă se auzeau râsete, muzică, pian.

Mama puse o placă la patefon și dansă împreună cu căpitanul John Black. Avea același parfum pe care el și-i reamintea din vara când ea și cu tata fuseseră uciși în accidentul de

tren. Era uluitor de reală în brațele lui și dansară încetișor după muzică.

— Dimineață o să mă trezesc, spuse căpitanul. O să fiu în racheta mea, în spațiu, și toate astea vor dispărea.

— Nu, nu, nu te gândești așa, îl rugă ea. Suntem aici. Nu pune întrebări. Dumnezeu este bun cu noi. Să ne bucurăm.

Placa se termină cu hârâit ușor.

— Ești obosit, fiule, spuse tata. Clătină din pipă. Tu și cu Ed mergeți sus. Vechiul tău dormitor te așteaptă.

— Dormitorul cel vechi?

— Patul cu ornamente de alamă și tot restul, râse Edward.

— Ar trebui, însă, să-mi adun oamenii.

— De ce? Întrebă mama.

— De ce? Păi, nu știu. Cred că n-am nici un motiv. Nu, nici unul. Ce contează? Clătină din cap. Nu sunt prea logic.

— Noapte bună, fiule, îl sărută ea pe obraz.

— Noapte bună, mamă.

— Somn ușor, fiule, îi strânse tata mâna.

— Mulțumesc, la fel, tată.

— E bine că te avem acasă.

— E bine să fii acasă.

Părăsi tărâmul de fum de țigară, parfum, cărți și lumină difuză, și urcă scările, vorbind, vorbind, cu Edward. Edward deschise o ușă și apărură patul cu ornamente de alamă, stegulețele de semnalizare de pe vremea colegiului și o haină veche din lână de racoon, pe care o mângâie cu o afecțiune ciudată.

— Este prea mult, șopti el. Parcă aș fi într-o ploaie torențială fără să am umbrelă. Sunt complet îmbibat de emoții și amintiri. Sunt amorțit. Sunt obosit.

— Un somn bun între niște cearceafuri curate și răcoroase, asta îți trebuie. Edward întinse așternutul imaculat și aranjă pernele. Apoi, deschise o fereastră și înăuntru pluti aroma iasomiei înflorite. Lunile străluceau palid și în depărtare se auzeau vag șoapte și muzică de dans.

— Deci, acesta este Marte, spuse căpitanul dezbrăcându-se.

— Da, acesta este Marte. Edward se dezbracă cu mișcări încete, leneșe, trăgându-și cămașa peste cap și dezvăluind umerii aurii și gâtul musculos.

Lumina era stinsă și stăteau unul lângă altul în pat, ca înaintea, ca acum câți zeci de ani? Căpitanul se întinse și vântul nopții îl mângâie, umflând perdelele de dantelă către interiorul camerei. Printre copaci, pe o peluză, cineva adusese un patefon portabil, ce cânta acum încetișor: – „Te voi iubi mereu, cu dragostea de-a pururi curată”.

Se gândi la Anna.

— Anna este aici?

Fratele său, întins în lumina argintie ce intra pe fereastră, așteptă și apoi răspunse:

— Da. Nu este acum în oraș. Dimineată, însă, va fi aici.

Căpitanul închise ochii.

— Aș vrea tare mult să o văd pe Anna.

Încăperea era dreptunghiulară și tăcută, cu excepția răsunărilor.

— Noapte bună, Ed.

O pauză.

— Noapte bună, John.

Stătea fericit, lăsându-și gândurile în voie. Pentru prima dată, agitația zilei era dată în lături și emoțiile erau potolite. Acum, putea gândi logic. Totul fusese numai emoții. Orchestra cântând, figurile familiare, valul care îți podidea inima. Dar... acum...

Cum? Se gândi. Cum se realizase totul? Și de ce? În ce scop? Din bunătatea unui Dumnezeu iubitor? Atunci, într-adevăr, Domnul era într-atât de bun și de atent cu fiii Lui? Cum și de ce și pentru ce?

Se gândi la diversele ipoteze emise de Hinkston și Lustig în căldura amiezii. Lăsa alte ipoteze noi să cadă, aidoma unor pietricele, prin mintea sa, ca printr-o apă întunecată, acum, răsucindu-se, scăpărând uneori o lumină albă. Marte. Pământul. Mama. Tata. Edward. Marte. Marțieni.

Cine a trăit pe Marte cu o mie de ani în urmă? Marțieni? Sau a fost dintotdeauna așa. Marțieni. Repetă încetișor cu vântul în gând.

Aproape că izbucni în râs. Ajunsese, deodată, la cea mai ridicolă ipoteză. Îi dădea o senzație de înfiorare. Desigur, însă, nici nu merita să se gândească la ea. Complet imposibilă. O prostie. Uit-o. Ridicol.

Dar, se gândi el, să presupunem numai. Să presupunem numai că pe Marte trăiau marțieni, care ne-au văzut racheta sosind, ne-au văzut pe noi înăuntru și ne-au urât. Să presupunem numai, ce dracu, că voiau să ne distrugă, ca pe niște invadatori, niște nedoriți, și voiau să o facă într-un mod inteligent, încât să ne ia pe nepregătite. Ei, ce armă ar fi putut folosi un marțian împotriva pământenilor, înzestrați cu arme atomice?

Răspunsul era interesant. Telepatie, hipnoză, memorie și imaginație.

Să presupunem că toate casele astea nu erau de loc reale, patul acesta nu era real, ci doar crâmpie ale imaginației mele, aduse la viață de către marțieni prin telepatie și hipnoză.

Să presupunem că aceste case au în realitate altă formă, o formă marțiană, însă, folosind dorințele și amintirile mele, marțienii le-au făcut să arate că vechea mea casă, vechea mea casă, pentru a-mi îndepărta suspiciunile? Ce mod mai bun de a deruta un om, decât emoțiile sale?

Și să presupunem că cei doi oameni care dorm în camera alăturată nu sunt de loc mama și tatăl meu. Că sunt, de fapt, doi marțieni, extrem de inteligenți, capabili să mă țină tot timpul sub această hipnoză visătoare.

Iar orchestra de alămuri? Ce plan abil ar fi. Întâi, îl prostesc pe Lustig, apoi îl prostesc pe Hinkslon și după aceea strâng o mulțime în jurul rachetei și cântă. Iar toți oamenii din navă, văzând mame, mătuși, unchi, iubite moarte acum zece, douăzeci de ani, bine-nțelese, neglijând ordinele, ar fugi afară și ar abandona racheta. Ce poate fi mai natural? Ce e suspect? Ce e mai simplu? Un om nu pune multe întrebări atunci când mama sa învie deodată, este mult prea fericit. Iar fanfara cânta și fiecare a fost dus într-o altă casă. Și iată-ne aici, noaptea, în case diferite, în paturi diferite, fără arme cu care să ne apărăm, iar nava stă goală în noapte. N-ar fi oribil și îngrozitor să afli că toate astea au făcut parte dintr-un plan inteligent al marțienilor, pentru a ne izola, cuceri și ucide? Poate, cândva, peste noapte, fratele meu de aici, din patul ăsta, își va schimba forma, se va topi se va reface și va deveni un marțian cu un ochi și cu dinți galbeni-verzui. Pentru ei ar

fi foarte simplu să se întoarcă și să-mi vâre un cuțit în inimă. Și în toate celelalte case de pe stradă, zeci de alți frați sau tați, topindu-se deodată și luând cuțite și ucigând pământeni ce dormeau încrezători.

Măinile îi tremurau sub pătură. Trupul îi era rece. Deodată, nu mai era o ipoteză. Brusc, era foarte înspăimântat. Ridică puțin capul și ascultă. Noaptea era foarte tăcută. Muzica se opri. Vântul murise. Fratele (?) său dormea lângă el.

Foarte precaut, ridică pătura și o dădu la o parte. Coborî încet din pat și traversa ușor încăperea când glasul fratelui său rosti:

— Unde mergi?

— Ce?

Glasul fratelui său era rece:

— Am spus, unde mergi?

— Să beau apă.

— Dar nu îți este sete.

— Ba da, ba da, îmi este.

— Nu, nu îți este.

Căpitanul John Black traversă încăperea alergând. Țipă. Țipă a doua oară.

Nu mai ajunsese până la ușă.

Dimineața, fanfara cântă un refren trist. Din fiecare casă de pe stradă, apărură mici procesiuni solemne, purtând sicrie lungi, și de-a lungul străzii însoțite ieșiră, plângând și transformându-se, bunice, bunici, mame, surori și frați și se îndreptară spre cimitir, unde fuseseră săpate gropi și se instalaseră cruci. Cu totul, șaptesprezece gropi și șaptesprezece cruci. Pe trei dintre cruci scria CĂPITAN JOHN BLACK. ALBERT LUSTIG și SAMUEL HINKSTON.

Primarul ținu un discurs scurt și trist, chipul său arătând uneori ca cel al primarului, alteori arătând cu totul altfel.

Mama și tata Black erau acolo, cu fratele Edward, și plângeau, chipurile lor topindu-se din fețele familiare în cu totul altceva.

Bunicul și bunica Lustig erau acolo, plângând, și chipurile lor se modificau precum ceara, tremurând așa cum tremură lucrările în valurile de căldură dintr-o zi de vară.

Sicriele au fost coborâte. Cineva murmură despre „neaşteptata şi brusca moarte a şaptesprezece bărbaţi minunaţi în timpul nopţii...”

Peste capacele sicrielor se aruncă pământ.

După înmormântare, fanfara se reîntoarce în oraş, iar mulţimea rămase, strigă şi flutură din mâini, în vreme ce racheta era desfăcută bucăţi şi aruncată în aer.

Iunie 2001 ...ȘI LUNA VA FI LA FEL DE STRĂLUCITOARE

Era atât de frig când ieșiră pentru întâia oară, noaptea, din rachetă, încât Spender începu să adune lemnul marțian uscat, pregătind un foc. Nu spuse nimic despre vreo sărbătorire; doar strânse vreascuri, le dădu foc și le privi arzând.

Privi peste umăr, în flăcările ce luminau aerul rarefiat ai mării secate de pe Marte, și zări racheta care îi adusese pe toți, comandantul Wilder, Cherokee, Hathaway, Sam Parkhill și el însuși, traversându-i spațiul negru și tăcut, presărat numai de stele, și îi coborâse pe o planetă moartă, care visa.

Jeff Spender aștepta zgomotul. Îi privea pe ceilalți bărbați și îi aștepta să înceapă să țopăie și să strige. Avea să se întâmple imediat ce s-ar fi destrămat șocul de a fi „primii” oameni pe Marte. Nici unul dintre ei nu spusese nimic, dar mulți sperau, poate, că celelalte expediții dăduseră greș și că aceea, A Patra, avea să fie cea care să reușească. Nu se gândeau la nimic rău. Cu toate acestea, nu-și puteau alunga gândurile, visele de glorie și onoare, în vreme ce plămânii li se obișnuiau cu atmosfera rarefiată, care aproape că te îmbăta dacă te deplasai prea repede.

Gibbs se apropie de focul de abia aprins și întrebă.

— De ce nu folosim focul chimic ai navei în locul vreascurilor ăstora?

— Nu contează, răspunse Spender fără să ridice ochii.

N-ar fi fost frumos, chiar în prima noapte de pe Marte, să facă prea mult zgomot, să monteze un aparat ciudat, tâmpit și sclipitor, cum era o sobă. Ar fi fost un fel de blasfemie de import. Mai târziu, aveau să aibă vreme și pentru așa ceva; vreme să arunce conserve de lapte condensat în mândrele

canale marțiene; vreme ca exemplarele din *New York Times* să zboare, să se împiedice și să foșnească pe fundul cenușiu și pustiu al oceanelor de pe Marte; vreme pentru ca resturile picnicurilor și cojile de banane să împânzească ruinele canelate și delicate ale străvechilor orașe marțiene din văi. Avea să fie destulă vreme pentru toate acestea. Se înfioară ușor, gândindu-se.

Alimentă focul din mână, și i se păru că aducea o jertfă unui gigant mort. Coborâseră pe un mormânt imens. Aici murise o civilizație. Doar din simplă politețe petreceau în tăcere noaptea.

— Nu așa văd eu o sărbătorire. Gibbs se întoarse către comandantul Wilder. Sir, m-am gândit să intrăm în rațiile de gin și carne și să ne mai înveselim puțin.

Comandantul Wilder privi spre un oraș mort aflat la o milă depărtare.

— Suntem cu toții oboșiți, rosti el absent, de parcă întreaga atenție îi era îndreptată asupra orașului, uitând de echipaj. Poate mâine seară. Acum ar trebui să fim mulțumiți că am străbătut tot drumul ăsta fără nici o ciocnire cu un meteor, și fără nici un deces.

Bărbații se foiră. Erau douăzeci, ținându-se de umeri, sau potrivindu-și centurile. Spender îi privi. Nu erau mulțumiți. Își riscaseră viața ca să facă ceva mareț. Acum, voiau să urle beți, să tragă cu pistoalele și să arate ce minunat era să lași în urmă o cloacă și să zbori până pe Marte într-o rachetă.

Nimeni, însă, nu urla.

Comandantul dădu un ordin încet. Unul din bărbați alergă în interiorul navei și aduse conserve de hrană, care fură deschise și consumate în tăcere. După aceea, începură să vorbească. Comandantul se așeză și recapitulă călătoria. O cunoșteau deja cu toții, dar era plăcut să o mai audă, ca ceva făcut, terminat și pus în siguranță. Nu voiau să vorbească despre călătoria de întoarcere. Cineva pomeni de ea, dar ceilalți îi spuseră să tacă. Lingurile se mișcau sub cele două luni, mâncarea era bună, iar vinul și mai bun.

Pe cer se văzu o dâră luminoasă, iar un moment mai târziu racheta auxiliară ateriză lângă tabără. Spender privi deschizându-se chepengul mic și Hathaway, geologul-fizician – aveau cu toții calificări duble, pentru a economisi spațiul din rachetă – ieși afară. Se îndreptă încet spre comandant.

— Ei bine? Întrebă Wilder.

Hathaway se uită către orașele îndepărtate clipind sub lumina stelelor. Înghiți un nod și întoarce ochii.

— Orașul acela, comandante, e mort și a murit de multe mii de ani. Același lucru și despre cele trei orașe dintre coline. Însă cel de-ai cincilea oraș, la două sute de mile, distanță, sir...

— Ce-i cu el?

— Până săptămâna trecută, acolo au trăit oameni, sir.

Spender se ridică în picioare.

— Marțieni, urmă Spender.

— Unde sunt acum?

— Morți, răspunse Hathaway. Am intrat într-o casă de pe una din străzi. Am crezut că, la fel ca și celelalte orașe și case, era moartă de secole. Dumnezeu, acolo erau trupuri. Parcă dădusem peste un morman de frunze veștede. Ca vreascuri și petice de ziare arse, atât. *Recente*. Muriseră de cei mult zece zile.

— Ai verificat și alte orașe? N-ai găsit *nimic* viu?

— Absolut nimic. Am cercetat și celelalte orașe. Patru din cinci erau pustii de mii de ani. Nu am nici cea mai vagă idee ce s-a întâmplat cu locuitorii lor. Însă al cincilea conținea întotdeauna aceiași lucru. Cadavre. Mii de trupuri.

— Din ce cauză au murit? Înaintă Spender un pas.

— N-o să vă vină să credeți?

— Ce i-a omorât?

— Vărsatul de vânt, răspunse simplu Hathaway.

— Dumnezeu, nu!

— Ba da. Am făcut teste. Vărsat de vânt. A acționat asupra marțienilor așa cum o face cu pământeni. Cred că metabolismul lor a reacționat diferit. I-a ars tăciune, uscându-i ca niște coji. Este însă, fără îndoială, vărsat de vânt. Înseamnă că toate cele trei expediții, York și căpitanii Williams și Black, au ajuns pe Marte. Dumnezeu știe ce li s-a întâmplat. Știm cel puțin ce le-au făcut *ei*, fără intenție, marțienilor.

— Nici un alt semn de viață?

— Există posibilitatea ca unii marțieni, dacă au fost inteligenți, să scape în munți. Totuși, sunt gata să pariez că a fost ceva la scară generală. Planeta e pustie.

Spender se întoarce și se așază lângă foc, privind flăcările. Vărsat de vânt. Dumnezeu, vărsat de vânt, gândește-te! O rasă se ridică vreme de un milion de ani, se rafinează,

construiește orașe ca acelea de acolo, face tot ceea ce îi poate conferi respect și frumusețe, apoi moare. O parte mor încet, când le vine sorocul, înainte de apariția noastră, cu demnitate. Dar restul! Restul mor de o boală cu un nume frumos, sau înspăimântător, sau maiestuos? Nu, Dumnezeule, trebuia să fie vărsatul de vânt, o boală de copii, o boală care nici măcar nu-i ucide pe copiii de pe Pământ! Nu-i drept și nu-i cinstit. E ca și cum ai spune că grecii au murit de oreion, sau că românii cei mândri au murit de platfus pe colinele lor minunate. Dacă măcar le-am fi lăsat timp marțienilor să-și aranjeze veșmintele funebre, să se întindă, să arate bine, și să se gândească la alt motiv de moarte. Nu poate fi ceva prostesc și mizer ca vărsatul de vânt. Nu se potrivește cu restul; nu se potrivește cu întreaga planetă!

— Bine, Hathaway, ia-ți ceva de mâncare.

— Mulțumesc, comandante.

Totul se uită imediat. Oamenii vorbeau între ei.

Spender nu-și luă ochii de la ei. Își lăsa mâncarea în farfuri. Simțea aerul răcindu-se. Stelele se apropiu, limpezi.

Când cineva vorbea prea tare, comandantul replica în șoaptă făcându-i pe toți să-l imite.

Aerul mirosea curat și proaspăt. Spender rămase multă vreme, pur și simplu bucurându-se de el. Putea recunoaște o mulțime de lucruri: flori, chimicale, praf, vânt.

— Dup-aia în New York, când am lipit blonda aia, cum o chema?... Ginnie! urlă Biggs. *Aia* era!

Spender se crispă. Mâna începu să-i tremure. Ochii i se mișcă înapoi la pleoapelor subțiri.

— Și Ginnie mi-a zis..., răcni Biggs.

Bărbații hohotiră.

— Așa c-am pocnit-o! zbieră Biggs cu o sticlă în mână.

Spender lăsa jos farfuria. Ascultă vântul, șoptindu-i răcoros în urechi. Privi gheața rece a clădirilor marțiene albe de pe țărmurile oceanului sec.

— Ce gagică, ce mai gagică! Biggs goli sticla în gura sa mare. Din toate tipele pe care le-am avut!

Mirosul transpirației lui Biggs umpluse aerul. Spender lăsa focul să se stingă.

— Hei, vino să tragi un gât, Spender! răcni Biggs, privindu-l o clipă, apoi se întoarse la sticlă. Păi, într-o noapte, Ginnie și cu mine...

Un bărbat, pe nume Schoenke, își luă armonica și începu un step, cu praful ridicându-se în jurul lui.

— Iu-huu! Țsta-i viața! urlă el.

— Iu-piii! zbieră echipajul.

Își azvârliră farfuriile goale. Trei din ei se prinseră în linie și dansară cancan, hohotind. Ceilalți aplaudau, răcnind. Cherokee își smulse cămașa, arătându-și pieptul gol, asudat, în timp ce se rotea. Lumina lunilor strălucea în părul lui scurt și pe obraji tineri, proaspăt rași.

Pe fundul oceanului, vântul ridică norișori mici și, din munți, chipuri uriașe de stâncă priviră racheta argintie și focul cel mic.

Gălăgia crescă, tot mai mulți bărbați țopăiau, cineva scoase o muzicuță, altcineva începu să cânte la un pieptene. Se deschiseră și băură alte douăzeci de sticle. Biggs se bălăbănea, agitându-și brațele ca să-i dirijeze pe dansatori.

— Haideți, sir! strigă Cherokee spre comandant, începând un cântec.

Comandantul trebui să intre în dans. Nu voia. Chipul îi era solemn. Spender privi, gândindu-se: Sărmane, ce noapte! Habar n-au ce fac. Înainte de a pleca spre Marte, ar fi trebuit să urmeze un program care să-i învețe cum să se comporte, cum să umble și ce să facă câteva zile.

— Asta-i.

Comandantul se desprinse și se așeză, spunând că era obosit. Spender îi privi pieptul. Nu găfâia. Nici măcar nu transpirase.

Acordeon, muzicuță, vin, urlete, dans, muzică, învârteală, zângănit, râsete.

Biggs se clătină până la marginea canalului marțian. Purta șase sticle goale și le azvârli una câte una în apele adânci și albastre ale canalului. Se scufundară, scoțând gălgâituri seci.

— Te botez, te botez, te botez..., se bâlbâi Biggs. Te botez... Canalul Bi... Biggs.

Spender se ridicase, sărise peste foc și ajunsese lângă Biggs înainte ca cineva să fi schițat vreun gest. Îl pocni pe Biggs, o dată în gură și o dată în ureche. Biggs se înmuie și se

prăbuși în canal. Spender îl așteaptă în tăcere să se cațere înapoi pe malul din stâncă. Deja, câțiva îl înșfăcaseră de brațe.

— Hei, ce te-a apucat, Spender? Hei! făceau ei.

Biggs se cățără și rămase, cu apa scurgându-se de pe el. Îi zări pe cei care îl țineau pe Spender.

— Bun, făcu el, și înaintă.

— Ajunge, se răsti comandantul Wilder.

Oamenii îi dădură drumul lui Spender. Biggs se opri și îl privi pe comandant.

— Gata, Biggs, du-le și schimbă-ți hainele. Restul, înapoi la petrecere! Spender, vino înapoi!

Bărbații reluară chelul. Wilder se îndepărtă puțin și se întoarse către Spender:

— Poate explici ce s-a întâmplat, rosti el.

— Nu știu, privi Spender canalul. Mi-a fost rușine. De Biggs, de noi și de gălăgie. Cristoase, ce spectacol!

— A fost o călătorie lungă. Trebuie să se descarce.

— Unde e respectul lor, sir? Unde-i bunul simț?

— Ești obosit și vezi altfel lucrurile, Spender. Ești amen-
dat cu cincizeci de dolari.

— Da, sir. Mă gândeam că Ei ne priveau, bătându-ne joc de noi înșine.

— Ei?

— Marțienii, fie că sunt morți sau nu.

— Cu siguranță morți. Crezi că Ei știu că suntem aici?

— Un bătrân nu știe întotdeauna când se apropie un tânăr?

— Ba cred că da. Vorbești de parcă ai crede în spirite.

— Cred în lucrurile care au fost făcute, și există dovezi că pe Marte s-au făcut multe. Există străzi și case, și cărți, presupun, și canale uriașe, și ceasuri, și locuri pentru grajduri, dacă nu pentru cai, atunci pentru niște animale domestice, poate cu douăsprezece picioare, cine știe? Oriunde m-aș uita, văd lucruri care au fost *folosite*. Au fost atinse și folosite timp de secole întregi.

Întrebați-mă, atunci, dacă cred în spiritele lucrurilor folosite cândva, și o să vă răspund că da. Sunt toate aici. Toate obiectele ce se pot folosi. Toți munții care au nume. Și n-o să-i putem folosi niciodată fără să ne simțim stânjeniți. Cumva. Într-un fel, munții nu ne vor părea niciodată la locul lor; o să le dăm nume noi, dar numele vechi sunt acolo, undeva în

timp, iar munții sunt alcătuiți și văzuți sub numele acelea. Numele pe care le vom da canalelor, munților și orașelor vor cădea precum apa pe roata morii. Nu contează cum atingem Marte, de fapt n-o să-l atingem niciodată. Atunci o să ne înfuriem pe el și știți ce o să facem? O să-l jupuim, o să-i smulgem învelișul de pe el și o să-l schimbăm ca să ni se potrivească nouă.

— N-o să ruinăm Marte, îl contrazise căpitanul. Este prea mare și prea bun.

— Nu crezi? Noi, pământeni, avem talentul de a distruge tot ce e mare și frumos. Singurul motiv pentru care n-am instalat tarabe cu crenvurști în templul egiptean de la Karnak este pentru că nu era la îndemână și n-avea nici un beneficiu comercial deosebit. Iar Egiptul e doar o mică părticică din Pământ. Aici însă, totul este străvechi și diferit, iar noi trebuie să ne stabilim undeva și să începem să distrugem totul. O să denumim canalul: Canalul Rockefeller, iar muntele: Muntele King George, iar oceanul: Oceanul Dupont, iar orașele se vor numi Roosevelt, Lincoln și Coolidge și nici măcar n-o să fie bine, deoarece toate locurile astea au denumirile *lor*.

— Asta va fi treaba ta, ca arheolog, să afli numele vechi, iar noi le vom folosi.

— Câțiva oameni ca noi împotriva tuturor intereselor comerciale.

Spender privi munții de fier.

— *Ei* știu că suntem aici, ca să scuipăm în vinul lor, și bănuiesc că ne urăsc.

Comandantul scutură din cap.

— Aici nu există ură. Se opri să asculte vântul. După cum arată orașele lor, au fost un popor rafinat, frumos și înclinat spre filozofie. Au acceptat ceea ce li s-a întâmplat. Știm că au acceptat moartea rasei lor și nu i-a încercat, într-o frustrare de ultimă clipă, nebunia de a-și ruina orașele. Fiecare oraș văzut până acum este absolut intact. Probabil că prezența lor aici nu-i deranjează mai mult decât i-ar deranja jocul unor copii pe pajiște, cunoscându-i pe copii și înțelegându-i. Și, oricum, poate că asta ne va schimba și pe noi în bine.

Spender, ai remarcat liniștea deosebită a oamenilor până în clipa când Biggs i-a împins să petreacă? Păreau chiar umili și înspăimântați. Gândindu-ne la asta, ne dăm seama că nu suntem chiar așa grozavi; suntem niște puști hârjonindu-ne,

țipând cu rachetele și atomii noștri de jucărie, țipând și agi-tându-ne. Dar, într-o bună zi, Pământul va fi așa cum este Marte azi. Asta ne va trezi. Este o lecție practică asupra civilizațiilor. O să învățăm de la Marte. Acum, sus capul. Haide înapoi și să ne prefacem veseli. Amenda de cincizeci de dolari rămâne.

★

Petrecerea nu se desfășură prea grozav. Vântul continuă să sufle dinspre oceanul mort. Îi învăluia pe oameni și îi învă-lui și pe comandant și Jeff Spender, atunci când reveniră în mijlocul grupului. Vântul spulbera praful pe racheta străluci-toare, în acordeon și în muzicuța abandonată. Praful le intra în ochi și vântul emise o notă înaltă și melodioasă în aer. Apoi, muri la fel de brusc pe cât apăruse.

Murise însă și petrecerea.

Bărbații se ridicară, profilându-se pe cerul negru și rece.

— Haida, băieții, haida! bubui Biggs dinspre navă, într-o uniformă nouă, fără să arunce măcar o privire către Spender.

Glasul lui răsună ca într-o sală goală. Era singur.

— Haida!

Nu mișcă nimeni.

— Haida, Whitie, ia muzicuța!

Whitie suflă un acord. Răsună fals și ciudat. Whitie scu-tură muzicuța și o lăsa jos.

— Ce fel de petrecere mai e și asta? răcni Biggs.

Cineva strânse acordeonul. Scoase un sunet de animal pe moarte. Atât.

— Bine, atunci o să petrec singur, cu fiola mea.

Biggs se rezemă de rachetă și bău dintr-o sticlă.

Spender îl privi multă vreme, fără să facă nici un gest. Apoi degetele i se târără în susul piciorului tremurător până la lo-cul pistolului, încetișor, mângâind și bătând ușor teaca din piele.

— Cine dorește poate să vină în oraș cu mine, anunță co-mandantul. Lăsăm o santinelă aici, la rachetă, și plecăm înar-mați, pentru orice eventualitate.

Oamenii începură să discute între ei. Paisprezece voiau să meargă, incluzându-l pe Biggs, care râdea mulțumit, agitân-du-și sticla. Șase rămaseră pe loc.

— Să-i dăm drumul zbieră Biggs.

Expediția porni tăcută sub lumina lunilor. Ajunseră până la marginea orașului de vis, mort acum, sub lunile gemene care se alergau pe boltă. Umbrele oamenilor erau duble. Nu respiră, sau așa li se păru, vreme de câteva minute. Așteptau ca ceva să se miște în orașul cel mort, să se ridice o formă cenușie, sau pe fundul pustiu ai mării să apară galopând o siluetă străveche, ancestrală, călare pe un armăsar înzăuat, provenit din niște părinți imposibili, din încrucișări de neînchipuit.

Spender umplu străzile cu ochii și cu mintea. Pe străzile pietruite, oamenii se mișcau ca niște lumini albastre și diafane, răzbătea murmurul slab al zgomotelor, și animale stranii se târau peste nisipurile roșu-cenușii. Fiecare fereastră căpătă o persoană sprijinită de pervaz și fluturând din mână, încet, ca sub o apă din afara timpului, către o formă mișcătoare, aflată în depărtarea spațiului, sub turnurile argintate de luni. Undeva, înăuntru, cânta o muzică și Spender își imaginea forma instrumentelor care o puteau cânta. Locul era bântuit.

— Hei! răcni Biggs, înalt, cu palmele făcu le pâlnie la gură. Hei. voi, ăia din oraș, hei!

— Biggs! rosti comandantul.

Biggs tăcu.

Înaintară pe o stradă pavată cu dale. Acum vorbeau numai în șoaptă, deoarece parcă intraseră într-o uriașă bibliotecă în aer liber, sau într-un mausoleu, unde trăia vântul și peste care sclipeau stelele. Comandantul vorbi încetișor. Se întrebă unde dispăruseră oamenii, cu ce se ocupaseră, cine le fuseseră regii, și cum muriseră. Se întrebă după aceea, în șoaptă, cum construiseră orașul acela care dănuise prin epoci, și dacă veniseră vreodată pe Pământ? Erau ei strămoși ai pământenilor, plecați cu mii de ani în urmă? Oare iubiseră și urăseră iubiri și uri, și făcuseră lucruri tot atât de prostești atunci când se făcuseră lucrurile prostești?

Nimeni nu se clinti. Lunile îi ținură și îi încremeniră; vântul adie în jurul lor.

— Lord Byron, spuse Jeff Spender.

— Ce lord? îl privi comandantul.

— Lord Byron, un poet din veacul al nouăsprezecelea. Acum multă vreme, a scris un poem care se potrivește acestui oraș și felului în care trebuie să fi simțit marțienii, dacă

le-a mai rămas ceva de simțit. Ar fi putut la fel de bine să fi fost scris de ultimul poet marțian.

Oamenii stăteau nemișcați, cu umbrele sub ei.

— Și cum e poemul, Spender? Întrebă comandantul.

Spender își schimbă greutatea de pe un picior pe celălalt, ridică o mână, străduindu-se să-și amintească, miji ochii, apoi, amintindu-și, repetă cuvintele încet și lin, iar oamenii îl ascultară tăcuți.

*Nu vom mai rătăci nicicând
În miez de noapte mare.
Deși inima-i iubitoare oricând
Și luna-i strălucitoare.*

Orașul era cenușiu. Înalt și nemișcat. Chipurile bărbaților erau întoarse în lumină.

*O sabie îngroapă o teacă
Iar sufletul rămâne după piept.
Și să răsuflă, inima mai stă.
Însăși iubirea se mai odihnește.*

*Făcută noaptea a fost pentru iubire
Dar ziua atât de iute vine
Nicicând nu va mai fi o rătăcire
Sub a lunii lumină, prin rovine.*

Pământeni stăteau în mijlocul orașului fără să rostească nici un cuvânt. Era o noapte senină. Nu se auzea decât zgomotul vântului. La picioarele lor se întindea o piațetă pavată cu mozaic, alcătuiind siluete de oameni și animale străvechi. Le priveau.

Biggs scoase un zgomot urât din gâtlee. Ochii îi erau opaci. Își duse mâinile la gură; icni, închise ochii, se aplecă, și un val gros de lichid îi umplu gura, izbucni afară, împrășcă mozaicul și acoperi desenele. Făcu așa de două ori. O duhoare acră, înțepătoare, umplu aerul răcoros.

Nimeni nu schiță vreun gest să-l ajute. Continuă să vomite.

Spender privi o clipă, apoi se întoarse și porni pe străzile orașului, singur sub lumina lunilor. Nu se opri nici măcar o dată ca să privească înapoi, spre pâlcul de oameni.

Se întoarseră la ora patru dimineața. Se întinseră pe pături. Închiseră ochii și inspirară aerul liniștit. Comandantul Wilder se așază lângă foc și îl alimentă cu vreascuri.

După două ore, McClure deschise ochii:

— Nu dormiți, sir?

— Îi aștept pe Spender, zâmbi slab comandantul.

McClure reflectă un moment.

— Știți, sir, nu cred c-o să se mai întoarcă. Nu știu de ce, dar așa simt eu, sir; n-o să se întoarcă niciodată.

McClure se întoarse pe cealaltă parte. Focul trosni și muri.

★

Spender nu reveni în următoarea săptămână. Comandantul trimise expediții de cercetare, însă toate reveniră raportând că nu știau unde putuse dispărea Spender. Avea să se întoarcă atunci când avea să se calmeze. Spuneau că Spender era o bătaie de cap. Să-l ia dracu!

Comandantul nu spuse nimic, dar consemnă totul în jurnalul oficial...

★

Era o dimineață care ar fi putut să fie luni, marți sau orice altă zi pe Marte. Biggs stătea pe marginea canalului; picioarele îi atârnau în apa rece, răcorindu-l, în vreme ce soarele îi bătea în față.

Pe malul canalului venea un bărbat. Umbra lui căzu pe Biggs. Acesta ridică ochii.

— Lua-m-ar dracu! exclamă Biggs.

— Eu sunt ultimul marțian, spuse bărbatul scoțând o armă.

— Ce-ai zis?

— O să te omor.

— Las-o moartă. Ce banc e ăsta, Spender?

— Ridică-te și primește-o în piept.

— Pentru Dumnezeu, lasă arma aia.

Spender apăsă o singură dată pe trăgaci. Biggs rămase o clipă pe malul canalului, apoi se aplecă înainte și se prăbuși în apă. Arma scosese doar un bâzâit slab. Trupul pluti încet și nepăsător sub valurile line ale canalului. Scoase un gălgâit găunos care încetă repede.

Spender își băgă arma în toc și plecă fără nici un zgomot. Soarele strălucea deasupra lui Marte. Îl simți arzându-i mâinile și mânjindu-i obrazii feței crispate. Nu alergă; merse normal, de parcă nimic nu ar fi fost nou, cu excepția luminii soarelui. Se îndreptă spre rachetă, unde câțiva din echipaj mâncău un dejun proaspăt gătit sub un adăpost ridicat de Cookie.

— Vine Singuraticul, spuse cineva.

— Salut, Spender! Nu te-am văzut de mult!

Cei patru de la masă îi priviră pe bărbatul tăcut care se uita la ei.

— Tu și ruinele tale blestemate, râse Cookie, amestecând o substanța negricioasă într-un castron. Ești ca un câine într-un cimitir de oase.

— Poate, răspunse Spender. Am aflat niște chestii. Ce-ai zice dacă v-aș spune că am găsit un marțian dând târcoale prin jur?

Cei patru lăsară jos furculițele.

— Serios? Unde?

— Nu contează. Lăsați-mă să vă pun o întrebare. Ce ați simți dacă ați fi marțieni, iar alții ar veni pe pământurile voastre și ar începe să le distrugă?

— Eu știu exact ce aș simți, răspunse Cherokee. Prin vinele mele curge sânge de Cherokee. Bunicul mi-a povestit o grămadă de chestii despre teritoriul Oklahoma. Dacă mai există vreun marțian pe aici, eu sunt cu totul alături de el.

— Dar ceilalți? Întrebă încetișor Spender.

Nimeni nu răspunse; tăcerea lor era și ea un răspuns. Prinde ce poți, cine a găsit o ia, dacă tipul îți întinde și celălalt obraz mai dă-i o palmă etc...

— Ei bine, urmă Spender, am găsit un marțian.

Bărbații îl priviră.

— Sus, într-un oraș mort. Nu credeam că aveam să-l găsesc. Nu intenționeam să-l caut. Nu știu ce făcea acolo. Vreme de o săptămână, am locuit într-un orașel dintr-o vale, învățând să citesc cărțile vechi și studiind formele lor de artă. Și, într-o zi, l-am văzut pe marțianul ăsta. A rămas o clipă nemișcat, apoi a dispărut. Ziua următoare nu a mai venit. Eu am stat, învățând să citesc după scrierile vechi, iar marțianul s-a întors, apropiindu-se de fiecare dată tot mai mult, până când, în ziua în care am învățat cum să citesc în marțiană – e o

limbă extraordinar de simplă, și există desene ajutătoare – marțianul a apărut înaintea mea și a spus: „Dă-mi cizmele”. I le-am dat, iar el a continuat: „Dă-mi uniforma și tot ce mai ai pe tine”. După ce i le-am dat pe toate, mi-a cerut. „Dă-mi arma” și i-am dat arma. Apoi a spus: „Acum vino și vezi ce se întâmplă”. Marțianul a intrat în tabără, și acum este aici.

— Nu văd nici un marțian, zise Cherokee.

— Îmi pare rău.

Spender scoase arma. Bâzâi încet. Primul glonte îl lovi pe bărbatul din stânga, al doilea și al treilea glonte pe cel din dreapta și capul mesei. Cookie se întoarse de la foc, cu groaza întipărită pe față, și primi al patrulea glonte. Căzu pe spate, în flăcări, și hainele îi luară foc.

Racheta stătea sub soare. Trei bărbați stăteau la dejun, cu mâinile pe masă, fără să se clinească, cu mâncarea răcin-du-se în fața lor. Cherokee, neatins, rămăsese singur, privind timp și neîncrezător la Spender.

— Poți veni cu mine spuse Spender.

Cherokee nu răspunse nimic.

— Poți să mi te alături, urmă Spender și așteptă.

În cele din urmă. Cherokee reuși să-și găsească glasul.

— I-ai ucis, făcu el îndrăznind să privească în jur.

— Așa meritau.

— Ești nebun!

— Poate că sunt. Poți însă veni cu mine.

Chipul lui Spender se înăspri.

— Dintre ei toți, am crezut că tu vei înțelege.

— Cară-te! șuierea Cherokee, ducându-și mâna la armă.

Spender trase un ultim foc. Cherokee rămase nemișcat.

Spender se clătină. Își ridică mâna către fața asudată.

Privi spre rachetă și, brusc, începu să tremure din tot trupul. Reacția fizică era atât de puternică încât aproape căzu. Pe chip avea expresia unui om trezit din hipnoză, dintr-un vis. Se așeză pentru un moment și-i spuse tremurătorului să dispară.

— Oprește-te, oprește-te! porunci el trupului său. Fiecare fibră a corpului îi tremura și vibra. Oprește-te!

Își zdrobi trupul cu mintea până când tremurătorul îl pă-răsi. Palmele i se odihneau acum liniștite pe genunchii tăcuți.

Se ridică și, eficient și în liniște, își puse pe spate o rani-tă. Mâna începu să-i tremure din nou, pentru o fracțiune de

secundă, dar rosti cu fermitate: „Nu!”, și tremuratul dispăru. După aceea, mergând rigid, păși singur printre colinele roșii și fierbinți ale ținutului.

Soarele ardea tot mai sus pe cer. După o oră, comandantul coborî din rachetă ca să ia niște șuncă și ouă. Tocmai voia să-i salute pe cei patru care stăteau la masă când se opri și remarcă un iz slab de fum de aramă în aer. Văzu bucătarul zăcând pe jos, cu focul sub el. Cei patru bărbați erau înaintea mâncării ce se răcise.

Peste câteva clipe, Parkhill și alți doi coborâră din rachetă. Comandantul stătea nemișcat, fascinat de spectacolul oamenilor ce rămăseseră în fața dejunului lor.

— Chemați-i pe toți, spuse el.

Parkhill se grăbi în josul canalului.

Comandantul îl atinse pe Cherokee. Acesta se răsuci ușor și căzu de pe scaun. Lumina soarelui îi strălucea în părul scurt și țepos și pe obrajii prelungi.

Echipajul sosi.

— Cine lipsește?

— E tot Spender, sir. L-am găsit pe Biggs plutind în canal.

— Spender!

Comandantul privi colinele ridicându-se în lumină. Soarele rânji spre ei, arătându-și dinții.

— La dracu, oftă el obosit. De ce n-a venit să vorbească cu mine?

— Ar fi trebuit să vorbească cu *mine*, strigă Parkhill, cu ochii sclipind. I-aș fi zburat creierii, asta aș fi făcut, pe Dumnezeuul meu!

Comandantul Wilder făcu semn la doi dintre bărbați.

— Aduceți hârlețe, spuse el.

Era cald în vreme ce săpau mormintele. Dinspre oceanul secăt bâtea un vânt uscat, suflându-le praf în ochi în vreme ce comandantul întorcea paginile Bibliei. Când închise cartea, ci-neva începu să împingă încet nisip peste leșuri.

Se întoarseră în rachetă, verificare mecanisme puștilor, își puseră pe spate pachete groase cu grenade, și încercară dacă pistoalele ieșeau ușor din tocuri. Fiecare primi un anu-mit sector al colinelor. Comandantul îi împărți fără să ridice glasul, sau să-și miște mâinile care îi atârnav pe lângă trup.

— Haide, rosti el.

Sponder zări praful ridicându-se în câteva locuri prin vale și înțelese că urmărirea fusese organizată. Lăsă jos cartea subțire și argintie pe care o citea așezat pe o stâncă netedă. Filele cărții erau din argint curat, subțire ca pielea, pictate de mână în negru și auriu. Era o carte de filozofie, veche de cel puțin zece mii de ani, pe care o găsisese într-una din vilele unui oraș marțian. O abandonă fără tragere de inimă.

Un timp se gândi: Ce rost are? O să stau aici și o să citesc până când vor veni și or să mă împuște.

Prima reacție după ce îi ucisese pe cei șase oameni, dimineață, determinase o perioadă de absență stupefiată, apoi greață, iar acum, o pace și liniște ciudate. Treceau însă și acestea, deoarece zări praful înflorind pe urmele vânătorilor, și încercă revenirea indignării.

Sorbi o înghițitură de apă rece din bidonașul de la șold. Apoi se ridică, se întinse, căscă și ascultă tăcerea minunată a văii din jur. Ce grozav ar fi fost dacă ei și alți câțiva pe care îi cunoștea, de pe Pământ, ar fi locuit aici, toată viața, fără gălăgie sau griji.

Luă cartea într-o mână și arma în cealaltă. Puțin mai departe era un pâraiaș sprințar, cu albia plină de pietricele albe, unde se dezbracă și se spală. Nu se grăbi deloc, apoi se îmbracă și luă pistolul.

Împușcăturile începură pe la trei după-amiaza. Sponder se găsea deja sus, în dealuri. Îl urmăriră prin trei orașele marțiene. Deasupra acestora, risipite ca niște stânci, se aflau vile izolate, unde familii vechi găsiră un izvor, un petec de verdeață, și construiseră o piscină din mozaic, o bibliotecă și o curte interioară cu fântână arteziană. Sponder petrecu o jumătate de oră înotând într-una din piscine, umplută de ploi, așteptându-i pe urmăritori.

Pe când părăsea vila, auzi împușcături. La șase-șapte metri înapoia lui, mozaicul zbură în țandări. Iuți pasul, intră în spatele unor ziduri ruinate, se întoarse, și cu primul glonte ucise un urmăritor.

Aveau să formeze o plasă, un laț; știa asta. Aveau să-l înconjoare, să se apropie și să-l răpună. Era curios că nu folosiseră

grenadele. Comandantul Wilder putea ordona foarte ușor folosirea lor.

Sunt, însă, prea drăguț ca să fiu făcut bucățele, se gândi Spender. Așa crede comandantul. Mă vrea cu o singură gaură. Nu-i ciudat? Vrea ca moartea mea să fie curată. Fără mizerie. De ce? Pentru că mă înțelege. Și pentru că înțelege, e gata să riște niște oameni buni ca să-mi facă o gaură curată în cap. Nu-i așa?

Nouă-zece împușcături izbucniră în rafală. În jurul său tresăriră pietricele. Spender trase regulat, privind uneori la cartea argintie pe care o ținea în mână.

Comandantul apărură, alergând sub lumina fierbinte, cu o pușcă în mâini. Spender îl urmări cu pistolul dar nu trase, își schimbă poziția, zbură vârfurile unui bolovan unde se afla Whittle și auzi un urlet mânios.

Brusc, comandantul se ridică. Avea în mână o batistă albă. Vorbi ceva cu oamenii lui, apoi porni în susul muntelui, după ce își lăsase arma. Spender rămase nemișcat, după aceea se ridică în picioare, cu pistolul pregătit.

Comandantul ajunse sus și se așeză pe un bolovan încălzit de soare, fără să-l privească pe Spender.

Căută ceva în buzunar. Degetele lui Spender se strânseseră pe pistol.

— O țigară? Întrebă comandantul.

— Mulțumesc, făcu Spender și luă una.

— Foc?

— Am și eu.

Traseră câte două fumuri în tăcere.

— Cald, rosti comandantul.

— Da.

— Te simți bine aici, sus?

— Destul.

— Cât crezi că poți rezista?

— Timp de doisprezece oameni.

— De ce nu ne-ai ucis pe toți azi-dimineață, când ai avut ocazia? Puteai să o faci, să știi.

— Știu. Mi s-a făcut rău. Când vrei destul de mult să faci ceva, te minți singur. Îți spui că toți ceilalți n-au dreptate. Ei bine, curând după ce am început să ucid oameni, mi-am dat seama că nu erau decât niște proști și n-ar fi trebuit să-i

omor. Era însă prea târziu. N-am putut continua atunci, și am venit aici sus, unde m-am mințit și mai mult, m-am înfuriat și am revenit la starea aceea.

— Complet?

— Nu până la capăt. Destul.

Comandantul își privi țigara.

— De ce ai făcut-o?

Sponder își lăsa încet pistolul jos.

— Pentru că am văzut că ceea ce au avut acești marțieni era mai bun decât orice am spera noi. Ei s-au oprit acolo unde am fi trebuit noi să ne oprim, acum o sută de ani. Am umblat prin orașele lor. Îi cunosc și aș fi fericit să-i pot considera strămoșii mei.

— Au un oraș minunat aici, arată comandantul cu capul.

— Nu este numai ei. Da, orașele lor sunt frumoase. Știau cum să strecoare asta în viața de zi cu zi. Pentru americani, asta era un capitol aparte. Arta este ceva ținut în camera fiului cel neconformist de la etaj. Arta este ceva luat în doze du-minicale, eventual amestecată cu ceva religie. Ei bine, marțienii aveau artă și religie, și tot.

— Crezi că știau toate chestiile, nu?

— Fac prinsoare.

— Și de asta ai început să-i împuști pe oameni.

— Când eram puști, ai mei m-au luat să vizităm Mexico City. Nu o să uit niciodată cum s-a comportat tatăl meu – gă-lăgios și important. Iar maică-mii nu-i plăceau oamenii de acolo, deoarece erau bruneți și nespălați. Soră-mea n-a vrut să vorbească cu cei mai mulți dintre ei. Eu am fost singurul căruia i-a plăcut într-adevăr. Îmi pot închipui pe maică-mea și taică-meu venind pe Marte și comportându-se la fel.

Orice chestie mai aparte nu este bună pentru americanul mijlociu. Dacă n-are canalizare tip Chicago, e o prostie. Ce idee! Dumnezeuule, ce idee! Și apoi... războiul. Ați auzit discursurile din congres, înainte de plecare. Dacă totul merge normal, speră să înființeze pe Marte trei centre de cercetare atomică împreună cu depozitele lor de bombe. Asta înseamnă că Marte e terminat; că s-au dus toate chestiile astea minunate. Tu cum te-ai simți dacă un marțian ar vomita pe podeaua Casei Albe?

Comandantul nu spuse nimic, ci continuă să asculte.

— Apoi, continuă Spender, vor sosi celelalte puteri interesate. Geologii și turiștii. Ții minte ce s-a întâmplat cu Mexicul când Cortez și bunii lui prieteni au venit din Spania? O civilizație întreagă distrusă de bigoți lacomi și absurzi. Istoria nu-l va ierta niciodată pe Cortez.

— Nici tu nu te-ai comportat prea moral astăzi, remarcă comandantul.

— Ce aş fi putut face? Să încerc să vă conving? Am rămas pur și simplu eu împotriva întregii înscenări lacome și false de pe Pământ. În curând, își vor trimite nenorocitele lor de bombe atomice, luptându-se pentru baze de unde să declanșeze războaie. Nu ajunge că au distrus o planetă, trebuie să mai distrugă una; trebuie să ruineze și pe alții? Flecari lipsiți de minte. Când am ajuns aici, m-am simțit eliberat nu numai de așa-zisa lor cultură, ci și de morala și obiceiurile lor. M-am gândit că sunt în afara cadrului lor de referință. Nu trebuie decât să vă ucid pe toți și să-mi trăiesc viața.

— Dar nu s-a întâmplat așa.

— Nu. După al cincilea omor, la dejun, mi-am dat scama că, la urma urmei, nu eram complet transformat, complet marțian. Nu puteam să arunc atât de ușor tot ceea ce învățasem pe Pământ. Totuși, acum mi-am regăsit încrederea. O să vă ucid pe toți. Lucrul acesta va amâna cu cinci ani buni o altă lansare. Cu excepția rachetei noastre, nu mai există alta. Cei de pe Pământ vor aștepta un an, doi, apoi, când nu vor mai auzi nimic de la noi, vor fi prudenți în construirea unei rachete noi. Vor lucra de două ori mai încet și vor face o sută de modele experimentale suplimentare ca să se asigure împotriva unui alt eșec.

— Ai dreptate.

— Pe de altă parte, un raport pozitiv, dacă vă veți întoarce, va grăbi invazia de pe Marte. Cu puțin noroc, pot trăi până la șaiszeci de ani. Fiecare expediție care va cobori pe Marte va fi întâmpinată de mine. Nu va veni mai mult de o navă o dată, să zicem una pe an, cu un echipaj nu mai mare de douăzeci de persoane. După ce o să mă împrietenesc cu ei și o să le explic că racheta noastră a explodat – intenționez să o arunc în aer săptămâna asta, după ce-mi termin treaba – o să-i ucid pe toți. Marte va rămâne neatins în următoarea jumătate de secol. După o vreme; poate că pământenii vor renunța să mai

încerce. Ții minte cum s-au plictisit să mai construiască Zepelinurile care se prăbușeau mereu în flăcări?

— Ai plănuit totul, admise comandantul.

— Da.

— Totuși, ești singur. Peste o oră vei fi înconjurat. Peste încă o oră o să fii mort.

— Am descoperit câteva coridoare subterane și o tainiță pe care n-o veți găsi niciodată. O să mă retrag acolo, să stau câteva săptămâni. Până când o să vă prind pe picior greșit. Atunci o să vă omor unul câte unul.

Comandantul încuviință.

— Povestește-mi despre civilizația de aici, rosti el, arătând orașele de munte.

— Ei au știut cum să trăiască cu și alături de natură. Nu au încercat din răspuțeri să fie numai oameni și de loc animale. Asta e greșeala pe care am făcut-o noi când a apărut Darwin. I-am îmbrățișat, pe el, pe Huxley și pe Freud, cu zâmbetul pe față. Apoi ne-am dat seama că Darwin și religiile noastre nu erau compatibile. Sau, cel puțin așa am crezut. Am fost proști. Am încercat să-i clintim pe Darwin, Huxley și Freud. Nu s-au mișcat prea mult. De aceea, ca idioții, am încercat să dărâăm religia.

Am reușit destul de bine. Ne-am pierdut credința și ne am învățat, întrebându-ne care este scopul vieții. Dacă arta nu era decât răbufnirea frustrată a dorinței, la ce era bună viața? Credința ne răspunsese mereu la toate întrebările. Totul a fost însă măturat odată cu Freud și Darwin. Am fost și continuăm să fim o rasă pierdută.

— Și marțienii sunt o rasă *găsită*? întrebă comandantul.

— Da. Ei știau cum să combine știința și religia, astfel încât cele două să lucreze laolaltă, fără să se contrazică, ci îmbogățindu-se reciproc.

— Asta pare ideal.

— A fost. Mi-ar plăcea să-ți arăt cum au făcut-o marțienii.

— Mă așteaptă oamenii.

— Lipsim numai o jumătate de oră. Spune-le.

Comandantul ezită, apoi se ridică și strigă ceva în josul dealului.

Spender îl conduse într-un cătun marțian, construit în întregime din marmură perfectă și rece. Se vedeau frize uriașe

cu animale minunate, unele ca niște pisici cu membre albe și simboluri galbene ale soarelui, precum și statui ale unor creaturi asemănătoare taurilor, statui de bărbați și femei, și câini uriași cu trăsături perfecte.

— Acesta e răspunsul, comandante.

— Nu înțeleg.

— Marțienii au descoperit secretul vieții de la animale. Animalul nu-și pune întrebări despre viață. Ei trăiește. Scopul vieții lui este viața, el se bucură și se desfată de viață. Vezi... statuile, simbolurile animale, iarăși și iarăși.

— Par păgâne.

— Dimpotrivă, sunt simboluri ale lui Dumnezeu, ale vieții. Și pe Marte, omul devenise prea mult om și nu îndeajuns animal. Iar oamenii de pe Marte au înțeles că pentru a supraviețui vor trebui să nu mai pună o întrebare: De ce trăim? Viața era propriul ei răspuns. Viața era propagarea vieții și trăitul unei vieți pe cât se poate mai bună. Marțienii au înțeles că ei și-au pus întrebarea. „De ce mai trăim?” în momentul culminant al unei perioade de războaie și disperare, când nu mai exista nici un răspuns. Dar, când civilizația s-a calmat, s-a potolit, și războaiele au încetat, întrebarea a devenit lipsită de sens într-un fel nou. Viața devenise bună și nu necesita argumente.

— Mi se pare că marțienii erau destul de naivi.

— Doar când merita să fie naivi. Au renunțat să încerce prea tare să distrugă totul, să umilească totul. Ei au împletit religia cu arta și știința pentru că, în esență, știința nu este decât investigarea unui miracol pe care nu-l putem explica niciodată, iar arta este interpretarea miracolului respectiv. Ei n-au permis niciodată științei să zdrobească frumosul și esteticul. Totul este pur și simplu, o chestiune de grandoare. Un pământean gândește: „În tabloul acela, de fapt, culoarea nu există. Un savant poate demonstra că culoarea este doar modul în care celulele sunt plasate într-un anumit material pentru a reflecta lumina. Deci, culoarea nu face de fapt parte din lucrurile pe care le văd”. Un marțian, mult mai inteligent, ar spune: „Acesta este un tablou frumos. Este făcut de mâna și de mintea unui om inspirat. Ideea și culoarea lui vin din viață. Este un lucru *bun*”.

Se făcu liniște. Sub soarele după-amiezii, comandantul privea curios în jur, la orașelul tăcut și răcoros.

— Mi-ar plăcea să locuiesc aici, spuse el.

— Poți, dacă vrei.

— Îmi propui așa ceva?

— Vreunul din oamenii din echipaj ar fi înțeleș într-adevăr toate lucrurile acestea? Sunt cinici profesioniști și pentru ei este prea târziu. De ce vrei să te întorci la ei? Să ții pasul cu Joneseșii^{2}? Să-ți cumperi un gyro ca al lui Smith? Să asculți muzică cu portofelul, nu cu glandele? Există aici o curticică cu o bandă de muzică marțiană, veche de cel puțin cincizeci de mii de ani. Mai poate fi ascultată. Muzică pe care nu o vei mai auzi în viața ta. O poți asculta. Sunt și cărți. Eu mă descurc deja bine cu cititul. Poți sta și citi.

— Pare de-a dreptul minunat, Spender.

— Dar nu vei rămâne.

— Nu. Oricum, mulțumesc.

— Și, cu siguranță, nu mă veți lăsa în pace. O să trebuiască să vă ucid pe toți.

— Ești optimist.

— Eu am pentru ce lupta și trăi; asta mă face un ucigaș și mai tenace. Am deja aproape o religie. Este ca și cum ai învăța din nou să respiri. Sau cum să stai la soare, bronzându-te, lăsând soarele să intre în tine. Sau cum să asculți muzica și să citești o carte. Ce-mi oferă civilizața voastră?

Comandantul își trecu greutatea de pe un picior pe celălalt. Scutură din cap.

— Îmi pare rău că se întâmplă așa. Îmi pare foarte rău.

— Și mie. Acum, cred că ar fi timpul să te duc înapoi ca să puteți începe atacul.

— Așa este.

— Comandante, nu o să, te ucid. Când totul se va termina, vei fi în viață.

— Ce?

— Când am început totul, am hotărât să rămâi neatins.

— Păi...

— O să te salvez de ceilalți. Când ei nu vor mai fi, poate că o să te răzgândești.

² În original: *So you can keep up with the Joneses?* (n.red.)

— Nu, făcu comandantul. Prin mine curge prea mult sânge de pământean. O să trebuiască să te urmăresc.

— Chiar când ai șansa de a trăi aici?

— Curios, însă da, chiar cu această posibilitate. Nu știu de ce. Nu mi-am pus niciodată întrebarea asta. Ei, uite că am ajuns.

Reveniră la locul de întâlnire.

— Nu vrei să vii, fără probleme, Spender? Este ultima mea ofertă.

— Nu, mulțumesc. Spender întinse mâna: Încă ceva. Dacă o să câștigați voi, fă-mi o favoare. Vezi ce se poate face să-i oprești de la distrugerea planetei, pentru următorii cincizeci de ani, până când arheologii vor avea o șansă reală, vrei?

— Bine.

— Și apoi... dacă te ajută cu ceva, gândește-te la mine ca la un tip nebun care a luat-o razna într-o zi de vară și nu și-a mai revenit. Așa o să-ți fie mai ușor.

— O să mă mai gândesc. Adio, Spender. Baftă.

— Ești un tip ciudat, rosti Spender pe când comandantul cobora în vântul călduț.

★

Comandantul reveni parcă pierdut printre echipajul său prăfuit. Continua să privească soarele și să găfâie.

— E ceva de băut? Întrebă el. Simți punându-i-se în mână o sticlă rece: Mulțumesc.

Bău. Se șterse la gură.

— Bun, rosti el. Fiți atenți. Avem tot timpul de pe lume. Nu mai vreau alte pierderi de vieți. O să trebuiască să-l uci-deți. El nu va coborî. Dacă puteți, dați-l jos cu un glonte curat. Nu-l distrugeți. Terminați-o repede.

— O să zbor creierii ăia blestemați, făcu Sam Parkhill.

— Nu, în piept, făcu comandantul.

Își amintea chipul puternic și hotărât al lui Spender.

— Creierii ăia de ucigaș, continuă Parkhill. Comandantul îi întinse sticla.

— Ați auzit ce am spus. În piept.

Parkhill mormăi ceva.

— Acum, hotărî comandantul.

★

Se răspândiră iarăși, mergând, apoi alergând și din nou mergând pe pantele fierbinți ale dealului, unde apăreau brusc grote răcoroase mirosind a mușchi, sau se deschideau pe neașteptate luminișuri aride, mirosind a soare pe piatră.

Urăsc să fii deștept, se gândi comandantul, când, de fapt, nu te simți deștept și nu vrei *să fii* deștept. Să te furișezi, să faci planuri și să te simți om greu pe chestia asta. Urăsc senzația asta de a crede că fac bine când nu sunt tocmai sigur. De fapt, cine suntem noi? Majoritatea? Asta să fie răspunsul? Întotdeauna majoritatea e sfântă, nu? Întotdeauna, întotdeauna, nu greșește niciodată, nici pentru o fracțiune de secundă, nu-i așa? Nu greșește niciodată în zece milioane de ani? Ce e majoritatea aceasta, se întrebă el, și cine face parte din ea? Ce cred ei; cum ajung așa, se vor schimba vreodată și cum dracu am ajuns eu în majoritatea asta putredă? Nu mă simt confortabil. Să fie claustrofobie, teamă de mulțime sau bun-simț? Poate un om să aibă dreptate atunci când toată lumea consideră că dreptatea e de partea lor? Să nu ne mai gândim la asta. Să ne furișăm, să ne comportăm ațâțați și să apăsăm pe trăgaci. Acolo, și *acolo!*

Bărbații alergau, se aplecau, alergau și se piteau în umbre, arătându-și dinții și gâfâind, pentru că aerul era rarefiat, nu era făcut pentru alergătură; aerul era rarefiat și trebuiau să se odihnească câte cinci minute, tușind și văzând negru înaintea ochilor, înghițind aerul cel rarefiat și voind mai mult. strângând din ochi și, în cele din urmă, sculându-se, ridicând armele ca să găurească aerul acela rarefiat de vară, găuri de zgomot și căldură.

Spender rămase pe loc, trăgând numai ocazional.

— Îți fac creierii praf! urlă Parkhill, alergând în susul pantei.

Căpitanul ridică arma spre Sam Parkhill. Coborî brațul și privi îngrozit arma.

— Ce făceai? Își întrebă el mâna inertă și pistolul.

Fusese gata să-l împuște pe Parkhill în spate.

— Doamne-ajută.

Îl zări pe Parkhill continuând să alerge, apoi plonjând spre un adăpost.

Spender era încolțit de o plasă încă largă de bărbați alergând. Zăcea în vârful dealului, înapoia unor bolovani, cu fața crispată de efortul cauzat de atmosfera rarefiată, și cu pete

mari de transpirație sub fiecare braț. Comandantul zări cei doi bolovani. Între ei exista un interstițiu de vreo zece centimetri prin care se vedea pieptul lui Spender.

— Hei! răcni Parkhill. Am aici un glonte pentru tărtăcuța ta!

Comandantul Wilder așteptă. Haide, Spender, se gândi el. Șterge-o, așa cum ai zis că o să faci. Mai ai doar câteva minute ca să scapi. Șterge-o și întoarce-te mai târziu. Haide. Așa ziceai că o să faci. Coboară în tunelele pe care ziceai că le-ai găsit, stai acolo și trăiește luni și ani, citind cărțile acelea minunate și scăldându-te în bazinele templelor. Acum, omule, haide, până nu-i prea târziu.

Spender nu făcu nici o mișcare.

— Ce-i cu el? se întrebă comandantul.

Își luă arma. Îi privi pe bărbații care alergau și se ascundeau. Se uită la turnurile cătunului marțian, ca niște piese de șah, sculptate cu precizie, sub soarele după-amiezii. Văzu bolvanii și spațiul dintre ei, pe unde apărea pieptul lui Spender.

Parkhill urla furios, escaladând panta.

— Nu, Parkhill, rosti comandantul. Nu te pot lăsa să o faci. Nici pe ceilalți. Nu, pe nimeni dintre voi. Doar eu. Ridică arma și ținti.

O să fiu curat după aceea? se întrebă el. Este drept ca eu să o fac? Da, este. Știu ce fac, pentru ce motiv, și este drept, deoarece consider că eu sunt cel mai potrivit. Sper și mă rog, că voi putea trăi în pace mai târziu.

Înclină din cap spre Spender.

— Du-te, rosti el în șoaptă. Îți mai dau treizeci de secunde ca să o ștergi. Treizeci de secunde!

Ceasul ticăi pe încheietura mâinii. Comandantul îl urmări. Bărbații alergau. Spender nu se clinti. Ceasul ticăi mult timp, asurzitor în urechile comandantului.

— Hai, Spender, haide, șterge-o!

Cele treizeci de secunde luară sfârșit.

Arma era ațintită. Comandantul inspiră adânc.

— Spender, rosti el răsuflând.

Apăsă pe trăgaci.

Nu se întâmplă nimic, doar un norișor de praf ridicându-se sub soare. Ecourile împușcăturii se stinseră.

Comandantul se ridică și le strigă oamenilor:

— E mort.

Ceilalți nu-l crezură. Din pozițiile pe care le aveau, nu puteau zări interstițiul acela dintre stânci. Își văzură comandantul urcând, singur, panta și îl considerară fie foarte curajos, fie nebun.

Îl urmă după câteva minute.

Se strânseră în jurul trupului și cineva întrebă:

— În piept?

Comandantul privi.

— În piept, răspunse el. Văzu că pietrele de sub Spender își schimbaseră culoarea. Mă întreb de ce a așteptat, continuă el. Mă întreb de ce n-a fugit așa cum plănuise. Mă întreb de ce a rămas și s-a lăsat omorât.

— Cine știe? făcu cineva.

Spender zăcea acolo, cu mâinile încleștate, una pe armă, cealaltă pe cartea argintie care scânteia în soare.

Oare din cauza mea? se întrebă comandantul. Oare pentru că am refuzat să cedez? Oare Spender nu voia să mă ucidă? Sunt eu diferit de ceilalți? De asta a făcut așa? S-a gândit că poate avea încredere în mine? Ce alt răspuns există?

Niciunul. Se așeză pe vine lângă trupul tăcut.

Trebuie s-o fac atunci, își spuse el. Acum nu-l mai pot trăda. Dacă nu m-a putut uide pentru că a văzut în mine ceva din el, atunci ce sarcină mă așteaptă! Asta e, da, asta e. Sunt un alt Spender, însă gândesc înainte de-a trage. Eu nu trag deloc, nu ucid. Eu fac treabă cu oamenii. Iar el nu m-a putut omorî deoarece eu eram el însuși, în niște circumstanțe ușor diferite.

Comandantul simți căldura soarelui pe ceafă. Se auzi rostind:

— Dacă ar fi venit la mine, să stăm de vorbă, înainte de a fi împușcat pe cineva, am fi putut rezolva ceva.

— Ce să rezolvăm? făcu Parkhill. Ce am fi putut rezolva cu tipi ca *el*?

Ținutul vibra de căldură, dinspre stânci și dinspre cerul albastru.

— Cred că ai dreptate, încuviință comandantul. Nu ne-am fi înțeles niciodată. Poate doar eu și Spender. Însă el, cu tine și cu ceilalți, nu, niciodată. Poate că a fost mai bine așa pentru el. Dați-mi și mie să beau din bidonul ăla.

Comandantul a fost cel care a sugerat sarcofagul cel gol pentru Spender. Găsiră un cimitir marțian străvechi. L-au așezat pe Spender într-o raclă din argint cu balsamuri și lumânări vechi de zece mii de ani, cu mâinile încrucișate pe piept. Ultimul lucru pe care îl văzură a fost figura lui liniștită.

Rămaseră un moment în cripta străveche.

— Cred că ar fi o idee bună, vorbi comandantul, să vă mai gândiți din când în când la Spender.

Ieșiră din criptă și închiseră ușa din marmură.

În ziua următoare, Parkes începu să tragă la țintă într-unul din orașele moarte, spărgând ferestrele din cristal și decapitând turnulețele fragile. Comandantul îl prinse pe Parkhill și-i zbură dinții din gură.

August 2001: COLONIȘTII

Pământenii veniră pe Marte.

Veniră pentru că le era teamă sau nu le era, pentru că erau fericiți sau nefericiți, pentru că se simțeau ca Părinții Pelerini sau pentru că nu se simțeau așa. Fiecare avea motivul lui. Lăsau în urmă neveste rele, slujbe rele sau orașe rele; veneau ca să găsească ceva, să lase ceva sau să obțină ceva, ca să dezgroape ceva, să îngroape ceva sau să lase ceva în pace. Veneau cu visuri mititele, visuri mărețe sau cu nici un fel de vis. În majoritatea orașelor, degetul guvernului arăta din afișe în patru culori: SUS VĂ AȘTEAPTĂ SLUJBE: MERGEȚI PE MARTE! Și oamenii înaintară, la început doar câțiva, căci majoritatea simțeau boala cea mare din ei, chiar înainte ca racheta să decoleze. Boala se numea Singurătatea, deoarece atunci când îți vezi orașelul natal micșorându-se până la mărimea pumnului, apoi a unei lămâi, apoi cât un vârf de ac și dispărând în jeturile de foc, simți că nici nu te-ai născut vreodată, că nu a existat nici un orașel, nu ești nicăieri, de jur împrejur numai spațiu, nimic familiar, doar alți bărbați necunoscuți. Iar când statul Illinois, Iowa, Missouri, sau Montana au dispărut în oceanele de nori și, mai mult, când Statele Unite devin o insulă cețoasă, iar întreaga planetă Pământ este o simplă minge de baseball noroioasă, azvârlită cât colo, atunci ești singur, rătăcind prin pajiștile spațiului, în drum spre un loc pe care nu ți-l poți închipui.

De aceea, nu a fost curios că primii oameni nu erau numeroși. Încetîșor, numărul lor a crescut proporțional cu recensământul pământenilor aflați deja pe Marte. Cifrele ofereau sprijin și confort. Dar primii Singuratici trebuiau să trăiască numai cu ei înșiși...

Decembrie 2001: DIMINEAȚA VERDE

Când soarele apuse, poposi lângă cărare și găti ceva pentru cină, ascultă pocnetele flăcărilor și mănă, mestecând gânditor. Fusese o zi cu nimic deosebită de celelalte treizeci, cu multe gropi săpate în zori, semințe plantate înăuntru și apă adusă din canalele scânteietoare. Acum, simțind o oboseală de plumb în trupul său firav, stătea întins și privea cum se schimbă umbrele cerului.

Se numea Benjamin Driscoll și avea treizeci și unu de ani. Ceea ce dorea era un Marte înverzit, cu arbori și tufișuri înalte, producând aer, mai mult aer, sporind cu fiecare anotimp; arbori care să răcească orașele în verile arzătoare, arbori să oprească crivățul iernii. Erau multe lucruri pe care le putea face un copac: să dea culoare, să asigure umbre, să scuture poame, sau să devină un loc de joacă al copiilor, un întreg univers aerian în care să te cațări și de care să te atârni; o arhitectură de hrană și plăceri, acesta era un copac. Dar în primul rând, arborii urmau să distileze un aer înghețat pentru plămâni, și un foșnet slab pentru urechi, atunci când stăteai nopțile în patul de zăpadă și sunetul te adormea.

Rămăsese ascultând cum se strângea în sine solul negru, așteptând soarele, așteptând ploile ce nu veniseră încă. Cu urechea lipită de pământ, putea auzi în depărtare pașii anilor viitori, și își imagina semințele plantate astăzi, încolțind verzi și luând în stăpânire cerul, întinzând un ram după altul, până când Marte era o după-amiază împădurită, o livadă strălucitoare.

În zori, cu soarele micuț înălțându-se încet printre coline, avea să se trezească, să-și consume dejunul afumat în câteva minute și, înăbușind tăciunii focului, să pornească cu ranițele, testând, săpând, așezând sămânța sau lăstarul, apăsând-o ușor,

udând, pornind mai departe, fluierând, privind cerul senin luminându-se către o amiază caldă.

— Îți trebuie aer, se adresează focului de noapte. Focul era un tovarăș roșcovan, plin de viață, care se răstema la tine și dormea în apropiere, cu ochi roșiatici și adormiți, călduros în noaptea generoasă. Toți avem nevoie de aer. Aici, pe Marte, atmosfera e rarefiată. Obosești foarte repede. Este ca în Anzi, sus în America de Sud. Inspiri și nu simți nimic. Nu-i satisfăcător.

Își pipăie coastele. În treizeci de zile, îi crescuse cutia toracică. Cu toții trebuiau să-și antreneze plămânii, ca să inspire mai mult. Sau să planteze mai mulți arbori.

— De asta sunt aici, spuse el. Focul trosni. La școală, ne-au povestit despre Johnny Sâmbure, care străbătea America semănând meri. Ei bine, eu fac mai mult. Sădesc stejari, ulmi și arțari, orice fel de copac, plop, cedri și castani. În loc să rodească doar pentru hrană, eu creez aer pentru plămâni. *Gândește-te* cât oxigen vor produce copacii aceia, când vor mai crește!

Își aminti sosirea lui pe Marte. Precum alți o mie, privise afară într-o dimineață încremenită și gândise. Cum mă voi adapta eu aici? Ce voi face? Există o meserie pentru mine?

Apoi leșinase.

Cineva îi băgase o fiolă de amoniac sub nas și, tușind, se trezise.

— Îți revii imediat, spuse medicul.

— Ce s-a întâmplat?

— Aerul e destul de rarefiat. Unii nu se pot adapta. Cred că va trebui să te întorci pe Pământ.

— Nu! Se ridicase în capul oaselor și aproape imediat simțise cum i se întunecă vederea, iar Marte se învârte sub el. Nările i se dilată și-și forță plămânii să aspire adânc din nimic. N-am nimic. Trebuie să rămân aici!

Îl lăsa să zacă întins, horcăind oribil, precum un pește pe uscat. Și se gândi, aer, aer, aer. Mă expediază înapoi din cauza aerului. Întoarse capul și privise peste colinele și șesurile marțiene. Reuși să se concentreze asupra lor, și remarcă în primul rând că nu existau copaci, absolut nici unul, pe cât puteai privi în orice direcție. Ținutul era întins, numai pământ negru, dar cu nimic pe el, nici măcar iarbă. Aer, se gândi,

atmosfera rarefiată şuierându-i în nări. Aer, aer. Și pe vârful colinelor, sau în umbra lor, sau chiar lângă pârlăie, nici un arbore și nici un fir de iarbă. Bine-nțele! Simțea că răspunsul nu-i venea din minte, ci din plămâni și gâtlee. Iar gândul era aidoma unei rafale neașteptate de oxigen pur, trezindu-l. Copaci și iarbă. Își privi palmele, întorcându-le pe ambele fețe. Avea să planteze pomi și iarbă. Asta urma să-i fie îndeletnicirea, să lupte chiar împotriva celor ce-l puteau opri să rămână acolo. Avea să ducă un război horticol personal cu Marte. Acela era solul cel vechi, iar plantele sale erau demult dispărute în el. Dar dacă s-ar fi introdus ferme noi? Copaci de pe pământ, mimoze uriașe și sălcii plângătoare, magnolii și eucalipti magnifici. Ce s-ar fi întâmplat? Era clar ce bogăție minerală se ascundea în sol, intactă, deoarece străvechile ferigi, flori, tufișuri și arbuști se consumaseră și muriseră.

— Lăsați-mă! strigase el. Trebuie să-l văd pe coordonator!

Discutase o dimineață întreagă cu coordonatorul, despre lucruri care creșteau și erau verzi. Aveau să treacă luni de zile, dacă nu chiar ani. până să înceapă o plantare, organizată. Deocamdată, hrana congelată era adusă de pe Pământ sub formă de ghețari zburători; câteva grădini ale unor comunități înverzeau în uzine hidroponice.

— Între timp, spusese coordonatorul, e treaba ta. Îți vom face rost de ce semințe putem, și ceva echipament. Pe rachete, spațiul este extrem de prețios acum. Mă tem că, deoarece aceste prime orașele sunt miniere, nu va exista prea multă înțelegere și simpatie pentru îndeletnicirea ta...

— Dar mă veți lăsa s-o fac?

Îl lăsară. Obținuse o motocicletă și, cu lada ei plină de semințe fertile și răsaduri, o parcase în sălbăticia văii, pornind pe jos.

Aceasta se întâmplase cu treizeci de zile în urmă, și nu aruncase nici măcar o privire îndărăt. Așa ceva l-ar fi îmbolnăvit. Vremea era excesiv de secetoasă; era îndoielnic că semințele aveau să încolțească prea repede. Poate că întreaga lui campanie, cele patru săptămâni de aplecat și săpat, fusese zadarnică. Privea numai înainte, coborând prin valea aceea largă și puțin adâncă, sub razele soarelui, îndepărtându-se de Primul Oraș și așteptând venirea ploilor.

Norii se adunau deasupra munților arizi, acum când își strâase pătura în jurul umerilor. Marte era un loc tot atât de imprezvizibil cât și vremea. Simțea colinele arse stingându-și clocotul în noaptea geroasă, și se gândi la solul gras și negru, un pământ atât de întunecat și strălucitor încât aproape ți se mișca în pumn, un pământ mănos din care puteau răsări vrejuri gigantice de fasole din case, cu vibrații ce zgâlțâiau oasele, puteau cădea uriași urlând.

Focul pâlpâia în cenușa somnoroasă. Văzduhul tremura sub rostogolirea îndepărtată a unui vagonet. Tunet. Mireasma neașteptată a apei. Diseară, se gândi el și întinse palma să simtă ploaia. La noapte.

Se trezi simțind o atingere pe frunte.

Apa îi curgea în josul nasului, pe buze. O altă picătură îl lovi în ochi, încețoșându-i privirea. O alta i se sparse pe bărbie.

Ploaia.

Sălbatică, blândă și lină, se scurgea din înălțimi, un elixir special, cu aromă de vrajă, stele și văzduh, cu gust de praf de piper și curgându-i pe limbă precum un lichior parfumat.

Ploaia.

Se sculă în capul oaselor. Lăsă pătura să cadă, și cămașa lui albastră din bumbac se păta, în vreme ce picăturile ploii deveniră mai mari. Deasupra focului se părea că dansează un animal sălbatic, strivindu-l până ce nu mai rămase decât un fum mânios. Ploaia cădea. Copacul negru al cerului se sparse în șase bucăți albastre, precum o crustă minunată de prăjitura și se năpusti în jos. Zări zece miliarde de cristale de ploaie, ezitând îndeajuns pentru a fi fotografiate de expunerea electrică. Apoi, întuneric și apă.

Era ud până la piele, dar rămase cu chipul în sus și lăsă apa să-i izbească pleoapele, râzând. Încleștă palmele laolaltă, se ridică și ocoli locul său de popas; era ora unu dimineața.

Plouă într-una vreme de două ore, apoi se opri. Stelele răsăriră, proaspăt spălate și mai limpezi ca oricând.

Schimbându-se în haine uscate din sacul impermeabil, domnul Benjamin Driscoll se întinse și adormi fericit.

Soarele urca încet printre coline. Se înălță tăcut deasupra ținutului și-l deșteptă pe domnul Driscoll.

Așteptă o clipă înainte de-a se scula. Muncise și așteptase o lună fierbinte și lungă, iar acum, ridicându-se, se întoarse în sfârșit cu fața către direcția de unde venise.

Era o dimineață verde.

Cât putea zări în depărtare, copacii se ridicau până la cer. Nu un copac, nu doi, nu o duzină, ci miile pe care le plantase cu semințe și răsaduri. Și cu copăcei, nu vlăstari, nu arbuști fragili, arbori mari, arbori uriași, arbori de înălțimea a zece bărbați, verzi, verzi, și uriași, rotunzi și plini, copaci tremurându-și frunzele metalice, copaci șoptind, copaci înșiruiți peste coline, lămâi, tei, secvoia și mimoze, stejari, ulmi și plop, vișini, arțari, frasini, meri, portocali, eucalipti, stârniți de o ploaie tumultoasă, hrăniți de solul străin și magic, și, chiar în timp ce privea, întinzând ramuri noi, deschizând alți muguri.

— Imposibil! strigă domnul Benjamin Driscoll.

Dar valea și dimineața era verzi.

Și aerul!

De jur împrejur, precum un curent în mișcare, un torent de munte, năvălea aerul cel nou, oxigenul suflat de arborii verzi. Îl puteai zări scânteind, sus în valuri cristaline. Oxigen, proaspăt, pur, verde, oxigen rece preschimbând valea în delta unui râu. Peste o clipă, ușile orașului aveau să se deschidă largi, oamenii aveau să fugă afară în noul miracol de oxigen, adulmecând, înghițindu-l cu lăcomie, cu obrajii înroșiți, cu nasurile înghețate, cu plămânii revigorați, cu inimile tresărind, și trupurile obosite săltând în dans.

Domnul Benjamin Driscoll inspiră adânc și prelung din verdele ocean aerian și leșină.

Până se trezi a doua oară, alți cinci mii de copaci urcaseră în soarele galben.

Februarie 2002: LĂCUSTELE

Rachetele incendiară pajiștile osoase, transformară stâncă în lavă, lemnul în cărbune, apa în abur, nisipul și siliciul în sticlă verde, risipită peste tot ca niște cioburi de oglindă reflectând invazia. Rachetele veneau ca niște tobe, bubuind în noapte. Rachetele veneau ca niște lăcuste, roind și coborând în petale de fum purpuriu. Iar din rachete alergau oameni cu ciocane în mâini, să preschimbe lumea cea stranie într-o formă familiară ochiului, să înlăture toate ciudățeniile, ținând cuie în guri, astfel încât semănau cu niște carnivore cu dinți de oțel, scuipându-le în mâinile lor iuți în timp ce ciocăneau schelele căsuțelor, acopereau cu țigle acoperișurile, ca să ascundă stelele misterioase, și potriveau obloane verzi pe care să le coboare nopțile. Iar după ce dulgherii dispărură, veniră femeile cu ghivece, creioane și tigăi, stârnind în bucătării o larmă ce acoperea tăcerea unui Marte ce aștepta în afara ușii și a ferestrei cu obloane.

În șase luni, pe planeta cea goală se înălțaseră o duzină de orășele, ticsite cu tuburi de neon bâzâitoare și becuri electrice galbene. Cu totul, pe Marte veniseră vreo nouăzeci de mii de oameni și, pe Pământ, mai mulți își pregăteau bagajele...

August 2002: ÎNTÂLNIRE NOCTURNĂ

Înainte de a urca în dealurile albastre, Tomás Gomez se opri pentru benzină la stația cea singuratică.

— Ești cam singur aici, nu, Tataie? întrebă Tomás.

Bătrânul șterse parbrizul camionetei.

— Nu-i rău.

— Cum îți place Marte, Tataie?

— E bun. Mereu e câte ceva nou. Când am ajuns aici, anul trecut, am decis să nu mă aștept la nimic, să nu cer nimic și să nu fiu surprins de nimic. Trebuie să uităm Pământul și cum erau treburile acolo. Trebuie să ne uităm la ce avem aici, și cât de *diferite* sunt. Eu mă distrez din plin numai când văd cum e vremea pe aici. E un climat *marțian*. Zăpușeală ca-n iad peste zi, ger ca-n iad nopțile, îmi plac mult de tot florile și ploile, care sunt altfel. Am venit pe Marte ca să mă retrag și voiam să mă retrag într-un loc unde totul este diferit. Un bătrân are nevoie de lucruri deosebite. Tinerii nu vor să vorbească cu el, iar ați bătrâni îl plictisesc de moarte. Așa că, m-am gândit, cel mai bine mi-ar prinde un loc într-atât de diferit încât nu trebuie decât să deschizi ochii și te distrezi. Am pompa asta de benzină. Dacă deverul crește prea mult, o să plec pe o altă șosea, mai puțin aglomerată, unde pot câștiga suficient ca să trăiesc și să-mi rămână timp ca să simt chestiile *diferite* de aici.

— Așa e, Tataie, încuviință Tomás, odihnindu-și palmele arămii pe volan.

Se simțea bine. Muncise, non-stop, timp de zece zile, la una dintre noile colonii, iar acum avea două zile libere și se îndrepta spre o petrecere.

— Nu mă mai surprinde absolut nimic, continuă bătrânul. Pur și simplu privesc. Trăiesc. Dacă nu-l poți lua pe Marte așa

cum este, atunci te poți întoarce pe Pământ. Aici totu-i o nebunie, solul, aerul, candelile, băștinașii (n-am văzut încă nici unul, dar aud că sunt prin preajmă), ceasurile. Până și ceasul meu se comportă curios. Până și *timpul* este aiurit aici. Câteodată, am senzația că sunt singur, că nu mai există nimeni altcineva pe toată planeta asta. Aș fi gata să fac prinsoare. Alteori, mă simt de parcă aș avea opt ani, că am un trup mititel și toate din jur sunt gigantice. Isuse, este locul cel mai nimerit pentru un bătrân. Mă ține alert și fericit. Știi ce e Marte? E ca o chestie pe care am primit-o de Crăciun, acum șaptezeci de ani – nu știi dacă ai avut vreodată așa ceva – le ziceau caleidoscopuri, bucățele de cristale, țesături, mărgelile și fleacuri frumoase. Îl ridikai spre soare te uitai prin el și-ți tăia răsufarea. Toate desenele din lume! Ei bine, ăsta-i Marte. Bucură-te de el. Nu-i cere să fie altceva decât ceea ce este. Isuse, știi că șoseaua asta de aici, construită de marțieni, are o vechime de peste o mie șase sute de ani și continuă să fie într-o stare perfectă? Te costă un dolar cincizeci, mulțumesc și noapte bună.

Tomás conduse mai departe pe șoseaua străveche, râzând încetișor.

Era un drum lung, care se pierdea prin noapte și dealuri, iar el conducea, întinzând mâna din când în când și scoțând câte o bomboană din coșulețul cu mâncare. Conducea de o oră, și nu întâlnise nici o altă mașină pe drum, nici o lumină, doar șoseaua desfăcându-se pe sub el, zumzetul, uruitul, și Marte de jur împrejur, tăcut. Marte era întotdeauna tăcut, dar parcă în seara aceea era mai tăcut ca de obicei. Deșerturile și mările secate treceau pe lângă el, iar munții se profilau pe stele.

În noaptea aceea, în aer era o aromă de Timp. Surâse și cercetă gândul. Era o idee. Cum mirosea Timpul? Ca praf, ceasuri și oameni. Și, dacă le întrebai cum suna Timpul, ei bine. Timpul suna ca un râu curgând printr-o peșteră întunecată, glasuri plângând, noroi căzând pe capacele unor cutii goale și ploaie. Mergând mai departe, cum arăta Timpul? Timpul era ca o ninsoare tăcută într-o cameră întunecată, sau ca un film mut într-o sală veche de cinematograf, o sută de miliarde de chipuri căzând ca baloanele de Anul Nou, jos, jos, spre neființă.

Așa mirosea, arăta și suna Timpul. Iar în noaptea aceea – Tomás își afundă o mână în vântul din afara camionetei – în noaptea aceea aproape că puteai *atinge* Timpul.

Conduse mai departe, între colinele Timpului. Părul de pe ceafă i se zbârli și privi atent înainte.

Intră într-un orașel marțian mort, opri motorul și se lăsa învăluit de liniște. Rămase, abia respirând, uitându-se la clădirile albe de sub lumina lunii. Nelocuite de veacuri. Perfecte, fără greșală, în ruine, da, totuși perfecte.

Porni motorul și conduse mai departe vreo doi kilometri, apoi opri iarăși, coborî, își luă coșulețul cu mâncare și se îndreptă către un promontoriu micuț, de unde putea privi înapoi spre orașul prăfuit. Deschise termosul și își turnă o ceașcă de cafea. O pasăre de noapte zbură prin preajmă. Se simțea foarte bine, extrem de liniștit.

Cam după cinci minute se auzi un zgomot. Departe prin dealuri, unde șoseaua cea veche făcea un cot, ceva se mișcă, se întrezări un licăr slab, apoi un murmur.

Tomás se întoarse încetîșor, cu ceașca de cafea în mână.

Iar dintre dealuri apăru ceva ciudat.

Era un vehicul ca o insectă din jad verde, o călugărire, înaintând delicată prin aerul rece, nenumărate diamante verzi și aforme clipindu-i pe tot corpul, alături de nestemate roșii ce străluceau cu ochi multifățetați. Cele șase picioare îi cădeau pe șoseaua străveche cu sunetul unei ploi răzlețe îndepărtându-se, iar din partea posterioară a mașinii, un marțian, cu aur topit în loc de ochi, se uita la Tomás ca și cum ar fi privit într-o fântână.

Tomás ridică mâna și se gândi automat. Bună! dar nu mișcă buzele, căci acela era un marțian. Tomás, însă, înotase în fluvii albastre pe Pământ, cu străini trecând pe drum, și mâncase în locuințe ciudate, cu oameni ciudați, iar arma lui fusese întotdeauna zâmbetul. Nu avea pistol. Și nici nu simți nevoia vreunuia, chiar și cu puțină teamă care i se strânse în jurul inimii.

Și mâinile marțianului erau tot goale. Pentru un moment, se priviră peste aerul răcoros.

Tomás făcu prima mișcare.

— Salut! strigă el.

— Salut! răspunse marțianul în propriul său grai.

Nu se înțeleseseră.

— Ai spus salut? întrebare amândoi.

— Ce ai spus? întrebare ei, fiecare pe o altă limbă.

Se strâmbă.

— Cine ești? întrebă Tomás pe engleză.

— Ce faci aici? se mișcă în marțiană buzele celuilalt.

— Unde mergi? întrebare ei, privindu-se stupefiați.

— Mă numesc Tomás Gomez.

— Eu sunt Muhe Ca.

Nici unul nu înțelese, dar își ciocăniră piepturile rostind cuvintele și deveni limpede.

Apoi marțianul izbucni în râs.

— Așteaptă!

Tomás simți o atingere pe cap, dar nu-l atinsese nici o mână.

— Gata! continuă marțianul în engleză. Așa-i mai bine!

— Mi-ai învățat atât de repede limba?!

— Nici o problemă!

Priviră, stânjeniți de o nouă tăcere, la cafeaua aburindă din mâna lui.

— Ceva diferit? întrebă marțianul, privindu-l pe el și cafeaua, referindu-se, probabil, la amândouă.

— Bei ceva? făcu Tomás.

— Te rog.

Marțianul coborî din mașină.

Apăru o a doua ceașcă și se umplu, aburind. Tomás o întinse.

Mâinile li se întâlniră și – ca o ceață – trecură una prin cealaltă.

— Isuse Cristoase! strigă Tomás și scăpă ceașca.

— În numele Zeilor! exclamă marțianul pe limba lui.

— Ai văzut ce s-a întâmplat? șoptiră amândoi.

Erau înghețați și înspăimântați.

Marțianul se aplecă să atingă ceașca, însă nu reuși.

— Isuse! rosti Tomás.

— Într-adevăr.

Marțianul încercă iarăși și iarăși să apuce ceașca, dar fără succes. Se ridică, se gândi un moment, apoi scoase un cuțit de la brâu.

— Hei! strigă Tomás.

— N-ai înțeles, făcu marțianul, prinde!

Azvârli cuțitul. Tomás făcu palmele căuș. Cuțitul îi trecu prin ele. Căzu pe pământ. Tomás se aplecă să-l ia, însă nu-l putu atinge, și se îndreptă cu un fior.

Se uită apoi la marțianul profilat pe cer.

— Stelele! rosti el.

— Stelele! repetă marțianul privindu-l pe Tomás.

Înapoia trupului marțianului, stelele erau albe și strălucitoare, și încrustate în carnea lui ca niște scânteii absorbite în membrana subțire și fosforescentă al unui pește marin gelatinos. Puteai vedea stelele pâlpâind ca niște ochi violeți în stomacul și pieptul marțianului și prin încheieturile sale, ca niște bijuterii.

— Pot vedea prin tine! spuse Tomás.

— Și eu prin tine! se retrase marțianul un pas.

Tomás își pipăi trupul și, simțind căldura, se liniști. Există în realitate, se gândi el.

Marțianul își atinse nasul și buzele.

— Am carne, spuse el cu jumătate de glas. *Sunt viu.*

— Iar dacă *eu* sunt real, îl privi Tomás, atunci *tu* ești mort.

— Nu, tu!

— O stafie!

— O fantomă!

Se arătară unul pe celălalt, cu stelele arzându-le în membre ca pumnale, țurțuri și licurici, apoi reveniră și se autopi-păiră, fiecare găsindu-se intact, cald, excitat, uluit, stupefiat, iar celălalt, ah da, celălalt de acolo, ireal, o prismă fantomatică, fulgerând lumina acumulată a lumilor îndepărtate.

Sunt beat, se gândi Tomás. Măine, n-o să spun nimănui ce s-a întâmplat, nu, nu.

Stăteau acolo pe șoseaua cea veche, fără să se clintească.

— De unde ești? Întrebă marțianul în cele din urmă.

— Pământ.

— Ce e asta?

— Acolo, arată Tomás către cer.

— Când?

— Am coborât de peste un an, nu ții minte?

— Nu.

— Iar voi erați morți cu toții, cu câteva excepții. Ești o raritate, nu știi?

— Nu-i adevărat.

— Ba da, morți. Am văzut trupurile. Negre, în încăperi, în case, moarte. Cu miile.

— E ridicol. Suntem *vii!*

— Dom'le, sunteți invadați, numai că nu știi. Pesemne că ai scăpat.

— N-am scăpat; nu aveam de la ce să scap. Ce vrei să zici? Sunt în drum spre un festival ce se ține lângă canal, sub munții Eniall. Am fost acolo și azi noapte. Nu vezi orașul acolo? Îi arată marțianul.

Tomás privi și văzu ruinele.

— Păi, orașul ăla e mort de mii de ani.

— Mort? râse marțianul. Am dormit acolo ieri!

— Iar eu am fost în el acum o săptămână, și cu o săptămână în urmă, și chiar adineauri am trecut prin el, și e un maldăr de ruine. Vezi coloanele năruite?

— Năruite? Păi, le văd perfect. Lumina lunii e puternică. Iar coloanele stau în picioare.

— Pe străzi este praf, spuse Tomás.

— Străzile sunt curate!

— Canalele sunt secate.

— Canalele sunt pline de vin de lavandă!

— E mort.

— E viu! protestă marțianul, râzând acum cu poftă. Oh, greșești din plin. Vezi luminile carnavalului? Bărcile frumoase, zvelte ca niște femei, femeile frumoase zvelte ca niște bărci, femei de culoarea nisipului și cu flori de foc în mâini. Le pot zări, micuțe și alergând pe străzi. Într-acolo mă îndrept acum, la festival; vom pluti pe ape noaptea întreagă, vom cânta, vom bea, ne vom iubi. Nu vezi?

— Dom'le, orașul ăla e tot atât de mort ca o șopârlă uscată. Întreabă pe cine vrei. Eu merg în noaptea asta spre Orașul Verde, asta-i noua colonie pe care am construit-o lângă Autostrada Illinois. Tu nu știi despre ce-i vorba. Am adus un milion de metri cubi de cherestea din Oregon și câteva zeci de tone de cuie din oțel bun, și am ridicat două din cele mai frumoase orașele pe care le-ai văzut vreodată. În noaptea asta îi facem încălzirea unuia. Vin câteva rachete de pe Pământ, care ne aduc nevestele și prietenele. Or să fie dansuri și whisky...

Marțianul nu mai era exuberant.

— Zici că e acolo?

— Uite rachetele. Tomás îl duse până în locul de unde începea panta și îi arătă: Vezi?

— Nu.

— La naiba, acolo *sunt!* Obiectele acelea lungi și argintii.

— Nu.

— Ești orb! râse Tomás.

— Văd foarte bine. Tu ești cel care nu vede.

— Însă orașelul cel *nou* îl vezi, nu?

— Nu văd decât un ocean, și refluxul apei.

— Dom'le, apa aia s-a evaporat de patruzeci de secole.

— Hai, hai, *ajunge*.

— E adevărat, îți zic.

Marțianul deveni foarte serios.

— Mai spune-mi o dată. Nu vezi orașul așa cum ți-l descriu eu? Coloanele foarte albe, bărcile zvelte, luminile carnavalului – oh, dar le văd atât de *limpede!* Și, ascultă! îi pot auzi cântând. Nu-i deloc departe.

Tomás ascultă și clătină din cap.

— Nu.

— Iar eu, pe de altă parte, reluu marțianul, nu pot zări ceea ce descrii tu. Asta e.

Erau din nou înfrigurați. Gheața le pătrunsese în trup!

— S-ar putea...

— Ce?

— Ai zis că veniți „din cer”?

— De pe Pământ.

— Pământul nu-i decât un nume. Însă... *acum* o oră, când am intrat în trecătoare... Își atinse ceafa. Am simțit...

— Ceva rece?

— Da.

— Și acum?

— Tot așa. Ciudat. Luminile, dealurile, drumul nu era tocmai în regulă, spuse marțianul. Am simțit straniul, drumul, luminile și pentru un moment am avut impresia că eram ultimul om rămas în viață pe această planetă...

— Și eu la fel! exclamă Tomás și parcă vorbea cu un prieten vechi și drag, destăinuindu-se și încălzindu-se către discuție.

Marțianul închise ochii, apoi îi deschise.

— Asta poate să însemne un singur lucru. Ceva în legătură cu Timpul. Da. Ești o emanație a Trecutului!

— Nu, tu ești din Trecut, făcu pământeanul care avusese timp să se gândească.

— Ce *sigur* ești! Cum poți dovedi cine vine din Trecut și cine din Viitor? Ce an este?

— Două mii unu.

— Ce înseamnă asta pentru *mine*?

Tomás se gândi și înălță din umeri:

— Nimic.

— Este ca și cum eu ți-aș spune că e anul 4462853 S.E.C. Nimic, ba chiar mai mult decât nimic! Unde e ceasul care să ne arate poziția stelelor?

— Însă ruinele o dovedesc! Ele dovedesc că *eu* sunt Viitorul, *eu* sunt viu, tu ești mort!

— Însăși ființa mea neagă asta. Inima îmi bate, stomacul mi-e înfometat, gâtul însetat. Nu, nu, nici mort, nici viu, nici-unul dintre noi. Mai mult vii decât altceva. Sau, mai degrabă, prinși între. Doi străini încrucișându-se în noapte. Doi străini în trecere. Ruine, zici?

— Da. Ți-e frică?

— Cine vrea să vadă Viitorul, cine dorește așa ceva? Un om poate să dea ochi cu Trecutul, dar să te gândești... ziceai că coloanele sunt *năruite*? Oceanul golit, canalele secate, fecioarele moarte și florile vestejite?

Marțianul amuți, apoi privi iar în noapte.

— Totuși *sunt* acolo. Le văd? Nu-mi ajunge? Mă așteaptă, *indiferent* de ceea ce îmi spui tu.

Iar pentru Tomás rachetele, îndepărtate, așteptându-l, orașelul și femeile de pe Pământ.

— Nu putem niciodată cădea de acord, vorbi el.

— Să fim de acord cu dezacordul, încuviință marțianul. Ce contează care e Trecutul și care e Viitorul, dacă amândoi suntem vii, căci ceea ce trebuie să se întâmple se va întâmpla, mâine sau peste zece mii de ani. De unde știi că templele acelea nu sunt chiar templele civilizației tale peste o sută de veacuri, sparte și ruinate? Nu știi. Atunci, nu întreba. Noaptea este însă foarte scurtă. Uite pe cer focurile de artificii și păsările.

Tomás întinse mâna. Marțianul îl imită.

Mâinile nu li se atinseră; se topiră una prin cealaltă.

— O să ne mai întâlnim?

— Cine știe? Poate în altă noapte.

— Mi-ar plăcea să vin cu tine la festivalul acela.

— Și mie să vin la orașelul vostru cel nou, să văd nava despre care vorbești, să-i văd pe toți ai tăi, și să aflu ce s-a întâmplat.

— La revedere, spuse Tomás.

— Noapte bună.

Marțianul își conduse vehiculul verde din metal în liniște, spre dealuri. Pământeanul întoarse camioneta și porni tăcut în direcția opusă.

— Dumnezeuule, ce mai vis, oftă Tomás, cu mâinile pe volan, gândindu-se la rachete, femei, whisky sec, dansuri și petrecere.

Ce viziune stranie, se gândi marțianul, grăbindu-se, cu mintea la festival, canale, bărci, femei cu ochi aurii și cântece.

Noaptea era întunecată. Lunile apuseseră. Stele sclipeau pe șoseaua pustie, unde nu mai exista acum nici o persoană, mașină sau zgomot, nimic. Și rămase așa tot restul nopții reci și întunecoase.

Octombrie 2002: ȚĂRMUL

Marte era un țărm îndepărtat și oamenii se risipiră pe el în valuri. Fiecare val diferit, și fiecare val mai puternic. Primul val aduse cu el bărbați obișnuiți cu spațiile, frigul și singurătatea, lupii de preerie și văcarii, fără pic de grăsime pe ei, cu chipuri de pe care anii scobiseră carnea, cu ochii ca niște cuie, și palmele aidoma materialului mănușilor vechi, gata să atingă orice. Marte nu putea să le facă nimic, deoarece ei erau crescuți pe câmpii și preerii tot atât de întinse ca și câmpurile marțiene. Ei veneau și făceau lucrurile să fie mai puțin goale, așa încât alții să găsească curajul de a veni. Puseră geamuri în ferestrele goale și lămpi înapoia geamurilor.

Ei au fost primii bărbați.

Toți știau cine aveau să fie primele femei.

Al doilea val de bărbați ar fi călătorit din alte țări, cu alte accente și idei. Însă rachetele erau americane și bărbații erau americani și rămaseră așa, pe când Europa, Asia, America de Sud, Australia și insulele priveau lumânările romane pe care le lăsau în urmă. Restul lumii era îngropat în război, sau în gânduri de război.

De aceea, al doilea val au fost tot americani. Veneau din demisoluri și subsoluri, și găsiră odihnă și relaxare în compania bărbaților tăcuți din statele buruienoase, care știau cum să utilizeze tăcerile încât să te umple de pace după anii lungi de strivire în vagoane, conserve și cutii în New York.

Iar printre bărbații din al doilea val erau cei care, judecând după ochii lor, păreau în drum spre Dumnezeu...

Februarie 2003: PERIOADĂ INTERMEDIARĂ

Au adus cinci mii de metri cubi de pin de Oregon ca să ridice Al Zecelea Oraș, și douăzeci și opt de mii de metri din conifer de California, și au ciocănit laolaltă un orașel drăguț și curat pe malul canalelor din piatră. În serile de duminică puteai vedea lumini roșii, albastre și verzi prin vitraliile bisericilor și să auzi glasurile cântând psalmii numerotați. „Acum o să cântăm 79. Acum o să cântăm 94”. Iar din anumite case se auzea țăcănitul sec al unei mașini de scris, romancierul la masa de lucru; sau scârțâitul unui toc, poetul la masa de lucru; sau nici un fel de zgomot, fostul salvamar la lucru. Din multe puncte de vedere, se părea că un cutremur gigantic dezrădăcinase temeliile și subsolurile unui oraș din Iowa, și apoi, într-o clipită, o tornadă desprinsă din povestea lui Oz purtase întregul oraș pe Marte și îl așezase fără cea mai mică zguduitură...

Aprilie 2003: MUZICANȚII

Băieții întreprindeau expediții adânc în interiorul ținuturilor marțiene. Purtau cu ei pungi de hârtie aromată în care, din timp în timp, de-a lungul călătoriei, își vârău nasurile ca să inhaleze mirosul bogat de șuncă și murături, și ca să audă gălgâitul lichid al sucului sifonat de portocale, din sticlele calde. Legănându-și pungile de la băcănie, pline cu cepe verzi, curate și zemoase, leabărvușt aromat, sos picant roșu și pâine albă, se provocau unul pe celălalt în depășirea limitelor impuse de mamele lor autoritare. Fugeau într-acolo, zbierând:

— Primu-i șefu!

Călătoreau vara, toamna sau iarna. Toamna era cea mai plăcută, deoarece își imaginău, ca pe Pământ, că își târșăiau picioarele prin frunzele uscate.

Apăreau ca un roi de furnici pe câmpiile de marmură de lângă canale, băieții cu obraji ca merele, cu ochi albaștri de agate, răcnind între ei comenzi învăluite în ceapă. Acum, când ajunseseră la orașul cel mort și interzis, nu, mai era vorba de: „Ultimu care ajunge-i gagică!” sau „Primu face pe Muzicantu!” Acum, ușile orașului mort erau deschise și lor li se părea că pot auzi venind dinăuntru niște trosnete slabe, ca frunzele de toamnă. Se împingeau unul pe celălalt în față, umăr lângă umăr, cu bețe în mâini, amintindu-și povețele părinților lor: „Nu acolo! Nu, în nici unul dintre orașele vechi. Ai grijă unde mergi. O să mănânci o bătaie s-o pomenesci. O să-ți controlez pantofii!”

Ajunseseră acum în orașul cel mort, o mână de băieți, cu pachetele pentru excursie pe jumătate mâncate, provocându-se unul pe celălalt cu șoapte ascutite.

— Nu-i nimic aici!

Și, brusc, unul dintre ei țâșnea în cea mai apropiată clădire de piatră, prin ușă, traversând salonul, și în dormitor unde, aproape fără să se uite, avea să dea din picioare în toate părțile, iar frunzele negre aveau să zboare prin aer, foșnitoare, subțiri ca firul de păr, retezate din cerul nopții. Înapoia lui fugeau alți șase, și primul băiat ajuns avea să fie Muzicantul, cântând la clapele albe ale xilofonului de sub husa de fulgi negri. Un craniu uriaș avea să se rostogolească la vedere, ca un bulgăre de zăpadă; urlau! Coaste, ca picioarele de păianjen, răsucind ca o harfă dezacordată, apoi fulgii negri ai morții ridicându-se de jur împrejurul lor în dansul lor războinic; băieții se împingeau, se ridicau și cădeau în frunze, în moartea care transformase morții în fulgi și frunze, într-un joc jucat de băieți ale căror stomacuri bolboroseau de oranjadă.

Apoi, dintr-o locuință în alta, în șaptesprezece case, știind că fiecare din orașe avea să fie ars și curățat de ororile lui de către Pompieri, războinici antiseptici cu lopeți și târnăcoape, îndepărtând zdrențele negre și oasele mucegăite, încet dar sigur, separând teribilul de normal; de aceea, băieții trebuiau să se joace cât mai mult, Pompierii aveau să ajungă în curând acolo!

După aceea, lucind de transpirație, își hăpăiau ultimele sandvișuri. Cu un ultim șut, un ultim concert marimba, un ultim plonjon autumnal prin maldărele de frunze, plecau acasă.

Mamele lor le cercetau pantofii, căutând scame negre care, când erau descoperite, aveau să ducă la băi clocotite și bătăi din partea taților.

Spre sfârșitul anului, Pompierii curățaseră frunzele toamnei și xilofioanele albe, și nu mai era nici o distracție.

Iunie 2003: TOCMAI ÎN MIJLOCUL CERULUI

- Ați auzit?
- Ce?
- Negrii, negrii!
- Ce-i cu ei?
- Pleacă, o șterg, spală putina; n-ai auzit?
- Cum adică, o șterg? Cum pot face așa ceva?
- Pot, doresc, și au s-o facă.
- Numai doi?
- Fiecare cioroi de aici, din Sud!
- Nu.
- Ba da!
- Trebuie să văd. Nu cred. Unde merg... în Africa?
- Tăcere.
- Pe Marte.
- Pe *planeta* Marte?
- Exact.

Bărbații stăteau în umbra sufocantă a acoperișului verandei. Cineva nu-și mai aprinse pipa. Altcineva scuipă în praful încins al amiezii.

- Nu pot pleca, nu pot face asta.
- Oricum, o fac.
- De unde ai auzit?
- Din toate părțile, și de la radio, acum un minut. Bărbații reveniră la viață ca o serie de statui prăfuite. Samuel Teece, proprietarul magazinului de fierărie râse nesigur:
- Tocmai mă întrebam ce s-a întâmplat cu Tâmpitu. L-am trimis cu bicicleta mea acum o oră. Încă n-a venit de la doamna Bordman. Credeți că prostul de cioroi a pedalat până pe Marte?

Bărbații pufniră.

— Nu zic decât c-ar fi mai bine să-mi aducă bicicleta înapoi. Pe Dumnezeuul meu, nu mă las furat de nimeni.

— Ia ascultați!

Întorcându-se cu toții, se ciocniră între ei, nervoși.

În susul străzii, parcă se rupseseră zăgazurile. Apele negre și calde coborau și cuprindeau orașul. Între malurile de un alb strălucitor ale magazinelor, printre tăcerile copacilor, curgea un val negru. Curgea, umflându-se ca o melasă vărată, înainte, peste drumul prăfuit. Creștea, încet, încet, bărbați și femei, cai și câinii lătrând, băieței și fete. Iar din gurile oamenilor care alcătuiau valul se auzea freamătul unui râu. Un râu de vară, îndreptându-se undeva, susurând și nestăvilit. Iar în fluxul acela lent și hotărât de negreală ce reteza stălcucirea zilei, se zăreau fulgerări de alb atent, ochii, pupilele privind înainte, privind în jur, pe măsură ce râul, fluviul lung, nesfârșit, se strămuta din vechile albi într-alta nouă. Din nenumerate și variate surse, în pâraie și râulețe de culoare și mișcare, afluenții râului se uniseră, devenind un curent-mamă, și curgeau mai departe. Și, pe deasupra talazului, se legănau lucrurile duse de val: pendulele bunicilor cântând, găini cotcodăcind în colivii, prunci bocind, iar înotând prin vârtejurile întinse se zăreau catări și pisici, sau apariții bruște de arcuri de saltele rupte, plutind, peruci nebunești, răvășite, cutii, lăzi și fotografii ale bunicilor negri în rame de stejar – valul purtându-le pe toate, în timp ce bărbații stăteau ca niște ogari nervoși pe verandă, prea târziu ca să mai îmblânzească talazul, cu mâinile goale.

Lui Samuel Teece nu-i venea să creadă.

— Ce dracu, cum o să ajungă pe Marte? De, unde să facă rost de ceva?

— Rachete, răspunse Bunicu Quartermain.

— Numai prostii. De unde au rachete?

— Au făcut economii și le-au cumpărat.

— N-am auzit niciodată de așa ceva.

— Poate că le-au ținut în secret, au construit singuri rachetele, nu știu unde – prin Africa.

— Au *putut* face așa ceva? întrebă Samuel Teece, străbătând veranda înainte și înapoi. Nu există nici o lege?

— Doar n-au declarat război, rosti încet Bunicu.

— De unde o să decoleze, ce dracu, au făcut-o pe șest, au complotat? zbieră Teece.

— Toți cioroi din oraș trebuie să se adune lângă Lacul Cufundarului. Rachetele vor fi acolo la ora unu, o să-i ia și o să-i ducă pe Marte.

— Telefonați guvernatorului, chemați miliția, urlă Teece. Trebuie să fie anunțați!

— Uite-ți nevasta, Teece.

Bărbații se întoarseră din nou.

Priveau cum, pe drumul fierbinte, sub lumina nemișcată a soarelui, apărură întâi o femeie albă, apoi alta, toate cu fețele împietrite, toate foșnind ca niște hârtii vechi. Unele plâneau, altele erau sobre. Toate veniseră să-și caute soții. Împinseră prin ușile batante ale barurilor, dispărând înăuntru. Intrară în băcănii răcoroase și liniștite. Intrară în farmacii și garaje. Iar una dintre ele, doamna Clara Teece, se opri în praf lângă veranda magazinului, clipind spre soțul ei rigid și furios, în vreme ce râul cel negru se revărsa prin spatele ei.

— E vorba de Lucinda, tată; trebuie să vii acasă!

— Nu vin acasă pentru o cioară blestemată.

— Ne părăsește. Ce o să mă fac fără ea?

— Du-te singură. N-o să-i cad în genunchi ca s-o opresc.

— Dar e ca și din familie, gemu doamna Teece.

— Nu zbiera! N-o să mi te smiorcăi în public în felul ăsta pentru o nenorocită de...

Suspinul soției lui îl opri. Ea își șterse ochii.

— I-am spus, „Lucinda”, i-am zis, „rămâi; îți cresc leafa, și ai două seri libere pe săptămână dacă vrei”, însă ea părea hotărâtă! N-am văzut-o niciodată atât de hotărâtă și i-am mai spus; „Lucinda, nu ne iubești?”, iar ea mi-a răspuns da, însă trebuie să se ducă pentru că asta e, atâta. A măturat prin casă, a șters praful și a pus prânzul pe masă, apoi a venit la ușă și... și s-a oprit acolo cu două bocceluțe, câte una lângă fiecare picior, mi-a scuturat mâna și mi-a spus; „La revedere, doamnă Teece”. Apoi a ieșit pe ușă. Iar prânzul ei era pe masă și noi toți eram prea dați peste cap ca să mai putem mânca ceva. E tot acolo, știu; ultima dată când m-am uitat, se răcise.

Teece aproape că o lovi.

— La dracu, doamnă Teece, du-te naibii acasă. Te dai aici în spectacol!

— Tată...

Bărbatul dispăru în penumbra fierbinte a prăvăliei. Ieși după câteva secunde, cu un pistol de argint în mână.

Soția lui plecase.

Fluviul curgea întunecat între clădiri, foșnind, scârțâind și zumzăind a șoapte. Era foarte liniștit, extrem de hotărât; nici un râset, nici o nebunie, doar un torent continuu, hotărât și interminabil.

Teece se așează pe marginea scaunului său din lemn.

— Dacă unul din ei râde, să mă bată Dumnezeu dacă nu-l omor.

Bărbații așteptară.

Râul se scurse tăcut în amiaza sufocantă.

— Se pare că o să-ți plivești singur răsadurile, Sam, chiacoti Bunicu.

— Să știi că mă pricep să trag și-n albi.

Teece nu-l privi pe Bunicu. Acesta întoarse capul și amuți.

— Stai așa!

Samuel Teece sări de pe verandă. Se întinse și înșfacă dârlogii unui cal călărit de un negru înalt.

— Belter, dă-te jos!

— Da, sir.

Belter descalecă.

— Cam ce faci tu aici? îl privi Teece.

— Păi, domnu' Teece...

— Eu zic că tu crezi că pleci, ca-n cântecu' ăla, cum era? „Tocma' în mijlocu' cerului”, nu-i așa?

— Da, sir.

Negrul așteptă.

— Ții minte că-mi datorezi cincizeci de dolari, Belter?

— Da, sir.

— Și-ncerci s-o ștergi? Pe Dumnezeul meu dacă n-o să te snopesc în bătaie.

— Cu agitația asta, am uitat, sir.

— A uitat. Teece făcu cu ochiul, ironic, spre bărbații de pe veranda prăvăliei: La dracu, dom'le, știi ce-o să faci?

— Nu, sir.

— O să rămâi aici să muncești pentru alea cincizeci de pițule sau atunci nu mai mă cheamă Samuel W. Teece.

Se răsuci iarăși, zâmbind aparte la bărbații din umbră.

Belter privi râul care curgea pe stradă, fluviul cel negru scurgându-se întruna printre clădiri, fluviul cel negru în căruțe, pe cai, sau în pantofi prăfuiți, fluviul cel negru din care fusese smuls în drumul său. Începu să tremure.

— Lăsați-mă să plec, domnule Teece! O să vă trimit banii de acolo, vă promit!

— Fii atent, Belter.

Teece prinse bretelele bărbatului ca pe două strune de harfă, ciupindu-le din când în când, disprețuitor, pufnind spre cer, și împungându-l pe Dumnezeu cu un deget ciolănos.

— Belter, tu știi ceva despre ce-i acolo sus?

— Ce mi s-a spus.

— Ce i s-a spus! Cristoase! Ați auzit? Ce i s-a spus!

Îl răsuci pe bărbat, trăgându-l de bretele, neglijent, parcă în joacă, pocnind din degete sub ochii acestuia.

— Belter, zbori sus, tot mai sus, ca o rachetă de Patru Iulie, și bang! Gata, ești scrum, spulberat prin spațiu. Savanții ăștia nebuni nu știu nimic, o să vă omoare pe toți!

— Nu-mi pasă.

— Mă bucur. Pentru că știi ce te așteaptă pe planeta aia, Marte? Monștri cu ochi cruzi și mari cât ciupercile! Le-ai văzut pozele în revistele alea despre viitor care se vând la chioșcuri pentru un bănuț, nu? Ei bine! Monștrii ăia sar pe tine și-ți sug măduva din oase!

— Nu-mi pasă, nu-mi pasă, nu-mi pasă.

Belter privi alaiul scurgându-se pe lângă el, părăsindu-l. Pe fruntea lui neagră se adunase transpirația. Părea gata să se prăbușească.

— Și acolo sus e frig; nu-i aer, cazi pe jos, te zbați ca un pește, gâfâi, mori, te sufoci, te sufoci și mori. Îți *place* asta?

— Multe nu-mi plac, sir. Vă rog, sir, lăsați-mă să plec. Am întârziat.

— O să te las să pleci atunci când o să fiu *eu* gata O să stăm de vorbă aici, politicoși, până îți dau eu voie să pleci, și tu știi prea bine chestia asta. Vrei să pleci, da? Ei bine, Dom'le Tocma-n Mijlocul Cerului, pleacă dracu acasă și muncește pentru ăia cincizeci de dolari pe care mi-i datorezi! O să-ți trebuiască vreo două luni pentru chestia asta!

— Dar atunci o să pierd racheta, sir!

— Vai, vai, ce păcat! Teece încercă să se prefacă trist.

— Vă dau calul meu, sir.

— Calul nu-i o garanție legală. Nu pleci până nu-mi văd banii.

Teece chicoti în sinea lui. Se simțea încălzit și în formă.

Un grup mic de negri se strânsese și asculta. Apoi, în vreme ce Belter stătea tremurând, cu capul plecat, un bătrân păși în față.

— Domnu'?

Teece îl privi scurt.

— Ce-i?

— Cât îți datorează omu' ăsta, domnu'?

— Nu-i treaba ta!

Bătrânul îl privi pe Belter.

— Cât, fiule?

— Cincizeci de dolari.

Bătrânul întinse mâinile sale negre spre cei din jur.

— Sunteți douăzeci și cinci. Dați fiecare doi dolari; repede, nu-i timp de discuții.

— Ia stați așa! zbiră Teece, ridicându-se, înalt, înalt. Banii apărură. Bătrânul îi strânse într-o pălărie și i-o înmână lui Belter.

— Fiule, spuse el, n-o să pierzi nici o rachetă.

Belter zâmbi cu ochii în pălărie.

— Nu, sir, cred că n-o să o pierd!

— Dă-le banii înapoi! răcni Teece.

Belter făcu o plecăciune politicoasă, întinzând banii, iar când Teece nu vru să-i atingă, îi așeză în praf, la picioarele lui.

— Luați-vă banii, sir, rosti el. Mulțumesc frumos. Zâmbind, strânse șaua calului și-i dădu piteni, mulțumind bătrânului, care călări împreună cu el, până dispărură.

— Pui de lele, șopti Teece, privind soarele fără să-l vadă. Pui de lele.

— Ia banii, Samuel, îi spuse cineva de pe verandă.

Același lucru se întâmpla peste tot. Băiețași albi și desculți alergau de colo-colo, cu veștile:

— Cei care au îi ajută pe cei care n-au! Toți scapă de datorii! Am văzut unu' înstărit dându-i unui sărăntoc două sute de dolari să-și plătească datoriile! Am văzut p-altul dându-i altuia zece dolari, cinci, șaisprezece, mulți, peste tot, toată lumea!

Albii stăteau cu gurile uscate. Ochii le erau umflați și aproape închiși, de parcă îi bătuse vântul, nisipul și arșița.

Samuel Teece clocotea de furie. Se sui pe marginea verandei și privi mulțimile care treceau. Își agită arma. După un timp, când nu mai rezistă fără să facă nimic, începu să zbiere la orice negru care îl privea.

— Bang! încă o rachetă în spațiu! urlă el ca să fie auzit de toți. Bang! Dumnezeule!

Capetele negre nu se mișcară, prefăcându-se că nu auzeau, dar ochii lor albi se mișcau iuți în toate părțile.

— Zdrang! Cad toate rachetele! Urlă, mor! Bang! Dumnezeule Atotputernic, slavă Ție că sunt aici, pe bătrânul terra firma. Cum zice și bancu', cu cât mai firma, cu atât mai puțin terra! Ha, ha!

Caii tropăiau, ridicând praful. Căruțele se hâțâneau pe amortizoare rupte.

— Bang! Vocea îi era singură în arșiță, căutând să sperie praful și cerul arzător: Bum! Negri în tot spațiu! Scuipați din rachete ca un banc de plevușcă, Dumnezeule! Spațiu-i plin de plevușcă. Știați? Sigur că da! Un banc mare; fâțe! Rachetele conserve cad ca niște rațe împușcate! Cutii de conserve, pline cu cod negru! Curg ca mătăniile, bang, bang, bang! Zece mii de morți acolo, zece mii aici. Plutind în spațiu, în juru' pământului, pe vecie, reci și morți, Doamne! Auziți, voi de colo!

Tăcere. Râul era larg și continuu. După ce, în ultima oră, intrase în toate cocioabele din bumbăcării și târâse afară toate obiectele prețioase, purta acum pendulele și scândurile de spălat rufe, galeriile și vergelele de la perdele, către un ocean întunecat și depărtat.

Fluxul trecu. Era ora două. Sosi refluxul. În curând, râul secă, orașul amuți, praful se lăsă ca o peliculă peste clădiri, peste bărbații așezați și peste copacii înalți și încinși.

Tăcere.

Bărbații de pe verandă ascultară.

Neauzind nimic, își extinseră gândurile și fanteziile spre exterior, tot mai departe, înspre luncile înconjurătoare. În zorii zilei, ținutul cunoscuse amalgamul său obișnuit de sunete. Ici colo, cu o persistență încăpățânată, conform obiceiului, se auziseră glasuri cântând, râsete dulci pe sub ramurile mimozelor, copiii negrilor repezindu-se chicotind în undele limpezi

ale pârâului, apoi mișcările și aplecările de pe culturi, glumele și strigătele vesele dinspre colibele acoperite cu frunze verzi și abia culese.

Acum, parcă toate zgomotele ținutului fuseseră șterse de un vânt puternic. Nu mai rămăsese nimic. Ușile din șindrilă atârnavu deschise pe balamale din piele. Leagăne din anvelope spânzurau goale în aerul tăcut. Malul de spălătorie al râului era pustiu, iar pepenii verzi care mai rămăseseră își încălzeau la soare sucurile tainice. În colibele abandonate, păianjenii începură să țeară plase noi; praful se așeza în grăunți aurii coborând din găurile acoperișurilor. Ici colo, câte un foc, uitat aprins, pâlpâi și, într-un acces brusc de putere, se hrăni cu osemintele uscate ale vreunei barăci dărăpănate. Trosnetul flăcărilor blânde se ridică în aerul nemișcat.

Bărbații stăteau pe veranda prăvăliei, fără să clipească sau să înghită.

— Nu înțeleg de ce au plecat tocmai *acum*. Lucrurile se îmbunătățesc. Vreau să zic, în fiecare zi obțineau tot mai multe drepturi. De fapt, ce *vor*? Taxa electorală s-a desființat, iar tot mai multe state votează legi anti-linșare și tot felul de egalități în drepturi. Ce *mai* vor? Câștigă bani aproape la fel de frumoși ca orice alb, dar uite că pleacă.

Din josul străzii pustii apărură o bicicletă.

— Să mă ia dracu, Teece, uite-l pe Tâmpitu tău.

Bicicleta se opri în fața verandei, cu un băiat de șaptesprezece ani pe ea, cu brațe și picioare deșirate și un cap rotund ca un pepene. Ridică privirea spre Samuel Teece și zâmbi.

— Deci te-ai simțit vinovat și te-ai întors, spuse Teece.

— Nu, sir. V-am adus bicicleta.

— Ce s-a întâmplat, n-ai putut s-o bagi în rachetă?

— N-a fost vorba de așa ceva, sir.

— Nu mă interesează ce-a fost! Dă-te jos, n-o să-mi furi mie lucrurile!

Îl îmbrânci pe băiat. Bicicleta căzu.

— Du-le înăuntru și apucă-te de treabă.

— Poftim? Ochii băiatului se lărgiră.

— Ai auzit ce-am spus. Pistoalele trebuie scoase din lăzi și tocmai au venit cuiele de la Natchez...

— Domnule Teece.

— Raftul cu ciocane trebuie reparat...

— Domnule Teece, sir?

— N-ai plecat *încă*? Îl fulgeră Teece cu privirea.

— Domnule Teece, vă supărați dacă-mi iau astăzi ziua liberă, rosti băiatul pe un ton de scuză.

— Și mâine, și poimâine, și toate zilele după aia.

— Mă tem că da, sir.

— Ar *trebui* să te temi, băiete. Vino încoace. Îl împinse pe băiat înăuntru și scoase o hârtie din sertarul mesei. O ții minte?

— Sir?

— E contractul tău. Tu l-ai semnat, e X-ul tău acolo, nu? Răspunde-mi.

— Eu n-am semnat așa ceva, domnule Teece. Băiatul tremura: Oricine poate face un X.

— Ia ascultă aici, Tâmpitul. Contract: „Voi lucra pentru domnul Samuel Teece doi ani, începând de la 15 iulie, 2001, și dacă intenționez să plec îl voi anunța cu patru săptămâni înainte, continuând să lucrez până mi se găsește un înlocuitor”. Vezi? Teece bătu cu palma în hârtie, cu ochii sclipind: Dacă faci necazuri, intri la tribunal.

— Nu pot face așa ceva, se jelui băiatul cu lacrimi în ochi. Dacă nu plec azi, nu mai plec deloc.

— Știu ce simți, Tâmpitul; da, dom'le, te înțeleg. Dar o să ne purtăm bine cu tine și o să-ți dăm mâncare bună, băiete. Acu, ia intră înăuntru, apucă-te de treabă și uită de prostiile alea, da, Tâmpitul? Așa.

Teece rânji și îl bătu pe umăr.

Băiatul se întoarse și privi la bătrânii de pe verandă. Abia îi mai zărea acum, cu ochii împăienjeniși de lacrimi.

— Poate... poate că unul din domnii de aici...

Din umbrele fierbinți și grele, bărbații ridicară privirile, uitându-se întâi la el, apoi la Teece.

— Nu cumva crezi că un *alb* îți poate lua locul, băiete? întrebă Teece tăios.

Bunicu Quartermain își luă palmele roșii de pe genunchi. Privi gânditor linia orizontului și rosti:

— Teece, ce-ai zice de mine?

— Ce?

— Iau eu slujba lui Tâmpitu.

Veranda amuți.

Teece se clătină.

- Bunicule, spuse el amenințător.
- Lasă băiatul să plece. Îți fac eu curățenia.
- Chiar, chiar vrei să o faci?

Tâmpitu fugi spre Bunicu, râzând, cu lacrimile curgându-i pe obraji, nevenindu-i să creadă.

- Sigur.
- Bunicule, reptă Teece, nu-ți băga nasu aici.
- Lasă puștiu în pace, Teece.

Teece se apropie de ei și prinse băiatul de braț.

- E al meu. Până diseară, îl încui în odaia din spate.
- Nu, domnule Teece!

Băiatul începu să suspine. Plânsetele lui umpleau aerul verandei. Strângea din ochi. Din josul străzii, un Ford vechi tușea, apropiindu-se, purtând o ultimă încărcătură de negri.

— Vin ai mei, domnule Teece, oh, vă rog, vă rog, oh Doamne, vă rog!

— Teece, rosti un bărbat de pe verandă ridicându-se, lasă-l să plece.

- Așa zic și eu, încuviință un altul.
- Și eu, se auzi încă o voce.
- Ce rost are?

Vorbeau acum cu toții.

- Termină, Teece.
- Lasă-l să plece.

Teece își pipăi revolverul din buzunar. Zări chipurile oamenilor. Luă mâna de la buzunar și întrebă:

- Deci așa stau lucrurile?
- Așa stau lucrurile.
- Îi dădu drumul băiatului.

— Bine. Șterge-o. Arată cu degetul mare peste umăr, în prăvălie: Sper însă că nu crezi că o să lași în urma ta gunoaie să-mi murdărească înăuntru.

- Nu, sir!
- Să cureți tot ce ai în odaia ta; să le dai foc.
- Tâmpitu clătină din cap.

- Le iau cu mine.
- N-o să te las să le bagi în blestemata aia de rachetă.
- Le iau cu mine, insistă băiatul în șoaptă.

Fugi înapoi în magazinul de fierărie. Se auziră zgomote de măturat și curățenie, și după câteva clipe reapăru, cu mâinile

pline de sfârleze, bile, zmee vechi și prăfuite, și mărunțișuri adunate de-a lungul anilor. Fordul cel rablagit tocmai ajunsese în dreptul verandei, iar Tâmpitu se sui și trânti portiera. Teece rămase privind amar.

— Ce-o să faci *acolo* sus?

— O luăm de la-nceput, răspunse Tâmpitu. O să am fierăria *mea*.

— Fir-ar a dracu', ai furat meserie ca s-o poți șterge și face pe cont propriu!

— Nu, sir, nu m-am gândit niciodată că s-ar *putea* întâmpla așa ceva, sir, dar s-a întâmplat. N-am ce-i face dacă am furat meserie, domnule Teece.

— Cred că v-ați botezat rachetele, nu?

Negrii își priviră ceasul de pe bordul mașinii.

— Da, sir.

— Ca Ilie și Rădvanul, Roata Mare și Roata Mică, Credință, Speranță și Caritate, nu?

— Am botezat rachetele, domnule Teece.

— Tatăl, Fiul și Sfântul Duh nu m-ar mira. Ia zi, băiete, aveți vreuna numită Prima Biserică Baptistă?

— Acum trebuie să plecăm, domnule Teece.

Teece începu să hohotească.

— Aveți una Swing Lent și alta Rădvanul Dulce?

Mașina porni.

— La revedere, domnule Teece.

— Aveți vreuna Dă Cu Babaroasele?

— La revedere, domnule!

— Și alta Peste Iordan! Ha! Bine, ia racheta aia, băiete, ia racheta, băiete, du-te, zboară, nici nu-mi *pasă*!

Mașina se învălui în praf. Băiatul se ridică, duse palmele pâlnie la gură și-i strigă lui Teece penlru ultima dată:

— Domnule Teece, domnule Teece ce-o să faceți de acum noaptea? Ce-o să faceți *noaptea*, domnule Teece?

Tăcere. Mașina dispăru pe drum.

— Ce dracu voia? mormăi Teece. Ce-o să fac noaptea?

Privi cum se lăsa praful, și deodată înțelese.

Își aminti de serile când oamenii veneau la casa lui, cu genunchii îndoiți și strânși la piept, iar țevile puștilor ridicându-se lungi, ca un camion cu țevi puse în picioare, sub copacii nocturni ai verii, și cu ochii răi. Claxonând puternic și el trântind

ușa, cu pușca în mână, râzând în barbă, cu inima bubuindu-i ca la un puști de zece ani, conducând pe drumul nopții de vară, un colac de funie din cânepă pe sub banchetă, cutii noi cu cartușe, umflând buzunarele tuturor. Câte nopți de-a lungul anilor, câte nopți, cu vântul șuierând prin mașină, răvășindu-le părul peste ochii răi, vâjâind, în vreme ce alegeau un copac, un copac solid, și ciocăneau la o ușă șubredă!

— Deci *asta* voia să spună blestematul! Teece sări în drum. Întoarce-te, lepădătură! Ce-o să fac nopțile? Păi, fir-ar al...

Era o întrebare bună. Vomită și se goli. Da. Ce-o să facem *nopțile*? se gândi el. Acum că *au plecat*, ce anume? Era absolut gol și amorțit.

Scoase pistolul din buzunar și-i verifică încărcătura.

— Ce vrei să faci, Sam? Întrebă cineva.

— Să-l omor pe blestematul ăla.

— Nu te ambala, făcu Bunicu.

Samuel Teece ocolise însă deja prăvălia. Peste un moment ieși pe drum în mașina sa decapotabilă.

— Vine cineva cu mine?

— M-aș plimba cu mașina, rosti Bunicu și se ridică.

— Altul?

Nu răspunse nimeni.

Bunicu se urcă și trânti portiera. Samuel Teece demară într-un vârtej de praf. Nu schimbă nici un cuvânt pe când goneau sub cerul senin. Căldura luncilor încinse făcea aerul să tremure.

Se opriră la o răscruce.

— Pe unde-au luat-o, Bunicule?

— Cred că drept înainte, miji ochii Bunicu.

Merseră mai departe. Doar mașina lor răsuna pe sub copacii verii. Drumul era pustiu dar, pe măsură ce înaintau, începură să observe ceva. Teece încetini și se aplecă în afară, cu ochii galbeni și răi.

— Lua-i-ar dracu, Bunicule, vezi ce-au făcut blestemații?

— Ce? Întrebă Bunicu și privi afară.

Din metru în metru, de-a lungul drumului de țară pustiu, fuseseră așezate și lăsate, ordonat și în bocceluțe, patine cu roțile vechi, o basma plină cu bibelouri, niște pantofi vechi, o roabă, maldăre de pantaloni, haine și pălării vechi, bucațele de cristale orientale, care cândva zornăiseră în vânt, conserve

În care creșteau gerariumuri roz, farfurii cu fructe de ceară, cutii cu bani de pe vremea Confederației, lavoare, scânduri de spălat, ciubere, săpun, tricicleta cuiva, foarfeca de iarbă a altcuiva, un camion jucărie, o altă jucărie cu arc, un vitraliu de la Biserica Baptistă a Negrilor, un set complet de plăcuțe de frână, țevi, saltele, pilote, balansoare, borcanele cu farduri, oglinjoare. Nici un obiect nu era azvârlit, nu, ci – pus cu grijă și emoție, cu atenție, pe marginile prăfuite ale drumului, de parcă un oraș întreg venise acolo cu brațele încărcate, iar când răsunase o trâmbiță de aramă, obiectele fuseseră încredințate colbului tăcut, iar locuitorii pământului, cu toții, zburaseră drept în sus, în cerurile albastre.

— Ziceau că nu vor să le ardă, răcni Teece furios. Nu, n-au vrut să le ardă așa cum le-am spus, ci să le ia cu ei, și să le lase acolo unde le puteau vedea pentru ultima dată, pe drum, toate laolaltă. Cioroi se cred deștepți.

Conduse mașina nebunește, milă după milă, în jurul drumului, răsturnând, zdrobind, spărgând și împrăștiind maldăre de hârtii, casete de bijuterii, oglinzi, scaune.

— Așa, fir-ați ale dracului, și așa!

Cauciucul din față fluieră strident. Mașina derapă violent de pe drum, într-un șanț, izbindu-l pe Teece de parbriz.

— Blestematul!

Se scutură și ieși din mașină, aproape plângând de furie.

Privi drumul pustiu și tăcut.

— Acum nu o să-i mai prindem niciodată, niciodată.

Cât zăreai cu ochiul se vedeau numai bocceluțe, legături și alte bocceluțe, așezate regulat, ca niște cruci mititele și abandonate, după-amiaza, în vântul ce adia cald.

După o oră, Teece și Bunicu se întoarseră pe jos, obosiți, la magazinul de fierărie. Ceilalți erau tot acolo, ascultând și cercetând cerul. Tocmai când Teece se așezase și-și scotea pantofii, cineva strigă:

— Uite!

— Să mă ia *dracu* dacă o să mă uit, făcu Teece.

Dar ceilalți priviră. Și văzură formele zvelte și aurii înălțându-se spre cer, hăt departe. Dispărură, lăsând în urma lor flăcări.

Pe plantațiile de bumbac vântul sufla leneș printre mor-
manele de omăt. În luncile îndepărtate, pepenii neatinși ză-
ceau, dungați ca niște pantere tolănite la soare.

Bărbații de pe verandă se așezară, se priviră între ei, se
uitară la colacii de frânghie galbenă din rafturile prăvăliei, la
cartușele strălucind arămiu în cutiile lor, la pistoalele de ar-
gint și puștile negre cu țevi lungi, atârinate sus în tăcerea um-
brelor. Cineva luă un pai între buze. Altcineva începu să de-
seneze în praf.

În cele din urmă, Samuel Teece își ridică triumfător un
pantof, îl întoarse, îl cercetă și vorbi:

— Ați observat? Să mă ia dracu dacă până în ultima clipă
nu mi-a zis „Domnule”!

2004 – 2005: BOTEZUL NUMELOR

Coborâra în straniile ținuturi albastre și le puseră numele lor. Pârâul Hinkston, Cheile Lustig, Râul Black, Pădurea Driscoll, Muntele Peregrine și Orașul Wilder, toate numele oamenilor și a lucrurilor făcute de oameni. Aici era locul unde marțienii ucisese primii pământeni, și era Orașul Roșu, pentru că avusese de a face cu sângele. Iar acolo, „unde fusese distrusă a doua expediție, se numea A Doua Încercare, și fiecare din celelalte locuri unde noii veniți își coborâseră cazanele încinse, arzând solul, numele rămăseseră precum cenușa și, desigur, exista un Deal Spender și un Oraș Nathaniel York...

Vechile nume marțiene erau nume de ape, aer și coline. Ele erau numele zăpezilor ce se goleau în sud prin canalele de piatră, umplând mările secate. Și numele vrăjitorilor, turnurilor și obeliscurilor pecetluite și îngropate. Iar rachetele izbiră ca niște ciocane în cuie, transformând marmura în argilă, sfărâmând pietrele de hotar ce denumeau vechile orașe în pietrișul în care se înfingeau piloni uriași, cu nume noi: ORAȘUL FIERULUI, ORAȘUL OȚELULUI, ORAȘUL ALUMINIULUI, SATUL ELECTRIC, ORAȘUL PORUMBULUI, COMUNA FĂINII, DETROIT II, toate numele mecanice și metalice de pe Pământ.

Iar după ce s-au ridicat și botezat orașele, s-au ridicat și botezat și cimitirele: Colina Verde, Orașul Mușchiului, Colina Cizmei, Mititelu; și primii morți coborâră în mormintele lor...

Dar după ce totul a fost fixat, clar și la locul lui, când totul a fost sigur și în siguranță, când orașele au fost destul de aranjate și singurătatea limitată la maxim, atunci au venit de pe Pământ sofisticatii. Au venit în vacanțe și excursii, în călătorii de achiziționare, după fleacuri, fotografii și „atmosferă”, au venit ca să studieze și să aplice legile sociologice; au venit cu decorații și insigne, cu reguli și regulamente, aducând câte

ceva din panglica roșie ce se târâse peste Pământ ca o buruiană străină, și lăsând-o să crească pe Marte oriunde putea încolți. Au început să planifice viețile și bibliotecile oamenilor; au început să instruiască și să manevreze tocmai pe cei care veniseră pe Marte pentru a scăpa de a fi instruiți și manevrați.

Și, inevitabil, unii dintre ei au răspuns cu aceeași monedă...

Aprilie: 2005: USHER II

„Vreme de o zi întreagă, zi neguroasă, tăcută și posomorâtă de toamnă, în care norii grei atârnav apăsători din cer, străbătusem singur, călare, un ținut grozav de trist, până ce m-am găsit într-un târziu, când se lăsau umbrele înserării, dinaintea melancolice case Usher”.

Domnul William Stendhal se opri din citit. Acolo, pe o colină joasă și neagră, se înălța Casa, purtând pe piatra din colț inscripția 2005 e.n.

— Este gata, spuse domnul Bigelow, arhitectul. Pofțiți cheile, domnule Stendhal.

Cei doi bărbați stăteau laolaltă în după-amiaza liniștită de toamnă. La picioarele lor, planurile casei foșneau pe iarba rară.

— Casa Usher, repetă încântat domnul Stendhal. Proiectată, construită, cumpărată, plătită. Domnul Poe n-ar fi bucuros?

— Este așa cum ați dorit, sir? miji ochii domnul Bigelow.

— Da!

— Culoarea este cea bună? Este dezolantă și îngrozitoare?

— Teribil de dezolantă, teribil de îngrozitoare!

— Zidurile sunt... bătute de vânturi?

— Extraordinare!

— Heleșteul este suficient de „negru și lugubru”?

— Incredibil de negru și lugubru!

— Și trestiele – le-am vopsit, să știți – sunt destul de cenușii?

— Hidoase!

Domnul Bigelow își consultă planurile arhitecturale. Din ele cită fragmente:

— Ansamblul provoacă „un fior de gheață, o dureroasă strângere a inimii, o întristare fără de leac a minții”? Casa, heleșteul, ținutul, domnule Stendhal?

— Domnule Bigelow merită fiecare bănuț! Doamne, e minunată!

— Mulțumesc. A trebuit să muncesc în secret absolut. Slavă Domnului că ați avut rachetele acelea personale, altfel nu ni s-ar fi permis niciodată să transportăm tot echipamentul ăla. Ați observat, aici este veșnic înserare, veșnic octombrie, pământul este sterp, steril, mort. Am muncit ceva. Am ucis totul. Zece mii de tone de DDT. N-a rămas nici un șarpe, broască sau muscă marțiană! Înserare veșnică, domnule Stendhal; sunt mândru de asta. Există mașinării, ascunse, care întunecă soarele. Este permanent „mohorât”.

Stendhal le absorbi pe toate, mohoreala, apăsarea, aburii fetizi, întreaga „atmosferă”, atât de delicat aranjată și executată. Și Casa! Oroarea aceea dărăpănată, mlaștina rea, lichenii, aspectul dezolant! Plastic sau altceva, cine să ghicească?

Privi cerul de toamnă. Undeva deasupra, departe, era soarele. Undeva pe planeta Marte era luna aprilie, o lună galbenă cu cer albastru. Undeva deasupra, rachetele coborau, pârjolind, ca să civilizeze o planetă minunată dar moartă. Zgomotul tunător al coborârii lor era înăbușit în această lume neclară, izolată fonic, în lumea unei toamne eterne.

— Acum, că mi-am terminat treaba, făcu stânjenit domnul Bigelow, v-aș întreba ce vreți să faceți cu ea?

— Cu Usher? N-ai ghicit?

— Nu.

— Numele de Usher nu-ți spune nimic?

— Nimic.

— Dar *Edgar Allan Poe*?

Domnul Bigelow clătină din cap.

— Bineînțeles. Stendahl pufni delicat, un amestec de uimire și dispreț: Cum mă puteam aștepta să-l cunoști pe binecuvântatul domn Poe? A murit de multă vreme, înaintea lui Lincoln. Toate cărțile lui au fost arse în Focul cel Mare. Adică acum treizeci de ani – în 1975.

— Aha, făcu cu înțelepciune domnul Bigelow. Unul din *ăia*!

— Da, Bigelow, unul din *ăia*. El, Lovecraft, Hawthorne și Ambrose Bierce, ca și toate povestirile de groază, fantastice și oroare, ca și povestirile de anticipație, au fost puși pe foc. Fără milă. Au votat o lege. Oh, a început de la nimic. În 1950 și '60 era un fir de nisip. Au început prin controlul asupra

comicsurilor, apoi al cărților polițiste și, bineînțeles, filmele, ăsta sau ăla, reclamat de o grupare sau alta, pe baze politice, prejudecăți religioase, presiuni sindicale; permanent a existat o minoritate ce se temea de ceva, și o majoritate temându-se de întuneric, de viitor, de trecut, de prezent, temându-se de ei înșiși și de umbrele lor.

— Înțeleg.

— Temându-se de cuvântul „politică” (care, în cele din urmă, a devenit un sinonim pentru comunism printre elementele cele mai reacționare, așa am auzit eu, și riscai destul dacă foloseai cuvântul!), și cu un șurub strâns aici, un bolț fixat acolo, un brânci, o smucitură, un scârțâit, arta și literatura au devenit în curând ca un șnur mare din tafta, împletit, legat în noduri și tras în toate direcțiile, până nu au mai opus rezistență și și-au pierdut savoarea. Apoi aparatele de filmat au dispărut și sălile de cinematograf au rămas întunecate, iar rotativele de tipar au secăt de la o Niagara de pagini și cuvinte la un firicel de material „pur”. Oh, și cuvântul „evadare” era radical, ți-o spun!

— Da?

— Bineînțeles! Fiecare, spuneau ei, trebuie să înfrunte realitatea. Trebuie să dea piept cu Aici și Acum! Tot ceea ce nu era așa trebuia să dispară. Toate minunatele plâsmuiri literare și fanteziile înaripate trebuiau doborâte! Așa că acum treizeci de ani, în 1975, într-o dimineață de duminică, le-au pus pe toate la zidul unei biblioteci; i-au pus pe Moș Niculae, Călărețul Fără Cap, Albă-ca-Zăpada, Tom Degețel și Mama Gâscă – oho, ce mai vaiete – și i-au executat, au ars castelele de hârtie, broaștele fermecate, împărații bătrâni și cei care trăiau fericiți până la adânci bătrânețe (căci, bineînțeles, era o realitate că nimeni nu a mai trăit fericit până la adânci bătrânețe!) și A Fost Odată a devenit Niciodată! Au amestecat cenușa Fantomei cu Ricșa cu dărâmăturile Țării lui Oz; au carbonizat oasele lui Glinda cea Bună și a lui Ozma, l-au turtit pe Policrom într-un spectroscop și l-au servit pe Jack Căpățână-de-dovleac cu bezele la Balul Biologilor! Vrejul de Fasole Fermecată a fost sufocat sub maldărul de legi! Frumoasa din Pădurea Adormită s-a trezit la sărutul savantului și a murit înțepată de seringă lui! Au făcut-o pe Alice să bea ceva dintr-o sticlă care a micșorat-o într-atât încât nu mai putea

striga: „Din ce în ce mai ciudat!”, au spart Oglinda Fermecată și au alungat toți Regii de Cupă și Homarii!

Strânse pumnii. Doamne, ce repede avea să vină! Se înroșise la față găfâia.

Domnul Bigelow rămase surprins de lungimea răbufnirii. Clipi, apoi vorbi:

— Îmi pare rău. Nu știu despre ce vorbești. Pentru mine sunt doar nume. Din câte am auzit, Focul a fost o chestie bună.

— Cară-te! răcni Stendahl. Ți-ai terminat treaba, acum lasă-mă singur, idiotule!

Domnul Bigelow își chemă dulgherii și plecă.

Domnul Stendahl rămase singur în fața Casei sale.

— Ascultați-mă, se adresează el rachetelor nevăzute. Am venit pe Marte ca să scap de voi, tipii cu Mintea Limpede, dar vă îndesiți pe zi ce trece, ca muștele pe un leș. Așa că o să vă arăt eu. O să vă dau o lecție pentru ceea ce i-ați făcut domnului Poe pe Pământ. De azi încolo, păziți-vă. Casa Usher își începe afacerile!

Amenință cerul cu pumnul.

Racheta coborî pe sol. Un bărbat vesel coborî din ea. Privi Casa și ochii săi cenușii erau decepționați și surprinși. Traversă pajiștea spre bărbatul cel scund.

— Te numești Sterdahl?

— Da.

— Sunt Garrett, Investigator de Climate Morale.

— Deci ai ajuns pe Marte, voi de la Climate Morale? Mă întrebam când o să apareți.

— Am sosit săptămâna trecută. În curând, o să aranjăm totul la locul lui, ca pe Pământ. Bărbatul agită iritat o carte de identificare spre Casă: Poate îmi spui ce-i chestia asta, Sterdahl.

— E o casă bântuită, dacă vrei.

— Nu-mi place, Sterdahl, *nu-mi place*. Sunetul cuvântului ăsta „bântuit”...

— Foarte simplu. În anul Domnului 2005, am construit un sanctuar mecanic. În el, liliicii din cupru zboară pe unde electronice, șobolani de alamă ronțăie în pivnițe din plastic, schelete robot dansează; aici trăiesc vampiri robot, arlechini, vârcolaci și fantome albe, alcătuite din chimicale și nevinovăție.

— De asta mă și temeam, spuse Garrett surâzând. Cred că o să fim nevoiți să demolăm totul.

— Știam că o să veniți imediat ce veți afla ce se întâmplă.

— Eu aș fi venit și mai repede, însă la Climatele Morale am vrut să nu acționăm până nu eram siguri de intențiile tale. Până la cină pot sosi aici Demolatorii și Incendiatorii. Până la miezul nopții, locul o să fie curățat ca în palmă. Domnule Stendhal, eu te consider un fel de fraier. Ai cheltuit o grază de bani câștigați cu greu. Trebuie să te fi costat vreo trei milioane...

— Patru! Însă, domnule Garrett, încă din tinerețe am moștenit douăzeci și cinci de milioane. Îmi pot permite să le risipesc. Mi se pare totuși inadmisibil să dați gata Casa într-o oră și apoi să te las să pleci cu Dărâmătorii tăi. Nu m-ați mai putea lăsa să mă joc cu Jucăria mea încă... douăzeci și patru de ore, să zicem?

— Cunoști legea. Se respectă întocmai. Fără cărți și fără case, nimic care ar putea sugera stafii, vampiri, zâne sau alte crezuri ale imaginației!

— Data viitoare o să-i ardeți pe Babbii!

— Ne-ai dat multe bățai de cap, domnule Stendahl. Așa spun dosarele. Acum douăzeci de ani. Pe Pământ. Dumneata și biblioteca dumitale.

— Da, eu și biblioteca mea. Și alți câțiva ca mine. Oh, Poe fusese uitat de multă vreme, ca și Oz și alte personaje. Dar eu aveam mica mea rezervă. Aveam bibliotecile noastre, câțiva cetățeni particulari, până când v-ați trimis oamenii cu torțe și incineratoare, care mi-au rupt cele cincizeci de mii de cărți și le-au ars. Așa cum ați străpuns cu o țepă și inima Halloweenului, și le-ați spus producătorilor de film că, dacă vor să facă ceva, n-au decât să-l facă și refacă pe Hemingway. Dumnezeu, de câte ori au făcut *Pentru cine bat clopotele!* Treizeci de versiuni diferite. Toate, realiste. Oh, realismul! Oh, aici, oh, acum, oh, la dracu!

— N-are rost să te amărăști!

— Domnule Garrett, trebuie să prezinți un raport complet, nu?

— Da.

— Atunci, din pură curiozitate, intră și vezi despre ce-i vorba. N-o să-ți ia decât un minut.

— Bine. Ia-o înainte. Și fără trucuri. Sunt înarmat.

Ușa Casei Usher se deschise scârțâind. Dinăuntru răzbătu o boare umedă. Se auzi un oftat și un geamăt monstruos, ca o burtă subterană răsuflând în catacombele ascunse.

Un șobolan chițăi pe podelele din piatră. Țipând, Garrett îl izbi cu piciorul. Șobolanul căzu și din blana lui de nylon țâșni un roi de purici metalici.

— Uluitor!

Garrett se aplecă să vadă mai bine.

O vrăjitoare bătrână stătea într-o nișă, cu mâinile de cea-ră tremurând deasupra unor cărți de ghicit portocalii și al-bastre. Ridică ochii și, bătând cu degetele în cărțile unsuroa-se, șuieră printre gingiile fără dinți spre Garrett:

— Moarte!

— Exact la chestii *de-astea* mă refeream, comentă Garrett. Deplorabil!

— O să te las să o arzi personal.

— Serios?

Garrett era încântat. Apoi se încruntă.

— Mi se pare că te resemnezi prea ușor.

— A fost de ajuns că am putut crea locul acesta. Că pot zice că l-am făcut. Că am construit o atmosferă medievală într-o lume modernă și neîncrezătoare.

— Într-un fel, îți admir geniul, domnule.

Garrett privi o ceață plutitoare, șoptind și murmurând, în forma unei minunate și nebuloase. Undeva jos, într-un cori-dor jilav, o mașină zumzăi. Ceața se împrăștie, aidoma flori-celelor dintr-o centrifugă, și pluti, șoptind, prin sălile goale.

O gorilă apăru ca prin farmec.

— Stai așa! strigă Garrett.

— Nu te teme. Stendahl ciocăni în pieptul negru al anima-lului: Un robot. Schelet metalic și alte chestii de-astea, ca vră-jitoarea. Vezi?

Răvăși blana și, dedesubt, metalul sclipi.

— Da. Garrett întinse o mână șovăitoare ca să mângâie gorila. Totuși, de ce, domnule Stendahl, de ce toate *astea*? Ce te-a obsadat?

— Birocrația, domnule Garrett. N-am însă timp de explicații. În curând, guvernul va afla. Încuviință spre gorilă: Gata. Acum.

Gorila îl ucise pe domnul Garrett.

— Gata, Pikes?

Pikes ridică privirea de pe masă.

— Da, sir.

— Ai făcut o treabă minunată.

— De asta sunt și plătit, domnule Stendahl, răspunse Pikes și, ridicând pleoapa de plastic a robotului, inseră ochiul de sticlă și legă mușchii din cauciuc. Gata.

— Imaginea leită a domnului Garrett.

— Cu el ce facem, sir? Întrebă Pikes arătând spre masa pe care stătea cadavrul adevăratului domn Garrett.

— Mai bine, arde-l, Pikes. N-avem nevoie de doi domni Garrett, nu?

Pikes îl transportă pe domnul Garrett la crematoriul din cărămidă.

— La revedere.

Îl împinse înăuntru și trânti ușița.

— Ai primit ordinele, Garrett? Întrebă Stendahl robotul.

— Da, str. Robotul se ridică: Trebuie să mă întorc la Climatele Morale. Alcătuiesc un raport de activitate, întârzie orice acțiune, cu cel puțin patruzeci și opt de ore. Pretind că e necesară o investigare mai amănunțită.

— Bine, Garrett. La revedere.

Robotul se grăbi spre racheta lui Garrett, intră și decolă.

— Acum, Pikes, rosti Sterdahl, să trimitem restul invitațiilor pentru diseară. Cred că o să fie distractiv, nu?

— Considerând că am așteptat douăzeci de ani, o să ne distrăm!

Își făcură cu ochiul.

Ora șapte. Stendahl își privi ceasul. Se apropia ora. Agită paharul cu sherry din mână. Se așează încetișor. Deasupra lui, printre bârnele de stejar, liliicii, cu delicatele lor trupuri metalice ascunse sub carnea din cauciuc, clipeau și țipau. Ridică paharul spre ei:

— Pentru succesul nostru.

Apoi se lăsă pe spate, închise ochii și analizează toată afacerea. Cum avea să guste totul la anii lui. Răsplata unui guvern

antiseptic pentru terorii și războaiele lui literare. Oh, cum se mai adunară în el mânia și ura, de-a lungul anilor. Oh, cum începuse planul să se formeze încet în mintea lui zguduită, până în ziua în care, cu trei ani în urmă, îl întâlnise pe Pikes.

Ah, da, Pikes. Pikes cu amărăciunea strânsă în el, adâncă aidoma unui hău negru și ars de acid verde. Cine era Pikes? Cel mai mare dintre toți! Pikes, omul cu o mie de fețe, o furie, un fum, o ceață albastră, o ploaie albă, un liliac, un gargoyle, un monstru, acesta era Pikes! Superior lui Lon Charey, tatăl? Stendhal căzu pe gânduri. În fiecare noapte îl urmărise pe Charey în filmele vechi, vechi de tot. Da, superior lui Chaney. Mai dur chiar decât celălalt monstru străvechi? Cum îl cheama? Karloff? Mult mai bun! Lugosi? Comparația era stupidă! Nu, exista un singur Pikes, și acum era un om lipsit de fanteziile lui, un om care nu mai avea unde merge pe Pământ, care nu mai avea în fața cui să joace. Îi fusese interzis până și să interpreteze pentru el însuși, înaintea unei oglinzi!

Sărmanul Pikes, înfrânt și silit la condiții imposibile!

Cum trebuie să te fi simțit tu, Pikes, în noaptea în care ți-au înșfăcat peliculele, ca niște măruntaie revărsate din aparatul de filmat, din pânțele tale, strângându-le în role și maldăre și îngrămădindu-le într-un cuptor ca să fie arse? Oare ai simțit la fel ca atunci când ți se distrug gratuit cincizeci de mii de cărți? Da. Da. Sterdhal își simți mâinile răcindu-i-se de o mânie incontrollabilă. Ce fusese mai normal ca, într-o bună zi, ei să vorbească, înaintea a nenumărate cești de cafea, prelungindu-se apoi în nopți nesfârșite, și din toate discuțiile și amintirile amare să iasă... Casa Usher.

Răsună clopotul cel mare al unei biserici. Soseau oaspeții.

Zâmbind, se ridică să-i întâmpine.

Complet crescuți fără memorie, roboții așteptau. Așteptau în mătăsurii verzi de culoarea poienilor, în mătăsurii de culoarea broaștelor și ferigilor. Cu păr galben, de culoarea nisipului și a soarelui, roboții așteptau. Unși, cu oase tubulare din bronz, și cufundați în gelatină. În racle pentru cei nici morți, nici vii, în cutii dreptunghiulare, metronomurile așteptau să fie puse în funcțiune. Mirosea a lubrefianți și alamă lustruită. Era o tăcere ca într-un cimitir. Prevăzuți cu sex, dar

asexuați, roboții. Botezați dar nebotezați, și împrumutând de la oameni totul, cu excepția umanității, roboții priveau capacele bătute în cuie a lăzilor lor, etichetate F.O.B., într-o moarte care nu era nici măcar moarte, deoarece nu existase nicio dată viață. Apoi, un vaiet prelung de cuie trase din lemn. Apoi, capacele ridicându-se. Apoi, umbre peste lăzi și apăsarea unei mâini improșcând ulei dintr-o pompiță. Apoi, un ceas se porni, un ticăit slab. Apoi, altul și altul, până ce totul se transformă într-o ceasornicărie gigantică, torcând metalic. Ochii de marmură deschiseră pleoapele de cauciuc. Nările se încrețiră. Roboții, îmbrăcați în păr de maimuță și blănițe de iepuri se ridicară: Tweedledum, urmându-i pe Tweedledee, Broasca Țestoasă, Alunarul, corpuri înecate din oceanul alcătuit din sare și alge, legănându-se; spânzurați cu beregatele albastre cu ochii holbați și dați peste cap, și ființe ale gheții și zorzoanelor arzătoare, piticii-pământului și elfi de piper, Tik-Tok, Ruggedo, Moș Niculae cu o barbă de zăpadă fluturând înaintea lui, Barbă Albastră cu favoriții ca o flacără de acetilenă, și nori de sulf din care izbucneau flăcări verzi și, într-o serpentină solzoasă și gigantică, un dragon cu jar în măruntaie țâșni răgind pe ușa, un ticăit, un răgâit, o tăcere, un foșnet, o boare. Zece mii de capace căzură înapoi. Ceasornicaria intră în Usher. Noaptea era încântătoare.

O boare călduță adie peste ținut. Rachetele oaspeților sosiră, incendiind cerul și transformând toamna în primăvară.

Ieșiră bărbații îmbrăcați în haine de seară, apoi coborâră și femeile, cu părul coafat în stiluri rafinate.

— Deci *asta-i* Usher!

— Dar unde-i ușa?

În momentul acela apăru Stendahl. Femeile râdeau și plăvrăgeau. Domnul Stendahl ridică un braț, cerându-le liniște. Întorcându-se, înălță ochii spre o fereastră înaltă a castelului și strigă:

— Rapunzel, Rapunzel, lasă-ți părul în jos.

Iar de sus, o fecioară minunată se aplecă în briza nopții și își lăsă în jos părul bălai. Iar cosițele se întinseră, se împletiră și deveniră o scară pe care musafirii se puteau sui, râzând, în Casă.

Ce sociologi eminenți! Ce psihologi inteligenți! Ce politicieni, bacteriologi și neurologi teribil de importanți! Acum se găseau cu toții în interiorul zidurilor jilave.

— Bun venit tuturor!

Domnul Tyron, domnul Ower, domnul Dunne, domnul Lang, domnul Steffens, domnul Fletcher și alți douăzeci.

— Intrați, intrați.

Doamna Gibbs, doamna Pope, doamna Churchil, doamna Blunt, doamna Drummond și alte femei, scânteietoare.

Oameni eminenți, ieșiți din comun, unul și unul, membri ai Societății pentru Prevenirea Fanteziilor, adepți ai interdicției Halloween-ului și ai lui Guy Fawkes, ucigași de lilieci, incendiatori de cărți, purtători de torțe; cetățeni cinstiți și onorabili, cu toții, care așteptaseră până ce tipii duri veniseră, îi îngropaseră pe marșieni, curățiseră orașele, construiseră altele, reparaseră șoselele și asiguraseră fiecare lucru la locul său. Apoi, când totul se îndrepta liniștit spre Siguranță, veni-
ră Răsfățații Plăcerilor, oamenii cu mercurocrom în loc de sânge și ochi colorați cu iod, ca să-și stabilească Climatele lor Morale și să-i omenească pe toți cu bunătate. Iar ei erau prietenii lui! Da, atent, precaut, îi întâlnise și și-i făcuse prieteni pe toți, pe Pământ, în ultimul an!

— Bun sosit în sălile Morții! strigă el.

— Hei, Stendahl, *ce-i chestia asta?*

— O să vedeți. Toată lumea se dezbracă. În partea aceea sunt cabinele de schimb. Îmbrăcați-vă cu costumele pe care le găsiți acolo. Bărbații într-o parte, femeile în cealaltă.

Oamenii se foiră nehotărâți.

— Nu știu dacă ar trebui să rămânem, rosti doamna Pope. Nu-mi place... E la limita... blasfemiei.

— Prostii, un bal *mască!*

— Pare cam ilegal, pufni domnul Steffens.

— Haideți, hohoti Stendahl. Distrăți-vă. Măine va fi o ruină. Intrați în cabine!

Casa sclipi de viață și culoare; apărură arlechini cu pălării țuguiate, șoareci dansară cvadrile miniaturale, acompaniați de pitici care cântau cu arcușuri minuscule pe viori tot atât de mici, iar din bârnelor arse se desprinseseră drapele, în vreme ce liliecii zburau în stoluri în jurul gurilor de gargoyles prin care se revărsa vin rece, năvalnic și spumos. Un pârau șerpui-

ia prin cele șapte săli ale balului mascat. Musafirii sorbiră și descoperiră că era sherry. Se revărsară din cabinele de schimb, transformați dintr-o vârstă în alta, cu chipurile acoperite de măști, simplul act de punere al măștii revocând toate permisiunile de a lupta cu fantasticul și oroarea. Femeile se legănară în mantii roșii, râzând. Bărbații le dansară politicoși. Iar pe pereți se proiectau umbre pe care nu avea cine să le arunce și ici, colo, erau oglinzi în care nu se vedea nici o imagine.

— Toți suntem vampiri! hohoti domnul Fletcher. Morți!

Erau șapte săli, fiecare de altă culoare, una albastră, una roșie, una verde, una portocalie, alta albă, a șasea violetă, și cea de-a șaptea capitonată în catifea neagră. Iar în sala neagră se afla o pendulă din abanos care bătea sonor orele. Prin aceste săli, musafirii alergară și băură, printre roboții fantastici, printre Dormice și Pălărieri Nebuni, Trolli și Uriși, Motani Negri și Regine Albe, iar sub picioarele lor care dansau, podeaua vibra cu ritmul regulat și puternic al unei inimi ascunse și flecare.

— Domnul Stendhal!

O șoptă.

— Domnul Stendahl!

Lângă el venise un monstru cu chipul Morții. Era Pikes.

— Trebuie să discutăm confidențial.

— Ce s-a întâmplat?

— Priviți.

Pikes întinse o mână scheletică. Ținea în palmă câteva șuruburi, nituri, piulițe și roțițe dințate pe jumătate topite.

Stendahl le privi îndelung. După aceea, îl trase pe Pikes într-un coridor.

— Garrett? șopti el.

Pikes încuviință.

— A trimis un robot în locul lui. Le-am găsit acum câteva clipe, când am curățat incineratorul.

Amândoi priviră resturile fatidice.

— Asta înseamnă că dintr-un moment în altul trebuie să apară poliția, spuse Pikes. Planul nostru va eșua.

— Nu știu.

Stendahl aruncă o privire înăuntru la oamenii înveșmânțați în galben, albastru și portocaliu care se roteau. Muzica inundă sălile cufundate în cețuri.

— Trebuia să fi ghicit că Garrett nu este atât de prost încât să vină personal. Stai puțin!

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic. Nu s-a întâmplat nimic. Garrett ne-a trimis un robot. Ei bine, noi i-am trimis înapoi tot un robot. Dacă nu cercetează atent, nu o să-și dea seama de substituție.

— Bineînțeles!

— Data următoare va veni *personal*. Acum crede că este în siguranță. Ce mai, în orice clipă poate să apară la ușă! Să curgă vinul, Pikes!

Clopotul cel mare răsună.

— El e, fac prinsoare. Du-te și primește-l pe domnul Garrett. Rapunzel își lăsa jos cosița bălaie.

— Domnul Stendahl?

— Domnul Garrett. *Adevăratul* domn Garrett?

— Tot aia. Garrett privi zidurile jilave și dansatorii. M-am gândit că ar fi mai bine să vin și să văd cu ochii mei. Nu te poți bizui pe roboți. Mai ales pe roboții altora. Am avut, de asemenea, grijă să-i chem pe Demolatori. Într-o oră or să ajungă aici și să radă locul ăsta oribil din temelii.

Stendahl făcu o plecăciune.

— Mulțumesc pentru că mi-ai spus. Între timp, te poți distra, arată el cu mâna. Puțin vin?

— Nu, mulțumesc. Ce se întâmplă? Cât poate decădea un om?

— Află și singur, domnule Garrett.

— Criminal, făcu Garrett.

— Criminal și odios, încuviință Stendahl.

O femeie zbieră. Doamna Pope apără în fugă, albă la față.

— S-a întâmplat ceva absolut oribil! Am văzut-o pe doamna Blunt sugrumată de o gorilă și înghesuită într-un coș de cămin!

Se uitară și văzură părul blond atârând din șemineu. Domnul Garrett scoase un țipăt.

— Oribil! suspină doamna Pope, apoi se opri din plâns. Clipi și se întoarse: Doamna Blunt!

— Da, încuviință doamna Blunt.

— Dar te-am văzut împinsă prin cămin!

— Nu, răsă doamna Blunt. Era un robot. O copie minunată.

— Însă, însă...

— Nu plânge, scumpo. N-am pățit nimic. Uită-te la mine. Păi, nu *sunt* aici?! Auzi, în cămin! Ce caraghios!

Doamna Blunt se îndepărtă râzând.

— Bei ceva, Garrett?

— Cred că da. Mi-au cedat nervii. Doamne, ce mai loc. Chiar că *merită* să fie demolat. Un moment...

Garrett bău.

Alt urlet. Domnul Steffens era cărat de către patru iepuri albi în josul unor trepte, apărute ca prin farmec în podea. Domnul Steffens fu coborât într-o hrubă unde, legat fedeleș, fu lăsat în calea lamei tăioase a unui pendul care avansa, apropiindu-se tot mai mult de trupul său.

— Eu sunt ăla de jos? întrebă domnul Steffens, apărând lângă umărul lui Garrett. Se aplecă peste hrubă: Ce ciudat, ce straniu să te vezi murind.

Pendulul efectua lovitura finală.

— Foarte realistic, comentă domnul Steffens, întorcându-se.

— Încă un pahar, domnul Garrett?

— Da, mulțumesc.

— Nu mai durează mult. În curând vin Demolatorii.

— Slavă Domnului!

Iarăși, pentru a treia oară, un urlet.

— Acum ce mai este? întrebă domnul Garrett neliniștit.

— E rândul meu, făcu doamna Drummond. Priviți.

O a doua doamnă Drummond, zbierând și zbătându-se, fu închisă într-un coșciug și îngropată în pământ, sub podele.

— Ah, îmi amintesc *acum*, icni Investigatorul Climatelor Morale. Din vechile cărți interzise. Îngropat de Viu. Și celelalte. Hrubă, Pendulul, și maimuța, Șemineul, Crimele din Rue Morgue. Dintr-o carte pe care am ars-o, da!

— Încă un pahar, Garrett. Hei, ține paharul ca lumea.

— Dumnezeule, ai *ceva* imaginație, nu?

Priviră alte cinci morți, unul în botul unui dragon, ceilalți azvârliți în heleșteul cel negru, cufundându-se și pierind.

— Nu vrei să vezi la ce ne-am gândit pentru tine? întrebă Stendahl.

— Ba da, încuviință Garrett. Ce mai contează? Oricum, aruncăm toată porcăria asta în aer. Ești morbid.

— Haide, atunci. Pe aici.

Îl conduse pe Garrett în jos, prin nenumărate coridoare, apoi pe scări răsucite, în adâncul pământului, în catacombe.

— Ce vrei să-mi arăți aici? întrebă Garrett.

— Moartea ta.

— O copie?

— Da. Și încă ceva.

— Ce?

— Sticla de Amontillade, răspunse Stendahl, deschizând drumul cu un felinar ridicat deasupra capului.

De sub capacele sicriilor apăreau schelete pe jumătate încremenite. Garrett își duse mâna la nas, strâmbându-se dezgustat.

— Ce?

— N-ai auzit niciodată de Amontillade?

— Nu!

— Nu recunoști asta? arată Stendahl spre o celulă.

— Ar trebui?

— Sau asta? Zâmbind, Stendahl scoase o mistrie de sub mantie.

— Aia ce mai e?

— Vino.

Intrară în celulă. În semiîntuneric, Stendahl fixă lanțurile de bărbatul pe jumătate beat.

— Ce Dumnezeu faci? răcni Garrett, zăngănind.

— Sunt ironic. Nu întrerupe un om în mijlocul ironiei, nu e politicos. Așa!

— M-ai încătușat în lanțuri!

— Exact.

— Ce vrei să faci acum?

— Să te las aici.

— Glumești.

— E o glumă foarte bună.

— Unde e copia mea? Nu vedem cum îl omoară?

— Nu există nici un fel de copie.

— Dar *ceilalți*?!

— Ceilalți sunt morți. Cei pe care i-ai văzut uciși erau oameni adevărați. Copiile, roboții, au stat lângă noi și au privit.

Garret nu scoase nici un sunet.

— Acum trebuia să spui: „Pentru numele lui Dumnezeu, Montresor!”, zise Stendahl. Și eu o să răspund: „Da, pentru numele lui Dumnezeu.” Nu vrei să spui așa? Haide. Zi!

— Ești nebun.

— Trebuie să-ți suflu? Zi! Zi: „Pentru numele lui Dumnezeu, Montresor!”

— Nu vreau, idiotule. Scoate-mă de aici.

Se trezise.

— Ia. Puneți astea.

Stendahl aruncă înăuntru ceva care zăngăni și zornăi.

— Ce-s astea?

— O tichie și clopoței. Dacă ți le pui, poate îți dau drumul.

— Stendahl!

— Ți-am zis să le pui!

Garrett îl ascultă. Clopoțeiii zornăiră.

— Nu ai senzația că toate astea s-au mai petrecut cândva? Întrebă Stendahl, apucându-se de treabă cu mistria, mortarul și cărămizile.

— Ce faci?

— Te zidesc. Uite un rând. Încă unul.

— Ești nebun!

— Nu comentez chestia asta.

— O să fii judecat și condamnat!

Luă o cărămidă și o așază pe mortarul umed, fredonând.

Din celula întunecată se auziră bubuituri, smucituri și icnete. Zidul de cărămidă se înălța.

— Mai multe smuceli, te rog, făcu Stendahl. Să facem un spectacol ca lumea.

— Dă-mi drumul, dă-mi drumul!

Mai rămăsese de pus o singură cărămidă. Urletele nu mai conteneau.

— Garrett? îl strigă Stendahl.

Garret se potoli.

— Garrett, continuă Stendahl, știi de ce ți-am făcut asta? Pentru că ai ars cărțile domnului Poe fără ca măcar să le citești. I-ai ascultat pe alții care ți-au spus că trebuie arse. Altfel, ți-ai fi dat seama ce voiam să-ți fac, atunci când am coborât aici. Ignoranța este fatală, domnule Garrett.

Garrett tăcea.

— Vreau ca totul să fie perfect, urmă Stendahl, ținând felinarul astfel încât lumina lui să răzbată până la silueta ghemuită. Mișcă încet din clopoței.

Clopoțeiii zornăiră.

— Acum, dacă ești drăguț și zici: „Pentru numele lui Dumnezeu, Montresor!”, s-ar putea să-ți dau drumul.

Chipul bărbatului apăru în lumină. Ezită. Apoi, grotesc, articulă:

— Pentru numele iui Dumnezeu, Montresor.

— Ah, făcu Stendahl cu ochii închiși.

Puse ultima cărămidă la locul ei și o fixă bine cu mortar.

— *Requiescat in pace*, dragă prietene.

Se grăbi să iasă din catacombe.

În cele șapte săli, cele douăsprezece lovituri ale pendulei încremeniră orice mișcare.

Apăru Moartea Roșie.

Din prag, Stendahl se întoarse și mai privi o dată. Apoi, ieși din Casa cea mare și traversă în fugă pajiștea până în locul unde îl aștepta un elicopter.

— Gata, Pikes?

— Gata.

— Dă-i drumul.

Priviră zâmbind Casa. Începu să se crape în mijloc, parcă sub acțiunea unui cutremur și pe când Stendahl privea spectacolul magnific îl auzi înapoia lui pe Pikes, recitind cu o voce șoptită și cadențată:

„...mă cuprinse o amețală când văzui puternicele ziduri prăvălindu-se rupte în două, deodată. Urmă un vuiet lung, năvalnic și asurzitor, ca glasurile a mii de cataracte, și la picioarele mele adâncul și sumbrul heleșteu își adună apele, învăluind în tăcere și tristețe sfărâmaturile Casei Usher.”

Elicopterul se ridică deasupra heleșteului fumegând și dispăru către vest.

August 2005: BĂTRÂNII

Și, nimic mai normal, în cele din urmă, bătrânii veniră pe Marte, pe urmele pionierilor gălăgioși, a sofisticaților rafinați, a călătorilor profesioniști și a cititorilor romantici în căutare de noi senzații.

Astfel, oamenii uscățivi și fragili, cei care își treceau vremea ascultându-și inimile, numărându-și bătaile pulsului și turnându-și sirop în gurile știrbe, oamenii aceia care, cândva, merseseră cu vagoanele deschise spre California, în noiembrie, și cu clasa a treia la vapoarele cu aburi spre Italia, în aprilie, oamenii cu fețe supte și gălbejite, mumificații, ajunseseră în cele din urmă pe Marte...

Septembrie 2005: MARȚIANUL

Munții cei albaștri se înălțau în ploaie și ploaia cădea în canalele lungi, iar bătrânul La Farge și soția lui ieșiră din casă și priviră.

— E prima ploaie din anotimpul ăsta, remarcă La Farge.

— E bună, spuse soția lui.

— Binevenită.

Închiseră ușa. Înăuntru, își încălziră mâinile la un foc. Tremurau. Pe fereastră, puteau zări, în depărtare, ploaia lucind pe părțile laterale ale rachetei care îi adusese de pe Pământ.

— Îmi lipsește un singur lucru, vorbi La Forge.

— Ce anume?

— Aș fi vrut să-l fi putut aduce pe Tom cu noi.

— Lafe, te rog!

— Iartă-mă; nu mai pomenesc nimic.

— Am venit aici ca să ne bucurăm în liniște de bătrânețile noastre, nu să ne gândim la Tom. E mort de atâta vreme, încât am putea încerca să-l uităm, pe el și toate cele de pe Pământ.

— Ai dreptate, încuviință el și își îndreptă din nou mâinile către foc: Nu o să mai vorbesc despre el. Îmi lipsește însă drumul din fiecare duminică la Green Lawn Park, când îi puneam flori pe mormânt. Era singura noastră excursie.

Ploaia cea albastră cădea blândă peste casă.

La ora nouă, meraseră să se culce și zăcură tăcuți, mână în mână, el, cincizeci și cinci de ani, ea, șaiszeci, în bezna picurândă.

— Anna? o chemă el încetișor.

— Da?

— Ai auzit ceva?

Ascultară amândoi ploaia și vântul.

— Nimic, răspunse ea.

— Fluiera cineva.

— Nu, n-am auzit.

— Oricum, mă scol să văd despre ce-i vorba.

Își puse halatul și traversă casa, până la ușa din față. Șovăind, deschise ușa și ploaia îi căzu rece pe obraji. Vântul sufla în rafale.

Dincolo de prag stătea o siluetă micuță.

Un fulger despică cerul, și o revărsare de lumină albă scaldă chipul care îl privea pe bătrânul La Farge, rămas în ușă.

— Cine-i acolo? strigă el tremurând.

Nici un răspuns.

— Cine ești? Ce vrei?

Tot nici un cuvânt.

Se simțea slăbit, amorțit și obosit.

— Cine ești? strigă el.

Soția lui se apropie din spate și îl luă de braț.

— De ce strigi?

— În curte e un băiețaș care nu vrea să-mi răspundă, rosti tremurând bătrânul. Seamănă cu Tom.

— Haide înapoi în pat; aiurezi.

— E acolo, uită-te și tu.

Deschise ușa mai larg, lăsând-o să vadă. Vântul cel rece sufla și ploaia rară ropotea pe pământ, iar silueta stătea pe loc, privindu-i cu ochi pierduți. Femeia se prinse de tocul ușii.

— Du-te! flutură ea din mână. Pleacă!

— Nu seamănă cu Tom? întrebă bătrânul

Silueta nu se clinti.

— Mi-e teamă, rosti bătrâna. Încuie ușa și vino în pat. Nu vreau să mai am de-a face cu astea.

Dispăru, gemând și oftând, în dormitor.

Bătrânul rămase, cu vântul plouându-i răceală pe mâini.

— Tom, strigă el în șoaptă: Tom, dacă ești tu, dacă prin cine știe ce noroc ești tu, Tom, o să las ușa descuiată. Iar dacă ți-e frig și vrei să intri ca să te încălzești, poți să o faci mai târziu; stai lângă cămin, sunt pe acolo niște carpete miștoase.

Închise ușa fără s-o încuie.

Nevasta îl simți revenind în pat și se înfioră.

— E o noapte îngrozitoare, scânci ea. Mă simt atât de bătrână.

— \$\$\$, \$\$\$, o alină el și o strânse în brațe. Culcă-te.

După mult timp, bătrâna adormi.

Apoi, foarte încet, pe când el asculta, auzi ușa din față deschizându-se, auzi ploaia și vântul intrând, după aceea ușa se închise. Auzi pași moi lângă cămin și o răsuflare lină.

— Tom, șopti el.

Fulgerul bubui în cer și fărâmə bezna.

Dimineața, soarele era extrem de fierbinte.

Domnul La Farge deschise ușa salonului și privi iute în jur.

Carpetele erau goale.

— Îmbătrânesc, oftă el.

Porni cu o găleată spre coral, ca să aducă apa proaspătă pentru spălat. La ușă fu gata să-l răstoarne pe Tom, care ducea o găleată, deja plină ochi.

— Bună dimineața, tată!

— Dimineața, Tom.

Bătrânul se dădu într-o parte. Băiatul, desculț, traversă iute încăperea, lăsă găleata jos și se întoarse, zâmbind.

— E o zi grozavă!

— Da, da, încuviință bătrânul uluit.

Băiatul se purta de parcă nimic nu era neobișnuit, începuse să se spele pe față.

Bătrânul înaintă câțiva pași.

— Tom, cum ai ajuns aici? Trăiești?

— Păi nu? ridică ochii băiatul.

— Dar, Tom, Green Lawr Park, în fiecare dimineață, florile și...

La Farge trebui să se așeze. Băiatul veni lângă el și îi apucă mâna. Bătrânul îi pipăi degetele, calde și puternice.

— Ești într-adevăr aici, nu-i un vis?

— Vrei să fiu aici, nu?

Băiatul părea îngrijorat.

— Da, da, Tom!

— Atunci, de ce mai pui întrebări? Acceptă-mă!

— Însă maică-ta, șocul...

— Nu-ți face griji în legătură cu ea. Peste noapte, v-am cântat la amândoi și de aceea mă veți accepta, mai ales ea. Știu ce este șocul. Așteaptă până vine, o să vezi.

Râse, scuturându-și capul cu păr arămiu, cârlionțat. Ochii îi erau foarte albaștri și limpezi.

— Bună dimineața, Lafe, Tom.

Mama intră din dormitor, strângându-și părul la spate.

— Nu-i o zi grozavă?

— Vezi, râse Tom spre tatăl său.

Mâncară un prânz foarte bun, cu toții, în umbra dinapoia casei. Doamna La Farge găsisese o sticlă veche cu vin de floarea soarelui, pe care o păstra, și băură din ea. Domnul La Farge nu văzuse niciodată chipul soției sale atât de fericit. Dacă avea vreo suspiciune în legătură cu Tom, nu și-o formulă. Pentru ea, era ceva absolut firesc. Și devenea tot atât de firesc și pentru La Farge.

În vreme ce mama spăla farfuriile, La Farge se aplecă spre fiul său și îl întrebă în șoaptă:

— Câți ani ai acum, fiule?

— Nu știi, tată? Paisprezece, bineînțeles.

— *De fapt*, cine ești? Nu poți fi Tom, dar ești *cineva*. Cine?

— Nu!

Băiatul își duse mâinile la față.

— Poți să-mi spui, continuă bătrânul. O să înțeleg. Ești un marțian, da? Am auzit povești despre marțieni; nimic clar. Povești despre cât de rari sunt marțienii și cum vin ei printre noi, sub aspect de pământeni. Tu ai ceva... ești Tom, și totuși nu ești.

— De ce nu poți să mă accepți și să taci? strigă băiatul. Palmele îi mascau complet fața. Nu te îndoi de mine, te rog, nu te îndoi de mine!

Se întoarse și fugi de la masă.

— Tom, întoarce-te!

Băiatul fugea însă de-a lungul canalului, spre orașul îndepărtat.

— Unde se duce Tom? întrebă Anna, întorcându-se după alte farfurii. Privi chipul soțului său. L-ai supărat cu ceva?

— Ana, îi luă ea mâna. Anna, îți mai amintești ceva de Green Lawn Park, o piață, și pneumonia lui Tom?

— Despre ce tot vorbești? începu ea să râdă.

— Nu contează, șopti bătrânul.

În depărtare, colbul plutea așezându-se în urma lui Tom, pe marginea canalului.

Tom se întoarse la cinci după amiaza, la asfințit. Își privi tatăl neîncrezător.

— Ai de gând să mă întrebi ceva? dori el să știe.

— Fără întrebări, spuse La Farge.

— Bun, zâmbi larg băiatul.

— Unde ai fost?

— Aproape de oraș. Era gata să nu mai mă întorc. Am fost aproape... băiatul caută un cuvânt,... prins.

— Cum adică „prins”?

— Am trecut pe lângă o căsuță metalică de lângă canal și aproape că am fost făcut să nu mai mă întorc niciodată să vă văd. Nu știu cum să-ți explic, n-am cum, nu-ți pot spune, nici eu nu știu; e straniu, n-am chef să mai vorbesc, despre asta.

— Atunci n-o să vorbim. Mai bine spală-te, băiete. Vremea cinei.

Băiatul fugi.

Cam peste zece minute, o barcă apărură pe suprafața liniștită a canalului, vâslită de un bărbat înalt și slab, cu părul negru, și gesturi leneșe.

— 'Seara, Frate La Farge, rosti el oprind barca.

— 'Seara, Saul, ce se mai aude?

— În seara asta, fel de fel. Îl știi pe tipul ăla, Nomland, care locuiește în căsuța metalică?

La Farge se încordă.

— Da.

— Știi ce fel de om era?

— Se spunea că a părăsit Pământul, pentru că omorâse pe cineva.

Saul se rezemă de vâsla udă și îl privi pe La Farge.

— Mai ții minte numele celui pe care l-a ucis?

— Gillings, nu?

— Exact. Gillings. Ei bine, cu vreo două ore în urmă, domnul Nomlard a apărut în oraș strigând și povestind cum l-a văzut pe Gillings, aici pe Marte. Astăzi după-amiază! A cerut poliției să-l închidă ca să fie în siguranță. N-au vrut. Nomlard s-a întors acasă și, acum douăzeci de minute, așa se zice, și-a zburat creierii cu un pistol.

— Auzi, auzi, făcu La Farge.

— Se întâmplă chestiile cele mai neașteptate, spuse Saul. Ei, noapte bună, La Farge.

— Noapte bună.
Luntrea pluti mai departe pe apele canalului.
— Cina e gata, îl strigă bătrâna.
Domnul La Farge se așează la masă și, cu cuțitul în mână, se uită la Tom.
— Tom, rosti el, ce ai făcut astăzi după amiază?
— Nimic deosebit, răspunse Tom cu gura plină. De ce?
— Voiam și eu să știu, făcu La Farge, potrivitându-și șervetul.

La șapte seara, bătrâna dori să meargă în oraș.
— N-am mai fost de câteva luni, se plânse ea.
Tom, însă, refuză.
— Mi-e frică de oraș. De oameni. Nu vreau să merg acolo.
— Un băiat mare nu are voie să zică așa ceva, replică Anna. Nici nu vreau să aud. Vii și tu. *Eu* îți zic asta.
— Anna, încercă bătrânul, dacă nu vrea să...

Orice argument fu zadarnic. Ea îi înghesui în luntre și porniră în susul canalului, sub stelele serii. Tom stătea întins pe spate, cu ochii închiși; nu puteai spune dacă dormea sau nu. Bătrânul îl privi atent, întrebându-se. Cine este el, cu tot atâta nevoie de dragoste ca și noi? Cine și ce este el ca, de nicăieri, să apară dintr-o tabără străină, să preia glasul și chipul amintirilor și să stea printre noi, acceptat și fericit, în sfârșit? Din ce munte, din ce peșteră, din rămășiță minusculă a rasei supraviețuitoare pe planetă după sosirea rachetelor pământene? Bătrânul clătină din cap. Nu putea să afle. Pentru oricine și orice, acela era Tom.

Privi spre orașul din fața lor și nu îi plăcu, însă se reînnoarse cu gândurile la Tom și Anna, apoi își spuse: Poate că nu-i bine să-l păstrăm pe Tom, decât puțin, căci n-o să avem decât griji și necazuri, dar cum să renunțăm tocmai la ceea ce ne-am dorit, chiar dacă ar pleca după o singură zi, însingurând și mai mult singurătatea, întunecând și mai mult nopțile întunecoase și făcând ploile și mai ploioase? Decât să ni-l ia, mai bine ne-ar lua mâncarea de la gură.

Se uită la băiatul dormind liniștit pe fundul bărcii. Acesta gemu prin somn.

— Oamenii, murmură el prin vis. Mereu schimbători. Capcana.

— Şşş, şşş, făcu La Farge mângâindu-i cârlionţii moi, şi băiatul se potoli.

★

La Farge îşi ajută soţia şi fiul să coboare din barcă.

— Am ajuns!

Anna zâmbi tuturor luminilor, ascultând muzica venită dinspre baruri, pianele, fonografele şi privind oamenii care se plimbau, braţ la braţ, pe străzile aglomerate.

— Mai bine aş fi stat acasă, şopti Tom.

— Înainte nu vorbeai aşa, remarca maică-sa. Îţi plăcea să te plimbi sâmbătă seara prin oraş.

— Stai cât mai aproape de mine, şopti Tom. Nu vreau să fiu prins într-o capcană.

Anna îl auzi.

— Termină cu ideile astea; haideţi!

La Farge observă că băiatul îl ţinea de mână. I-o strânse apăsător.

— Sunt cu tine, Tommy, băiete.

Privi valurile de mulţime şi se simţi şi el îngrijorat.

— Nu stăm mult.

— Prostii, rămânem toată seara, replică Anna.

Traversară o stradă şi trei beţivi se ciocniră de ei.

Urmă o învălmăşeală, se separară, plecară, dar La Farge rămase încremenit.

Tom dispăruse.

— Unde e? făcu Anna iritată. O şterge cum i se oferă prilejul. Tom! strigă ea.

Domnul La Farge alergă prin mulţime, dar zadarnic.

— O să se întoarcă; o să-l găsim la plecare în barcă, rosti Anna cu siguranţă, împingându-şi soţul către cinematograf. Brusc, înaintea lor se născu o busculadă, şi o femeie şi un bărbat ţâşniră pe lângă La Farge. Îi recunosc. Joe Spaulding cu nevasta. Dispărură înainte de-a apuca să li se adreseze.

Privind în urmă, neliniştit, cumpără bilete de la casă şi o lăasă pe soţia lui să-l târască în bezna neprimitoare.

★

La ora unsprezece, Tom nu era la debarcader. Doamna La Farge pălise.

— Stai, mamă, o liniști La Farge, nu te alarma. Îl găsesc eu. Așteptă aici.

— Să veniți repede.

Glasul i se stinse în clipocitul apelor.

Parcurse străzile nopții, cu mâinile în buzunare. Peste tot, luminile se stingeau, rând pe rând. Câțiva oameni erau încă rezemați de pervazurile ferestrelor, deoarece noaptea era caldă, deși printre stelele cerului se mai zăreau, din când în când, nori de furtună. Mergând, își reaminti referirile permanente ale băiatului la capcane și curse, teama lui de mulțimi și orașe. Nu avea nici un sens, se gândi bătrânul obosit. Poate că băiatul dispăruse pentru totdeauna, poate că nici nu existase vreodată. La Farge coti pe o anume străduță, cerce-tând numerele.

— Salut, La Farge.

Pe un prag, un bărbat fuma pipă.

— Salut, Mike.

— Te-ai certat cu nevastă-ta? Ai plecat de acasă?

— Nu. Mă plimbam pur și simplu.

— Parcă ai fi pierdut ceva. Apropo, făcu Mike, cineva a găsit ceva, astă seară. Îl știi pe Joe Spaulding? Ți-o amintești pe fata lui, Lavinia?

— Da.

La Farge înghețase. Totul părea un vis reluat. Știa ce cuvinte aveau să urmeze.

— Lavinia s-a întors acasă în seara asta, spuse Mike fumând. Ții minte, se rătăcise pe fundurile moarte ale oceanului, acum o lună? Au găsit ceea ce au crezut că era trupul ei, pe jumătate descompus, și de atunci familia Spaulding a luat-o razna. Joe spunea oricui îl asculta că fata nu murise, că de fapt nu era trupul ei. Cred c-a avut dreptate. În seara asta, Lavinia a apărut.

— Unde? La Farge își simți inima ciocănind mai tare și se auzi gâfâind.

— Pe Strada Mare. Spauldingii cumpărau bilete la un spectacol. Și, deodată, din mulțime, a apărut Lavinia. Închipuie-ți ce scenă trebuie să fi fost. La început, ea nu i a recunoscut. Au urmărit-o pe jumătate din stradă și i-au vorbit, Atunci, și-a amintit.

— Ai văzut-o?

— Nu, dar am auzit-o cântând. Ții minte cum cânta „Luncile verzi ale lacului Lomond”? Am auzit-o acu câteva minute, făcând vocalize pentru taică-său. Cânta minunat; o fată atât de drăguță. Era păcat să fi murit, dar acum, că s-a întors, e bine. Auzi, da pari cam slăbit. Nu vrei să intri pentru un păhărel...

— Mulțumesc, nu, Mike.

Bătrânul plecă mai departe. Îl auzi pe Mike spunând noapte bună dar nu-i răspunse, ci își aținti ochii asupra clădirii cu două etaje, unde, pe acoperișul de cristal, se întindeau petece de flori marțiene cărămizii. Spre partea din spate, deasupra grădinii, se afla un balcon din fier forjat, iar ferestrele care îi corespundeau erau luminate. Era foarte târziu și continuă să se întrebe: Ce se va întâmpla cu Anna dacă nu-l aduc pe Tom acasă? Ce va însemna pentru ea acest al doilea șoc, această a doua moarte? O să-și amintească și prima moarte, și visul acesta, și dispariția bruscă? Oh, Doamne, trebuie să-l găsesc pe Tom, altfel ce se va întâmpla cu Anna? Sărmana Anna, așteptând la debarcader. Se opri și ridică ochii. Undeva deasupra, glasuri blânde își doreau unele altora noapte bună, ușile se închideau, luminile se stingeau și cineva continua să fredoneze o melodie. Peste o clipă, o fată de cel mult optsprezece ani, extrem de frumoasă, ieși pe balcon.

La Farge strigă în sus, prin vântul care începuse.

Fata se întoarce și privi în jos:

— Cine-i acolo?

— Eu sunt, răspunse bătrânul și, dându-și seama că replica lui era prostească și ciudată, amuți, deși continua să miște din buze.

Să-i strige oare „Tom, fiule, sunt eu, tatăl tău”? Cum să i se adreseze? Avea să-l considere nebun și avea să-și cheme părinții.

Fata se aplecă înainte.

— Te recunosc, șopti ea. Pleacă, te rog; nu poți să faci nimic.

— Trebuie să te întorci! rosti el fără să se poată abține.

Silueta luminată de lună se retrase în umbră, lăsând numai un glas, nu o identitate.

— Nu mai sunt fiul tău, se auzi de acolo. Nu ar fi trebuit să venim în oraș.

— Anna așteaptă la debarcader!

— Îmi pare rău, răspunse glasul șoptit. Dar ce pot să fac? Sunt fericită aici, sunt iubită, așa cum m-ați iubit și voi. Sunt ceea ce sunt, și iau ceea ce poate fi luat, acum este prea târziu, m-au prins.

— Dar Anna, șocul... Gândește-te.

— Gândurile sunt prea puternice în casa aceasta; este ca și cum aș fi întemnițat. Nu mă pot schimba înapoi.

— Ești Tom, *ai fost* Tom, nu? Nu-ți bați joc de un bătrân; de fapt, nu ești Lavinia Spaulding.

— Nu sunt nimeni, sunt doar eu însumi; oriunde aș fi, sunt ceva, iar acum sunt ceva asupra căruia n-ai nici o putere.

— În oraș nu ești în siguranță. Este mai bine lângă canal, unde nimeni nu-ți poate face vreun rău, insistă bătrânul.

— E adevărat, ezită glasul. Acum însă trebuie să mă gândesc la acești oameni. Cum s-ar simți ei dacă, dimineată, aș dispărea iarăși, de data aceasta pentru totdeauna? Oricum, mama știe ce sunt; și-a dat seama, așa cum și tu ți-ai dat seama. Cred că au înțeles cu toții, dar n-au pus întrebări. Nu iei Șansa, la întrebări. Dacă nu poți să ai realitatea, un vis este tot atât de bun. Poate că nu sunt chiar copia fetei lor, dar sunt ceva chiar mai bun; un ideal creat de mințile lor. Trebuie să aleg între a-i răni pe ei, sau pe soția ta.

— Sunt cinci persoane în familie. Pot suporta mai ușor pierderea ta!

— Te rog, făcu vocea. Sunt obosită.

Glasul bătrânului se înăspri.

— Trebuie să vii. Nu o pot lăsa pe Anna să fie iarăși rănită. Ești fiul nostru. Ești fiul meu, și ne aparții.

— Nu, te rog!

Umbra tremură.

— Nu aparții acestei case, sau acestor oameni!

— Nu, nu-mi face așa ceva!

— Tom, Tom, fiule, ascultă-mă. Întoarce-te, coboară de acolo, băiete. Anna așteaptă; o să-ți oferim un cămin bun, tot ce dorești.

Privi insistent în sus, cercetându-și dorința.

Umbrele se legănară, corzile plantelor fâșăiră. În cele din urmă, glasul șopti:

— Gata, tată.

— Tom!

Sub lumina lunii, silueta agilă a unui băiat lunecă în jos. La Farge deschise brațele ca să-l prindă.

În camera de sus se aprinseră luminile. De la una dintre ferestre se auzi:

— Cine-i acolo?

— Iute, băiete!

Alte lumini, alte voci.

— Oprește-te, am o pușcă! Vinny, ai pățit ceva?

Picioare alergând.

Bătrânul și băiatul traversară în fugă grădina.

Răsună o împușcătură. Glonțul izbi zidul, în momentul când trântiră poarta în urma lor.

— Ia-o pe acolo, Tom; eu o apuc pe aici să-i păcălesc! Fugi la canal; ne întâlnim acolo peste zece minute, băiete!

Se despărțiră.

Luna se ascunse înapoia unui nor. Bătrânul alergă prin beznă.

— Anna, sunt aici!

Tremurând, femeia îl ajută să suie în barcă.

— Unde e Tom?

— Apare peste un minut, găfâi La Farge.

Priviră străduțele și orașul adormit. Mai erau câțiva întârziați: un polițist, un paznic de noapte, un pilot de rachetă, câțiva singuratici întorcându-se de la întâlniri nocturne, patru bărbați și o femeie ieșind, râzând, dintr-un bar. De undeva, se auzea muzică în surdină:

— De ce nu vine? întrebă bătrâna.

— O să vină, o să vină.

La Farge nu mai era însă atât de sigur. Poate că băiatul fusese prins din nou, cumva, undeva, în drumul spre debarcader, alergând pe străzile nopții, printre casele întunecate. Era un drum lung, chiar și pentru un băiat. Trebuia, totuși, să fi ajuns înaintea lui.

Deodată, în depărtare, pe strada luminată de lună, apărură o siluetă alergând.

La Farge scoase un strigăt, apoi amuți, deoarece, tot în depărtare, se auzeau glasuri și tropăituri. Pe la ferestre începură să se aprindă luminile. Silueta alerga peste piața largă, spre debarcader. Nu era Tom; era doar o formă ce fugea, cu chipul strălucind argintiu în lumina becurilor ce străjuiau piața. Pe măsură ce se apropia, deveni tot mai distinct și mai

familiar; ajungând la debarcader, era Tom! Anna deschise larg brațele. La Farge se grăbi să pornească luntrea. Era însă prea târziu.

Piața cea tăcută era acum traversată de un bărbat, un altul, o femeie, alți doi bărbați, domnul Spaulding, alergând cu toții. Se opriră, consternați. Priviră în jur, gata să se întoarcă, deoarece nu putea fi decât un coșmar, o nebunie. Totuși înaintară, ezitând, oprindu-se, pornind din nou.

Era prea târziu. Noaptea, totul, luase sfârșit. La Farge răsuți între degete pară de amarare. Se simțea înfrigurat și singur. Oamenii ridicară și coborâră picioarele, sub lumina lunii, plutind atât de repede, cu ochii holbați, până când, toți zece, se opriră la debarcader. Priviră cu sălbăticie jos, în luntre. Țipară.

— Nici o mișcare, La Farge! îl fixă Spaulding cu arma.

Acum, era limpede ce se întâmplase. Tom alergând singur pe străzile de argint, trecând pe lângă oameni. Un polițist zăbind silueta gonind. Polițistul răsucindu-se, privind chipul, strigând un nume, începând urmărirea.

— *Stai!*

Zăbind fața unui criminal. Tot drumul, același lucru, bărbați aici, femei acolo, paznici de noapte, piloți de rachete. Figura fugind care însemna pentru ei totul, identități, persoane, nume. Câte nume diferite fuseseră șoptite în ultimele cinci minute? Câte chipuri diferite apăruseră pe fața lui Tom, nici unul adevărat?

Tot drumul, urmăritul și urmăritorii, visul și visătorii, prada și copoii. Tot drumul, revelația bruscă, licărul ochilor cunoscuți, strigătul unui nume vechi, vechi, amintirile altor momente, mulțimea sporind. Toți sărind înainte pe măsură ce, ca o imagine reflectată din zece mii de oglinzi, zece mii de ochi, visul alergător se apropia și dispărea, cu chip diferit pentru cei dinainte, cei dinapoi, cei reîntâlniți încă, cei nevăzuți.

Acum se strânseseră toți, lângă barcă, dorind visul numai pentru ei, așa cum noi vrem ca el să fie Tom, și nu Lavinia, sau William, sau Roger, sau oricare altul, își spuse La Farge. Dar acum, totul s-a terminat. Lucrurile au ajuns prea departe.

— Coborâți toți! ordonă Spaulding.

Tom coborî din barcă. Spaulding îl înșfăcă de încheietură.

— Vii acasă cu mine. Eu știu.

— Stai, interveni polițistul. E prizonierul meu. Îi zice Dextes și e căutat peștru omucidere.

— Nu! gemu o femeie. E soțul meu! Cred că îmi cunosc soțul, nu?

Alte glasuri protestară. Mulțimea se apropie.

Doamna La Farge se mișcă în fața lui Tom.

— E fiul meu; nu aveți nici un drept ca să-l acuzați, de indiferent ce anume. Plecăm imediat acasă!

Tom tremura și avea convulsii puternice. Părea foarte bolnav. Mulțimea se îndesi în jurul său, întinzând mâini sălbatice, căutând și cerând.

Tom urlă.

Se transformă sub ochii lor. Era Tom și James și un bărbat pe nume Switchman, un altul numit Butterfield; era primarul orașului, fetița Judith, soțul William și soția Clarisse. Era ca o ceară topită, modelându-se după mințile lor. Zbierară, se împinseră înainte, implorând. El urlă, deschise brațele și chipul i se dizolvă după fiecare dorință.

— Tom! strigă La Farge.

— Alice!

— William!

Îl înhățară de încheieturi și îl răsuciră până când, cu un ultim răcnet de oroare, se prăbuși.

Zăcea pe pavaj, ceară topită răsucindu-se, cu chipul toate chipurile, un ochi albastru, altul auriu, cu părul castaniu, roșu, blond, negru, o sprânceană stufoasă, una subțire, o palmă lătăreață, alta delicată.

Stăteau în jurul lui și își duceau mâinile la gură. Se aplecară.

— E mort, rosti în cele din urmă cineva.

Începu să plouă.

Ploaia cădea peste oameni, și ei priviră cerul.

Încet, apoi mai repede, se întoarseră, începură să meargă, apoi o luară la fugă, împrăștiindu-se. Peste un minut, locul era gol. Rămaseră numai domnul și doamna La Farge, privind în jos, mână în mână, îngroziți.

Ploaia cădea peste chipul de nerecunoscut.

Anna nu spuse nimic, dar începu să plângă.

— Hai acasă, Anna, nu putem face nimic, rosti bătrânul.

Se urcară în barcă și plutiră pe canalul întunecat. Intrară în casă, aprinseră focul și își încălziră mâinile. Se întinseră

unul lângă celălalt în pat, înfrigurați și slăbiți, ascultând ploaia ce revenise pe acoperișul de deasupra lor.

— Ia ascultă, făcu La Farge spre miezul nopții. Ai auzit ceva?

— Nimic, nimic.

— Oricum, mă duc să mă uit.

Bâjbâi prin odaia întunecoasă și așteaptă multă vreme înaintea ușii de afară.

O deschise și privi.

Ploaia curgea din cerul negru pe pragul pustiu, în canal și printre munții albaștri.

Așteaptă cinci minute apoi încet, cu mâinile ude, închise și încuie ușa.

Noiembrie 2005: PRĂVĂLIA DE GEAMANTANE

Atunci când proprietarul prăvăliei de geamantane auzi știrile în emisiunea radio de noapte, recepționând-o tocmai de pe Pământ, pe o undă sunet-lumină, era ceva foarte îndepărtat. Proprietarul simți cât de îndepărtat era.

Pe Pământ avea să fie război.

Leși afară ca să privească cerul.

Da, era acolo. Pământul, pe cerul de seară, urmând soarele după dealuri. Cuvintele de la radio și steaua aceea verde erau unul și același.

— Nu cred, spuse proprietarul.

— Pentru că nu ești acolo, rosti părintele Peregrine, care se oprise în trecere.

— Ce vrei să zici, părinte?

— Exact așa a fost pe când eram mic, spuse părintele Peregrine. Am auzit despre războaie în China. Dar n-am crezut niciodată. Era mult prea departe. Și mureau prea mulți oameni. Era imposibil. N-am crezut nici când am văzut reportajele filmate. Ei bine, așa este și acum. Pământul este China. Se găsește atât de departe încât e incredibil. Nu-i aici. Nu-l poți atinge. Nu poți nici măcar să-l vezi. Tot ceea ce vezi este o lumină verde. Două miliarde de oameni care trăiesc pe lumina aceea? De necrezut! Război? Nu auzim exploziile.

— O să le auzim, făcu proprietarul. Mă gândesc mereu la oamenii care trebuiau să sosească săptămâna aceasta pe Marte. Câți erau? Parcă vreo sută de mii trebuiau să vină luna viitoare. Ce se va întâmpla cu ei, dacă se declanșează războiul?

— Cred că se vor întoarce. Va fi nevoie de ei pe Pământ.

— Mda, făcu proprietarul, aş face mai bine dacă aş scutura valizele de praf. Am impresia că, din clipă în clipă, o să înceapă o vânzare puternică.

— Crezi că toţi cei de pe Marte se vor întoarce pe Pământ, dacă acesta e Marele Război pe care îl aşteptăm cu toţii de ani de zile?

— E curios, părinte, însă, da. Cred că ne vom întoarce *cu toţii*. Ştiu, am venit aici ca să scăpăm de necazuri – politică, bombă atomică, război, grupări opresoare, prejudecăţi, legi – ştiu. Totuşi, acolo este căminul nostru. Aşteaptă şi ai să vezi. Când prima bombă va cădea în America, cei de aici vor începe să se gândească. Nu locuiesc aici de suficient timp. Numai de doi ani. Ar fi fost altceva, dacă locuiau de patruzeci de ani, însă pe Pământ au neamuri, şi locurile lor natale. Eu, personal, nu pot să mai cred în Pământ; nu mi-l mai imaginez. Sunt însă bătrân. Nu contez. Aş putea rămâne aici.

— Mă îndoiesc.

— Da, cred că ai dreptate.

Rămaseră pe verandă, privind stelele. În cele din urmă, părintele Peregrine scoase nişte bani din buzunar şi îi întinse proprietarului.

— Pentru că tot veni vorba, dă-mi şi mie o valiză nouă. Cea verde s-a cam stricat...

Noiembrie 2005: SEZONUL MORT

Sam Parkhill arătă cu mătura, îndepărtând nisipul marțian albastru.

— Asta-i, făcu el. Da, dom'le, ia uite! Uite la firma asta. CRENVURȘTI CALZI: LA SAM! Nu-i grozavă, Elma?

— Sigur că da, Sam, încuviință nevasta lui.

— Băiete, ce baftă pentru mine. Să mă vadă acum tipii din A Patra Expediție. Cum naiba să nu mă bucur, când sunt pe treabă, în timp ce restul se joacă de-a soldații! O să facem mii, Elma, mii.

Nevasta îl privi îndelung, în tăcere.

— Ce s-a întâmplat cu comandantul Wilder? Întrebă ea în cele din urmă. Comandantul acela care l-a ucis pe tipul care credea că o să-i ucidă pe toți pământeni, cum îi zicea?

— Nebunul de Spender? Era prea aiurit! Ah, comandantul Wilder? Am auzit că e pe o rachetă în drum spre Jupiter. L-au avansat. Cred că era și el puțin nebun după Marte. Melancolic, așa. Dacă are baftă, în douăzeci de ani se întoarce de pe Jupiter și Pluto. Așa-i trebuie, dacă n-a știut să-și țină gura. Și pe când el dârdâie, uită-te la mine, uită-te la locul ăsta!

Se găseau la o răspântie, în locul unde două autostrăzi moarte veneau și plecau în beznă. Aici, Sam Parkhill își ridica baraca de aluminiu, sclipind de lumini albe și tremurând de muzica tonomatelor.

Se aplecă să aranjeze o bordură din cioburi, cu care mărginise cărarea. Sticla o avea din niște orașe marțiene străvechi, din coline.

— Cei mai buni crenvurști de pe două planete! Primul om de pe Marte cu tarabă de crenvurști! Cea mai bună ceapă, muștar și sos picant! Nu poți zice că nu-s pe fază. Aici e autostrada principală, acolo sunt depozitele minerale și orașul

mort. Camioanele din Colonia Pământeală 101 trebuie să treacă pe aici douăzeci și patru de ore pe zi! Știi unde-i vadul, sau nu?

Nevastă-sa își cercetă unghiile.

— Crezi ca alea zece mii de rachete noi vor ajunge pe Marte? Întrebă ea în cele din urmă.

— Peste o lună, strigă el. Ce te uiți așa?

— Nu mă încred în cei de pe Pământ. O să cred atunci când o să văd alea zece mii de rachete sosind cu o sută de mii de mexicani și chinezi.

— Clienți, pronunță el cu plăcere. O sută de mii de oameni flămânzi.

— Dacă, rosti tărăgănat nevastă-sa, privind cerul, nu o să fie un război atomic. Nu mă încred în bombele atomice. Acum sunt atât de multe pe Pământ încât nu mai poți fi sigur de nimic.

— Ah, făcu Sam și continuă să măture.

Cu coada ochiului, zări o pâlpâire albastră. Înapoia lui, în aer, plutea ceva. O auzi pe nevastă-sa:

— Sam. Te caută un prieten.

Sam se întoarce și văzu masca plutind în văzduh.

— Deci te-ai întors! ridică el mătura ca pe o armă.

Masca încuviință. Era tăiată din cristal albastru și se fixa deasupra unui gât slăbănog, dedesubtul căruia fâlfâiau veșminte largi din mătase galbenă subțire. Din cutele mătăsii ieșeau două brațe din plasă argintie. Gura măștii era o fantă din care se auziră sunete muzicale, pe când veșmintele, masca, mâinile părură că se micșorează.

— Domnule Parkhill, m-am întors ca să mai stăm de vorbă, se auzi glasul dinapoia măștii.

— Credeam că ți-am spus că nu vreau să te văd pe aici! strigă Sam. Șterge-o, o să-ți dau Boala!

— Am deja Boala, rosti vocea. Am fost unul din puținii supraviețuitori. Am zăcut mult timp.

— Cară-te și ascunde-te în dealuri, acolo ți-e locul, acolo de unde ai venit. De ce ai coborât și mă bați la cap? Așa, deodată. De două ori într-o singură zi.

— Nu-ți vrem răul.

— Dar eu vi-l vreau! strigă Sam, dând înapoi. Nu-mi plac străinii. Nu-mi plac marșienii. N-am mai văzut nici unul până

acum. Nu-i normal. V-ați ascuns atâția ani și deodată mă alegeți tocmai pe mine. Lăsați-mă în pace.

— Am venit pentru un motiv important, spuse masca albastră.

— Dacă e vorba de locul ăsta, e al meu. Am construit cu mâinile mele localul.

— Într-un fel, este vorba de loc.

— Fii atent, făcu Sam. Sunt din New York. De acolo de unde vin, trăiesc alți zece milioane, aidoma mie. Voi, marțienii, ați mai rămas câteva zeci, nu mai aveți orașe, rătăciți prin dealuri, n-aveți șefi, n-aveți legi și acum veniți să-mi ziceți de locul ăsta. Ei bine, vechiul trebuie să lase loc noului. Asta e legea lui a da și a lua. Am aici o armă. Azi dimineață, după ce ai plecat, am luat-o și am încărcat-o.

— Noi, marțienii, suntem telepați, spuse masca cea albastră și rece. Suntem în legătură cu unul din orașele voastre de dincolo de oceanul secăt. N-ați ascultat la radio?

— Aparatul meu e stricat.

— Atunci nu știți. Sunt știri importante. Se referă la Pământ...

Mâna de argint făcu un gest. În ea apărură un tub de bronz.

— Să vă arăt ceva.

— O armă! strigă Sam Parkhill.

Peste o clipă, smulsese propriul său pistol din tocul de la șold și trase în ceață, în veșminte, în masca albastră.

Masca rămase nemișcată o clipă. Apoi, ca un cort de circ, căruia i s-au scos stâlpii de susținere și se prăbușește, fald după fald, mătășurile foșniră, masca coborî, ghearele de argint zornăiră pe aleea pietruită. Masca zăcea pe o grămăjoară de oase albe, tăcute și straie.

Sam găfâia.

Nevastă-sa se aplecă peste grămăjoară.

— Nu era o armă, ridică ea tubul de bronz. Voia să-ți arate un mesaj. E scris în șerpi, numai șerpișori albaștri. Nu-l pot citi. Tu poți?

— Nu, pictura asta marțiană nu era nimic. Las-o naibii! Sam privi iute în jur: Pot fi și alții! Trebuie să-l ascundem. Adu hârlețul!

— Ce vrei să faci?

— Să-l îngrop, bineînțeles!

— Nu trebuia să-l împuști.

— Am greșit. Repede!

Femeia îi întinse tăcută hârlețul.

La ora pot, el mătura din nou în fața localului. Nevasta lui, cu brațele încrucișate, stătea în pragul luminos.

— Îmi pare rău că s-a întâmplat așa, spuse el. O privi, apoi își feri ochii: Știi că n-a fost decât jocul Sorții.

— Da.

— M-au apucat dracii când l-am văzut că scoate pistolul!

— Care pistol?

— În fine, am crezut că era un pistol! Îmi pare rău; îmi pare rău! De câte ori trebuie să zic?

— Șșș, făcu Elma ducând un deget la buze. Șșș.

— Nu-mi pasă, exclamă el. Am în spatele meu toată Corporația Coloniilor Pământene! Pufni: Marțienii ăștia n-o să îndrăznească...

— Privește, rosti Elma.

Se uită la fundul sec al mării. Scăpă mătura din mână. O ridică, și gura îi rămase căscată, o picătură de salivă se scurse, și brusc începu să tremure.

— Elma, Elma, Elma! șopti el.

— Vin, spuse Elma.

Pe fundul străvechi al mării pluteau o duzină de nave de nisip marțiene, înalte și cu pânze albastre, ca niște fantome albastre, ca un fum azuriu.

— Corăbii de nisip! Dar nu mai există, Elma, corăbiile de nisip nu mai există.

— Alea par a fi corăbii de nisip, rosti ea.

— Dar autoritățile le-au confiscat pe toate! Pe unele le-au distrus și pe altele le-au vândut la licitație! Sunt singurul, din toată regiunea asta blestemată, care am una și știu s-o manevrez.

— Nu cred că mai ești, arătă ea către ocean.

— Haide, s-o ștergem de aici!

— De ce? întrebă ea fascinată de corăbiile marțiene.

— Or să mă omoare! în camionetă, iute!

Elma nu se clinti.

Trebui să o târască înapoia localului unde se aflau cele două mașini, camioneta, pe care o utilizase regulat până cu o lună în urmă, și vechea corabie de nisip marțiană, cumpărată

de la licitație, zâmbind, și pe care, în ultimele trei săptămâni, o folosise ca să transporte provizii înainte și înapoi peste fundul lucios al oceanului. Își privi camioneta și își aduse aminte. Motorul era pe jos; se chinuia cu el de două zile.

— Camioneta nu prea pare în regulă, remarcă Elma.

— Corabia de nisip. Urcă!

— Să te las să mă duci într-o corabie de nisip? O, nu!

— Sus! Pot!

O împinse înăuntru, sări după ea, trase cârma și lăsă pânza azurie să se umfle sub vântul serii.

Stelele erau strălucitoare, iar corăbiile marțiene pluteau peste nisipurile șuierătoare. La început, corabia lui nu vru să se clinească, apoi își aminti de ancora înfiptă în nisip și o trase sus.

— Așa!

Vântul împinse corabia de nisip peste fundul mării secate, deasupra cristalelor de atâta vreme îngropate, dincolo de coloane, de porturi din marmură și cupru, de orașe albe și moarte, dincolo de faleze purpurii, în depărtare. Siluetele corăbiilor marțiene rămaseră în urmă, apoi începură să urmărească corabia lui Sam.

— Cred că le-am arătat eu, ce Dumnezeu! răcni Sam. Mergem la Corporația Rachetelor. Ei o să-mi acorde protecție! Merge iute.

— Dacă voiau, te-ar fi putut opri, comentă Elma obosită. Pur și simplu, nu și-au bătut capul.

— Hai, hai, răsă el. De ce să mă lase? Nu, nu sunt destul de rapizi, asta-i tot!

— Crezi? îi arătă Elma în spate.

Bătrânul nu se întoarse. Simți suflând un vânt rece. Îi era teamă să se întoarcă. Simți ceva pe locul dinapoia lui, ceva fragil ca o răsuflare într-o dimineață geroasă, ceva azuriu precum fumul lemnului în amurg, ceva aidoma dantelei albe și vechi, ca o ninsoare, ca bruma ghețoasă a iernii pe iarba delicată.

Se auzi un sunet ca o farfurie de cristal spărgându-se - râset. Apoi liniște. Se întoarse.

Tânăra stătea tăcută pe locul de la cârmă. Încheieturile îi erau subțiri ca niște țurțuri, ochii limpezi și largi ca lunile, ficși și albi. Vântul răbufni și, aidoma unei imagini într-o apă

rece, ea se încreți și se undui, mătasea îndepărtându-se de trupul ei fragil, în zdrențe de ploaie albastră.

— Întoarce-te, vorbi ea.

— Nu.

Sam tremura, tremuratul delicat și abia vizibil, înfricoșat, al unei viespi, nehotărâtă între spaimă și ură.

— Plecă de pe corabia mea!

— Aceasta nu este corabia ta, rosti imaginea. Este tot atât de veche ca și lumea noastră. A navigat pe oceanele de nisip, cu zece mii de ani în urmă, când oceanele au dispărut și porturile erau pustii, iar tu ai venit și ai luat-o, ai furat-o. Acum întoarce-o și du-te înapoi la răspântie. Trebuie să vorbim cu tine. S-a întâmplat ceva important.

— Cară-te de pe corabia mea! răcni Sam.

Scoase pistolul din toc și pielea scârțâi. Ținti atent:

— Sări până număr la trei sau...

— Nu! strigă fata. Nu o să-ți fac nici un rău. Nici ceilalți.

Am venit cu gânduri pașnice!

— Unu, făcu Sam.

— Sam! rosti Elma.

— Ascultă-mă, continuă fata.

— Doi, armă Sam pistolul.

— Sam! strigă Elma.

— Trei, zise Sam.

— Noi vrem doar..., începu fata.

Pistolul detună.

Sub lumina soarelui, zăpada se topește, cristalele se evaporă în aburi, în nimic. În lumina focului, vaporii dansează și dispar. În inima unui vulcan, lucrurile fragile explodează și dispar. Fata, în focul armei, în căldură, sub șoc, se îndoi ca o eșarfă moale, se topi ca o figurină de cleștar. Ce mai rămase din ea, gheață, fulgi de zăpadă, fum, se risipiră în vânt. Locul de la cârmă rămase gol.

Sam puse pistolul în toc fără să-și privească nevasta.

— Sam, vorbi ea după încă un minut de mers șoptit peste oceanul de nisip de culoarea lunii, oprește corabia.

O privi și chipul îi era palid.

— Nu, nu. Nu după atâta timp, nu mai mă păcălești.

Ea îi privi mâna de pe pistol.

— Cred că da, făcu ea. Cred că ai fi în stare să o faci.

Bărbatul își smuci capul dintr-o parte în alta, strângând în mână bara cârmei.

— Elma, e o nebulie. Într-un minut ajungem în oraș, scăpăm!

— Da, răspunse nevasta lui, întinzându-se pe spate în corabie.

— Elma, ascultă-mă.

— Nu am ce asculta, Sam.

— Elma!

Treceau printr-un orășel alb, descins parcă de pe o tablă de șah, și, în ura și frustrarea lui, trimise șase gloanțe printre turnurile de cristal. Orașul se dizolvă într-o ploaie de cleștar străvechi și cioburi de cuarț. Se prăbuși în țandări, ca o sculptură în săpun. Nu mai exista. El izbucni în râs și trase iarăși, și un ultim turn, o ultimă piesă de șah, luă foc, arse și, în cioburi azurii, se înălță spre stele.

— Le arăt eu! O să le arăt la toți!

— Dă-i drumul, arată-ne, Sam, vorbi ea din umbră.

— Alt oraș! Sam reîncarcă pistolul. Să vezi cum îl aranjez eu!

Corăbiile fantomă albastre îi urmau, apropiindu-se constant. La început nu le observă. Era conștient doar de un șuierat și de țiuitul ascuțit al vântului, aidoma scrâșnetului de oțel pe nisip, căci era sunetul produs de provele ascuțite ca briciul ale corăbiilor de nisip, hârșâind pe fundul oceanului, cu fanioanele lor roșii și albastre fâlfâind. În lumina azurie, corăbiile erau imagini de un albastru închis, iar bărbații mascați, cu chipuri argintii, cu stele albastre în loc de ochi, cu urechi cizelate din aur; cu obraji de poleială și buze din rubine, bărbați cu brațele încrucișate, urmărindu-i, marțieni.

Una, două, trei, numără Sam. Corăbiile marțiene se apropiau.

— Elma, Elma, nu-i mai pot ține!

Elma nu răspuse și nici nu se ridică de pe locul ei.

Sam trase de opt ori cu pistolul. Una dintre corăbiile de nisip se destrămă, pânzele, bordul de smarald, niturile din bronz, cârma albă ca luna și toate imaginile din ea.

Bărbații mascați, cu toții, se prăvăliră pe nisip și se împrăștiară în flăcări și apoi fum portocaliu.

Însă celelalte corăbii se apropiau.

— Mă prind, Elma! strigă el. Or să mă ucidă!

Azvârli ancora. Zadarnic. Pânzele căzură, pliindu-se, oftând. Corabia se opri. Vântul se opri. Fuga se opri. Marte

rămase nemișcat în vreme ce corăbiile maiestuoase ale marțienilor se apropiară și ezitară deasupra lui.

— Pământene, răsună un glas, venind de undeva de sus.

O mască de argint se mișcă. Buzele din rubine sclipiră de cuvinte.

— Nu am făcut nimic!

Sam privi toate chipurile, o sută la număr, care îl înconjurau. Nu mai rămăseseră mulți marțieni pe Marte – cu totul, o sută, o sută cincizeci. Și cea mai mare parte a lor se găseau acum acolo, în oceanul sec, în corăbiile lor reînviată, lângă orașele moarte, dintre care unul tocmai se prăbușise aidoma unui vas fragil lovit de o piatră. Măștile argintii sclipiră.

— A fost o greșeală, explică el coborând din corabie, cu soția lui prăbușită sub punte, ca o femeie moartă. Am venit pe Marte ca orice om de afaceri cinstit. Am folosit un surplus de materiale de la o rachetă eșuată și mi-am construit cel mai grozav local pe care l-ați văzut vreodată aici, la răspântie... știți unde este. Trebuie să recunoașteți că-i frumoasă. Râse și privi în jur: După aia, a venit marțianul ăla... știu că era prieten de-al vostru. Vă asigur că moartea lui a fost un accident. Nu voiam altceva decât un local care să vândă crenvurști fierbiți, sigurul de pe Marte, primul și cel mai important. Înțelegeți cum vine? Aveam să servesc cei mai grozavi crenvurști, cu sos picant, ceapă și suc de portocale.

Măștile de argint nu se clintiră. Ardeau sub lumina lunii. Ochii galbeni străluceau deasupra lui Sam. Simți cum i se strânge stomacul, cum i se întărește și se face pietroi, își aruncă arma în nisip.

— Mă predau.

— Ridică-ți arma, vorbiră marțienii în cor.

— Ce?

— Pistolul.

O mână înzorzonată flutură de pe copastia unei corăbii albastre.

— Ridică-l. Pune-l bine.

Ridică pistolul, neîncrezător.

— Acum, rosti vocea, întoarce corabia și ia-o spre localul tău.

— Acum?

— Acum, repetă glasul. Nu o să-ți facem nici un rău. Ai fugit înainte de a putea să-ți explicăm. Vino.

Corăbiile cele mari se întoarseră cu ușurința unor raze de lună. Pânzele-aripi fluturară în aer, scoțând un zgomot de bătaie ușoare din palmă. Întorcându-se, măștile scânteiară, incendiind umbrele.

— Elma! Sam se împiedică prin corabie. Scoală-te, Elma. Ne întoarcem.

Era agitat. Aproape că se bâlbâia, ușurat.

— Nu mă vor răni și nici ucide, Elma. Scoală-te, iubito, scoală-te.

— Ce... ce?

Elma clipi încet, privind în jur, în timp ce corabia intră iarăși în vânt, urcă, ca în vis, pe o banchetă și căzu acolo, ca un sac de cartofi, fără să rostească altceva.

Nisipul lunecă pe sub corabie. După o jumătate de oră, se găseau înapoi la răspântie, corăbiile ancorate și toți coborâți din ele.

Conducătorul stătea în fața lui Sam și Elma, cu o mască formată din aramă lustruită: ochii, simple despicături de un albastru închis, gura, o fantă din care cuvintele pluteau în vânt.

— Pregătește-ți localul, spuse vocea. O mână înmănușată în diamante flutură: Pregătește cratițele, prepară mâncărurile și vinurile cele ciudate, căci diseară este, într-adevăr, o seară măreață!

— Adică, făcu Sam, o să mă lăsați să rămân aici?

— Da.

— Nu sunteți furioși pe mine?

Masca era rigidă, sculptată, rece și oarbă.

— Pregătește-ți localul, repetă glasul încet. Și ia asta.

— Ce-i asta?

Sam se încruntă la sulul din foiță argintie pe care, în hieroglife, dansau figuri șerpuitoare.

— Este teritoriul dăruit ție, de la munții de argint până la colinele albastre și de la marea moartă la văile de smarald și piatra-lunii, vorbe conducătorul.

— A-al meu? întrebă Sam stupefiat.

— Al tău.

— O sută de mii de mile de teritoriu?

— Ale tale.

— Ai auzit, Elma?

Elma stătea pe sol, cu spatele rezemat de scheletul din aluminiu al tarabei, ținând ochii închiși.

— Dar de ce, de ce... de ce mi-i dăruieți mie? întrebă Sam, căutând să privească dincolo de fantele ochilor de metal.

— Nu este totul. Uite.

Apărură alte șase suluri. Se citiră denumirile, se anunțară teritoriile.

— Păi, asta înseamnă jumătate din Marte! Sunt proprietarul unei jumătăți din Marte!

Sam scutură sulurile din pumnii săi. Le agită către Elma, sufocându-se de râs.

— Elma, ai auzit?

— Am auzit, răspunse ea privind cerul.

Părea că urmărea ceva. Devenise puțin mai atentă.

— Vă mulțumesc, oh, cât vă mulțumesc, se adresă Sam măștii.

— Diseară este seara cea mare, vorbi masca. Fii pregătit.

— Voi fi. Ce este... o surpriză? Rachetele sosesc mai devreme decât credeam noi, cu o lună mai devreme de pe Pământ? Zece mii de rachete, aducând coloniști, mineri, muncitori și nevestele lor, o sută de mii de oameni? N-o să fie grozav, Elma? Vezi, ți-am spus. Ți-am spus eu că orașul ăla n-o să rămână pe vecie cu o mie de locuitori. Vor mai veni cincizeci de mii, apoi, luna viitoare, încă o sută de mii, iar până la sfârșitul anului, cinci milioane de pământeni. Și eu voi avea singurul local cu crenvurști fierbinți amplasat pe cea mai aglomerată autostradă spre exploatările miniere!

Masca pluti pe vânt.

— Te părăsim. Pregătește-te. Teritoriile sunt ale tale.

Sub vântul lunii, corăbiile străvechi se întoarseră și pluti-ră peste nisipurile mișcătoare aidoma petalelor metalice ale unei flori, aidoma unor pene albastre, ca niște fluturi azurii, imenși și tăcuți, măștile sclipind și scânteind până ce ultima lucire, ultima culoare se pierdu printre coline.

— Elma, de ce au făcut-o? De ce nu m-au ucis? Ei nu știau? Ce s-a întâmplat cu ei? Elma, tu înțelegi? O scutură de umeri: Sunt proprietarul unei jumătăți din Marte!

Femeia privea cerul nopții, așteptând.

— Haide, spuse el. Trebuie să pregătim totul. Să punem crenvurștii la fiert, chiflele la încălzit, să gătim sosul picant, să curățim și tocăm ceapa, să căutăm mirodeniile, să punem șervețelele și să facem curățenie! Hei!

Făcu câțiva pași de dans, pocnindu-și călcâiele.

— Măi băieți, ce bucurie; da, dom'le, e grozav, cântă el fals. Asta-i ziua mea băftoasă!

Puse crenvurștii la fiert, tăie chiflele, tocă ceapa; totul într-o frenezie.

— Gândește-te, marțianu' ăla zicea de-o surpriză. Asta poate însemna un sigur lucru, Elma. Sutele alea de mii de oameni venind înainte de termen, în seara asta, dintre toate serile! O să fim asaltați. Zile întregi o să muncim peste program, cu atâția turiști fâțâindu-se de colo-colo. Ia gândește-te, ce de bani, Elma!

Ieși și se uită la cer. Nu văzu nimic.

— Poate chiar peste un minut, rosti el inhalând recunoscător aerul rece, ridicând brațele și bătându-se cu pumnii în piept. Ah!

Elma nu spuse nimic. Curăța, tăcută, cartofi pentru ca să-i prăjească, uitându-se mereu spre cer.

— Sam, vorbi ea după o jumătate de oră. Uită-te.

El privi și văzu.

Pământul.

Răsărea plin și verde, ca o piatră prețioasă, deasupra dealurilor.

— Bunul și bătrânul Pământ, șopti el cu dragoste. Bunul, bătrânul și minunatul Pământ. Trimite-mi flămânzii tăi. Ceva, ceva... cum era poezia aia? Trimite-mi înfometaii tăi, bătrâne Pământ. Aici e Sam Parkhill, cu crenvurștii fierți, sosul făcut, totul curat bec. Haide, Pământule, trimite-mi rachetele tale!

Ieși afară, ca să-și privească localul. Stătea acolo, perfect, aidoma unui ou proaspăt, lăsat pe fundul oceanului sec, singurul nucleu de lumină și căldură peste sute de mii de pustiu. Era ca o inimă bătând singuratică într-un trup mare și întunecat. Se simți mișcat de atâta mândrie și-i privi cu ochi umezi.

— Zău dacă nu te face să te simți umil, rosti el printre aromele de bucătărie, de cârnați, chifle și unt: Haide, invită el stelele de pe cer. Care-i primul client?

— Sam, spuse Elma.

Pe cerul întunecat, Pământul se transformă.

Luă foc.

O parte din el păru că se fărâmițează într-un milion de bucăți, de parcă explodase un mozaic gigantic. Vreme de un minut, străluci cu un foc necurat, de trei ori mărimea normală, apoi se micșoră.

— Ce-a fost asta? privi Sam focul cel verde din cer.

— Pământul, răspunse Elina încleștându-și mâinile.

— Nu poate fi Pământul, nu e Pământul! Nu, nu, ăla nu-i Pământul! Nu poate să fie.

— Adică acum nu mai este Pământul? îl privi Elma. Da, acela nu mai este Pământul. Nu, nu este; asta voiai să spui?

— Nu mai e Pământul... oh, nu, *nu se poate*, gemu el.

Rămase pe loc, cu brațele atârându-i pe lângă trup, cu gura deschisă, ochii largi și opaci, neclintit.

— Sam, îl strigă ea și, pentru prima dată de zile întregi, ochii îi erau strălucitori: Sam?

Bărbatul ridică ochii către cer.

— Ei? făcu ea.

Privi în jur, în tăcere. Apoi, brusc, își pocni brațul cu un prosop ud.

— Mai aprinde becuri, dă drumul la muzică și deschide ușile. O să mai vină un transport de clienți, peste un milion de ani. Trebuie să fim pregătiți, da, dom'le.

Sam nu se clinti.

— Ce loc bun pentru un local, urmă femeia. Se întinse, luă o scobitoare dintr-un borcan și o puse între dinți. Să-ți zic un secretel, Sam, șopti ea aplecându-se înainte. Țsta cred că o să fie un sezon mort.

Noiembrie 2005: PÂNDARII

În noaptea aceea, ieșiră cu toți și priviră cerul. Își părăsiră cinele, băile sau gătitul pentru spectacol, ieșiră pe verandele lor nu-chiar-atât-de-noi și priviră steaua cea verde care era Pământul acum. Era un gest fără efort conștient, o făcură cu toții, încercând să înțeleagă știrile auzite la radio, cu un moment înainte. Acolo era Pământul și războiul care se apropia, precum și sute de mii de mame sau bunici, tați sau frați, mătuși, unchi sau veri. Stăteau pe verande și se străduiau să creadă în existența Pământului, cam tot așa cum, odată, se străduiseră să creadă în existența lui Marte; era reversul problemei. Din punctul de vedere al tuturor intențiilor și țelurilor, Pământul era ca și mort; plecaseră de trei, patru ani de pe el. Spațiul era un anesteziec, șaptezeci de milioane de mile te amorțeau, îți adormeau memoria, depopulau Pământul, ștergeau trecutul și permiteau, astfel, oamenilor să-și vadă de treburile. Acum însă, în seara aceea, morții înviau, Pământul era locuit iarăși, amintirile se trezeau, un milion de nume erau rostite: Ce făcea cutare-și-cutare în seara asta, pe Pământ? Ce făcea ăla, sau ăla? Oamenii de pe verande se priviră unii pe ceilalți cu coada ochiului?

La ora nouă, Pământul păru că explodează, luă foc și arse.

Oamenii de pe verande ridicară palmele, încercând parcă să stingă focul.

Așteptară.

Până la miezul nopții, focul se stinse. Pământul continua să se afle acolo. De pe verande se ridică un suspin, ca vântul toamnei.

— N-am auzit de mult vești de la Harry.

— E sănătos.

— Ar trebui să-i trimitem un mesaj mamei.

- N-a pățit nimic.
- *Oare?*
- Ei, nu-ți mai face griji.
- Chiar crezi că n-a pățit nimic?
- Bineînțeles, bineînțeles; hai la culcare.

Nu se clinti însă nimeni. Farfuriile sleite fură duse pe pe-luze și așezate pe mese pliante, și oamenii ciuguliră încet din ele până ce ora două și mesajul sunet-lumină fulgeră de pe Pământ. Puteau citi sclipirile în codul Morse, care pâlpâiau ca un licurici îndepărtat:

CONTINENTUL AUSTRALIAN PULVERIZAT ÎN EXPLOZIE
PREMATURĂ A STOCULUI DE ARME ATOMICE. LOS ANGELES
ȘI LONDRA BOMBARDATE. RĂZBOI. VENIȚI ACASĂ. VENIȚI
ACASĂ. VENIȚI ACASĂ.

Se ridicară de la mesele lor.

VENIȚI ACASĂ. VENIȚI ACASĂ. VENIȚI ACASĂ.

— Ați mai primit anul ăsta vești de la fratele vostru, Ted?

— Știi doar. Cu taxele de cinci dolari scrisoarea, nu scriem prea mult.

VENIȚI ACASĂ.

— Mă gândeam la Jane; o ții minte pe Jane, surioara mea mai mică?

VENIȚI ACASĂ.

La ora trei, în dimineața geroasă, proprietarul prăvăliei de valize ridică privirea. Pe stradă venea o mulțime de oameni.

— Am ținut special deschis până acum. Ce doriți, domnule?

Până în zori, vânduse toate geamantanele.

Decembrie 2005: ORAȘELE TĂCUTE

Pe țărmul oceanului marțian secăt se afla un orășel alb și lacul. Orășelul era pustiu. Nimeni nu îl străbătea. În prăvălii, lumini singuratece ardeau toată ziua. Ușile magazinelor erau deschise, de parcă oamenii fugiseră fără să folosească cheile. Reviste, aduse cu o lună înainte de pe Pământ, în racheta argintie, fâlfâiau, neatînse, îngălbenindu-se, pe rafturi din sârmă, în fața chioșcurilor tăcute.

Orășelul era mort. Paturile sale erau goale și reci. Singurul zgomot era bâzâitul cablurilor de tensiune și al dinamurilor, încă vii, prin ele însele. Apa curgea în băi uitate, se revărsa în saloane, pe verande, apoi mai jos prin grădinițe, hrănind flori neglijate. În sălile de spectacole, întunecoase, guma de mestecat de sub multe scaune începu să se întărească, purtând încă în ea amprente de dinți.

Dincolo de orășel se găsea un rachetoport. Puteai încă simți mirosul aspru, de pârlit, în locul unde ultima rachetă decolase către Pământ. Dacă puneai o fisă în lunetă și o îndreptai spre Pământ, puteai avea șansa de a vedea războiul cel mare de acolo. Poate reușeai să vezi explozia New Yorkului. Poate zăreai Londra, acoperită cu un soi nou de ceață. Poate că așa se putea înțelege de ce se abandonase orășelul acela marțian. Cât de rapidă fusese evacuarea? Intră în orice prăvălie și apăsă pe clapa DESCHIS. Sertarele caselor de bani țâșnesc, strălucitoare și zăngănind de monezi. Războiul acela de pe Pământ trebuie să fi fost tare rău...

Pe bulevardele pustii ale orășelului, fluierând încet, șutând concentrat într-o cutie de conserve, mergea un bărbat înalt și zvelt. Ochii îi străluceau cu o privire întunecată și potolită, de singurătate. Își mișcă mâinile osoase prin buzunare, zornăind fise noi. Din când în când, azvârlea câte o fisă pe jos.

Râdea atunci, reținut, și își continua drumul, semănând peste tot monezi lucitoare.

Se numea Waltter Gripp. Avea o extracție minieră și o colibă, hăt departe, printre colinele albastre și, la fiecare două săptămâni, venea la oraș ca să-și caute o femeie inteligentă și liniștită cu care să se însoare. De-a lungul anilor, revenise mereu la colibă, singur și dezamăgit. Cu o săptămână în urmă, sosind în orășel, îl găsisese pustiu!

Fusese atât de surprins în ziua aceea, încât fugise într-un local cu delicatețe, deschisese ușa camării și comandase un sandviș triplu cu friptură.

— Vineee! răcnise tot el, cu un șervet pe braț. Scoase friptură și pâine coaptă cu o zi înainte, pusese o masă, se invitase să ia loc, și mănca până când trebui să plece și să caute o farmacie, unde ceru un bicarbonat. Farmacistul, un tip pe nume Walter Gripp, fu uluitor de serviabil și îi pregăti imediat unul efervescent.

Își ticsi buzunarele cu bani, tot ce a putut să găsească, încărcă un camion de jucărie cu bancnote de zece dolari și străbătu întregul orășel. Când ajunse la periferie, își dădu brusc seama cât de prost era. Nu avea nevoie de bani. Duse înapoi bancnotele, scoase din propriul său portofel un dolar, ca să plătească sandvișurile, îi dădu drumul în casa de bani a localului, și adăugă un bacșiș.

În seara aceea se bucură de o baie turcească fierbinte, un fileu în sânge cu garnitură de ciuperci, sherry sec, de import, și căpșuni flambate. Își găsi un costum nou, din lână bleumarin, și o pălărie gri, ce se balansa straniu pe capul său alungit. Băgă fise într-un tonomat care cânta „Vechea mea gașcă”. Umplu cu fise vreo douăzeci de tonomate, prin tot orășelul. Străzile pustii și noaptea răsunau de acordurile triste ale cântecului, în timp ce el mergea, înalt, zvelt și singur, cu pantofii lui noi bocănind puțin, strângând pumnii reci în buzunare.

Astea avuseseră însă loc cu o săptămână în urmă. Dormea într-o casă bună de pe Bulevardul Marde, se deștepta diminețile la ora nouă, făcea baie și rătăcea prin oraș după șuncă și ouă. Nu trecea nici o dimineață fără să dezghețe o tonă de carne, legume și prăjituri cu cremă de lămâie, destul ca să dureze zece ani, până când rachetele aveau să se întoarcă de pe Pământ, dacă aveau să se mai întoarcă vreodată.

Acum, se plimba de colo-colo, privind femeile manechine din vitrinele colorate, roze și frumoase. Pentru prima dată, simți cât de mort era orașul. Bău o halbă de bere și suspină încet:

— Da, sunt complet *singur*.

Intră în Elite Theater ca să-și proiecteze un film, ca să uite de singurătate. Sala era cavernoasă, goală, ca un cavou cu fantome târându-se negre și cenușii pe ecranul imens. Înfiorându-se, ieși din locul acela bântuit.

Hotărât să se întoarcă acasă, tocmai parcurgea o stradă laterală, aproape în fugă, atunci când auzi telefonul.

Ascultă.

— În casa cuiva sună telefonul.

— Cineva trebuie să răspundă la telefon, reflectă el.

Se așează pe trotuar, într-o doară, ca să-și scoată o pietricică din pantof.

— Cineva! răcni el, sărind în sus. Eu! Dumnezeuule, ce m-a apucat!

Se întoarce. Care era casa? Acea!

Traversă în goană peluza, sui treptele, intră în casă, parcurse un coridor întunecat.

Smulse receptorul.

— Alo! zbieră el.

Zzzzzzzzz.

— Alo, alo!

La capătul celălalt al firului se auzea tonul.

— Alo! mai urlă o dată și trânti receptorul. Idiotule! Stă-teai pe trotuar, tâmpitule! Oh, prostul dracului!

Strânse telefonul din răspuțeri.

— Haide, mai sună o dată! Hai!

Nu se gândise niciodată că pe Marte ar mai fi putut rămâne și alți oameni. Nu văzuse pe nimeni pe toată săptămâna. Se gândise că și celelalte orașe erau la fel de pustii.

Acum, privind telefonul cel mic, negru și teribil, se cutremură. Sistemele telefonice interurbane legau toate orașele de pe Marte. Din care dintre cele treizeci de orașe venise apelul?

Nu știa.

Așteptă. Intră în bucătăria străină, găsi niște afine congelate și le mănă nervos.

— Nu era nimeni la celălalt capăt al firului, mormăi el. Poate că, pe undeva, s-a făcut un scurtcircuit și telefonul a sunat singur.

Dar, nu auzise oare un păcănit, ceea ce însemna că, undeva, departe, cineva pusese receptorul în furcă?

Rămase toată noaptea acolo.

— Nu din cauza telefonului, își spuse el. Pur și simplu, n-am ceva mai bun de făcut.

Ascultă ceasul ticăind.

— Ea nu o să mai telefoneze. Nu o să mai sune la un număr care nu a răspuns. Probabil că, chiar acum, telefonează altor case din oraș! Și eu stau... Ia stai! izbucni el în râs. De ce am spus „ea”?

Clipi.

— Putea foarte bine să fie un „el”, nu?

Inima își încetini bătăile. Se simți înfrigurat și stors.

Dorea foarte mult să fi fost o „ea”.

Ieși din casă și se opri în mijlocul străzii, în zorii zilei.

Ascultă. Nici un sunet. Nici o pasăre. Nici o mașină. Doar bătăile inimii sale. Bătaie, pauză, iarăși bătaie. Îl durea capul de atâta concentrare. Vântul adia încet, oh, atât de încet, fluturându-i haina.

— Șșș, șopti el. Ascultă.

Parcurse lent un cerc, întorcând capul de la o casă la alta.

O să mai telefoneze și la alte numere, se gândi el. Trebuie să fie o femeie. De ce? Numai o femeie ar fi dat telefoane. Un bărbat nu. Un bărbat e independent. Eu am telefonat cuiva? Nu! Nici nu m-am gândit la așa ceva. Trebuie să fie o femeie. Trebuie să fie, ce Dumnezeu!

Ascultă.

Undeva, departe, sub stele, sună un telefon.

Alergă. Se opri să asculte. Țârâitul, încetisor. Alergă mai departe. Mai tare. Apucă pe o străduță. Și mai tare! Trecu de șase case, alte șase. Mai tare! Alese o clădire, dar ușa era încuiată.

Telefonul suna înăuntru.

— Fir-ai a dracu!

Smuci de clanță.

Telefonul suna.

Azvârli în fereastră cu un scaun de pe verandă, și sări înăuntru după el.

Telefonul amuți înainte ca să-l atingă.

Se împletici prin casă, sparse oglinzi, sfâșie perdele și lovi cu picioarele în aragazul din bucătărie.

În cele din urmă, epuizat, luă cartea de telefoane ce conținea toate aparatele de pe Marte. Cincizeci de mii de nume.

Începu cu numărul unu.

Amlia Ames. Formă numărul ei din Noul Cicago, la o sută de mile peste oceanul cel sec.

Nici un răspuns.

Numărul doi locuia în Noul New York, la cinci mii de mile dincolo de munții albaștri.

Nici un răspuns.

Îl formă pe al treilea, al patrulea, al cincilea, al șaselea, al șaptelea, al optulea, cu degetele tremurânde, incapabile să mai strângă de receptor.

— Alo? răspunse vocea unei femei.

— Alo, oh, Dumnezeuule, alo! răcni Walter.

— Aceasta este o înregistrare, recită glasul femeii. Doamna Helen Arasumian nu este acasă. Doriți să-i lăsați un mesaj pe bandă magnetică, ca să vă poată suna când revine? Alo? Aceasta este o înregistrare. Doamna Helen Arasumian nu este acasă. Doriți să-i lăsați un mesaj...

Bărbatul închise telefonul.

Rămase, cu buzele tremurând.

După ce se mai gândi puțin, formă încă o dată numărul.

— Când doamna Helen Arasumian se întoarce, rosti el, spuneți-i să se ducă dracului.

Telefonă la centralele telefonice din Joncțiunea Marte, Noul Boston, Arcadia și Roosevelt City, apreciind că erau locurile cele mai logice din care se putea telefona; apoi telefonă la primăriile locale și la alte instituții publice din fiecare oraș. Sună la cele mai bune hoteluri. Orice femeie apreciază luxul.

Brusc, se opri, pocni din palme și râse. Bineînțeles! Căută în cartea de telefoane și formă un număr interurban, la cel mai mare coafor din Noul Texas City. Dacă exista vreun loc pe unde să se învârtă o femeie, punându-și creme pe față și

stând sub o cască, acela nu putea fi decât un coafor sclipitor, capitonat în catifea!

Telefonul sună. La celălalt capăt al firului, cineva ridică receptorul.

— Alo! se auzi vocea unei femei.

— Dacă acolo e o înregistrare, anunță Walter Gripp, vin și fac totul praf.

— Aceasta nu e o înregistrare, răspunse glasul de femeie.

Alo! Oh, alo, există un om viu! Unde ești? chicoti ea încântată.

Walter fu gata să se prăbușească.

— Tu!

Se ridică tremurând, cu coții scânteind.

— Dumnezeule, ce noroc! Cum te cheamă?

— Genevieve Selsor! Oh, începu ea să plângă, ce fericită sunt să te aud, indiferent cine ai fi!

— Walter Gripp!

— Walter, alo, Walter!

— Alo, Genevieve!

— Walter. E un nume așa frumos. Walter, Walter!

— Mulțumesc.

— Walter, unde ești?

Vocea ei era blândă, dulce și educată. Bărbatul apăsă receptorul de ureche ca să-i audă șoaptele alinătoare. Simțea cum plutește deasupra podelei. Obrajii îi ardeau.

— Sunt în Marlin Village, răspunse el. Am...

Zzzzz.

— Alo?

Zzzzz.

Păcăni în furcă. Nimic.

Undeva, vântul doborâse un stâlp telefonic. Genevieve Selsor dispăruse pe cât de repede apăruse.

Formă iarăși numărul, însă telefonul nu mai suna.

— Oricum, știu unde să o găsesc.

Ieși în fugă din casă. Soarele tocmai se înălța, pe când el scoase automobilul din garajul străin, îi umplu bancheta din spate cu alimente din bucătărie și porni pe autostradă cu o sută treizeci de kilometri la oră, îndreptându-se către Noul Texas City.

O mie șase sute de kilometri, își spuse. Genevieve Selsor, stai calmă, o să auzi în curând de mine!

Claxonă din răsputeri la fiecare cot al autostrăzii.

La asfințit, după o zi imposibilă de condus, trase pe margine, își azvârli pantofii strâmți, se întinse pe banchetă și coborî pălăria cea gri peste ochii săi obosiți. Răsuflarea îi deveni înceată și regulată. Vântul sufla, iar stelele străluceau blânde deasupra lui în noul amurg. Munții marțieni se ridicau de jur împrejur, bătrâni, de milioane de ani. Lumina stelelor scânteia pe turlile unui orașel marțian, nu mai mare decât un joc de șah, cocoțat în colinele albastre.

Bărbatul zăcea pe jumătate între vis și trezie. Șopti. *Genevieve. Oh, Genevieve, dulce Genevieve*, fredonă el încet, *anii pot veni, anii pot pleca. Dar Genevieve, dulce Genevieve...* Simțea o căldură prin el. Auzi oftând vocea ei blândă, răcoroasă și dulce. *Alo, oh, alo, Waller! Aceasta nu e o înregistrare. Unde ești, Walter, unde ești?*

Suspină și întinse un braț ca să o atingă sub lumina stelelor. Pletele lungi și negre fluturând în vânt; era minunată. Și buzele ca murele roșii. Obrajii, trandafiri umezi, proaspăt cu-leși. Și trupul, ca o ceață limpede și diafană, în timp ce glasul ei blând, răcoros și dulce îi murmură din nou cuvintele cântecului celui vechi și trist *Oh, Genevieve, dulce Genevieve, anii pot veni, anii pot pleca...*

Adormi.

Ajunse în Noul Texas City la miezul nopții.

Opri înaintea coaforului Deluxe, strigând.

Se aștepta ca ea să alerge afară, numai parfum, numai râs.

Nu se întâmplă nimic.

— A adormit.

Se îndrepta către ușă.

— Am venit! strigă el. Hei, Genevieve!

Orașul dormea în liniștea lunilor duble. Undeva, vântul flutură prelată unei marchize.

Deschise larg ușile din sticlă și păși înăuntru.

— Hei! Râse stânjenit: Nu te piti! Știu că ești aici!

Căută în flecare separeu.

Găsi pe jos o batistă micuță. Mirosea atât de minunat încât îl amuți.

— Genevieve, șopti el.

Șofă pe străzile pustii, însă nu zări nimic.

— Dacă e o glumă...

Încetini.

— Stai puțin. Convorbirea s-a întrerupt. Poate că, în timp ce eu veneam încoace, ea conducea spre Martin Village! Posibil că a luat-o pe vechea Șosea a Oceanului. Peste zi nu ne-am întâlnit. De unde să știe că o să vin după ea? Nu i-am spus nimic. Și, când telefonul a murit, a fost atât de speriată încât s-a grăbit spre Martin Village, ca să mă caute! Iar eu sunt aici, Doamne, ce tâmpit *sunt!*

Claxonând strident, țâșni din oraș.

Conduse toată noaptea. Dar, își spuse, dacă nu este în Martin Village, când o să ajung?

Nici nu trebuia să se gândească la așa ceva: *Trebuia* să fie acolo. Iar el avea să alege, să o îmbrățișeze și poate chiar să o sărute, o dată, pe buze.

Genevieve, dulce Genevieve fluieră el, apăsând accelerația până la o sută șazeci de kilometri pe oră.

În zori. Martin Village era scufundat în liniște. Lumini galbene mai ardeau încă în câteva magazine, și un tonomat, care cântase neîntrerupt vreme de o sută de ore, cedă în cele din urmă, într-un pâraie de scânteii, făcând tăcere totală. Soarele încălzea străzile și cerul pustiu și rece.

Walter coti pe Strada Mare, cu farurile încă aprinse, claxonând mereu, de șase ori la o intersecție, de șase ori la următoarea. Cercetă atent firmele. Chipul îi era palid și obosit, iar palmele îi alunecau pe volanul asudat.

— Genevieve! strigă el pe strada pustie.

Ușa unui coafor se deschise.

— Genevieve!

Opri mașină.

Genevieve Selsor stătea în ușa deschisă a coaforului, pe când el traversă în goană strada. Ținea în brațe o cutie desfăcută cu bomboane de ciocolată. Degetele ei, mângâind cutia, erau dolofane și albicioase. Fața ei, când păși în lumină, era rotundă și puhavă, iar ochii erau ca două ouă ochiuri imense înfipite într-o oală de cocă albă. Avea picioarele aidoma unor trunchiuri de copac și pășea cu un legănat nesigur.

Părul ei avea o culoare indefinită de castaniu și părea că fusese făcut și refăcut drept cuib de păsări. Nu avea buze deloc și compensase situația desenându-și o gură mare și unso-roasă, care, când se căsca încântată, când se închidea, brusc speriată. Își pensase sprâncenele, transformându-le în două linii subțiri.

Walter se opri. Zâmbetul i se topi. Rămase privind-o.

Ea lăsa cutia de bomboane să cadă pe trotuar.

— Tu ești... Genevieve Selsor?

Urechile îi țiuiau.

— Tu ești Walter Griff? îl întrebă ea.

— Gripp.

— Gripp, se corectă femeia.

— Bună, rosti el pierit.

— Bună, îi întinse ea mâna.

Degetele îi erau lipite de ciocolată.

★

— Mda, făcu Walter Gripp.

— Ce, întrebă Genevieve Selsor.

— Am zis „Mda”.

— Aha.

Era nouă seara. Petrecuseră ziua în picnic, iar pentru cină el pregătise un filet mignon care nu-i plăcuse ei, deoarece era prea crud, așa încât el îl mai puse la foc și ieși prea înăbușit, sau ars, sau așa ceva. El râsese și spusese:

— Să vedem un film!

Ea încuviințase și pusese degetele cu ciocolată pe brațul lui. Dorea însă să vadă un film cu Clark Gable, vechi de cincizeci de ani.

— Nu e mortal? chicotise Genevieve. *Nu?*

Filmul se sfârșise.

— Mai pune-l o dată, îl rugase ea.

— Încă o dată?

— Da.

Când Walter reveni din cabina de proiecție, ea i se cuibări în brațe, băgându-și labele peste tot.

— Nu ești tocmai ceea ce așteptam, dar ești drăguț, îl acceptă ea.

— Mulțumesc, își înghiți bărbatul un nod.

— Ah, Gable ăsta, oftă ea și îl pișcă de picior.

— Au, exclamă el.

După film, plecaseră să facă cumpărături pe străzile tăcute. Ea sparse o vitrină și îmbracă rochia cea mai strălucitoare pe care o putuse găsi. După ce își turnă și o sticlă de parfum în cap, semăna cu un caniche înecat.

— Câți ani ai? o întrebă Walter.

— Ghici.

Picurând toată, îl trăgea de mână pe stradă.

— Vreo treizeci.

— Ei bine, anunță ea răspicat, n-am decât douăzeci și șapte, așa să știi!

— Uite încă o cofetărie. Zău, de când a explodat totul, am dus viața lui Reilly. Nu i-a iubit niciodată pe ai mei, erau niște proști. Au plecat spre Pământ acum două luni. Eu trebuia să-i urmez cu prima rachetă, dar am rămas; știi de ce?

— De ce?

— Pentru că toți râdeau de mine. Am rămas aici, unde pot să-mi torn parfum toată ziua, să beau zece mii de siropuri și să mănânc bomboane, fără să-i aud pe toți zicând: „Oh, aia are prea multe calorii!” Uite așa!

— Uite așa, strânse Walter din ochi.

— S-a făcut târziu, îl privi ea.

— Da.

— Sunt obosită.

— Ciudat. Eu sunt perfect treaz.

— Oh, făcu femeia.

— Eu aș sta treaz toată noaptea. Auzi, la „Mike’s” au niște discuri bune. Haide, ți le pune eu.

— Sunt obosită, îl fixă ca cu ochi strălucitori și vicleni.

— Iar eu sunt foarte treaz. Curios.

— Haide înapoi la coafor, spuse femeia. Vreau să-ți arăt ceva.

Îl conduse prin ușa de sticlă, până la o cutie mare și albă.

— Când am venit din Texas City, rosti ea, am adus-o cu mine.

Dezlegă panglica roz.

— Mi-am spus: Deci, am rămas singura femeie de pe Marte, el e ultimul bărbat, și, ei bine...

Ridică capacul și desfăcu straturile de hârtie creponată, roz și foșnind. O mângâie.

— Uite.

Walter Gripp privi fix.

— Ce-i asta? întrebă el, începând să tremure.

— Nu știi, prostituțule? Dantelă, albă, fină, și tot ce trebuie.

— Nu, nu știu ce este.

— E o rochie de nuntă, prostituțule!

— Da? i se strânse vocea.

Închise ochii. Glasul ei continua să fie blând, suav și răcoros, așa cum fusese la telefon. Dar, când deschise ochii și o privi...

Se retrase un pas.

— Ce drăguță, făcu el.

— Nu?

— Genevieve, privi el spre ușă.

— Da?

— Genevieve, trebuie să-ți spun ceva.

— Da?

Femeia pluti către el, cu mirosul parfumului greu în jurul chipului ei alb și rotund.

— Vreau să ți spun..., începu Walter.

— Da?

— La revedere!

Țâșni pe ușă și sări în mașină înainte ca ea să înceapă să țipe.

Femeia alergă și rămase pe trotuar, privindu-l.

— Walter Griff, întoarce-te aici! se tângui ea, fluturându-și brațele.

— Gripp, o corectă el.

— Gripp!

Mașina urui pe străzile tăcute, indiferentă la țipetele și bocetele ei. Fumul din eșapament fâlfâi rochia albă, pe care o crâmpoți în mâinile ei grăsulii, stelele sclipiră puternic și mașina dispăru în deșert, și de acolo în beznă.

Vreme de trei zile și nopți, șofă încontinuu. O dată i se păru că vede o mașină urmărindu-l. Îl cuprinse un tremur ciudat și apucă pe altă șosea, traversând pustiul lumii marțiene, dincolo de orașele moarte, conduse mereu o săptămână și încă o zi, până puse cincisprezece mii de kilometri între el și Marlin Village. Atunci, opri într-un oraș mic, numit

Holtville Springs, unde există câteva prăvălioare pe care le putea ilumina noaptea, și restaurante unde să comande meniuri. De atunci, trăiește acolo, cu două congelatoare imense ticsite cu alimente care să-i țină pentru o sută de ani, și suficiente țigări pentru zece mii de zile, și un pat bun cu o saltea moale.

Iar atunci când, uneori, de-a lungul anilor, telefonul sună... el nu răspunde.

Aprilie 2026: ANII CEI LUNGI

Când vântul venea dinspre cer, el și mica lui familie stăteau în locuința din piatră și își încălzeau mâinile la un foc de vreascuri. Vântul înspuma apele canalului și aproape că scutura stelele de pe cer, însă domnul Hathaway rămânea liniștit și vorbea cu soția sa, iar soția îi răspundea, apoi vorbea cu cele două fiice și fiul său despre zilele cele mai vechi de pe Pământ, iar ei răspundeau prompt.

Era al douăzecilea an de după Marele Război. Marte era o planetă-cavou. Problema dacă și Pământul era la fel ocaziona multe dezbateri tăcute pentru Hathaway și familia lui, în lungile nopți marțiene.

În seara aceea, una dintre furtunile de nisip violente se abătuse deasupra șesurilor marțiene, răbufnind prin orașele vechi și smulgând pereții din plastic ai orașului mai nou, american, care se topea, pustiu, în nisip.

Furtuna se potolise. Hathaway ieși afară și privi. Pământul arzând verde pe cerul senin. Întinse mâna în sus, ca și cum ar fi încercat să regleze un bec slăbit de pe plafonul unei încăperi întunecoase. Privi peste fundul mării, de multă vreme pustiit. Nu mai există nici o ființă vie pe toată planeta, se gândi el. Doar eu. Și „ei”. Privi peste umăr în coliba din piatră.

Ce se întâmpla în clipa aceea pe Pământ? Nu zărise nici un semn vizibil de schimbare a aspectului Pământului prin luneta lui de treizeci de inci. Eh, își spuse, dacă sunt precaut, mai rezist douăzeci de ani. Cineva poate să apară. Fie de peste oceanele secate, fie din spațiu, într-o rachetă, pe o dâră de flacăra roșie.

— Mă duc să mă plimb, rosti el spre colibă.

— Bine, se auzi glasul soției sale.

Păși atent printre ruine. „Made în New York” citi, în trecere, pe o bucată de metal. „Toate obiectele de pe Pământ vor dispărea cu mult înaintea vechilor orașe marțiene”. Privi către orașul vechi de cincizeci de veacuri care se întindea între munții albaștri.

Ajunse la un cimitir marțian singuratic, un șir de pietre mici, hexagonale, pe o colină măturată de vânt.

Rămase privind patru morminte, purtând cruci grosolane din lemn cu nume pe ele. Lacrimile nu îi veniră în ochi. Seca-seră de mult timp.

— Mă iertați pentru ce am făcut? întrebă el crucile. Eram tare singur. Înțelegeți, nu?

Reveni la coliba de piatră și iarăși, înainte de a intra, duse palma la ochi și cercetă cerul întunecat.

— Aștepți și aștepți, și te uiți, rosti el, și poate că într-o noapte...

Pe cer se zărea o flăcăruie roșie.

Bărbatul se îndepărtă de lumina ce răzbătea din colibă.

— ... și te mai uiți *o dată*, șopti el.

Flăcăruia cea roșie era tot acolo.

— Azi noapte nu era, murmură el.

Se împletici și căzu, se ridică, alergă înapoia colibei, roti telescopul și-l aținti către cer.

După un minut, după ce privise atent și concentrat, apărură în pragul scund al colibei. Soția, cele două fiice și fiul întoarseră capetele spre el. În cele din urmă, reuși să vorbească.

— Vești bune. Am privit cerul. Vine o rachetă să ne ducă pe toți acasă. Sosește mâine în zori.

Își lăsă capul în palme și începu să plângă încet.

În aceeași noapte, la ora trei, incendie ceea ce mai rămăsese din Noul New York.

Luă o torță, intră în orașul de plastic și atinse ici și colo pereții, cu flacăra. Orașul bubui în valuri de căldură și lumină. Era o milă pătrată strălucind intens, îndeajuns ca să poată fi zărită din spațiu. Avea să cheme jos racheta, la domnul Hathaway și familia lui.

Cu inima bătându-i repede și dureros, reveni la colibă.

— Vedeți? Ridică în lumină o sticlă prăfuită. Vin, pe care l-am păstrat special pentru noaptea asta. Știam că, într-o bună zi, cineva are să ne găsească! Să bem și să sărbătorim!

Umplu cinci pahare.

— A trecut mult timp, rosti el cu gravitate, privind în bă-
utură. Țineți minte ziua când a început războiul? Acum do-
uăzeci de ani și șapte luni. Și toate rachetele au fost reche-
mate acasă de pe Marte. Iar tu, eu și copiii eram prin munți,
făcând arheologie, cercetând metodele chirurgicale străvechi
ale marțienilor. Am gonit cu caii, gata să-i omorâm, țineți
minte? Am ajuns însă aici, în oraș, cu o săptămână prea târ-
ziu. Plecaseră cu toții. America fusese distrusă, rachetele ple-
caseră fără să-i mai aștepte pe întârziați, vă amintiți, vă amin-
tiți? Și s-a dovedit că noi am fost *singurii* întârziați! Doamne,
Doamne, cum se scurg anii. N-aș fi rezistat fără tine aici, fără
voi toți. M-aș fi sinucis. Cu voi însă, așteptarea a meritat. Să
bem pentru noi.

Ridică paharul.

— Și pentru lunga noastră așteptare laolaltă.

Bău.

Soția, cele două fiice și fiul duseră paharele la gură.

Vinul curse pe toate cele patru bărbii.

Dimineața, orașul răspândea fulgi mari, negri și moi peste
fundul oceanului. Incendiul se stinsese, dar își slujise scopul;
pala cea roșie pe cer se lăți.

Din coliba de piatră se simțea mirosul îmbietor de pâine
proaspăt coaptă. Când Hathaway intră, soția lui stătea la ma-
să și tăia pâinea în felii. Cele două fiice măturau încetișor po-
deaua goală de piatră cu târnuri de nuiel, iar băiatul lustruia
argintăria.

— O să le pregătim o masă pe cinste, râse Hathaway. Pu-
neți- vă hainele cele mai bune!

Traversă iute teritoriul până la magazia metalică cea ma-
re. Înăuntru se găseau frigiderul și motorul electric pe care le
reparase și refăcuse de-a lungul anilor cu degetele sale mici,
nervoase și eficiente, așa cum mai reparase și ceasuri, tele-
foane și magnetofone, în clipele sale libere. Magazia era tic-
sită cu obiecte construite de el, mecanisme lipsite de simțuri
ale căror funcții reprezentau un mister chiar și pentru el, în
clipa aceea, când le privea.

Scoase din congelator cutii de mazăre și căpșuni, vechi de douăzeci de ani. Lazăre, învie, se gândi el, trăgând de un pui înghețat.

Când racheta coborî pe sol, aerul era plin de aromele bucătăriei.

Hathaway alergă ca un băiat în josul pantei. Se opri o dată, datorită unei dureri bruște în piept. Se așează pe un bolovan ca să-și tragă răsuflarea, apoi fugi până jos, fără pauză.

Se opri în aerul încins de racheta înfierbântată. Se deschise un chepeng. Un bărbat privi afară.

Hathaway puse palma streășină și, în cele din urmă, rosti:

— Comandantul Wilder!

— Cine ești? Întrebă comandantul?

Sări jos și-l privi pe bătrân. Apoi întinse mâna.

— Dumnezeu, e Hathaway!

— Exact.

Se uitară unul la celălalt.

— Hathaway, din fostul meu echipaj, din Expediția a Patra.

— A trecut mult de atunci, comandante.

— Prea mult. Mă bucur că te văd.

— Sunt bătrân, spuse simplu Hathaway.

— Nici eu nu mai sunt tânăr. De douăzeci de ani umblu pe Jupiter, Saturn și Neptun.

— Am auzit că special v-au avansat, ca să nu vă amestecați în politica colonială de aici, de pe Marte. Bătrânul privi în jur: Ați lipsit atâta vreme încât nici nu știți ce s-a întâmplat...

— Pot să ghicesc, făcu Wilder. Am dat ocol lui Marte de două ori. Am mai găsit un singur om, un tip, Walter Gripp, cam la zece mii de mile de aici. I-am propus să-l luăm cu noi, însă ne-a refuzat. Când l-am zărit ultima dată, stătea în mijlocul autostrăzii, într-un balansoar, fumând pipă și făcându-ne cu mâna. Marte este acum mort de-a binelea, nu a mai rămas nici măcar un marțian în viață. Ce-i cu Pământul?

— Știți tot atâtea ca și mine. Din când în când prind foarte slab posturi de pe Pământ. Dar, mereu, sunt în alte limbi. Mi-e rușine să recunosc, însă nu cunosc decât latina. Mai răzbat câteva cuvinte. Cred că cea mai mare parte a Pământului e în ruine, dar războiul continuă. Vreți să vă întoarceți, sir?

— Da. Normal, suntem curioși. Fiind atât de departe în spațiu, n-am avut nici un fel de contact radio. Vrem să vedem Pământul, indiferent cum este acum.

— Ne luați și pe noi?

Comandantul tresări.

— Ah, da, soția ta, mi-o amintesc. Acum douăzeci și cinci de ani, nu? Când au deschis Primul Oraș, ți-ai părăsit serviciul și ți-ai adus nevasta aici. Și copiii...

— Un băiat și două fete.

— Da, mi-am amintit. Sunt aici?

— Sus, în cabană. V-am pregătit o masă grozavă. Nu vreți să veniți?

— Vom fi onorați, domnule Hathaway. Părăsiți nava! strigă comandantul Wilder către rachetă.

Urcară pe colină, Hathaway și comandantul Wilder, urmați de cei douăzeci de membri ai echipajului, inspirând adânc aerul rarefiat și rece al dimineții. Soarele răsărea și ziua era frumoasă.

— Vi-l amintiți pe Spender, comandante?

— Nu l-am uitat niciodată.

— Cam o dată pe an, trec pe lângă mormântul lui. Se pare că a obținut, în cele din urmă, ceea ce dorea. Nu vrusese să venim aici, și cred că acum e fericit, că am plecat cu toții.

— Ce s-a întâmplat cu... cum îl chema... Parkhill, Sam Parkhill?

— A deschis un local cu crenvurști.

— E exact genul lui.

— Iar după o săptămână a revenit pe Pământ, pentru război.

Hathaway duse mâna drept la piept și se așeză brusc pe un bolovan.

— Mă iertați. Emoția. Întâlnirea asta după atâția ani. Trebuie să mă odihnesc.

Simțea cum îi bubuie inima. Numără bătăile. Era rău de tot.

— Avem un doctor, spuse Wilder. Scuză-mă, Hathaway, știu că și tu ești medic, dar ar fi mai bine să te vadă și...

Chemă doctorul navei.

— O să fie în regulă, insistă Hathaway. Așteptarea, emoția...

De abia mai răsufla. Buzele i se învîinețiseră.

— Știi, făcu el, când medicul începu să-l asculte cu stetoscopul, mi se pare că am supraviețuit toți anii ăștia numai ca să mai apuc ziua de azi, iar acum, când ați venit și mă puteți duce înapoi, pe Pământ, sunt mulțumit și mă pot întinde jos și să mor.

— Ia, îi întinse medicul o tabletă galbenă. Mai bine te-am lăsa să te odihnești.

— Prostii. Îmi revin imediat. E atât de bine să vă revăd... E atât de bine să auzi iarăși glasuri noi.

— Tableta își face efectul?

— Perfect. Haide!

Suiră dealul.

★

— Alice, vino să vezi cine e aici!

Hathaway se încruntă și se aplecă în baracă.

— Alice, ai auzit?

Soția lui apăru. Peste un moment, cele două fiice, înalte și grațioase, ieșiră, urmate de un băiat și mai înalt.

— Alice, ți-l amintești pe comandantul Wilder?

Ea ezită, îl privi pe Hathaway parcă așteptând instrucțiuni, apoi zâmbi:

— Bineînțeles, comandantul Wilder!

— Țin minte și eu, doamnă Hathaway, am cinat laolaltă în seara dinaintea plecării mele spre Jupiter.

Femeia îi scutură viguros mâna.

— Fiicele mele, Marguerite și Susan. Fiul meu, John. Vi-l amintiți pe comandant, nu?

Își dădură mâinile printre râsete și conversații animate.

Comandantul Wilder adulmecă aerul.

— Pâine de casă?

— Nu vreți să serviți?

Toți intrară în mișcare. Se aduseseră măsuțe pliante și mâncăruri calde, se așternură fețe de masă din damasc și tacâmuri din argint. Comandantul Wilder rămase pe loc, privind-o mai întâi pe doamna Hathaway, apoi pe fiul ei și pe cele două fete înalte, care se mișcau de colo până colo în trecere. Le cercetă chipurile când treceau pe lângă el și le cercetă fiecare gest al mâinilor tinere și fiecare expresie a fețelor lipsite de riduri. Se așeză pe un scaun adus de băiat.

— Câți ani ai, John?

— Douăzeci și trei, răspunse acesta.

Wilder își aranjă tacâmurile stângaci. Pălise brusc.

— Comandante, șopti bărbatul de lângă el, nu se poate.

Băiatul plecă să mai aducă scaune.

— Ce vrei să zici, Williamson?

— Eu am patruzeci și trei de ani, comandante. Am fost la școală cu puști, John Hathaway, acum douăzeci de ani. Zice că are numai douăzeci și trei de ani; dar, de fapt, *arată* numai de douăzeci și trei. Totuși, nu se poate. Ar trebui să aibă cel puțin patruzeci și doi de ani. Ce înseamnă asta, domnule?

— Nu știu.

— Parcă nu v-ați simți prea bine, domnule.

— Așa și este. I-am văzut fetele lui Hathaway acum vreo douăzeci de ani; nu s-au schimbat, n-au nici măcar o cută în plus. Vrei să-mi faci un serviciu? O misiune, Williamson. O să-ți spun unde să te duci și ce să cauți. Mai târziu, în timpul mesei, strecoară-te de aici. Nu ar trebuie să-ți ia mai mult de zece minute. Locul nu-i departe de aici. Când am coborât, l-am zărit din rachetă.

— Hei! Ce secrete aveți acolo? Doamna Hathaway le servi supă în farfurii. Zâmbiți, suntem laolaltă, călătoria s-a sfârșit și totul este ca acasă!

— Da. râse comandantul Wilder. Arătați foarte bine, doamnă Hathaway, și foarte tânără!

— Mincinos ca orice bărbat!

O privi îndepărtându-se, plutind, cu obraji ei roz și calzi, netezi ca două mere, lipsiți de orice rid. Își clinchenea râsul la fiecare glumă, amesteca iute salatele, fără să se oprească vreodată să-și tragă răsuflarea. Iar fiul cel osos și fetele cu curbe grațioase erau sclipitori, aidoma tatălui lor, povestind de anii cei lungi și de viața lor tainică, în timp ce Hathaway încuviința plin de mândrie.

Williamson se topi în josul dealului.

— Unde *merge*? întrebă Hathaway.

— Verifică racheta, răspunse Wilder. Însă, cum îți ziceam, Hathaway, pe Jupiter nu există nimic, absolut nimic, folositor omului. La fel și pe Saturn și Pluto.

Vorbea mecanic fără să-și audă cuvintele, gândindu-se doar la Williamson coborând colina, apoi urcând-o înapoi ca să-i spună ce găsisese.

— Mulțumesc.

Marguerite Hathaway îi umplea paharul. Mânat de un impuls, o atinse pe braț. Femeia nu se feri. Pielea îi era caldă și moale.

De cealaltă parte a mesei, Hathaway se opri în câteva rânduri, își atinse pieptul cu degetele, crispându-se, apoi continuă să asculte zumzetul discuțiilor, întrerupt de argumentările bruște, privindu-l din când în când, îngrijorat, pe Wilder, căruia pâinea de casă parcă nu îi mai pria...

Williamson se întoarse. Ciuguli din farfurie până ce comandantul îi șopti:

— Ei?

— L-am găsit, domnule.

— Și?

Obrajii lui Williamson erau livizi. Ținea ochii ațintiți asupra oamenilor care râdeau. Fetele zâmbeau sobre, iar băiatul spunea o glumă.

— Am intrat în cimitir, continuă Williamson.

— Cele patru cruci erau acolo?

— Da, domnule. Numele se mai pot citi pe ele. Le-am copiat, ca să fiu sigur. Începu să citească de pe un petec de hârtie: Alice, Marguerite, Susan și John Hathaway. Decedați din pricina unui virus necunoscut. Iulie, 2007.

— Mulțumesc, Williamson. Wilder închise ochii și îi strânse.

— Acum nouăspreze ani, domnule.

Mâinile lui Williamson tremurau.

— Da.

— Atunci, cine sunt *ăștia*?

— Nu știu.

— Ce vreți să faceți?

— Nici asta nu știu.

— Le spunem celorlalți?

— Mai târziu. Vezi-ți de mâncare, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Parcă nu mai mi-e foame, domnule.

Ospățul se încheie cu vin adus de pe rachetă. Hathaway se ridică.

— Un toast pentru toți: e bine să fii iarăși printre prieteni. Închin și pentru nevasta și copiii mei, fără de care n-aș fi putut supraviețui singur. Doar prin grija lor față de mine am putut trăi, așteptându-vă.

Ridică paharul spre familia lui, care îl privi calmă, coborându-și ochii numai când băură cu toții.

Hathaway își termină vinul. Se prăbuși pe masă, apoi pe sol, fără să scoată un murmur. Câțiva se repeziră să-l ajute. Medicul se aplecă peste el. Wilder îi atinse umărul. Medicul se îndreptă și clătină din cap. Wilder îngenunche și luă mâna bătrânului.

— Wilder? Glasul lui Hathaway de abia se mai auzea. V-am stricat petrecerea.

— Prostii.

— Spune-le adio lui Alice și copiilor din partea mea.

— O clipă; îi chem.

— Nu, nu, nu! gâfâi Hathaway. Nu or să înțeleagă. Nu vreau să înțeleagă! Nu!

Wilder nu se clinti.

Hathaway era mort.

Wilder așteptă un timp lung. Apoi se ridică și ieși din grupul stupefiat din jurul lui Hathaway. Merse până la Alice Hathaway, o privi în ochi și spuse:

— Știi ce s-a întâmplat?

— Ceva în legătură cu soțul meu?

— Tocmai a murit; inima, răspunse Wilder privind-o.

— Îmi pare rău, făcu ea.

— Simți ceva? întrebă el.

— El nu voia să simțim ceva rău. Ne-a spus că, într-o bună zi, avea să se întâmple și nu voia să plângem. Nici nu ne-a învățat cum. Nu voia să știm. Spunea că lucrurile cele mai rele care i se pot întâmpla unui om sunt să știe cum să fie singur, să știe cum să fie trist, apoi să plângă. Așa că nu trebuia să învățăm ce este plânsul sau tristețea.

Wilder îi privi mâinile, palmele moi și calde, unghiile îngrijite și lăcuite, și încheieturile subțiri. Se uită la gâtul zvelt, alb și neted și în ochii ei inteligenți. În cele din urmă, i se adresă:

— Domnul Hathaway a făcut un lucru minunat cu tine și cu copiii tăi.

— I-ar fi plăcut să audă asta. Era foarte mândru de noi. După un timp, a și uitat că eram creațiile sale. Către sfârșit, ne-a iubit și ne-a considerat adevărata lui soție și copii. Și, într-un fel, asta și suntem.

— I-ați oferit destulă alinare.

— Da, ani întregi am stat și am vorbit. Îi plăcea teribil de mult să vorbească. Îi plăcea coliba de piatră și focul din vatră. Am fi putut trăi într-o casă obișnuită, din oraș, însă lui îi plăcea aici, unde putea fi primitiv dacă îi plăcea, sau modern, dacă avea chef. Mi-a spus totul despre laboratorul lui și despre lucrurile pe care le făcea acolo. A dus legături prin tot orașul american, abandonat, de sub noi. Când apăsa pe un buton, orașul se lumina și se auzeau zgomote, de parcă acolo locuiau zece mii de oameni. Zgomotele de avioane, de mașini și de oameni vorbind. Se așeza, își aprindea o țigară și flecărea cu noi, iar zgomotele orașului se auzeau aici, sus, și, din când în când, telefonul suna iar o voce înregistrată îi cerea domnului Hathaway o consultație medicală, și el îi răspundea. Cu telefonul sunând, cu noi aici, cu zgomotele orașului și cu țigara lui, domnul Hathaway era chiar fericit. Un singur lucru nu izbutise să ne facă. Să îmbătrânim. El îmbătrânea cu fiecare zi, dar noi rămâneam neschimbați. Bănuiesc că nu-i păsa. Cred că așa ne și voia.

— O să-l îngropăm în cimitirul de jos, unde sunt și celelalte patru cruci. Cred că ar fi dorit asta.

Femeia îl atinse ușor pe braț.

— Sunt sigură.

Dădu ordinele. Familia coborî dealul în urma procesiunii. Doi bărbați îl purtau pe Hathaway cu o targă acoperită. Trecură pe lângă căsuța din piatră și pe lângă magazia unde Hathaway, cu mulți ani în urmă, își începuse munca. Wildes se opri lângă ușa magaziei.

Cum o fi, se întrebă el, să trăiești pe o planetă, cu o nevastă și trei copii și să-ți moară, lăsându-te cu vântul și liniștea? Ce ai face? I-ai îngropa sub cruci, în cimitir, apoi te-ai întoarce în atelier și, cu toată puterea minții, memoria, precizia degetelor și geniul, ai fi pus laolaltă, bucățică cu bucățică, toate chestiile alea care erau soție, fiu, fiică. Cu un întreg oraș la îndemână, din care se putea aproviziona, un om inteligent putea realiza orice.

Sunetul pașilor lor era înăbușit de nisip. Când intrară în cimitir, doi oameni săpau deja groapa.

Târziu, după-amiază, reveniră la rachetă.

— Ce facem cu *ei*? arătă Williamson către căsuța din piatră.

— Nu știu, răspunse comandantul.

— Le opriți alimentarea?

— Cum? Comandantul părea ușor surprins. Nu m-am gândit niciodată la așa ceva.

— Nu-i luați înapoi?

— Nu, ar fi inutil.

— O să-i lăsați aici, *așa*, cum sunt *acum*?

Comandantul îi întinse pistolul lui Williamson.

— Dacă te poți descurca tu, ești mai bărbat decât mine.

După cinci minute, Williamson reveni transpirat.

— Luați-vă arma. Acum, am înțeles ce voiăți să spuneți. Când am intrat în căsuță, una din fiice mi-a zâmbit, apoi și celelalte. Soția mi-a oferit o ceașcă cu ceai. Doamne, aș fi un ucigaș!

Wilder încuviință.

— Niciodată nu o să mai existe ceva atât de desăvârșit ca ei. Sunt construiți ca să dureze; zece, cincizeci, două sute de ani. Da, au tot atâta drept la... la viață, ca și tine, ca și mine sau oricare altul dintre noi.

Își scutură pipa.

— Bun, hai sus. Decolăm. Orașul ăsta e terminat, nu-l folosim la nimic.

Se însera. Pornise un vânt rece. Echipajul se îmbarcase. Comandantul ezită.

— Să nu-mi spuneți că va întoarceți să vă luați... la revedere, făcu Williamson.

— Nu-i treaba ta, îl privi rece acesta.

Wilder lungi pasul în sus, către căsuță, prin vântul întunecat. Bărbații din rachetă îi văzură umbra oprindu-se în pragul căsuței. Zăriră umbra unei femei. Îl văzură pe comandant strângându-i mâna.

Câteva minute mai târziu, el sosi, alergând, la rachetă.

În serile când vântul suflă peste mările secate și prin cimitirul hexagonal, printre patru cruci vechi și una nouă, în căsuța joasă din piatră arde o lumină, iar în căsuță, în vreme ce

vânturile vâjâie, praful se învâртеjează, iar stelele reci ard, stau patru siluete, o femeie, două fiice, un fiu, întreținând fără nici un motiv un foc mic, vorbind și râzând.

Seară după seară și an după an, absolut fără nici un motiv, femeia iese și privește cerul, cu mâinile ridicate, îndelung, uitându-se la focul verde al Pământului, fără să știe de ce, apoi se întoarce înăuntru și aruncă un vreasc pe foc, iar vântul urlă și oceanul cel secăt rămâne mort.

August 2026: VOR VENI PLOI BLÂNDE

În salon, fonorologiul cânta vesel, *Tic-tac, este ora șapte, toată lumea să se scoale, tic-tac, este ora șapte*; parcă bănuia că nu-l mai asculta nimeni. Casa era pustie. Ceasul își cânta mai departe refrenul, în singurătate. *Ora șapte și opt minute, poftiți la masă iute, ora șapte și opt minute!*

În bucătărie, plita găfâi, vărsând din măruntaiele înfierbântate opt felii de pâine bine prăjită, opt ouă fierte, șaisprezece felii de șuncă, două cafele și două pahare cu lapte rece.

— Suntem în patru august, 2026, spuse o altă voce din plafonul bucătăriei, în orașul Allendale, California. Repetă de trei ori data pentru a fi mai bine fixată în memorie. Astăzi este ziua de naștere a domnului Featherstone. Astăzi este aniversarea căsătoriei Tilitei. Trebuie plătite asigurarea, facturile de apă, gaz și lumină.

Undeva, în interiorul zidurilor, țăcăneau relele. Benzi magnetice se derulau sub ochi electronici.

— *Opt și un minut, tic-tac, opt și un minut, la școală, la muncă, nu-i timp de pierdut, opt și un minut!* Dar ușile rămăseră neclintite și covoarele nu mai simțiră apăsarea ușoară a tocurilor de cauciuc. Afară ploua. De pe ușă, barometrul frendonă: „Plouă, plouă, azi dacă plecați, cizme și manta luați...” Iar ploaia, ca un ecou, bătea în acoperișul casei pustii.

Ușa garajului basculă și, deschizându-se cu un clinchet muzical, dădu la iveală o mașină care aștepta. După un timp suficient de lung, ușa se închise la loc.

La opt și jumătate, ouăle erau reci și feliile de pâine prăjită, tari ca piatra. Un braț de aluminiu le aruncă într-un container. De acolo, un jet de apă fierbinte le transportă la un malaxor și apoi, printr-o conductă, mai departe, spre oceanul

îndepărtat. Farfuriile murdare basculară într-o mașină de spălat de unde, după un timp, ieșiră uscate și strălucitoare.

— *Este nouă și un sfert, cântă ceasul, curățați atent!*

Șoareci-robot apărură din pereți, risipindu-se în toate direcțiile. În curând, toate camerele fură ticsite de micile animale din cauciuc și metal. Mișunau peste tot, ciocnindu-se de scaune, în timp ce mustățile fremătau, sondând adâncimea covoarelor, în căutarea firelor de praf. Apoi, acei invadatori misterioși se retraseră în vizuinile lor. Ochii electronici, de culoare roz, se stinseră brusc. Casa era curată.

Ora zece. Soarele răsări, cortina ploii se retrase, descoperind rămășițele orașului. Casa zăcea singuratică între ruine și cenușă; singura care mai rămăsese întreagă. Noaptea, locul strălucia într-un halo radioactiv, vizibil de la câțiva kilometri.

Zece și un sfert. Aspersoarele începură să se rotească, îmborspătând aerul curat al dimineții cu jerbe de lichid, aurite de razele soarelui. Apa se prelingea pe ferestre, scurgându-se apoi pe perete. Toată partea de vest, cândva albă, era acum carbonizată. Rămăseseră numai cinci pete, în care se puteau ghici siluete. Cine știe? Poate era un bărbat îngrijind grădina, soția lui culegând flori, iar copiii, un băiat și o fetiță, cu brațele întinse către o minge care nu avea să mai cadă niciodată. Imagini fixate pe lemn într-o secundă titanică.

Numai cinci pete albe – restul acoperit cu o peliculă subțire de carbon.

Ploaia artificială umplu grădina cu picături strălucitoare.

O casă pustie. Cât de bine se apăraseră până atunci! Cu câtă grijă întrebase de fiecare dată: „Cine-i acolo? Formați vă rog codul, codul!” și, neprimind vreun răspuns de la vulpile rătăcite sau motanii vagabonzi, închidea imediat ferestrele și trăgea draperiile cu o încăpățănare de fată bătrână care caută să se protejeze. Un fel de paranoie mecanică.

Casa tresărea la fiecare sunet. Dacă o pasăre se așeza pe marginea ferestrei, zăvorul clănțănea, alungând-o. Nu, nici ea nu trebuia să o atingă!

Era ca un altar cu zeci de mii de servitori, mai mari sau mai mici, atenți și îndatoritori. Dar zeii dispăruseră, lăsând în urmă un ritual ce continua inutil.

Amiază.

Un câine scheună, înfiorându-se în fața ușii de la intrare. Recunoscându-l, ușa se deschise. Altădată puternic și bine hrănit, acum o epavă costelivă și plină de răni, câinele traversă casa lăsând în urma lui pete de noroi. Șoarecii de tinichea scârțâiră nemulțumiți. Erau furioși; fuseseră deranjați din nou.

Nici măcar un rest de frunză pătruns pe sub ușă nu putea să scape mașinărilor de cupru fără să fie distrus imediat. Praful, firele de păr sau bucățile de hârtie erau înșfăcate de micile maxilare din oțel și transportate în vizuini. De acolo, prin conducte, ajungeau în pivniță, unde erau azvârlite în gura incineratorului, așezat ca un Baal satanic într-un colț întunecat. Câinele alergă în sus pe scară, scheunând jalnic înaintea fiecărei uși. În cele din urmă, înțelese, așa cum și casa înțelesese, că în jur domnea liniștea.

Adulmecă și zgârie ușa bucătăriei. Înapoia ei, plita făcea clătite. În aer se simțea mirosul de încins și aromă de coacăze.

Întins pe podea, cu ochii injectați și făcând spume la gură, câinele adulmeca frenetic. Cuprins de o furie oarbă, începu să se învârtă în jurul cozii, încercând să o muște, muri cu un ultim spasm. Zăcu în hol aproape o oră.

— *Ora două, cântă vocea.*

Mirosul de cadavru adună regimentele de șoareci. Semănau cu frunzele de toamnă sub pala jucăușă a elicei unui ventilator.

— *Două și un sfert.*

Corpul dispăruse.

Jos, în pivniță, incineratorul mugii, scoțând o jerbă de scânteii pe coș.

— *Două și treizeci și cinci.*

Din pereții biroului se iviră măsuțele de bridge. Cărțile de joc flutură – o ploaie de figuri și cifre. Pe o servantă din lemn de stejar, alături de câteva sandvișuri cu omletă, se odihneau mai multe cocteiluri. De undeva, se auzea o muzică.

La mese era însă liniște, iar cărțile de joc stăteau neatinse.

La ora patru, măsuțele se pliară ca niște fluturi uriași, apoi se ascunseră în perete.

— *Patru și jumătate.*

În camera copiilor apărură lumini.

Girafe galbene, lei albaștri, antilope roz, pantere violete prinseră formă, dansând într-o substanță cristalină. Pereții

din sticlă alcătuiau o lume fantastică și plină de culoare. Filme fâșiau în mecanismele bine unse ale aparatelor de proiecție mascate în pereți. Camera prindea viață. Țesătura deasă a covorului semăna acum cu un lan după seceriș. Pe el alergau greieri din fier iar în aerul fierbinte și nemișcat pluteau fluturi de mătase roșie printre adieri cu miros acru de fiară sălbatică. Sforăitul zgomotos al unui leu leneș, bocănitul copiilor okapiului, fâșăitul ploii în iarba deasă, toate se amestecau într-un zumzet de albine în stupi. Zidurile se deschideau către întinderi nemărginite sub cerul fierbinte de vară. Animalele se retrăgeau către tufișuri spinoase și ochiuri de apă.

Era ora copiilor.

— *Ora cinci.*

Cada se umplu cu apă limpede și fierbinte.

— *Orele șase, șapte, opt.*

Vesela de la cină se strânse ca prin farmec. În birou se auzi un declic. Pe măsuta metalică din fața căminului, în care începuse să trosnească un foc vesel, apăru o țigară cu un centimetru de scrum gri, mătăsos, fumându-se în așteptare.

Ora nouă. Paturile își încălziră circuitele ascunse, pentru că nopțile erau reci.

Nouă și cinci. Din plafonul biroului, o voce rosti:

— Doamnă McClellan, ce poezie ați dori în seara asta?

Casa tăcea.

În cele din urmă, vocea spuse:

— Dacă nu aveți nici o preferință, am să aleg un poem la întâmplare.

Undeva în spatele vocii, de pe o bandă ascunsă, acorduri se împleteau armonios într-o melodie discretă.

— Sara Tearsdale, din câte îmi amintesc, autorul dumneavoastră preferat.

*Vor veni ploii blânde pe aripi de vânt,
Răscolind vagi arome și miros de pământ.*

*Fulgerând temerare pe-n soritul cer
Vor zbura rândunele – zgomotoșii năieri.*

*Iară vara, din mlaștini, potop va isca
De gângăanii ciudate, preamărind slava ta.*

*Albe coroane scutura-vor sălbaticii pruni
În toamne târzii și senine rod bogat să aduni.*

*Pe neumblate cărări, de pădure, se vor ivi
Păuni cu coada-nfoiată, în culori veșnic vii.*

*Și nimeni vreodată, și nimeni nu va
Recunoaște spectrul ce-a bătuit cândva,*

*Ce-a adus o secundă, un ultim război –
Când natura-și retrase mâna-ntinsă spre noi.*

*Arbori și păsări rămân să trăiască în veac,
Omul coboară din turnuri al existenței steag.*

*Iar primăvara cu ploile-i blânde, cu suflu-i gigant
Nu va ști c-aici au fost oameni cândva, nu atomi de neant.*

În căminul de piatră, focul se stinse. În scrumieră, țigara se transformase într-o grămăjoară de scrum.

Între pereții tăcuți, fotoliile stăteau goale, față în față. În cameră rămăsese doar muzica.

La ora zece, casa începu să moară. Purtată de vânt, o creangă ruptă dintr-un copac se izbi în fereastra bucătăriei.

O sticlă de dizolvant se sparse pe plită.

Într-o clipă, bucătăria fu înghițită de flăcări.

— Foc! țipă o voce.

Luminile se aprinseră în toată casa; pompele revărsară, prin plafon, torente de apă. Râul de flăcări se scurse însă pe linoleu, trecând de pragul bucătăriei, în vreme ce toate vocile țipau în cor; „Foc, foc, foc!”

Casa încerca să se salveze de la dezastru.

Ușile, prevăzute cu resorturi, se închiseră ermetic, dar căldura sparse geamurile în mii de cioburi, iar curentul înțeți focul.

Casa pierdea teren, în timp ce brâul de foc se propaga din cameră în cameră, ajungând la scară.

Șoarecii metalici țâșneau din perete cu țipete ascuțite, scuiپau apă peste flăcări, apoi dispăreau pentru a se reîncărca. Stingătoarele de perete revărsau cascade de ploaie artificială.

Era prea târziu. Undeva, într-un ultim efort, o pompă su-ghiță și se opri. Ploaia se liniști. Rezerva de apă, care, în timpul atâtor zile pașnice, umpluse cada și spălase vasele, se terminase.

Focul trosnea pe scări.

Ajuns în galeriile de la etajele superioare, focul părea că admiră picturile, un Picasso, un Matisse, arzându-le carnea uleioasă, apoi devorându-le cu delicatețe. Flăcările se jucară mai departe, înfășurându-se în paturi, ascunzându-se după ferestre, decolorând draperiile.

În momentul acela apărură întăriturile.

În plafon se deschiseră trape, iar din pod coborâră roboți, scuipând fluvii de lichid verde.

Focul dădu înapoi, așa cum ar face poate și elefantul, sperindu-se de un șarpe mort. Douăzeci de șerpi lansau acum jeturi de venin verde de cristale translucide. Flăcările erau însă viclene. O parte din ele urcaseră prin exteriorul clădirii, către pompele din pod.

O explozie! Creierul electronic ce comanda pompele erau acum un morman de fiare răsucite și arse.

Focul se strecură în toate dulapurile, începând să strângă hainele cuminți de pe umerase.

Casa tremura din toate încheieturile. Flăcările scoteau la iveală mănunchiuri de fire și circuite electronice – fibre nervoase, artere pulsând – dezgolate de bisturiul necruțător al chirurgului.

— Ajutor, ajutor! Foc! Repede!

Din cauza căldurii, oglinzile plesneau ca primele ghețuri, iarna.

— Foc! Foc! Repede!

Un concert de voci înalte și joase, copii muribunzi rătăciți în adâncurile unei păduri.

Pe măsură ce firele plesneau în învelișurile lor precum castanele coapte, vocile se împuținau.

Una, două, trei, patru, cinci voci muriră.

În camera copiilor, jungla ardea. Leii albaștri urlau și girafele violete săreau speriate. Panterele alergau în cerc, schimbându-și culoarea, iar zecile de milioane de animale, fugind din calea focului, galopară spre râul fumegând.

Încă zece voci amuțiră. Altele, sub avalanșa necruțătoare a focului, se înălțară nepăsătoare, anunțând ora fredonând, împingând în grădină mașini de tuns iarba telecomandate, deschizând și închizând frenetic umbrela de pe ușa de la intrare; mii de secvențe derulându-se simultan. Ca într-o cea-rsonicărie în care pendulele dereglate bat ora la întâmplare, în casă domnea confuzia delirantă.

Focul învinse, despicând cu o ultimă lovitură ruinele fumegânde, care se prăbușiră într-o jerbă de scânteii.

În bucătărie, cu o secundă înaintea ploii de foc și pulbere, plita funcționa într-un ritm halucinant, furnizând zece duzini de ouă, grămezi de pâine prăjită, zeci de felii de șuncă. Devorate de foc, sporeau arderea cuptorului într-un crescendo de suierături isterice.

Crac! Acoperișul strivi bucătăria și salonul, totul prăbușindu-se peste o pivniță, iar pivnița peste fundație.

Asemeni unor schelete, frigiderul, fotoliile, panglicile, filmele, circuitele, paturile fură înghițite de adâncuri.

Liniște și fum. Un nor imens de fum.

Spre vest, se lumina de ziuă. Între ruine, o bucată de zid izolată rămăsese în picioare.

Din perete, o ultimă voce anunța neobosită, în vreme ce primele raze de soare străluceau deasupra ruinelor fumegânde:

— Astăzi suntem în 5 august, 2026, astăzi suntem în 5 august, 2026, astăzi suntem...

Octombrie 2026: PICNICUL DE UN MILION DE ANI

Într-un fel sau altul, Mama venise cu ideea că o excursie la pescuit ar fi minunată pentru întreaga familie. Nu erau însă cuvintele Mamei; Timothy știa precis. Erau ale Tatei, iar Mama le spunea în locul lui.

Tata își foi picioarele prin prundișul marțian și încuviință. Imediat, începură agitația și strigătele, și, foarte repede, tabăra fu înghesuită în capsule și containere. Mama își trase pe ea pantalonii și bluza de călătorie, Tata își îndopă pipa cu mâini tremurânde și ochii fixați pe cerul marțian, iar cei trei băieți se înghesuiră răcnind în barca cu motor, fără ca vreunul dintre ei să-i privească mai atent pe Mama și pe Tata, cu excepția lui Timothy.

Tata apăsă un bulon. Barca emise un bâzâit înspre cer. Apa se prelinse îndărăt, barca țâșni înainte, și familia zbieră. „Ura!”

Timothy stătea în spatele bărcii, cu Tata, degetele lui mici deasupra celor păroase ale Tatei, privind cum canalul cotea și lăsa în urmă locul cel ruinat, unde coborâseră ei cu racheta lor de familie, venind tocmai de pe Pământ. Își aminti noaptea dinaintea plecării de pe Pământ, foiala și graba, racheta găsită de Tata undeva și cumva, și discuția despre o vacanță pe Marte. Un loc cam îndepărtat pentru o vacanță însă Timothy nu comentase, din pricina fraților săi mai mici. Ajunseseră pe Marte și, primul lucru, cel puțin așa ziceau, mergeau la pescuit.

Pe când mergeau în susul canalului, Tata avea o privire ciudată în ochi. O privire pe care Timothy nu o putea clasifica. Era alcătuită din lumini puternice și, parcă, un soi de ușurare. Transforma culele adânci în râs, nu în neliniște sau plâns.

Dădură cotul și racheta dispăru.

— Cât de departe mergem?

Robert flutură cu mâna prin apă. Palma părea un crab mitel ȝopăind în lichidul violet.

— Un milion de ani, răsuflă adânc Tata.

— Uau, făcu Robert.

— Priviȝi, copii, întinse Mama un braȝ lung și moale: Un oraș mort.

Se uitară, anticipând cu nerăbdare, iar orașul cel mort zăcea mort și singur, pentru ei, moȝăind în liniștea fierbinte a verii făcute pe Marte de un meteorolog marȝian.

Iar Tata părea încântat că orașul era mort.

Era o întindere jalnică de stânci rozalii, dormind pe o ridicătură nisipoasă, câteva coloane prăvălite, un altar singuratic, apoi iarăși nemărginirea nisipului. Cale de kilometri întregi, nimic altceva decât nisip. Un pustiu alb în jurul canalului și un pustiu albastru deasupra lui.

O pasăre apăru brusc, zburând. Aidoma unei pietre azvârlite într-un iaz albastru, izbind, scufundându-se și dispărând.

Tata o privi puțin înspăimântat.

— Mi s-a părut că e o rachetă.

Timothy privi oceanul adânc al cerului, căutând să vadă Pământul, războiul, orașele ruinate și oamenii care se ucideau între ei încă din ziua în care se născuse. Dar nu zări nimic. Războiul era tot atât de îndepărtat pe cât sunt două insecte ce se luptă pe viaȝă și pe moarte în bolta unei catedrale uriașe și tăcute. Și la fel de lipsită de simȝire.

William Thomas își șterse fruntea și simȝi pe braȝ atingerea palmei fiului său, ca o tarantulă tânără, excitată. Zâmbi către el:

— Cum e, Timmy?

— Grozav, Tată.

Timothy nu-și prea explica ce anume ticăia în interiorul vastului mecanism adult de lângă el. Bărbatul cu nas imens și coroiat, ars de soare, cojindu-se, ochii albaștri și fierbinȝi precum bilele de agată cu care te jucai vara, după orele de școală, pe Pământ, și picioarele lungi și groase ca niște stâlpi, în bretelele largi.

— La ce privești așa atent, Tată?

— Căutam logica pământeasă, bunul simȝ, o guvernare bună, pace și responsabilitate.

- Toate astea acolo, sus?
— Nu. Nu le-am găsit. Nu mai există acolo. Poate că nu or
să mai fie niciodată. Poate că ne-am păcălit singuri, închipu-
indu-ne că sunt acolo.
— Cum?
— Uite un pește, arată Tata.

Dinspre cei trei băieți se ridicară sunete de soprană, atunci
când legănară barca, arcuindu-și gâturile subțiri ca să vadă
mai bine. Făcură *ooo* și *aaa*. Un pește-inel argintiu plutea pe
lângă ei, unduindu-se și închizându-se ca un iris, brusc, în ju-
rul particulelor de hrană, pentru a le asimila.

Tata îl privi. Rosti cu o voce joasă și profundă:

— Ca în război. Războiul plutește, vede hrană, se con-
tractă. Într-o clipă... Pământul a dispărut.

— William, rosti Mama.

— Iartă-mă.

Rămaseră nemișcați și simțiră apa canalului curgând rece,
iute și sticloasă. Se auzea numai zumzetul motorului, susurul
apei, soarele dilatând aerul.

— Când îi vedem pe marțieni? strigă Michael.

— În curând, poate, rosti Tata. Poate diseară.

— Oh, dar marțienii sunt o rasă dispărută, făcu Mama.

— Nu, nu-i așa. O să vă arăt niște marțieni, replică iute Tata.

Timothy se strâmbă. Însă nu comentă. Totul era acum ciu-
dat. Vacanțe, pescuit și priviri schimbate între oameni.

Ceilalți doi băieți erau deja ocupați, punându-și palmele
apărătoare deasupra ochilor și privind spre malurile din
stâncă, înalte de doi metri, ale canalului, căutând marțienii.

— Cum arată? întrebă Michael.

— O să-i recunoașteți atunci când o să-i vedeți.

Tata scoase un fel de chicotit și Timothy văzu că obrazul îi
zvâcnea.

Mama era subțire și fină, cu părul prins într-o plasă din fi-
rișoare aurii, și ochii de culoarea apei reci și adânci din canal,
acolo unde curgea umbrită, aproape purpurii, cu picături
chihlimbarii în ei. Îi puteai vedea gândurile înotându-i prin
ochi precum peștii – unele strălucitoare, altele întunecate,
iuți, bruște, sau line și lente, iar alteori, de pildă atunci când

privea către Pământ, zăreai doar culori și nimic altceva. Stătea la prova bărcii, cu o mână pe bordul lateral și cealaltă în poala pantalonilor ei bleumarin, iar la guler, unde bluza i se deschidea ca o floare albă, se vedea o dungă din pielea bronzată a gâtului.

Continua să privească înainte, căutând să deslușească ceva, dar, nereușind prea bine, se uita înapoi, spre soțul ei, și prin ochii lui, care reflectau, vedea ce se găsea în fața lor, iar pentru că în reflecție el adăuga și o parte a lui, o fermitate hotărâtă, chipul femeii se relaxa, acceptând, și revenea cu ochii înainte, știind deodată ce să caute.

Timothy privea și el. Nu zărea însă decât linia dreaptă a canalului, străbătând violetă o vale largă și adâncă, mărginită de dealuri scunde, mâncate de vreme, și continuând mereu până ce cădea după linia cerului. Iar canalul urma mereu, prin orașe care ar fi zornăit ca niște gândaci într-o țeastă uscată, dacă le-ai fi scuturat. O sută, sau două sute de orașe vișând visele unor zile fierbinți și nopți reci de vară...

Parcurseseră milioane de kilometri pentru picnicul acela – o ieșire la pescuit. În rachetă existase însă și o armă. Erau în vacanță. Atunci, de ce luaseră atâtea alimente, mai mult decât suficiente pentru ani și ani de zile, pe care le ascunseseră în preajma rachetei? Vacanță. Imediat îndărătul vălului vacanței nu se afla chipul vesel al râsului, ci ceva dur, osos și poate înfricoșător. Timothy nu putea ridica vâlul, iar ceilalți doi băieți erau ocupați cu vârstele lor de zece și respectiv opt ani.

— Deocamdată, nici un marțian. Tâmpiți.

Robert își lăsă bărbia ascuțită în palmă și privi canalul.

Tata adusese cu el un radio atomic, fixat la încheietura mâinii. Funcționa după un principiu învechit: îl lipeai de tâmplă, de oasele de lângă ureche, și vibra, cântând sau vorbindu-ți. Tata îl asculta. Chipul său semăna cu un oraș marțian ruinat, prăbușit, uscat, aproape mort.

Îi întinse radioul Mamei. Ea ascultă și buzele i se deschiseră.

— Ce..., începu Timothy, dar nu mai termină niciodată întrebară.

În momentul acela, răsunară două explozii titanice, resimțite până în măduva oaselor, care se amplificară, apoi fură urmate de vreo șase zguduituri mai mici.

Ridicând capul. Tata spori imediat accelerația. Barca sări, se clătină și-i zgâlțâi. Mișcarea îi făcu pe Robert să-și uite spaima și determină țipete înspăimântate, totuși încântate, din partea lui Michael, care se agăță de picioarele Mamei și privi apa scurgându-i-se ca un torent pe lângă nas.

Tata coti barca, opri motorul și trase ambarcațiunea într-un mic canal lateral, sub un chei din piatră, străvechi și năruit, care mirosea a carne de crab. Barca izbi cheiul îndeajuns de puternic pentru a-i azvârli pe toți înainte, dar nimeni nu se lovi, iar Tata era deja întors ca să vadă dacă vălurelele de pe canal le puteau trăda drumul spre ascunzătoare. Undele se apropiară, scâldară stânca și se întoarseră, amestecându-se între ele, domolindu-se și reflectându-se în soare. Se estompară.

Tata ciuli urechile. Toți făcură la fel.

Răsuflarea lui răsună aidoma unor pumni izbind în stâncile ude și reci ale cheiului. Din umbră, ochii de pisică ai Mamei îl fixau pe Tata, căutând să deducă ce avea să urmeze.

Tata se relaxă și răsuflă adânc, râzând de unul singur.

— Racheta, bineînțeles. Am devenit hipersensibil. Racheta.

— Ce s-a întâmplat, Tata, făcu Michael, ce s-a întâmplat?

— Oh, am aruncat racheta în aer, asta-i tot, răspuns Timothy, încercând să pară indiferent. Am mai auzit și alte explozii de rachete. A noastră tocmai a sărit în aer.

— De ce am aruncat racheta în aer? întrebă Michael. De ce, Tata?

— Face parte din joc, prostule! spuse Timothy.

— Un joc!

Michael și Robert iubeau cuvântul.

— Tata a aranjat-o ca să sară în aer și nimeni să nu știe unde am coborât, sau încotro am plecat! În caz că vin să cau-te, înțelegeți?

— Ah, e un secret!

— M-am speriat de propria mea rachetă, recunosc Tata către Mama. Sunt nervos. Deși e o prostie să crezi că au să mai existe vreodată rachete. Poate cu excepția uneia, dacă Edward și nevastă-sa reușesc să ajungă.

Duse din nou la ureche radioul cel mititel. După două minute, mâna îi căzu ca o zdreanță.

— S-a terminat, în sfârșit, se adresează el Mamei. Nu mai prinde nimic. Nu mai există nici o stație de emisie. În ultimii

ani, rămăseseră numai două. Acum, eterul este complet tăcut. Probabil că așa va și rămâne.

— Cât timp? întrebă Robert.

— Poate că... stră-strănepoții tăi o să audă ceva, răspunse Tata.

Stătea nemișcat și copiii erau prinși în mijlocul uimirii, înfrângerii, resemnării și acceptării sale.

În cele din urmă, porni barca și continuă în direcția inițială.

Se făcuse târziu. Soarele coborâse pe cer, iar înaintea lor se întindeau o serie de orașe moarte.

Tata vorbea încet și blajin cu fiii săi. De multe ori, în trecut, fusese repezit, distant și îndepărtat de ei, însă acum îi mângâia pe creștet cu câte o vorbă și ei simțeau.

— Mike, alege un oraș.

— Ce, Tată?

— Alege un oraș, băiete. Oricare oraș pe lângă care trecem.

— Bine, încuviință Michael. Cum să aleg?

— Alege-l pe cel care îți place cel mai mult. Și voi la fel, Robert și Tim. Alegeți orașul care vă place cel mai mult.

— Eu vreau un oraș cu marțieni în el, spuse Michael.

— O să-l aveți, făcu Tata. Promit.

Buzele se adresau copiilor, dar ochii erau pentru Mama.

În douăzeci de minute, trecură pe lângă șase orașe. Tata nu mai pomeni nimic de explozii; părea mult mai interesat să se distreze cu băieții lui, amuzându-i.

Lui Michael îi plăcu primul oraș pe lângă care trecură, însă hotărârea îi fu respinsă, deoarece toți puneau la îndoială alegerile pripite. Al doilea oraș nu plăcu nimănui. Era o așezare a Oamenilor de pe Pământ, construită din lemn, și putea deja în rumeguș. Lui Timothy îi plăcu cel de-al treilea oraș pentru că era mare. Al patrulea și al cincilea erau prea mici, dar al șaselea obținut aprecierile unanime, inclusiv ale Mamei, care se asocia la Tii, Pfi și la-uite-acolo!

Erau vreo cincizeci sau șaiszeci de clădiri uriașe, încă în picioare, străzile erau prăfuite dar pavate, și se puteau zări una sau două arteziene centrifugale vechi, pulsând încă umede în piețe. Acelea erau singurele urme de viață – jerbele de apă reflectate de ultimele raze ale soarelui.

— Acesta este orașul, rostiră cu toții.

Amarând barca de un ponton, Tata sări afară.

— Am ajuns! El e orașul nostru. Aici o să locuim de acum înainte!

— De acum înainte?

Michael era nelămurit. Se ridică, privi în jur, apoi se întoarse către locul unde coborâse racheta.

— Dar racheta? Dar Minnesota?

— Aici, spuse Tata.

Lipi radioul cel mic de căpșorul blond al lui Michael.

— Ascultă.

Michael ascultă.

— Nu aud nimic, rosti el.

— Exact. Nimic. Absolut nimic de acum înainte. Nici Minneapolis, nici rachete, nici Pământ.

Michael se gândi puțin, apoi începu să suspine încet și fără lacrimi.

— Stai puțin, adăugă imediat Tata. În locul lor, o să-ți dau mult mai multe, Mike!

— Ce?

Michael amuți, curios, totuși gata să continue în cazul în care dezvoltările ulterioare ale Tatei aveau să fie tot atât de ciudate.

— Îți dau orașul ăsta, Mike. Este al tău.

— Al meu?

— Pentru tine, Robert și Timothy, voi trei, să-l stăpâniți sănătoși.

Timothy țâșni din barcă.

— Auzi, e tot al *nostru*! *Tot!*

Îi juca rolul Tatei, improviza dar juca bine. Mai târziu, când totul avea să se termine și să se rezolve, putea să se ascundă undeva și să plângă vreme de zece minute. Deocamdată, era doar un joc, un picnic în familie, iar ceilalți copii trebuiau să continue să se joace.

Mike sări afară împreună cu Robert. O ajutoră pe Mama.

— Aveți grijă de sora voastră, spuse Tata, și nimeni nu înțelese la ce se referea, decât mai târziu.

Intrară grăbiți în orașul uriaș cu pietre purpurii, șoptind între ei, deoarece orașele mari au un ceva care te face să vrei să vorbești în șoaptă, să privești asfințitul soarelui.

— Peste vreo cinci zile, rosti încet Tata, o să mă întorc în locul unde am coborât cu racheta, o să iau alimentele pe care

le-am ascuns printre ruine și o să le aduc aici. O să-i caut și pe Bert Edwards, nevastă-sa și fetele.

— Fetele? Întrebă Timothy. Câte?

— Patru.

— Mai târziu asta o să aducă necazuri, clătină Mama din cap.

— Fete. Michael se strâmbă aidoma unui sculpturi marțiene străvechi: Fete.

— Și ei vin cu o rachetă?

— Da. Dacă reușesc. Rachetele de familie sunt construite pentru călătorii pe Lună, nu pe Marte. Noi am avut noroc că am ajuns cu bine.

— De unde ai avut racheta? șopti Timothy în vreme ce ceilalți băieți alergau înainte.

— Am păstrat-o. Am păstrat-o timp de douăzeci de ani, Tim. O ascunseseam, sperând că nu va trebui să o folosesc niciodată. Cred că ar fi trebuit să o dau guvernului, pentru război, dar mă gândeam mereu la Marte...

— Și la un picnic!

— Exact. Toate astea rămân între noi. Când am văzut că pe Pământ totul se sfârșea, după ce am așteptat până în ultima clipă, am făcut bagajele. Bert Edwards ascunsese și el o rachetă, însă am hotărât că avea să fie mai sigur să decolăm separat, în caz că cineva încearcă să ne doboare.

— De ce ai aruncat racheta în aer, Tată?

— Ca să nu ne mai putem întoarce niciodată. În plus, dacă vreunul dintre oamenii aceia răi vor veni vreodată pe Marte, nu or să știe că suntem aici.

— De aceea priveai mereu cerul?

— Da, e o prostie. Nu ne vor urmări niciodată. Nu au cu ce. Sunt prea prudent, asta-i tot.

Michael apăru alergând.

— E într-adevăr orașul *nostru*, Tată?

— Toată planeta e a noastră, copii. Toată planeta.

Stăteau acolo. Regele Dealului, Vârful Grămezii. Conducătorul a Tot ce Vedeau, Monarhi și Președinți Mai Presus de Orice Bănuieli, încercând să înțeleagă ce însemna să ai o planetă, și cât de mare era, de fapt, o planetă.

Noaptea coborî repede în aerul rarefiat și Tata îi lăsă în piațetă, lângă arteziană, se întoarce la barcă și reveni, ținând un teanc de cărți în mâinile lui mari.

Azvârli cărțile într-o curte veche și le dădu foc. Ca să se încălzească, se ghemuiră în jurul flăcărilor, iar Timothy zări literele mici sărind ca niște animale înfricoșate, atunci când flăcările le atingeau și le cuprindeau. Foile se boțeau ca pielea unui bătrân, și carbonizarea ataca nenumărate cuvinte:

„DATORII GUVERNAMENTALE”, „Graficul afacerilor, 1999”, „Prejudecata religioasă: Un eseu”; „Știința logisticii”, „Problemele uniunii Pan-americane”; „Raport de bursă pentru 3 iulie, 1998”, „Rezumatul războiului”...

Tata insistase să le aducă tocmai în acest scop. Le azvârlea în foc, una câte una, satisfăcut, și le explica copiilor:

— A sosit timpul să vă spun câteva lucruri. Nu cred că am fost prea corect, ascunzându-vă atâtea. Nu știu dacă o să înțelegeți, dar trebuie să vorbesc, chiar dacă nu o să pricepeți totul.

Azvârli o broșură în foc.

— Ard un anume fel de viață, așa cum, în clipa asta, același fel de viață este ras de pe suprafața Pământului. Iertați-mă dacă vorbesc ca un politician. Sunt, la urma urmei, un fost guvernator statal; am fost cinstit și pentru asta am fost urât. Pe Pământ, viața nu s-a apucat niciodată să facă ceva foarte bun. Știința ne-a luat-o prea repede înainte și oamenii s-au pierdut într-o junglă mecanică, bucurându-se aidoma unor copii de obiectele frumoase, de gadgeturi, elicoptere și rachete, punând accent pe cele care nu trebuia, punând accent pe mașini și nu pe felul în care trebuie conduse acestea. Războaiele au sporit din ce în ce mai mult și, în cele din urmă, au ucis Pământul. Aceasta e explicația tăcerii din radio. De asta am fugit noi.

Am fost norocoși. Nu au mai rămas rachete. Este momentul să știți că aceasta nu e deloc o expediție de pescuit. Nu-mi face plăcere să vă spun. Pământul nu mai există. Călătoria interplanetară nu va mai reînvia pentru câteva secole, poate niciodată. Însă felul acela de viață s-a dovedit a fi greșit și s-a sugrumat cu propriile lui mâini. Sunteți tineri. O să vă repet toate astea zilnic, până când veți înțelege.

Făcu o pauză și aruncă alte cărți în foc.

— Acum suntem singuri. Noi și încă o mână de oameni, care vor sosi peste câteva zile. Destui ca să începem iarăși.

Destui ca să întoarcem spatele la tot ce a fost pe Pământ și să apucăm pe un drum nou...

Flăcările pârliră, subliniindu-i cuvintele. Toate hârtiile arseseră cu excepția uneia. Toate legile și crezurile Pământului se transformaseră în cenușă fierbinte care, în curând, avea să fie spulberată de vânt.

Timothy privi ultimul lucru azvârlit de Tata în foc. Era o hartă a Lumii, care se boți și se întinse încinsă, apoi se năruî – fâl – și dispăru ca un fluture negru și cald. Timothy întoarse ochii.

— Acum o să vă arăt marțienii, spuse Tata. Haideți, cu toții. Hai, Alice.

O apucă de mână.

Michael plângea zgomotos, iar Tata îl luă în brațe și îi purtă mergând printre ruine, spre canal.

Canalul. Unde peste o zi, sau două, viitoarele soții aveau să apară într-o barcă, fetițe chicotind acum, cu tatăl și mama lor.

Noaptea îi înconjură și răsăriră stelele. Timothy nu putea însă găsi Pământul. Apusese deja. Merita să se gândească la asta.

Pe când mergeau, o pasăre de noapte țipă printre ruine.

— Mama voastră și cu mine o să încercăm să vă învățăm, vorbi Tata. Poate că vom da greș. Sper să nu se întâmple așa. Am văzut multe și am învățat din ele. Am plănuît călătoria aceasta cu ani în urmă, înainte de a vă naște voi. Cred că, chiar dacă n-ar fi fost război, noi tot am fi venit pe Marte ca să trăim și să ne formăm propriile noastre standarde de viață. Ar mai fi trecut un secol până ce Marte ar fi fost într-adevăr strivit de civilizația Pământului. Acum, bineînțeles...

Ajunseră la canal. Era lung, drept, răcoros, umed și strălucitor în noapte.

— Am vrut dintotdeauna să văd un marțian, spuse Michael. Unde sunt, Tată? Ne-ai promis...

— Uite-i, rosti Tata, și îl săltă pe umeri și arată drept în jos.

Marțienii erau acolo. Timothy începu să tremure.

Marțienii erau acolo – în canal – reflectați de oglinda apei... Timothy, Michael, Robert, Mama și Tata.

Marțienii îi priviră mult, mult timp, tăcuți, din apele unduitoare...

— S F Â R Ș I T —

CRONICI MARȚIENE

Ray Bradbury

#D65040

CIE-LAB

52,2905
51,7524
37,1395

#3C3632

CIE-LAB

23,0989
1,8135
3,4674

#F3EBDB

CIE-LAB

93,2703
0,0215
8,7091

#CC962D

CIE-LAB

65,6235
10,8794
59,4995